
Bibeln dag för dag

Hela Bibeln som du läser på ett år !

Juni

---

1 juni

St. Justinus Martyren: "All sanning, var vi än finner den, hör till oss som kristna."

Judits bok 10–13

Judit går till assyrierna

10 1 När Judit hade sagt detta och avslutat sin åkallan av Israels Gud 2 reste hon sig upp, kallade på sin slavinna och gick ner i huset där hon brukade tillbringa sabbatsdagarna och högtiderna. 3 Hon tog av sig änkedräkten och säcktyget som hon var klädd i, tvättade hela kroppen och smorde in sig med välluktande olja av bästa slag. Så kammade hon sitt hår, virade en turban om huvudet och klädde sig i sin festdräkt, som hon hade brukat bära när hennes man Manasse levde. 4 Hon satte sandaler på fötterna och tog på sig sina fotlänkar och armband, sina ringar och örhängen och alla andra smycken hon hade; hon gjorde sig så vacker att hon kunde dra till sig blickarna från alla män som fick se henne. 5 Sedan gav hon sin slavinna en flaska vin och ett krus olja, fyllde en påse med rostad säd, torkade fikon och obesudlat bröd, packade ihop sina matkärl och lät slavinnan bära dem.

6 De gick ut till Baitylouas stadsport och mötte Ussia, som stod där tillsammans med Havri och Karmi, stadens äldste. 7 När de tre männen fick se Judit med hennes förändrade utseende och i annan klädsel än förut överväldigades de av häpnad över hennes skönhet. De sade till henne: 8 "Måtte våra fäders Gud ge oss nåd genom dig och låta ditt företag få ett sådant slut att Israels folk triumferar och Jerusalem blir förhärligat." Och hon föll ner inför Gud i tillbedjan.

9 Sedan sade hon till dem: "Befall att stadsporten öppnas för mig, så skall jag gå ut, och det som ni nu har sagt skall gå i fullbordan." De sade åt de unga männen att öppna för henne som hon hade begärt, 10 och de gjorde så. Hon gick ut tillsammans med sin slavinna. Männen i staden följde henne med blicken medan hon gick utför berget, tills hon hade passerat dalgången och de inte såg henne mer.

11 De båda kvinnorna gick rakt fram genom dalen tills en assyrisk förtrupp stötte ihop med Judit. 12 De grep henne och frågade: "Var hör du hemma? Varifrån kommer du? Vart är du på väg?" Hon svarade: "Jag är en hebreisk kvinna och är på flykt från mitt folk, eftersom de kommer att lämnas i ert våld och bli helt krossade. 13 Jag söker företrädare hos Holofernes, överbefälhavaren för er armé, för att ge honom tillförlitliga upplysningar: jag vill visa honom vilken väg han skall välja för att bemäktiga sig hela berglandet utan att någon av hans folk, ja, inte en enda man går förlorad."

14 Medan männen lyssnade till vad hon sade såg de på henne och häpnade över hennes skönhet. Och de sade till henne: 15 "Du har räddat ditt liv genom att i tid komma ner till vår herre. Fortsätt fram till hans tält; några av oss följer med och anmäler dig hos honom. 16 Och får du företrädare för honom skall du inte vara rädd. Ge honom bara de upplysningar du talade om, så kommer han att behandla dig väl." 17 Hundra man ur truppen avdelades att ledsaga henne och hennes slavinna, och de förde dem till Holofernes tält. 18 Folk strömmade till från hela lägret, ty ryktet om hennes ankomst spred sig från tält till tält. Soldaterna flockade sig omkring henne där hon stod utanför Holofernes tält medan han fick rapport om henne. 19 De beundrade hennes skönhet och måste för hennes skull också beundra israeliterna. De sade till varandra: "Vem kan tycka att detta är ett obetydligt folk när det finns sådana kvinnor bland dem? Det är inte värt att vi skonar en enda man av dem – om de fick komma undan skulle de kunna överlista hela världen."

20 Fältherrens livvakter och hela hans övriga betjäning kom nu ut och tog med sig Judit in i tältet. 21 Holofernes låg på sin säng innanför sängomhänget, som var purpurfärgat med invävda guldtrådar, smaragder och ädelstenar. 22 Då han fick rapporten om Judit gick han ut i tältets förrum, och framför honom bars lampor av silver. 23 När Judit kom inför honom och hans uppvaktning häpnade de alla över hennes skönhet. Hon föll ner på sitt ansikte för att hylla honom, men hans slavar reste henne upp.

Holofernes förs bakom ljuset

11 1 Holofernes sade till henne: "Var lugn, kvinna, bli inte rädd. Jag har aldrig gjort något ont mot en människa som valt att tjäna Nebukadnessar, hela jordens konung. 2 Vad ditt folk beträffar, som bor här bland bergen, skulle jag inte ha lyft min lans mot dem heller om de inte hade skymfat mig. De har själva dragit detta över sig. 3 Men säg mig nu varför du har flytt från dem och kommit till oss. Det skall bli din räddning att du kom hit – var lugn, du skall få behålla livet, både i natt och i fortsättningen. 4 Ty här finns ingen som skall göra dig något för när, utan man kommer att behandla dig väl, som man gör med min herre kung Nebukadnessars tjänare."

5 Judit svarade: "Lyssna till din ödmjuka tjänarinna, låt mig framföra mitt ärende till dig. Jag skall inte ljuga för dig i natt, herre. 6 Och om du följer din tjänarinnas råd kommer Gud att göra ett storverk med dig, och min herres planer kommer inte att slå fel. 7 Ty så sant Nebukadnessar lever och regerar över hela jorden, och så sant hans makt består, han som har sänt dig för att föra alla levande varelser till rätta: inte bara människorna kommer att tjäna honom tack vare dig – också markens djur, boskapen och himlens fåglar kommer tack vare din styrka att leva för Nebukadnessar och för hela hans hus. 8 Vi har ju hört talas om din vishet och dina snillrika bedrifter. Hela jorden har nåtts av ryktet om din enastående duglighet i rikets alla angelägenheter, dina överlägsna insikter och din beundransvärda krigskonst.

9 Nu är det så att vi har fått höra vad Achior sade i ditt krigsråd, ty männen i Baityloua lät honom behålla livet, och han har underrättat dem om allt vad han yttrade inför dig. 10 Jag vill alltså be dig, herre och härskare, att inte lämna hans ord obeaktade utan lägga dem på hjärtat, ty han talade sanning: vårt folk kan inte drabbas av vedergällning eller betvingas med svärd, om det inte syndar mot sin Gud. 11 Men för att du inte skall ge upp utan att ha nått ditt mål, herre, så skall jag säga dig att de kommer att bli dödens rov, ty de har snärjts av en synd genom vilken de skall väcka sin Guds vrede så snart de tar sitt otillåtna steg. 12 Eftersom deras livsmedel har tagit slut och alla vattentillgångarna sinar har de bestämt sig för att slakta sina djur och funnit det nödvändigt att äta allt, också det som Gud i sin lag har förbjudit dem att äta. 13 Dessutom har de fattat beslutet att använda det de helgat och lagt undan åt prästerna, som står inför vår Gud i Jerusalem: det första av

spannmålsskörden och tiondet av vin och olja, som ingen vanlig människa har rätt att ens ta i sina händer. 14 För att få rådets tillstånd har de sänt bud till Jerusalem, ty också invånarna där har handlat på samma sätt. 15 Och samma dag som de får svar och sätter planen i verket kommer de att lämnas i ditt våld och gå under.

16 Detta är skälet till att din tjänarinna, som fått kunskap om allt detta, har flytt från dem. Gud har sänt mig för att kunna uträtta sådana storverk med dig att alla på hela jorden skall bäva när de hör om dem.

17 Ty din tjänarinna är en gudfruktig kvinna, som dag och natt tjänar himlens Gud. Nu stannar jag hos dig, herre, men varje natt skall din tjänarinna gå ut till ravinen och be till Gud; han skall säga mig när de har begått sina syndiga gärningar. 18 Då kommer jag och meddelar dig det, och om du sedan tågar ut med hela din armé kommer ingen av dem att kunna bjuda motstånd. 19 Jag skall leda dig tvärs igenom Judeen tills du står utanför Jerusalem. Där skall jag resa din tron mitt i staden, och sedan kan du fösa i väg dem som en fårskock utan herde – inte ens en hund skall morra åt dig. Ty detta har avslöjats och förkunnats för mig, så att jag vet det i förväg, och jag har sänts ut för att låta dig veta det.”

20 Hennes ord gjorde intryck både på Holofernes och på hela hans uppvaktning. De fylldes av beundran för hennes vishet och sade: 21 ”Ingenstans från jordens ena ände till den andra finns en kvinna som är lika vacker och talar lika klokt.” 22 Och Holofernes sade till henne: ”Det var en välgärning av Gud att sända ut dig som vägvisare för vår här för att ge framgång åt våra vapen och dra fördärv över dem som skymfat min herre. 23 Du är ju en stilig kvinna och lägger dina ord väl; om du håller vad du har lovat skall din gud bli min gud, du skall få bo i kung Nebukadnessars palats, och ditt rykte skall nå ut över hela jorden.”

12 1 Han lät föra henne till det rum där hans silverservis brukade dukas fram och befallde sitt folk att göra i ordning en plats åt henne och servera henne av hans utsökta rätter och hans eget vin. 2 Men Judit sade: ”Jag vill inte äta av detta, ty jag vill undvika att synda. Jag kommer att få av det jag själv har tagit med mig.” 3 Holofernes svarade: ”Men om ditt förråd tar slut, varifrån skall vi då få samma sorts mat att ge dig? Här bland oss finns ju ingen av ditt folk.” 4 Då sade Judit till honom: ”Så sant du lever, herre, din tjänarinna kommer inte att förbruka sitt förråd innan Herren har förverkligat sin plan med hjälp av hennes hand.”

5 Holofernes män förde henne nu till hennes tält, och hon sov där under midnattstimmarna. Fram mot gryningen steg hon upp 6 och lät hälsa

Holofernes: "Herre, din tjänarinna ber dig ge order om att hon får gå ut för att be." 7 Och Holofernes beordrade livvakten att inte hindra henne.

Hon stannade i lägret i tre dagar, och varje natt gick hon ut till ravinen vid Baityloua och badade i källan inom lägrets område. 8 När hon steg upp ur vattnet bad hon Herren, Israels Gud, att leda henne på den väg som skulle upprätta hans folks storhet. 9 Efter denna rening gick hon tillbaka och stannade i tältet tills hon intog sin måltid fram mot kvällen.

Holofernes håller fest för Judit

10 Den fjärde dagen ordnade Holofernes en fest enbart för sin närmaste uppvaktning, utan att inbjuda någon av det högre befälet. 11 Och han sade till eunucken Bagoas, som var hans adjutant: "Gå och övertala den hebreiska kvinnan som du har hand om att komma hit och äta och dricka med mig. 12 Jag skulle ju bli utskämd om jag släppte en sådan kvinna ifrån mig utan att ha legat med henne; om jag inte förför henne kommer hon att skratta ut mig."

13 Bagoas lämnade Holofernes, gick in till Judit och sade: "Sköna unga dam, var nu inte blyg, utan kom med till min herre och inta hedersplatsen inför honom och drick dig glad på vin tillsammans med oss. I dag skall du få bli som en av Assurs döttrar vid Nebukadnessars hov." 14 Judit svarade: "Hur skulle jag kunna säga emot min herre? Allt vad han önskar skall jag genast göra – detta skall vara en glädje för mig till min sista stund." 15 Hon steg upp och tog på sig sin praktfulla dräkt och hela sin kvinnliga utstyrel. Hennes slavinna gick i förväg, och på marken mitt emot Holofernes breddade hon ut de fällor som Judit hade fått av Bagoas för sitt dagliga bruk, till att ligga på vid måltiderna. 16 Och Judit gick in och tog plats där. Då kom Holofernes blod i svallning, och det gick en våg av begär genom honom. Han brann av längtan efter henne och hade också sökt efter ett tillfälle att förföra henne ända sedan han först såg henne. 17 Han sade till henne: "Drick nu och dela vår glädje!" 18 Judit svarade: "Jag skall gärna dricka, herre, ty i dag har mitt liv nått en höjdpunkt; detta överträffar allt jag har upplevt ända sedan jag föddes." 19 Så tog hon det som hennes slavinna hade gjort i ordning och åt och drack inför honom. 20 Holofernes njöt av att se henne och drack mängder av vin, mer än han någonsin i sitt liv hade druckit på en dag.

Judit genomför sin plan

13 1 När det blev natt skyndade sig Holofernes underlydande att bryta upp. Bagoas stängde tältet utifrån och lät uppassarna dra sig tillbaka från sin herre, och de gick till sina sovplatser, ty festen hade hållit på så länge att de allesammans var utmattade. 2 Judit lämnades ensam kvar i tältet med Holofernes, som låg framstupa på sin säng, redlöst berusad av vinet. 3 Judit hade sagt åt sin slavinna att ställa sig utanför sovgemaket och vänta på att hon skulle gå ut liksom de föregående nätterna – hon skulle gå ut för att be, hade hon sagt, och samma besked hade hon gett till Bagoas.

4 När nu alla hade gått sin väg och ingen, vare sig hög eller låg, fanns kvar i sovgemaket ställde sig Judit vid Holofernes säng och bad tyst: "Herre, all krafts Gud, ge i denna stund ditt stöd till det mina händer skall göra, så att Jerusalem blir förhärligat. 5 Ty nu är ögonblicket inne att komma ditt eget folk till hjälp och att låta mitt ingripande bli ett förkrossande slag för fienderna, som har angripit oss." 6 Sedan gick hon fram till sängstolpen vid Holofernes huvud och tog ner hans svärd från den. 7 Hon gick tätt intill sängen, tog tag i hans hår och sade: "Herre, Israels Gud, gör mig nu stark!" 8 Så högg hon till av all kraft mot hans hals två gånger och skilde huvudet från kroppen. 9 Hon rullade ner liket från bädden och lossade sängomhänget från stolparna. Strax därefter gick hon ut och gav Holofernes huvud åt sin slavinna, 10 som stoppade det i matpåsen. De båda kvinnorna gav sig sedan i väg tillsammans som de brukade när de skulle be, men när de hade gått igenom lägret tog de en omväg runt ravinen, gick uppför berget mot Baityloua och kom fram till stadsporten.

11 Redan på långt håll ropade Judit till dem som höll vakt vid porten: "Öppna! Öppna porten! Gud, vår Gud, är med oss. Än gör han storverk i Israel och visar fienden sin makt – han har gjort det i dag." 12 När männen i staden hörde hennes röst skyndade de ner till stadsporten och sammankallade stadens äldste. 13 Alla kom springande, hög och låg: det verkade alldeles otroligt att hon var tillbaka. De öppnade porten och släppte in de båda kvinnorna, gjorde upp eld för att få ljus och samlades omkring dem. 14 Då sade Judit med hög röst: "Lova Gud, sjung hans lov! Lova Gud, som inte har upphört med sin barmhärtighet mot Israels folk utan i natt har låtit våra fiender krossas av min hand." 15 Så tog hon fram huvudet ur påsen, visade upp det och sade: "Detta är Holofernes huvud, han som var överbefälhavare för Assurs armé, och här är

omhänget till sängen där han låg i sitt rus. Herren har dräpt honom med hjälp av en kvinnas hand! 16 Och så sant Herren lever, han som har skyddat mig på den väg jag har gått: det var mitt yttre som lurade mannen i fördärvet, men han begick inte någon synd med mig som kunnat fläcka och vanära mig.”

17 Folket greps av förundran, föll ner för att hylla Gud och bad samfällt: ”Välsignad är du, vår Gud, som i dag har tillintetgjort ditt folks fiender.”

18 Och Ussia sade till Judit: ”Välsignad är du, min dotter, av Gud den Högste mer än alla kvinnor på jorden, och välsignad är Herren Gud, himlens och jordens skapare, som ledde dig när du högg huvudet av våra fienders hövding. 19 Din förtröstan kommer för all framtid att bevaras i människors hjärtan, så länge de kommer ihåg vad Gud förmår. 20 Måtte Gud låta dig få evig ära av detta och skänka dig lycka för att du vågade livet när vårt folk var i nöd och värjde oss mot undergången; du har följt den rätta vägen inför vår Gud.” Och allt folket sade: ”Amen, amen.”

Matteus 21

Jesus rider in i Jerusalem

21 När de närmade sig Jerusalem och kom till Betfage vid Oljeberget, sände Jesus i väg två lärjungar ² och sade till dem: ”Gå till byn som ligger framför er. Där skall ni genast finna en åsna som står bunden med ett föl bredvid sig. Lös dem och led dem till mig. ³ Och om någon säger något till er, skall ni svara: Herren behöver dem. Han kommer då omedelbart att skicka i väg dem.” ⁴ Detta hände för att det skulle uppfyllas som var sagt genom profeten: ⁵ Säg till Sions dotter: ^(a) Se, din konung kommer till dig, ödmjuk, ridande på en åsna, på ett åsneföl, en arbetsåsnas föl. ^(b) ⁶ Lärjungarna gav sig i väg och gjorde som Jesus hade befallt dem. ⁷ De förde åsnan och fölet till honom och lade sina mantlar på dem, och han satt upp. ⁸ Folkskaran som var mycket stor bredde ut sina mantlar på vägen. Andra skar kvistar från träden och strödde på vägen. ⁹ Och folket, både de som gick före honom och de som följde efter, ropade: Hosianna, ^(c) Davids son! Välsignad är han som kommer i Herrens namn. Hosianna i höjden! ¹⁰ Och när han drog in i Jerusalem, kom hela staden i rörelse, och man frågade: ”Vem är han?” ¹¹ Folket svarade: ”Det är Profeten, ^(d) Jesus från Nasaret i Galileen.”

Jesus i templet

¹² Jesus kom in på tempelplatsen och drev ut alla som sålde och köpte där. Han slog omkull borden för dem som växlade pengar och bänkarna för dem som sålde duvor ¹³ och sade till dem: "Det är skrivet: Mitt hus skall kallas ett bödens hus. ^(e) Men ni har gjort det till ett rövarnäste."

¹⁴ På tempelplatsen ^(f) kom blindade och lama fram till honom, och han botade dem. ¹⁵ När överstepräster och de skriftlärdade såg de under som han gjorde och barnen som ropade i templet: "Hosianna, Davids son!", blev de mycket upprörda ¹⁶ och frågade honom: "Hör du vad de säger?" Jesus svarade dem: "Ja, har ni aldrig läst: Ur barns och spädbarns mun låter du en lovsång stiga upp till dig?" ^(g) ¹⁷ Sedan lämnade han dem och gick ut ur staden till Betania, där han övernattade.

Jesus förbannar fikonträdet

¹⁸ När Jesus tidigt på morgonen vände tillbaka till staden, blev han hungrig. ¹⁹ Han fick då se ett fikonträd vid vägen och gick fram till det men fann inget annat än blad på det. Då sade han: "Aldrig någonsin skall det växa frukt på dig." Och genast vissnade fikonträdet. ²⁰ När lärjungarna såg det, blev de mycket förvånade och frågade: "Hur kunde fikonträdet vissna så plötsligt?" ²¹ Jesus svarade dem: "Amen säger jag er: Om ni har tro och inte tvivlar, skall ni inte bara kunna göra det jag gjorde med fikonträdet. Ni skall också kunna säga till detta berg: Lyft dig och kasta dig i havet, och det skall ske. ²² Allt vad ni ber om i er bön skall ni få, när ni tror."

Frågan om Jesu fullmakt

²³ Jesus gick upp till templet och undervisade. Då kom överstepräster och folkets äldste fram till honom och frågade: "Vad har du för fullmakt att göra detta, och vem har gett dig den fullmakten?" ²⁴ Jesus svarade dem: "Också jag vill ställa en fråga till er. Svarar ni mig på den, skall jag säga er vad jag har för fullmakt att göra detta. ²⁵ Johannes dop, varifrån kom det? Från himlen eller från människor?" De överlade med varandra och sade: "Säger vi: Från himlen, kommer han att svara: Varför trodde ni då inte på honom? ²⁶ Säger vi: Från människor, måste vi vara rädda med folket, eftersom alla anser att Johannes var en profet." ²⁷ Därför svarade de: "Vi vet inte." Jesus sade till dem: "Då säger inte heller jag er vad jag har för fullmakt att göra detta."

2 juni

St. Jane Frances de Chantal: "Vägra ingenting som inser är Guds vilja."

Judits bok 14–16

Achior går över till judendomen

14 1 Sedan sade Judit till dem: "Hör på mig, bröder: ta detta huvud och häng upp det på stadsmurens bröstvärn. 2 Och så snart det ljusnar i morgon och solen går upp över jorden skall var och en av er ta sina vapen, och alla stridsdugliga män skall tåga ut ur staden. Ni skall göra en framstöt mot dem, som om ni tänkte rycka ner på slätten mot assyriernas förtrupp, men utan att fullfölja den. 3 Då kommer männen där att gå till lägret med alla sina vapen för att väcka befälhavarna i den assyriska armén. När de kommer springande till Holofernes tält och inte finner honom, kommer de att gripas av skräck och fly för er. 4 Förfölj dem då, ni och alla andra som bor inom Israels gränser – hugg ner dem, vart de än tar vägen. 5 Men innan ni gör detta skall ni kalla hit ammoniten Achior åt mig, så att han får se och känna igen den som skymfade Israels folk och som skickade honom själv till oss i tanke att det skulle bli hans död."

6 De kallade dit Achior från Ussias hus. När han kom och fick se Holofernes huvud i handen på en man som stod bland det församlade folket, föll han omkull avsvimmad. 7 Då man hjälpte honom upp kastade han sig för Judits fötter och hälsade henne vördnadsfullt. Och han sade: "Dig må man prisa i varje judisk hydda och bland alla folk som får höra

talas om dig och fylls av bävan. 8 Men låt mig få höra vad du har gjort de gångna dagarna." Med folket runt omkring sig berättade då Judit för honom om allt vad hon hade gjort från den dag hon lämnade staden till dess hon nu stod där och talade till dem. 9 Så snart hon hade berättat färdigt brast folket ut i dånande jubel, och staden genljöd av glädjerop. 10 Då Achior fick klart för sig allt vad Israels Gud hade gjort fylldes han av en orubblig tro på Gud. Han lät skära bort sin förhud och upptogs i Israels folk, dit han sedan har räknats intill denna dag.

Segern över assyrierna

11 När dagen grydde hängde de upp Holofernes huvud på muren, och alla män tog sina vapen och marscherade ut kompanivis mot de vägar som ledde ner från berget. 12 När assyrierna fick se dem rapporterade de till sina olika officerare. Dessa gick till generalerna, överstarna och det övriga högre befälet, 13 som i sin tur begav sig till Holofernes tält och sade till hans adjutant: "Väck vår herre! De fräcka slavarna har vågat sig ner för att utmana oss till strid och skall bli nerhuggna till sista man."

14 Bagoas gick då fram till den inre tältdörren och knackade på, eftersom han antog att Holofernes låg och sov med Judit. 15 När ingen svarade öppnade han dörren och gick in i sovgemaket. Där fann han honom liggande död på sängpallen utan huvud. 16 Då brast han ut i högljudd jämmer och klagan, ropade högt och rev sönder sina kläder. 17 Han gick in i det tält där Judit hade bott, och då han inte fann henne rusade han ut bland folket och skrek: 18 "De trolösa slavarna! En ensam hebreisk kvinna har dragit skam över Nebukadnessars kungliga hov - här ligger Holofernes på marken, och hans huvud är borta!"

19 När de assyriska fältherrarna hörde vad han sade rev de sönder sina kläder, överväldigade av skräck, och mitt i lägret genljöd deras klagorop och höga skrik.

15 1 De som var i tälten hörde det och blev förfärade över det inträffade. 2 Skräck och fasa överväldigade dem, ingen hade längre en tanke på att hålla samman med de andra, utan alla störtade i väg i samma ögonblick och flydde längs alla vägar över slätten och bergen, 3 och även de som var förlagda i bergen kring Baityloua tog till flykten.

Då störtade sig israeliterna över dem med alla sina vapenföra män. 4 Ussia sände bud om det som hade hänt till Baitomesthaim, Bebai, Choba och Kola och till hela Israels område och uppmanade alla att

störta sig över fienderna och göra slut på dem. 5Så snart israeliterna fick detta meddelande gick de alla mangrant till strid mot dem och fortsatte slaktandet ända fram till Choba. Likaså anslöt sig folket från Jerusalem och hela berglandet efter att ha fått bud om hur det hade gått med fiendens här, och männen i Gilead och Galileen satte in förödande flankanfall och trängde fram förbi Damaskus och området däromkring. 6Men resten av Baitylouas invånare angrep det assyriska lägret och plundrade det och skaffade sig väldiga rikedomar. 7De israeliter som återvände från dödandet tog hand om återstoden, och berglandets och slättens byar och gårdar blev rika på byte, ty det fanns väldiga mängder.

Triumfen firas

8 Översteprästen Jopakim och israeliternas råd i Jerusalem kom nu för att se de stora ting som Herren hade gjort för Israel och för att träffa Judit och lyckönska henne. 9 När de kom in till henne prisade de henne alla med en mun och sade: "Du är Jerusalems ära, du är Israels prydnad, du är vårt folks stora stolthet! 10 Det är din hand som har utfört allt detta, du har utfört ett storverk för Israel, ty det du gjorde behagade Gud. Välsignad vare du i evighet av Herren, allhärskaren." Och alla sade: "Amen."

11 I trettio dagar höll folket på med att plundra lägret. De gav Judit Holofernes tält och alla hans silverföremål, hans sängar, skålar och all övrig utrustning. Hon tog emot det, lastade själv sin mula och lät spänna för sina vagnar och ställa sakerna på dem. 12 Alla de israelitiska kvinnorna kom springande för att få se henne; de prisade henne, och några av dem dansade till hennes ära. Hon bröt grönskande grenar och gav åt kvinnorna som följde med henne. 13 Både hon själv och de som följde henne satte olivkransar på huvudet, och främst bland kvinnorna dansade hon fram, i spetsen för allt folket. Alla de israelitiska männen slöt sjungande upp i tåget med sina vapen och med kransar på huvudet. 14 Och Judit stämde upp en hymn inför hela Israel, och allt folket sjöng med i lovsången med hög röst. 16 1Så sjöng Judit:

Stäm upp en sång till min Gud till tamburiner,
lovsjung Herren till cymbaler,
låt psalmen klinga till hans pris,
ära och åkalla hans namn.

2 Ty Herren är den Gud som avgör striden;
in i sitt läger räddade han mig,
in till folket, undan mina förföljare.

3 Assyrierna kom från bergen i norr,
deras kämpar kom i myriader;
deras skaror fyllde bäckravinerna,
och deras ryttare täckte höjderna.

4 De hotade att bränna mitt land,
att hugga ner mina unga män,
att krossa mina späda barn mot marken,
att göra mina småbarn till krigsbyte
och att ta mina unga kvinnor som fångar.

5 Herren, allhärskaren, förgjorde dem
med hjälp av en kvinnas hand.

6 Ty deras hövding fälldes inte av unga hjältar,
det var inte titaner som dräpte honom,
inte väldiga jättar som anföll honom –
nej, Judit, Meraris dotter,
betvang honom med sin skönhet.

7 Hon lade av sin änkedräkt
för att vinna ära åt det plågade Israel;
hon smorde sitt ansikte med doftande salva,

8 band en turban om sitt hår
och valde ut en linnedräkt att dåra honom med.

9 Hennes sandal drog till sig hans blick,
och hennes skönhet fångade hans sinne –
och svärdet gick genom hans hals.

10 Perser darrade för hennes djärvhet,
och meder förfärades av hennes mod.

11 Då hördes stridsrop från mitt förödmjukade folk,
och de fylldes av skräck,
rop från mitt svaga folk, och de greps av fasa;
ropen skallade, och de tog till flykten.

12 Söner av unga mödrar genomborrade dem
och stack ner dem som förrymda slavar:
de förintades av Herrens, min Guds, här.

13 Jag vill sjunga en ny sång till min Guds ära.
Herre, stor och härlig är du,
underbar och oövervinnelig i din kraft.

14 Dig må hela din skapelse tjäna,
ty på ditt ord blev allting till,
du sände ut din ande att bygga det.
Ingen kan stå emot när du befäller;

1 5bergens fästen skakar, haven rörs upp
och klippor smälter som vax inför dig.

Men mot dem som fruktar dig är du barmhärtig.

16 Ty ringa är alla välluktande offer,
allt fett som förbränns åt dig är föga värt,
men stor i alla tider är den som fruktar Herren.

17 Ve de hedningar som reser sig mot mitt folk!
Herren, allhärskaren, skall straffa dem på domens dag.
Han skall överlämna deras kroppar åt eld och maskar,
och de skall skrika av smärta i evighet.

18 När de kom till Jerusalem föll de ner inför Gud, och sedan folket hade
renat sig bar de fram sina brännoffer, frivilliga offer och gåvor. 19 Alla
Holofernes tillhörigheter som folket hade tilldelat Judit gav hon till
templet. Också sängomhänget som hon själv hade tagit ur hans
sovgemak gav hon som en tackgåva åt Gud. 20 I tre månader höll folket
fest framför templet i Jerusalem, och Judit var med dem.

Judits ålderdom och död

21 Därefter bröt de upp, och var och en begav sig hem till sitt. Också
Judit återvände till Baityloua. Hon hade kvar sin egendom, och under
hela sin livstid var hon högt ansedd i hela landet. 22 Många ville gifta sig
med henne, men ingen man fick röra henne så länge hon levde,
alltsedan den dag hennes man Manasse dog och förenades med sina
fäder. 23 Hon åldrades i sin mans hus och nådde den höga åldern av
105 år. Sin slavinna gav hon fri. Hon dog i Baityloua och blev begravd i
sin man Manasses gravkammare, 24 och Israels folk sörjde henne i sju
dagar. Innan hon dog hade hon fördelat sin egendom bland sin man
Manasses anhöriga och sina egna närmaste släktingar. 25 Och så länge
Judit levde och ännu långt efter hennes död fanns det ingen som kunde
skrämma Israels folk.

Matteus 21 Svenska Folkbibeln (SFB)

Liknelsen om de båda sönerna

²⁸ "Vad anser ni om detta? En man hade två söner. Han gick till den förste och sade: Min son, gå i dag och arbeta i min vingård. ²⁹ Jag vill inte, svarade han, men ångrade sig sedan och gick. ³⁰ Mannen vände sig då till den andre och sade samma sak. Han svarade: Ja, herre, men han gick inte. ³¹ Vilken av de båda gjorde som fadern ville?" De svarade: "Den förste." Jesus sade till dem: "Amen säger jag er: Publikaner och horor skall gå in i Guds rike men inte ni. ³² Ty Johannes kom till er på rättfärdighetens väg, men ni trodde inte på honom. Publikaner och horor trodde på honom. Och fastän ni såg det, ångrade ni er inte heller efteråt och trodde på honom.

Liknelsen om de onda vingårdsarbetarna

³³ Lyssna till en annan liknelse. En husbonde planterade en vingård, satte stängsel kring den, högg ut en vinpress^(h) och byggde ett vaktorn. Sedan arrenderade han ut den till vingårdsarbetare och reste bort. ³⁴ När skördetiden närmade sig, skickade han sina tjänare till vingårdsarbetarna för att få sin del av avkastningen. ³⁵ Men vingårdsarbetarna grep hans tjänare. En slog de, en annan dödade de och en tredje stenade de. ³⁶ Han skickade då ännu fler tjänare än första gången, och de gjorde på samma sätt med dem. ³⁷ Till sist sände han sin son till dem. Han tänkte: De kommer att ha respekt för min son. ³⁸ Men när vingårdsarbetarna fick se sonen, sade de till varandra: Här har vi arvtagaren! Kom, låt oss döda honom, så får vi hans arv. ³⁹ Och de tog fast honom, förde ut honom ur vingården och dödade honom.

⁴⁰ När nu vingårdens herre kommer, vad skall han då göra med dessa vingårdsarbetare?" ⁴¹ De sade till honom: "Onda som de är, skall han låta dem få en ond död, och han skall arrendera ut vingården till andra vingårdsarbetare, som ger honom avkastningen i rätt tid." ⁴² Jesus sade till dem: "Har ni aldrig läst i Skrifterna: Den sten som byggnadsarbetarna kastade bort har blivit en hörnsten. Herren har gjort den till detta, och underbar är den i våra ögon? ¶ ⁴³ Därför säger jag er att Guds rike skall tas ifrån er och ges åt ett folk som bär dess frukt. ⁴⁴ Den som faller på

den stenen skall krossas, och den som stenen faller på skall smulas sönder."^[j]

⁴⁵ Översteprästerna och fariseerna hörde hans liknelser, och de förstod att det var om dem han talade. ⁴⁶ De ville gripa honom men fruktade för folket, eftersom man ansåg att han var en profet.

3 juni

St. Basilius den Store: "Välsigna martyrerna med hjärtat, så att du själv blir martyr genom din intention. Så att du, även om du lämnar jordelivet utan att ha blivit förföljd, piskad eller bränd, befinns vara värdig samma belöning."

Ester 11, 12, 1-3, 13

Mordokajs dröm

A 1 Under det andra året av storkonungen Artaxerxes regering, den första dagen i månaden nisan, kom en dröm till Mordokaj, son till Jair, son till Shimi, son till Kish, av Benjamins stam, 2 en jude i staden Susa som var en betydande man och tjänstgjorde vid det kungliga hovet. 3 Han hörde till dem som kung Nebukadnessar av Babylon hade fört bort i fångenskap från Jerusalem tillsammans med kung Jekonja av Juda.

4 Detta var hans dröm:

Skrik och larm, åska och jordbävning, kaos över hela jorden – 5 och se, två stora drakar kom fram, beredda till envig. De vrålade högt, 6 och vid deras vrål rustade sig alla folk till kamp, för att kämpa mot ett rättfärdigt folk. 7 En dag av töcken och mörker, nöd och betryck, lidande och kaos på jorden! 8 Hela det rättfärdiga folket darrade av skräck för sitt

olycksöde och beredde sig att gå under. 9 Men de ropade till Gud, och vid deras rop kom, liksom från en liten källa, en stor flod, ett mäktigt vatten. 10 Det blev ljus och solen gick upp, och de ringa upphöjdes och uppslukade de höga.

11 När Mordokaj vaknade efter denna dröm, där han sett vad Gud hade beslutat göra, behöll han den i tankarna ända till kvällen och försökte på allt sätt förstå den.

Mordokaj räddar kungen

12 Mordokaj gick till vila i palatset tillsammans med Gabatha och Tharra, de båda hovmän som svarade för bevakningen av palatset. 13 Han kunde höra vad de talade om och hade i sinnet, och när han forskade i saken förstod han att de planerade att mörda kung Artaxerxes, och han angav dem för kungen. 14 De båda hovmännen togs i förhör, erkände och avrättades. 15 Dessa händelser lät kungen skriva ner för att de inte skulle falla i glömska, och även Mordokaj skrev ner dem. 16 Kungen förordnade också att Mordokaj skulle tjänstgöra i palatset och belönade honom med gåvor.

17 Men bougajern Haman, Hammedatas son, som stod högt i anseende hos kungen, strävade efter att skada Mordokaj och hans folk för de båda hovmännens skull.

Kung Artaxerxes bestraffar drottning Astin

1 Därefter tilldrog sig följande händelser på Artaxerxes tid, den Artaxerxes som härskade över 127 provinser från Indien ända till Etiopien. 2 Han satt nu på tronen i Susa. 3 Under sitt tredje regeringsår gav han ett gästabud för vännerna, för de förnåma perserna och mederna och de övriga folken samt för satrapiernas guvernörer. 4 När han under 180 dagar hade visat dem sitt väldes rikedom och den påkostade festprakten 5 och bröllopsdagarna var slut, gav kungen under sex dagar en fest för alla de folk som fanns i staden. Festen ägde rum på kungapalatsets gård, 6 som var prydd med fina linne- och bomullsdraperier, upphängda på vita och purpuröda snören mellan pelare av marmor med överstycken av guld och silver. Där stod divaner av guld och silver på ett mosaikgolv av malakit, pärlemor och marmor, försedda med skimrande täcken, som var broderade i brokiga mönster och beströdda med rosor. 7 Dryckeskärnen var av guld och silver, och en miniatyrbägare av rubin, värd 30 000 talenter, hade ställts fram. Det

serverades rikligt med ädelt vin, sådant som kungen själv drack. 8 Festen följde ingen fastslagen ordning, utan enligt kungens vilja och befallning till marskalkarna skulle de rätta sig efter hans egna och gästernas önskningsar. 9 Samtidigt höll drottning Astin en fest för kvinnorna inne i palatset där kung Artaxerxes residerade.

10 Den sjunde dagen, då kungen var upprymd, befallde han Haman, Bazan, Tharra, Boraze, Zatholtha, Abataza och Tharaba, de sju hovmän som var hans personliga tjänare, 11 att föra in drottningen till honom för att hon skulle framträda med den kungliga kronan på huvudet och visa upp sin skönhet för furstarna och de olika folken – hon var mycket vacker. 12 Men drottning Astin lydde honom inte utan vägrade att följa med hovmännen. Kungen blev kränkt och vred; 13 han meddelade vännerna vad Astin hade sagt och uppmanade dem att tillämpa lagen och ge sitt utlåtande om saken. 14 Arkesaios, Sarsathaios och Malesear steg då fram till honom; det var de furstar från Persien och Medien som var kungens närmaste män och hans främsta bisittare. 15 De gav honom besked om vad som enligt lagarna borde ske med drottning Astin, då hon inte hade gjort som kungen befallde genom sina hovmän.

16 Sedan tog Mouchaios till orda inför kungen och furstarna: ”Det är inte bara mot kungen som drottning Astin har förbrutit sig utan också mot alla furstarna och hans främsta män; 17 han har ju återgett drottningens ord för dem och låtit dem få veta hur hon trotsade honom. Liksom hon trotsade kung Artaxerxes 18 kommer redan i dag de andra damerna vid hovet, de persiska och mediska furstarnas gemåler, att eggas till att förolämpa sina män på samma vis, när de får höra vilket språk hon har fört mot kungen. 19 Om du finner det lämpligt, min konung, bör du därför utfärda en kunglig förordning som skall avfattas enligt medernas och persernas lagar och tillämpas utan avsteg: drottningen får aldrig mer komma in till dig. Ge sedan hennes drottningvärdighet åt en annan kvinna, som är bättre än hon. 20 Om du stiftar en sådan lag, som sedan blir känd i ditt rike, kommer varje kvinna att visa respekt för sin make, fattig som rik.”

21 Förslaget tilltalade kungen och furstarna, och kungen gjorde som Mouchaios hade sagt. 22 Han lät sända ut skrivelser till alla provinser i sitt rike, till var och en på dess eget språk, för att männen skulle bli respekterade i sina hem.

Ester blir kung Artaxerxes gemål

2 Sedan lade sig kungens vrede, men eftersom han kom ihåg vad Astin hade sagt och vilken dom han hade fällt över henne, ville han inte ha med henne att göra mer. 2 Kungens tjänare föreslog då att man skulle leta upp vackra orörda flickor åt honom. 3 Kungen skulle tillsätta lokala ämbetsmän i alla sitt rikets provinser och låta dem välja ut unga vackra jungfrur till hans harem i staden Susa. Där skulle de stå under uppsikt av den eunuck som var kungens haremsvakt; de skulle förses med oljor och få annan bruklig omvårdnad. 4 Den kvinna som behagade kungen mest skulle bli drottning i Astins ställe. Förslaget vann kungens gillande, och han följde det.

5 I staden Susa fanns en jude som hette Mordokaj, son till Jair, son till Shimi, son till Kish, av Benjamins stam. 6 Han hörde till de krigsfångar som kung Nebukadnessar av Babylon hade fört bort från Jerusalem. 7 Han hade ett fosterbarn som hette Ester och var dotter till hans farbror Amminadav; vid föräldrarnas död hade han tagit sig an henne för att senare göra henne till sin maka. Hon var en vacker flicka.

8 Då kungens förordning hade blivit känd blev många flickor förda till Susa och togs om hand av Gaj, och även Ester blev förd till Gaj, haremsvakten. 9 Flickan gjorde intryck på honom och vann hans välvilja. Han gav henne genast skönhetsmedlen, hennes bestämda underhåll och de sju flickor från palatset som hade avdelats åt henne. Både hon och hennes egna tjänsteflickor blev väl behandlade av honom i haret. 10 Ester berättade inte vilket folk eller vilken släkt hon tillhörde, eftersom Mordokaj hade sagt åt henne att tåga med det. 11 Varje dag vandrade Mordokaj förbi haremsgården för att få reda på hur det skulle gå med Ester.

12 Då en flicka hade varit där i tolv månader var det dags för henne att komma in till kungen. Detta är den tid som hela skönhetskuren kräver: sex månaders behandling med myrraolja och sex månader med parfymmer och andra skönhetsmedel. 13 När en flicka sedan skall komma in till kungen överlämnas hon åt en person som utsetts att följa henne från kungens harem till hans palats. 14 Hon går in där på kvällen och får följande morgon bege sig till den andra haremsavdelningen, som också förestås av kungens eunuck Gaj. Hon får inte komma in till kungen fler gånger, om inte denne särskilt kallar henne till sig.

15 Tiden närmade sig nu för Ester, dottern till Mordokajs farbror Amminadav, att komma in till kungen. Hon försummade ingenting av de förmaningar hon fått av eunucken som vaktade haremets; alla som såg henne blev betagna i henne. 16 Det var i årets tolfte månad, adar, det sjunde året kung Artaxerxes regerade, som Ester fick komma in till honom. 17 Kungen blev förälskad i henne, ja, hon vann hans ynnest framför alla de andra flickorna, och han krönt henne med drottningkronan. 18 Sedan höll han en fest i sju dagar för alla vännerna och för trupperna för att fira sitt bröllop med Ester, och han gav sina undersåtar en skattelindring.

19 Mordokaj tjänstgjorde nu i palatset. 20 Ester berättade inte vilken släkt hon tillhörde, ty Mordokaj hade förbjudit henne det men förmanat henne att frukta Gud och följa hans bud liksom då hon bodde hos honom. Och hon ändrade inte sin livsföring.

21 Men de båda hovmän som förde befälet över livvakten hade blivit så förbittrade över Mordokajs befordran att de sökte ett tillfälle att döda kung Artaxerxes. 22 Mordokaj fick upplysningar om detta och talade om det för Ester, som underrättade kungen om sammansvärjningen. 23 Kungen förhörde de båda hovmännen, och de blev hängda på påle. Sedan förordnade han att Mordokajs lojala handlingssätt skulle räddas undan glömskan genom en berömmande skildring, som skulle införlivas med det kungliga arkivet.

Haman planerar att utrota judarna

3 1 Någon tid senare hedrade kung Artaxerxes bougajern Haman, Hammedatas son: han befordrade honom och gav honom högre rang än någon av vännerna. 2 Alla vid hovet föll ner för honom i vördnad, så som kungen befallt. Men Mordokaj föll inte ner för honom. 3 Hovfolket frågade Mordokaj varför han trotsade kungens befallning. 4 Dag efter dag talade de med honom utan att han lyssnade till dem. Då underrättade de Haman om att Mordokaj bröt mot kungens påbud. Han hade sagt dem att han var jude.

5 När Haman fick veta att Mordokaj inte föll ner för honom blev han rasande 6 och satte sig i sinnet att utrota alla judar bland Artaxerxes undersåtar. 7 Det tolfte året Artaxerxes regerade anordnade Haman en lottdragning. Han kastade lott om dag och månad då han i ett enda slag skulle förgöra Mordokajs folk. Lotten föll på den fjortonde dagen i den månad som heter adar.

8 Haman gick till kung Artaxerxes och sade: "Det finns ett folk som bor utspritt bland de andra folken överallt i ditt rike. Deras lagar liknar inget annat folks, och kungens lagar rättar de sig inte efter. Det är mot dina intressen att låta dem hållas. 9 Om du finner det lämpligt, så utfärda ett påbud om att de skall förintas. Jag skall då betala 10 000 talenter silver till den kungliga skattkammaren." 10 Då tog kungen av sig sin ring och gav den åt Haman, så att han kunde sätta sigill på ediktet mot judarna. 11 Och kungen sade till Haman: "Behåll pengarna, och gör vad du vill med folket!"

12 Den trettonde dagen i årets första månad inkallades kungens sekreterare, och efter Hamans anvisningar avfattade de en skrivelse till satraperna och guvernörerna i varje särskild provins från Indien ända till Etiopien, till alla de 127 provinserna och till de olika folkens guvernörer på deras eget språk. Skrivelsen utfärdades i kung Artaxerxes namn, 13 och brev sändes ut i hans rike med kurir. Hela det judiska folket skulle förintas på en och samma dag i årets tolfte månad, månaden adar, och deras egendom skulle tas som byte.

Ediktet mot judarna

B 1 Här följer en avskrift av brevet:

"Från storkonungen Artaxerxes till guvernörerna i de 127 provinserna från Indien ända till Etiopien med deras underlydande ståthållare.

2 Sedan jag blivit de många folkens härskare och fått väldet över hela världen, har jag – ingalunda förledd till övermod av min maktställning utan fastmer med mildhet och godhet som min ledstjärna – ständigt strävat efter att tillförsäkra mina undersåtar ett liv i ostörd ro, att skapa lugn i riket och möjlighet till samfärdsel ända till dess gränser och således på nytt trygga den av alla människor efterlängtnade freden. 3 Men när vi frågade våra rådgivare hur detta mål skulle kunna uppnås, blev vi av Haman, en man som har utmärkt sig för gott omdöme i vår tjänst, som oföränderligt och med orubblig trohet ådagalagt lojalitet mot oss och som har förlänats rangen av den andre i riket, 4 informerade om att det bland alla jordens folk har nästlat sig in ett illasinnat släkte, som genom sina lagar står i motsättning till alla andra folk och som ständigt sätter sig över alla kungliga påbud för att göra våra berömvärda ansträngningar att hålla samman riket om intet.

5 Då vi sålunda insett att detta enda folk ständigt söker strid med alla människor, avviker genom främmande seder och livsföring och i sin illvilja mot vår regering gör den största skada, så att de till och med hotar rikets säkerhet, 6 förordnar vi härmed att samtliga de som utpekats för er i den av Haman, vår minister och andre fader, utfärdade skrivelsen, tillsammans med kvinnor och barn utan barmhärtighet eller förskoning skall utlämnas åt fullständig förintelse genom sina fienders svärd den fjortonde dagen i adar, den tolfte månaden, innevarande år, 7 så att vi för framtiden får fullständig ro och ordning i riket, sedan dessa nu som alltid illasinnade människor på en enda dag tvingats ner i dödsriket.”

3 14 Avskrifter av brevet anslogs i varje provins, och alla de olika folken fick order att vara beredda när dagen kom. 15 Saken blev snabbt känd också i Susa. Kungen och Haman satt och drack tillsammans, och i staden steg oron.

Matteus 22: 1–14

Liknelsen om kungasonens bröllop

22 Jesus talade än en gång till dem i liknelser: ² "Himmelriket är likt en kung som höll bröllop för sin son. ³ Han sände ut sina tjänare för att kalla de inbjudna till bröllopet, men de ville inte komma. ⁴ Då sände han ut andra tjänare och befallde dem att säga till de inbjudna: Jag har gjort i ordning min måltid. Mina oxar och min gödboskap är slaktade och allt är färdigt. Kom till bröllopet! ⁵ Men de brydde sig inte om det utan gick sin väg, en till sitt jordbruk, en annan till sina affärer. ⁶ De andra grep hans tjänare och misshandlade och dödade dem. ⁷ Då blev kungen vred och skickade ut sina trupper och lät döda mördarna och brände ner deras stad. ⁸ Sedan sade han till sina tjänare: Allt är klart för bröllopet, men de inbjudna var inte värdiga. ⁹ Gå därför till vägskälen och bjud till bröllopet alla som ni träffar på. ¹⁰ Tjänarna gick då ut på vägarna och samlade alla de mötte, både onda och goda, och brölloppsalen fylldes med gäster.

¹¹ När kungen kom in för att se sina gäster, lade han märke till en man som inte var klädd i bröllopskläder. ¹² Han sade till honom: Min vän, hur har du kommit in utan bröllopskläder? Mannen teg. ¹³ Då sade kungen

till tjänarna: Bind honom till händer och fötter och kasta ut honom i mörkret här utanför! Där skall man gråta och skära tänder. ¹⁴ Ty många är kallade, men få är utvalda."

Skatt till kejsaren

¹⁵ Då gick fariseerna och överlade om hur de skulle kunna fälla honom för något som han sade. ¹⁶ De sände till honom sina lärjungar tillsammans med herodianerna, ^(a) som skulle säga: "Mästare, vi vet att du är ärlig och ger en rätt undervisning om Guds väg ^(b) och inte tar parti för någon utan behandlar alla lika. ¹⁷ Säg oss nu: Vad anser du? Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet?" ¹⁸ Jesus märkte deras ondska och frågade: "Varför försöker ni snärja mig, ni hycklare?" ¹⁹ Visa mig det mynt som man betalar skatten med." De räckte honom en denar, ²⁰ och han frågade dem: "Vems bild och inskrift är detta?" ²¹ De svarade: "Kejsarens". Då sade han till dem: "Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud." ²² När de hörde detta, blev de mycket förvånade. Och de lämnade honom och gick sin väg.

De dödas uppståndelse

²³ Samma dag kom det fram några sadduceer till Jesus – de påstår att det inte finns någon uppståndelse – och frågade honom: ²⁴ "Mästare, Mose har sagt: Om någon dör barnlös, skall hans bror gifta sig med änkan och skaffa barn åt sin bror. ^(c) ²⁵ Nu fanns det bland oss sju bröder. Den förste gifte sig och dog, och då han inte hade några barn, lämnade han sin hustru efter sig åt sin bror. ²⁶ På samma sätt gick det med den andre och den tredje och till slut med alla sju. ²⁷ Sist av alla dog hustrun. ²⁸ Vem av de sju skall hon vara hustru till vid uppståndelsen? Alla var ju gifta med henne."

²⁹ Jesus svarade dem: "Ni tar fel och förstår varken Skriften eller Guds makt. ³⁰ Ty vid uppståndelsen gifter man sig inte och blir inte bortgift, utan man är som änglarna i himlen. ³¹ Men när det gäller de dödas uppståndelse, har ni inte läst vad Gud har sagt till er: ³² Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud? ^(d) Han är inte en Gud för döda utan för levande." ³³ När folket hörde detta, häpnade de över hans undervisning.

Det viktigaste budet

³⁴ Fariseerna hörde att Jesus hade gjort sadduceerna svarslösa och samlades kring honom. ³⁵ En av dem, en laglärare, ville sätta honom på prov och frågade: ³⁶ "Mästare, vilket är det största budet i lagen?" ³⁷ Han svarade: "Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. ³⁸ Detta är det största och främsta budet. ³⁹ Sedan kommer ett som liknar det: Du skall älska din nästa som dig själv. ⁴⁰ På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna." ⁴¹

Vad anser ni om Messias?

⁴¹ Medan fariseerna var samlade, frågade Jesus dem: ⁴² "Vad anser ni om Messias? Vems son är han?" De svarade honom: "Davids". ⁴³ Då sade han till dem: "Hur kan då David, driven av Anden, kalla honom Herre och säga: ⁴⁴ Herren sade till min Herre: ⁴⁵ Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter." ⁴⁶ Ingen kunde svara honom ett ord, och från den dagen vågade ingen längre fråga honom.

4 juni

St. Maria Elizabeth Hesselblad: "Kära Herre jag ber inte att jag ska se vägen. När jag är i mörker, i ångest och i rädsla, vill jag hänga fast vid Din hand. Jag vill sluta ögonen så att Du ser hur mycket jag litar på Dig, Du min själs Vän."

Ester 4, 14,15

Mordokaj ber Ester vädja till kungen

4 1 När Mordokaj fick höra vad som höll på att ske rev han sönder sina kläder, höljde sig i säcktyg och strödde aska över sig. Han sprang ut och rusade längs stadens huvudgata och ropade högt: "De utplånar ett

oskyldigt folk!" 2Han fortsatte ända till Kungliga porten men stannade där, ty det var inte tillåtet för honom att gå in i palatset eftersom han var klädd i säck och aska. 3I varje provins där förordningen anslags blev det gråt, klagan och stor sorg bland judarna, och de gjorde sig bäddar av säck och aska. 4Drottningens tjänsteflickor och hovmän gick och rapporterade för henne. När hon hörde vad som skett blev hon förfärad och sände folk till Mordokaj med kläder som han skulle ha på sig i stället för säcktyget. Men han lydde inte. 5Då kallade Ester till sig sin eunuck Achrathaios, som hade ställts i hennes tjänst, och sände honom för att skaffa henne närmare upplysningar av Mordokaj. 7Mordokaj berättade vad som hade hänt och hur Haman hade lovat kungen 10 000 talenter till skattkammaren för att få förinta judarna. 8Han gav också Achrathaios en avskrift av kungörelsen som anslagits i Susa angående utrotningen, för att han skulle visa den för Ester. Han skulle säga åt henne att gå till kungen och beveka honom att skona folket. "Kom ihåg den tid då du levde i enkla förhållanden och blev försörjd av mig", sade han. "Haman, kungens närmaste man, har baktalat oss och döden hotar. Åkalla Herren, tala för oss hos kungen och rädda oss från döden!"

9Då Achrathaios kom och framförde allt detta till Ester 10sade hon åt honom att gå tillbaka till Mordokaj och säga: 11"Bland alla folk i riket är det känt att varje man eller kvinna som går in till kungen på inre borggården utan att vara kallad är förlorad. Endast den som kungen sträcker sin gyllene spira mot får behålla livet. Själv har jag inte på trettio dagar varit kallad till kungen."

12När Achrathaios framförde vad Ester hade sagt till Mordokaj 13bad han honom gå och svara henne: "Ester, tro inte att du ensam bland alla judar i riket skall komma undan. 14Vägrar du lyda i denna stund kommer judarna att få hjälp och beskydd från annat håll, men du och din fars familj skall gå under. Kanske var det för denna stund du blev drottning."

15Då sände Ester budbäraren tillbaka till Mordokaj med detta svar: 16"Samla genast judarna i Susa och håll fasta för min skull. Ni skall inte äta eller dricka på tre dygn, varken dag eller natt. Jag och mina tjänsteflickor skall också fasta. Sedan skall jag mot lagens bud gå till kungen, om det också kostar mig livet." 17Mordokaj gav sig i väg och gjorde precis som Ester hade sagt till honom.

Mordokajs bön

C 1 Och han tänkte på alla Herrens verk och bad:

2 "Herre, herre och konung, du härskar över alla, ty hela världsalltet lyder under dig, och ingen kan sätta sig emot om du vill rädda Israel. 3 Du har skapat himmel och jord och allt det underbara vi ser under himlen. 4 Du är allas herre, och ingen kan göra motstånd mot dig, mot Herren. 5 Du känner till allt, och du vet, Herre, att det inte var av förhävelse eller övermod eller högfärd som jag handlade som jag gjorde, när jag vägrade hylla den övermodige Haman – 6 jag skulle gärna ha kysst hans fotsulor för att rädda Israel. 7 Nej, jag handlade så för att inte ge en människa större ära än Gud. Jag kommer inte att tillbe någon annan än dig, min Herre, och det är inte av övermod jag handlar så.

8 Nu ber jag dig, Herre Gud, du konung, du Abrahams Gud: skona ditt folk, ty fienderna siktar till vår förintelse, deras önskan är att utplåna det folk som är din arvslott sedan begynnelsen. 9 Glöm inte bort din egendom, som du friköpte åt dig själv från Egypten. 10 Hör min bön, visa dig försonlig mot din arvslott och vänd vår sorg i glädje och fest, så att vi får leva och lovsjunga ditt namn, Herre; tysta inte de munnar som prisar dig."

11 Och hela Israel stämde in med höga rop, ty de såg döden framför sig.

Esters bön

12 Drottning Ester tog sin tillflykt till Herren i den dödliga ångest som hade gripit henne. 13 Hon tog av sig sin drottningsskrud och klädde sig i betryckets och sorgens dräkt. Hon smorde in sitt huvud med aska och träck i stället för med utsökt parfymerade oljor och vanskötte sin kropp och lät sitt okammade hår täcka allt det som hade varit smyckat till fest och glädje. 14 Och hon bad till Herren, Israels Gud:

"Min Herre, du vår konung, du är den ende; hjälp mig som är ensam och inte har någon hjälpare utom dig, 15 ty jag skall trotsa faran. 16 Alltsedan jag föddes har jag hört min familj och min stam berätta att du, Herre, avskilde Israel från alla andra folk och våra fäder från alla deras förfäder till att bli din eviga egendom och att du uppfyllde alla dina löften till dem. 17 Men nu har vi syndat mot dig, och du har prisgett oss

åt våra fiender, 18 därför att vi dyrkade deras gudar; rättfärdig är du, Herre. 19 Och det är inte nog för dem att vi pinas av vårt slaveri, utan nu har de lagt händerna på sina avgudars händer och svurit 20 att sätta ditt uttalade beslut ur kraft, att förinta det folk som är din arvslott, att tysta de munnar som lovsjunger dig, att släcka glansen i ditt hus och glöden på ditt altare, 21 att förmå hedningarna att prisa tomma avgudars förtjänster och att skänka evig beundran åt en dödlig kung. 22 Överlämna inte din spira, Herre, åt dem som inte finns till. Låt inte våra fiender få skratta åt vår undergång, utan vänd deras planer mot dem själva och gör ett avskräckande exempel av den man som började förföljelsen mot oss. 23 Tänk på oss, Herre, och visa oss i nödens stund vem du är; ge mig mod, du gudarnas konung som härskar över alla välden. 24 Ge mig de rätta orden när jag står inför lejonet, och väck hans hat mot den man som bekämpar oss, så att han och alla likasinnade förgås. 25 Men rädda oss med din starka hand, och hjälp mig som är ensam och inte har någon annan än dig, Herre.

Du har kunskap om allt, 26 du vet hur jag avskyr att bli ärad av de laglösa och vilken vämjelse jag känner inför en oomskuren hednings bädd, vem han än må vara. 27 Du ser att jag är tvingad till det, du ser hur jag vämjес vid det höghetstecken jag bär på huvudet de dagar jag skall visa mig: det är lika vämjeligt för mig som en blodig binda, och aldrig bär jag det de dagar jag får vila. 28 Din tjänarinna har aldrig ätit vid Hamans bord, och jag har inte visat någon uppskattning av kungens fester eller druckit av offervinet. 29 Ingen glädje har din tjänarinna känt från dagen för sin upphöjelse och intill nu utom glädjen över dig, Herre, Abrahams Gud. 30 Gud, du som är starkare än alla, hör de förtvivalades rop, befria oss ur uslingarnas våld och gör mig fri från min skräck.”

Ester går till Artaxerxes

D 1 Den tredje dagen avslutade hon sin bön, tog av sig botdräkten och iförde sig all sin ståt. 2 När hon var färdigklädd åkallade hon den Gud och räddare som ser allt och tog sedan med sig de två tjänsteflickorna. 3 Den ena stödde hon sig på, svag som hon var, 4 den andra kom efter och bar hennes släp. 5 Hon kände skam trots sin strålande skönhet, hennes uppsyn var glad och älsklig men hennes hjärta var hopsnört av skräck. 6 Hon gick igenom alla dörrarna och stod så inför kungen. Han satt på den kungliga tronen, iförd all sin härskarprakt, höljд av guld och ädelstenar, och anblicken av honom var förfärande. 7 När han lyfte sitt majestätiskt lysande ansikte flammade hans blick av vrede. Då bleknade

drottningen, hon sjönk kraftlös ihop och hängde över huvudet på flickan som gick framför henne. 8 Men Gud fick kungens sinne att vekna: full av oro störtade han upp från tronen, lyfte upp henne i sina armar tills hon kunde stå och talade vänligt och lugnande till henne: 9 "Vad är det, Ester? Jag är din vän. Var inte rädd, 10 du skall inte dö. Min förordning gäller bara vanligt folk. 11 Stig fram hit!" 12 Han lyfte den gyllene spiran och lät den beröra hennes hals, hälsade henne och sade: "Tala nu." 13 Ester sade: "Du var som en ängel från Gud när jag såg dig, herre, och jag drabbades av fruktan för din härlighet. 14 Du är så vördnadsbjudande, herre, och ditt ansikte strålar av skönhet." 15 Men medan hon talade segnade hon kraftlös ner, 16 kungen oroade sig för henne, och hela hovet försökte lugna henne.

5 3 "Vad vill du, Ester?" frågade kungen. "Vad önskar du? Du skall få det, om det så är halva mitt rike." – 4 "I dag firar jag en högtidsdag", svarade Ester. "Om det behagar dig, min konung, skall både du själv och Haman komma till den festmåltid som jag skall ordna i dag." 5 Kungen sade: "Hämta genast hit Haman, så att vi kan göra Ester till viljes."

Båda kom till måltiden som Ester inbjudit till, 6 och medan de drack tillsammans frågade kungen: "Vad är det, drottning Ester? Du skall få allt vad du ber om." 7 Ester svarade: "Vad jag önskar och ber om är detta: 8 Om jag har vunnit din ynnest, min konung, skall du och Haman också i morgon komma till en festmåltid som jag ger för er; i morgon skall jag göra på samma sätt som i dag."

Hamans fall och Mordokajs upphöjelse

9 Haman kom glad och upprymd ut från kungen, men då han fick se juden Mordokaj på borggården blev han ursinnig. 10 Vid hemkomsten kallade han på sina vänner och sin hustru Seresh. 11 För dem utbredd han sig över hur rik han var och vilken heder kungen hade visat honom då han gett honom den allra högsta rangen och lagt rikets styrelse i hans händer. 12 Och Haman fortsatte: "Jag var den ende som drottningen hade bjudit att tillsammans med kungen komma till festen, och jag är bjuden i morgon också. 13 Men jag finner inget nöje i detta så länge jag måste se den där juden Mordokaj på borggården." 14 Då föreslog hans hustru Seresh och hans vänner: "Låt hugga till en påle, tjugofem meter hög, och be kungen i morgon bitti att Mordokaj hängs upp på den. Sedan kan du gå med kungen till festen och njuta av den." Haman gillade förslaget, och pålen gjordes i ordning.

Matteus 22: 15–22

Skatt till kejsaren

¹⁵ Då gick fariseerna och överlade om hur de skulle kunna fälla honom för något som han sade. ¹⁶ De sände till honom sina lärjungar tillsammans med herodianerna,^(a) som skulle säga: "Mästare, vi vet att du är ärlig och ger en rätt undervisning om Guds väg^(b) och inte tar parti för någon utan behandlar alla lika. ¹⁷ Säg oss nu: Vad anser du? Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet?" ¹⁸ Jesus märkte deras ondska och frågade: "Varför försöker ni snärja mig, ni hycklare? ¹⁹ Visa mig det mynt som man betalar skatten med." De räckte honom en denar, ²⁰ och han frågade dem: "Vems bild och inskrift är detta?" ²¹ De svarade: "Kejsarens". Då sade han till dem: "Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud." ²² När de hörde detta, blev de mycket förvånade. Och de lämnade honom och gick sin väg.

5 juni

St. Bonifacius: "Kyrkan är som ett stort skepp som kastas omkring i vågorna, världens alla bekymmer. Vår plikt är att inte överge skeppet, utan istället hålla henne på kursen."

Ester 6,7,8, 16

6 1 Den natten hindrade Herren kungen från att sova. Då sade han till sin sekreterare att hämta krönikan över hans regeringstid och läsa för honom ur den. 2 Han fann uppteckningen om hur Mordokaj för kung Artaxerxes hade avslöjat de två hovmännen som var kungens livvakter men försökte mörda honom. 3 Då frågade kungen: "Vad för ära eller lön har vi gett åt Mordokaj?" Och hans tjänare svarade: "Du har inte gett honom någonting." 4 Medan kungen förhörde sig om Mordokajs lojala handlingssätt kom Haman in på borggården. "Vem står på borggården?" frågade kungen. Haman hade kommit dit för att be kungen låta hänga upp Mordokaj på pålen som han hade gjort i ordning. 5 "Det är Haman som står på borggården", svarade tjänarna. "Kalla in honom", sade kungen. 6 Och han frågade Haman: "Vad skall jag göra för den som jag vill ära?" Haman tänkte: "Den som kungen vill ära – kan det vara någon annan än jag?" 7 Och han svarade: "Om du vill ära någon, min konung, 8 så låt dina tjänare hämta en skrud av fint linne som du själv brukar bära och en häst som du själv brukar rida. 9 Lämna detta till en av dina förnämsta vänner och låt honom sätta skruden på den som vunnit din ynnest och hjälpa honom upp på hästen och ropa ut längs huvudgatan i staden: Se här vad som sker med dem som kungen ärar!" – 10 "Det var ett utmärkt förslag", sade kungen till Haman. "Gör på det sättet med juden Mordokaj som tjänstgör i palatset. Glöm ingenting av det du har nämnt."

11 Haman hämtade skrud och häst, satte skruden på Mordokaj, hjälpte honom upp på hästen och gick längs huvudgatan i staden medan han ropade: "Se här vad som sker med dem som kungen vill ära!"

12 Mordokaj återvände därefter till palatset, medan Haman gick tillbaka hem i sorg, med ansiktet dolt. 13 Han berättade för sin hustru Seresh och för sina vänner vad som hade hänt honom, och då sade vännerna och hustrun: "Om han är av judisk börd, denne Mordokaj som du nu fått falla ner för, blir det ditt fall. Du kommer aldrig att kunna försvara dig mot honom, ty den levande Guden är med honom." 14 Medan de ännu talade kom hovmännen och bad Haman skynda sig till festmåltiden som Ester ordnat.

7 1 Så kom kungen och Haman till måltiden hos drottningen. 2 Medan man drack tillsammans denna andra dag frågade kungen: "Vad är det, drottning Ester, vad är det du önskar och ber om? Du skall få det, om det så är halva mitt rike." 3 Ester svarade: "Om jag har vunnit din ynnest, min konung, är min önskan att du skänker mig livet och min bön att du

skonar mitt folk. 4 Vi har blivit sålda till att förgöras, plundras och förslavas, jag och mitt folk. Tillsammans med våra barn skall vi göras till slavar och slavinnor. Jag har rest mig mot detta, ty vår fiende är inte värdig att tillhöra ditt hov.” – 5 ”Vem är det som vågat göra något sådant?” frågade kungen. 6 ”En illasinnad människa”, svarade Ester, ”den onde Haman här.” Haman greps av skräck för kungen och drottningen. 7 Kungen reste sig från bordet och gick ut i trädgården, och Haman började tigga drottningen om nåd; han insåg att han var illa ute.

8 Då kungen kom tillbaka från trädgården hade Haman kastat sig över soffan för att bönfälla drottningen. ”Jaså, du antastar min gemål i mitt eget hus!” ropade kungen. När Haman hörde detta bleknade han. 9 Och Bougathan, en av hovmännen, sade till kungen: ”Haman har till och med rest en påle åt Mordokaj, som räddade dig, konung, med sina upplysningar. Den står vid Hamans hus, tjugofem meter hög.” – ”Häng upp honom där”, befalde kungen. 10 Så spetsades Haman på den påle som han själv hade rest åt Mordokaj. Sedan lade sig kungens vrede.

8 1 Samma dag skänkte kung Artaxerxes drottning Ester all egendom som hade tillhört den onde Haman, och Mordokaj blev kallad till kungen, ty Ester hade berättat att han var släkt med henne. 2 Kungen tog sin sigillring, som han hade tagit tillbaka från Haman, och gav den åt Mordokaj. Och Ester lät Mordokaj ta hand om all Hamans egendom.

Ediktet till judarnas förmån

3 Ännu en gång vände sig Ester till kungen. Hon föll ner för hans fötter och bad honom att omintetgöra verkan av Hamans ondska och av vad han gjort mot judarna. 4 Kungen sträckte den gyllene spiran mot Ester, och hon reste sig och stod framför honom. 5 ”Om du så finner för gott”, sade hon, ”och om jag har vunnit din ynnest, ber jag att du skickar bud och återkallar de brev som sändes ut av Haman och där han föreskrev att alla judar i ditt rike skall utplånas. 6 Hur skulle jag kunna se på när mitt folk plågas, hur skulle jag kunna leva när alla mina landsmän går under?” 7 Då sade kungen till Ester: ”All Hamans egendom har jag gett dig i gåva, och honom själv har jag låtit hänga på påle för att han sökt bringa judarna om livet – varför behöver du be mig om lov? 8 Skriv i mitt namn vilken förordning ni vill, ni liksom han, och bekräfta den med mitt

sigill. En skrivelse som utfärdats på kunglig befallning och bekräftats med mitt sigill kan ingen sätta sig emot.” 9 Sekreterarna inkallades då; det var den tjugotredje dagen i den första månaden, nisan, samma år.

Man skrev också till judarna om allt som hade ålagts ämbetsmännen och guvernörerna i brev till var och en av de 127 satrapierna från Indien ända till Etiopien, till varje provins på dess eget språk. 10 Skrivelsen hade utfärdats i kungens namn och bekräftats med hans sigill, och breven sändes ut med kurir. 11 Det meddelades att kungen uppmanade judarna att följa sina egna lagar i alla städer och att försvara sig och göra vad de ville med sina fiender och motståndare; 12 detta skulle ske på en och samma dag i hela Artaxerxes rike: den trettonde i årets tolfte månad, adar.

E 1 Nedan följer en avskrift av skrivelsen.

”Storkonungen Artaxerxes hälsar provinsguvernörerna i de 127 satrapierna från Indien ända till Etiopien och alla som är oss trogna.

2 Det finns sådana som oavslått har hedrats med den största generositet av sina välgörare men som har fått alltför höga tankar om sig själva, 3 så att de inte bara försöker skada våra undersåtar utan, oförmögna som de är att bära medgången, till och med företar sig att intrigera mot sina välgörare, 4 och det är inte nog med att de drar ett streck över sin tacksamhetsskuld till människor, utan de låter sig också uppeggas av svassande bifall från sådana som inte vet vad godhet vill säga, tills de tror sig kunna undfly domen från den Gud som alltid vakar över allt och hatar det onda. 5 Ofta har också betrodda ministrar och vänner med sina råd kommit dem som förlänats den högsta makten att bli delaktiga i oskyldiga människors död och har dragit in dessa härskare i obotliga olyckor 6 genom att vilseleda deras fläckfria rättrådighet med sin gemena förslagenhet. 7 Detta är möjligt för er att konstatera inte bara med ledning av sådana äldre krönikor som vi har gjort tillgängliga, utan fastmer genom att betrakta hur ovärdiga makthavares uselhet har resulterat i gudlösa ogärningar i vår omedelbara närhet. 8 I framtiden bör detta uppmärksammas, så att vi kan erbjuda alla människor i riket en ostörd och fredlig tillvaro, 9 i det att vi företar nödvändiga förändringar och med undantagslös öppenhet och välvilja bedömer de fall som underställs oss.

10 Det sagda kan tillämpas på Haman, Hammedatas son, i själva verket en makedonier helt utan persiskt blod och alldeles främmande för vår

godhet. När han upptogs i vår krets 11 och fick åtnjuta den generositet vi visar människor av alla folk, till den grad att han offentligen kallades vår fader och därefter ständigt blev hyllad av alla som den främste nedanför den kungliga tronen, 12 kunde han inte bära sin upphöjelse utan föresatte sig att beröva oss både makten och livet. 13 Under bedrägliga och svårgenomskådliga förevändningar begärde han att få förgöra såväl Mordokaj, vår räddare och ständige välgörare, som Ester, vår oförvitliga gemål, och därtill hela deras folk, 14 och genom dessa intriger trodde han sig kunna isolera oss för att sedan störta oss och få persernas makt överförd till makedonierna. 15 Men vi finner att judarna, som denne ärkeskurk har utlämnat att förintas, ingalunda är några förbrytare utan lever efter de mest rättfärdiga lagar 16 och är söner till den levande Guden, den högste och störste, som i sin stora välvilja styr riket till gagn för oss liksom för våra förfäder.

17 Ni torde alltså bortse från den skrivelse som sänts ut av Haman, Hammedatas son, 18eftersom han, upphovsmannen till allt detta, har blivit upphängd vid Susas stadspört med hela sin familj, snabbt och välförtjänt drabbad av den allsmäktige Gudens dom. 19 Låt i stället överallt anslå avskrifter av detta brev, tillåt judarna att utan hinder följa sina egna seder och lagar 20 och ge dem verksam hjälp, så att de i nödens stund den trettonde dagen i adar, den tolfte månaden, kan försvara sig mot dem som går till angrepp mot dem denna dag. 21 Ty den dagen har Gud, som härskar över allt, förvandlat från en undergångens dag till en glädjedag för sitt utvalda folk. 22 Också ni skall därför fira denna dag med stora festligheter som en märkesdag bland era andra minneshögtider, 23så att den både nu och i framtiden blir en tacksägelsefest för vår och alla lojala persers räddning och en erinran om undergång för dem som smider planer mot oss.

24 Varje stad eller provins som inte rättar sig efter detta skall utan undantag skoningslöst förhärjas med eld och svärd så att den inte bara blir obeboelig för människor utan också för all framtid skys av vilda djur och fåglar.

8 13 Avskrifter av brevet skall anslås på väl synliga platser i hela riket, och alla judar skall hålla sig beredda till strid mot sina motståndare på ovannämnda dag.”

14 Ryttarna gav sig i väg för att snabbt utföra kungens befallning, och förordningen offentliggjordes också i Susa. 15 Mordokaj gick ut, klädd i den kungliga skruden. Han bar en krans av guld och ett pannband av

purpurfärgat linne, och folket i Susa gladde sig när de såg honom. 16 Bland judarna blev det ljus och glädje. 17 I varje stad och provins där förordningen anslogs, överallt där anslagen sattes upp, blev det glädje och fröjd bland judarna: de drack och var glada. Många hedningar lät omskära sig och övergick till judendomen på grund av fruktan för judarna.

Matteus 22: 23–33

De dödas uppståndelse

²³ Samma dag kom det fram några sadduceer till Jesus – de påstår att det inte finns någon uppståndelse – och frågade honom: ²⁴ "Mästare, Mose har sagt: Om någon dör barnlös, skall hans bror gifta sig med änkan och skaffa barn åt sin bror. ²⁵ Nu fanns det bland oss sju bröder. Den förste gifte sig och dog, och då han inte hade några barn, lämnade han sin hustru efter sig åt sin bror. ²⁶ På samma sätt gick det med den andre och den tredje och till slut med alla sju. ²⁷ Sist av alla dog hustrun. ²⁸ Vem av de sju skall hon vara hustru till vid uppståndelsen? Alla var ju gifta med henne."

²⁹ Jesus svarade dem: "Ni tar fel och förstår varken Skriften eller Guds makt. ³⁰ Ty vid uppståndelsen gifter man sig inte och blir inte bortgift, utan man är som änglarna i himlen. ³¹ Men när det gäller de dödas uppståndelse, har ni inte läst vad Gud har sagt till er: ³² Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud? Han är inte en Gud för döda utan för levande." ³³ När folket hörde detta, häpnade de över hans undervisning.

6 juni

Esters bok 9,10,10,11

Judarnas hämnd på sina fiender

9 1 Den trettonde dagen i årets tolfte månad, månaden adar, hade kungens brev nått fram, 2 och den dagen nedgjordes alla judarnas fiender, ty i sin fruktan satte sig ingen av dem till motvärn. 3Judarna bemöttes med aktning av satrapiernas guvernörer, av furstarna och av kungens skrivare. Alla var de gripna av fruktan för Mordokaj. 4Kungens befallning hade nämligen blivit känd och omtalad i hela riket. 6I staden Susa dödade judarna 500 man, 7däribland Farsannestain, Delfon, Fasga, 8Fardatha, Barea, Sarbacha, 9Marmasim, Aroufaios, Arsaaios och Zabouthaios, 10de tio sönerna till bougajern Haman, Hammedatas son, judarnas fiende. Dessutom plundrade de 11den dagen, och antalet dödade i Susa inrapporterades till kungen.

12 Då sade kungen till Ester: "Judarna har nedgjort 500 man här i Susa – vad tror du att de har gjort ute i landet? Vad vill du mera be om? Du skall få det." – 13"Ge judarna tillstånd att fortsätta i morgon", sade Ester, "så att de kan hänga upp Hamans tio söner." 14Kungen tillät att så skedde och utlämnade Hamans söners lik åt judarna i staden till att hängas upp. 15 Och judarna i Susa samlades den fjortonde adar och dödade 300 man, men de avstod från plundring.

16 De övriga judarna i riket samlades också för att försvara sig, och de fick ro för sina fiender. Den trettonde adar dödade de 15 000 av dem, men de avstod från plundring. 17 De vilade den fjortonde dagen i månaden och firade den som en vilodag med fest och glädje. 18Men judarna i Susa samlades även den fjortonde och vilade inte; däremot firade de den femtonde som en fest- och glädjedag. 19 Detta är orsaken till att de judar som bor kringspidda ute i landet firar den fjortonde adar med fester som en högtidsdag, då alla skickar matgåvor till varandra, medan de som bor i storstäderna firar en glad högtidsdag den femtonde adar och skickar matgåvor till sina grannar den dagen.

Purimfesten instiftas

20 Mordokaj skrev ner vad som hänt i en skrift, som han sände till alla judar i Artaxerxes rike, nära och fjärran, 21 för att de skulle göra dessa

dagar till högtidsdagar och fira den fjortonde och femtonde adar. 22 Ty dessa dagar fick judarna ro för sina fiender. Under hela den månad, adar, då deras sorg vändes i lycka och deras kval i högtidsglädje skulle de fira bröllophögtider och glädjefester och skicka matgåvor till sina vänner och till de fattiga.

23 Judarna införlivade med sin tradition det som Mordokaj hade skrivit till dem: 24 hur makedoniern Haman, Hammedatas son, började strid mot dem sedan han anordnat lottdragning och kastat lott för att förgöra dem, 25 och hur han gick till kungen för att be honom låta hänga upp Mordokaj; men den onda plan som han hade smitt mot judarna slog tillbaka mot honom själv, och både han och hans barn blev upphängda. 26 Därför fick dessa dagar namnet purim med tanke på lotterna, ty lotter heter purim på deras språk, och med tanke på de händelser som återges i denna skrift, på allt vad judarna fick gå igenom för den sakens skull och allt som sedan hände med dem.

27 Så förordnade Mordokaj, och judarna lät det bli tradition för sig själva och för sina efterkommande och för dem som slutit sig till dem. De kommer aldrig att överge det bruket, 28 utan dessa dagar utgör en minneshögtid som firas i släktled efter släktled i varje stad, i varje familj och i varje land. Dessa purimdagar skall högtidlighållas i all framtid, och minnet av dem kommer aldrig att slockna bland kommande släkten.

29 Drottning Ester, Amminadavs dotter, och juden Mordokaj skrev ner allt vad de hade gjort och sände ut det brev som stadfäste purimfesten. 30 Mordokaj och drottning Ester förordnade även detta på eget initiativ och genomförde sin vilja på eget ansvar. 31 Detta fastställde Ester för all framtid, och hennes ord skrevs ner för att räddas undan glömskan.

10 1 Kungen lät skrivelser gå ut överallt där han härskade över land och vatten. 2 Hans kraft och duglighet och hans väldes rikedom och glans har beskrivits i krönikan om Persiens och Mediens kungar. 3 Mordokaj var kung Artaxerxes ställföreträdare och en av rikets stormän. Högt ansedd bland judarna och älskad av dem skildrade han sitt livsöde för hela sitt folk.

Tolkning av Mordokajs dröm

F 1 Mordokaj sade: "Detta är Guds verk, 2 ty jag har tänkt på vad jag drömde om dessa händelser, och varje del av drömmen har slagit in. 3 Den lilla källan blev till en flod, och det kom sol och ljus och ett mäktigt

vatten – floden är Ester, som kungen gifte sig med och gjorde till drottning. 4 De två drakarna är jag och Haman, 5 och de som samlades för att utrota judarna är hednafolken. 6 Men mitt folk är Israel; det var de som ropade till Gud och blev räddade. Herren har räddat sitt folk, Herren har befriat oss från alla dessa olyckor. Gud har gjort dessa tecken och under, och ingenting liknande har skett bland hedningarna. 7 För den skull skapade han två lotter, en för Guds folk och en för alla hednafolken, 8 och dessa båda lotter infann sig på den bestämda stunden och tiden inför Gud till en domens dag för alla hednafolk. 9 Och Gud tänkte på sitt folk och lät dem som är hans arvslott få sin rätt. 10 För all framtid skall man fira dessa dagar i månaden adar, den fjortonde och femtonde i månaden, och samlas med glädje och fröjd inför Gud genom alla släktled i hans folk Israel.”

Slutanmärkning

11 Under det fjärde året av Ptolemaios och Kleopatras regering kom Dositheos, som uppgav sig vara präst av Levis stam, och hans son Ptolemaios med ovanstående skrift, som enligt deras uppgift är brevet om purimfesten och har översatts av Lysimachos, Ptolemaios son, från Jerusalem.

Matteus 22: 34–46

Det viktigaste budet

³⁴ Fariseerna hörde att Jesus hade gjort sadduceerna svarslösa och samlades kring honom. ³⁵ En av dem, en laglärare, ville sätta honom på prov och frågade: ³⁶ "Mästare, vilket är det största budet i lagen?" ³⁷ Han svarade: "Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. ^e" ³⁸ Detta är det största och främsta budet. ³⁹ Sedan kommer ett som liknar det: Du skall älska din nästa som dig själv. ^f ⁴⁰ På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna." ^g

Vad anser ni om Messias?

⁴¹ Medan fariseerna var samlade, frågade Jesus dem: ⁴² "Vad anser ni om Messias? Vems son är han?" De svarade honom: "Davids". ⁴³ Då sade han

till dem: "Hur kan då David, driven av Anden, kalla honom Herre och säga: ⁴⁴ Herren sade till min Herre: ^h Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter. ^{tj} ⁴⁵ Om nu David kallar honom sin Herre, hur kan då Messias vara Davids son?" ^{tj} ⁴⁶ Ingen kunde svara honom ett ord, och från den dagen vågade ingen längre fråga honom.

7 juni

St. Jean Vianney: "Ödmjukhet är som själva kedjan i rosenkransen. Alla andra dygder hänger på den och tar du bort den faller alla kulor till marken."

1 Mackabéerboken 1-2

Från Alexander den store till Antiochos Epifanes

1 Sedan Alexander av Makedonien, Filips son, hade dragit ut från kitteernas land och besegrat Dareios, persernas och medernas kung, övertog han dennes kungadöme; redan förut var han kung i Grekland. 2 Han började en lång rad krig, intog befästa städer och dräpte kungar runt om i världen. 3 Ända till jordens yttersta gränser trängde han fram och plundrade folk efter folk; hela jorden låg kuvad inför honom, och hans stolthet och övermod växte. 4 Han samlade en väldig här och härskade över länder och folk och furstar, som blev skattepliktiga till honom.

5 Så drabbades han av sjukdom, och han förstod att döden inte var långt borta. 6 Då kallade han till sig de förnämsta männen i sin tjänst, som

hade delat hans liv från ungdomen, och skiftade sitt rike mellan dem medan han ännu levde. 7 Vid sin död hade han regerat i tolv år.

8 Männen som stått Alexander närmast tog nu makten, var och en i sitt land. 9 De krönte sig alla till kungar efter hans död; detsamma gjorde deras efterkommande i många generationer, och de vållade mycket ont i världen.

10 Från deras stam utgick ett genomfördärvat skott: Antiochos Epifanes, kung Antiochos son, som hade varit gisslan i Rom. Han blev kung år 137, räknat från det grekiska väldets början.

Avfall från lagen

11 Vid den tiden började somliga israeliter att överge lagen, och de lockade många med sig. De sade: "Låt oss närma oss hedningarna som bor omkring oss och sluta förbund med dem. Sedan vi avskilde oss från dem har många olyckor kommit över oss." 12 Detta slags tal vann folkets gillande. 13 Några av dem reste på eget initiativ till kungen, och han gav dem rätt att följa hednisk lag och sed. 14 Sedan byggde de en idrottsanläggning i Jerusalem enligt hedningarnas bruk. 15 De skaffade sig förhud och avföll från det heliga förbundet. De beblandade sig med hedningarna och sålde sig till att göra det onda.

Antiochos förgriper sig på templet

16 När Antiochos hade fått ett fast grepp om sitt rike började han sträva efter makten över Egypten för att få båda rikena under sitt herravälde. 17 Han bröt in i Egypten med stora truppstyrkor, med stridsvagnar och elefanter och med en väldig flotta. 18 Han gick i strid med Ptolemaios, som var kung i Egypten; Ptolemaios gav vika för honom och flydde, och det blev stort manfall. 19 Antiochos folk intog de befästa städerna i Egypten, och han plundrade landet.

20 Efter att ha besegrat egypterna återvände Antiochos år 143 och marscherade med starka trupper upp mot Israel och Jerusalem. 21 I sitt övermod trängde han in i templet och tog det gyllene altaret, lampstället och alla dess tillbehör, 22 bordet för skådebröden, bågarna och skålarna för dryckesoffren, rökelsefaten av guld, förhänget, kransarna och guldutsmyckningen på tempelhusets fasad, som blev helt avskalad. 23 Han tog silvret och guldets och alla begärliga föremål och allt han fann av de undangömda skatterna. 24 Med allt detta drog han bort till sitt

eget land; han spred död och förintelse och förde ett fräckt och övermodigt tal.

25 Då kom bitter sorg över hela Israels land.

26 Folkets ledare och äldste höjde jämmerrop, flickor och ynglingar miste sin livskraft och kvinnornas skönhet vissnade.

27 Var brudgum brast ut i klagosång, var brud satt sörjande i sin kammare.

28 Jorden skalv för sina inbyggares skull, och hela Jakobs ätt höljde sig i skam.

Jerusalem ockuperas

29 Två år därefter skickade kungen en man att leda skatteuppbörden i Judas städer. Han kom till Jerusalem med starka trupper. 30 Han talade bedrägligt till folket om fred och försoning. När de fattat tillit till honom överföll han plötsligt staden, tillfogade den ett förkrossande slag och dödade en mängd israeliter. 31 Han plundrade staden, stack den i brand och rev ner både husen och ringmuren. 32 Kvinnor och barn fördes bort som slavar, boskapen delades som krigsbyte.

33 Inkräktarna befäste Davids stad med en hög och kraftig mur och kraftiga torn och fick så en borg. 34 De bemannade den med hedniska syndare och laglösa män. Genom den ökade deras makt. 35 De försåg den med vapen och proviant, och bytet från Jerusalem samlade de ihop och lagrade där. De blev till ett farligt hot:

36 Den borgen var ett försåt för templet och ständigt en ondskefull fiende till Israel.

37 Oskyldigt blod utgöts runt templet. Helgedomen skändade de.

38 Jerusalems invånare flydde för deras skull, och staden blev ett tillhåll för främlingar. Hon blev en främling för sin avkomma, hennes egna barn övergav henne.

39 Hennes tempel stod tomt som en öken, hennes fester vändes i sorg, hennes sabbater blev till en nesa, hennes ära till ynkedom.

40 Så stor som hennes härlighet varit,
så djup blev hennes förnedring.
Hennes höghet vändes i sorg.

Religionsförföljelsen börjar

41 Kungen sände ut en skrivelse till hela sitt rike: alla skulle bli ett enda folk, 42 och var och en skulle överge sina lagar och seder. Alla hednafolk böjde sig för kungens befallning. 43 Också många israeliter rättade sig efter den gudsdyrkan han föreskrev, började offra åt avgudarna och vanhelgade sabbaten.

44 Till Jerusalem och Judas städer sände kungen budbärare med skriftliga förordningar om att man skulle följa seder som var främmande för landet. 45 Brännoffer, matoffer och dryckesoffer skulle avskaffas i templet, sabbater och högtider skulle vanhelgas, 46 tempel och präster skändas. 47 Man måste bygga altaren och helgedomar och tempel åt avgudarna, offra kött av svin och andra orena djur, 48 låta sina söner vara oomskurna och smutsa sina själar med allt slags orenhet och skändlighet, 49 så att lagen skulle glömmas bort och alla dess bestämmelser förvanskas. 50 Den som inte följde kungens föreskrifter skulle straffas med döden.

51 Alla dessa påbud utfärdade kungen i skrivelser till hela sitt rike. Han tillsatte män som skulle övervaka att hela folket följde dem, och han lät befallningen om offren gå ut till var och en av Judas städer. 52 Många bland folket slöt upp kring kungens män, alla de som övergav lagen. De lät mycket ont ske i landet 53 och drev israeliterna att gömma sig varhelst de fann en tillflykt.

Den vanhelgande skändligheten

54 Den femtonde dagen i månaden kislew år 145 lät kungen bygga den vanhelgande skändligheten på brännofferaltaret; även runt om i Judas städer byggdes altaren, 55 och man tände rökelse vid husdörrarna och på gatorna. 56 Alla skriftrullar med lagen som påträffades blev sönderrivna och uppbrända. 57 Om man fann någon som ägde förbundets bok eller någon som höll lagen i ära, betydde kungens påbud döden för honom. 58 Månad efter månad fortsatte deras våldsdåd mot alla israeliter som de ertappade i städerna.

59 Den tjugofemte dagen i var månad offrade de på det altare som blivit uppfört på brännofferaltaret. 60 Kvinnor som låtit omskära sina pojkar dödades, så som kungen hade förordnat, 61 och de späda barnen hängdes vid halsen på dem. Också deras familjer och de som utfört omskärelsen blev dödade.

62 Men många israeliter fann mod och styrka inom sig till beslutet att inte äta något orent. 63 De föredrog döden framför att vanhelga sig själva genom maten och skända det heliga förbundet. Och de led döden. 64 Fruktansvärd var vreden som drabbade Israel.

Mattathias och hans söner

2 1 Vid den tiden flyttade Mattathias, son till Johannes, son till Symeon, från Jerusalem och slog sig ner i Modein. Han var präst, av Jojarivs släkt, 2 och han hade fem söner: Johannes med tillnamnet Gaddi, 3 Simon med tillnamnet Thassi, 4 Judas med tillnamnet Mackabaios, 5 Elasar med tillnamnet Avaran och Jonatan med tillnamnet Apfus.

6 När Mattathias såg det hädiska som pågick i Judeen och i Jerusalem 7 sade han:

"Ve mig, varför skulle jag bli född

och behöva se hur mitt folk krossades,

hur den heliga staden förgjordes?

Där satt de i ro, medan hon föll i fiendehand,

medan den heliga platsen föll i främlingars händer.

8 Hennes tempel har blivit som en ärelös man,

9 de härliga tingen där har förts bort som krigsbyte,

hennes späda barn har dödats på gatorna,

hennes unga män har fallit för fiendens svärd.

10 Finns något folk som inte fick sin del av hennes rike,

som inte tog sin lott när hon plundrades?

11 Alla smycken har tagits ifrån henne,

den friborna har blivit slavinna.

12 Vårt tempel har ödelagts,

det som var vår skönhet och vår ära,

hedningarna har skändat det.

13 Vad har vi mera att leva för?"

14 Och Mattathias och hans söner rev sönder sina kläder; de klädde sig i säcktyg och gav sig hän åt djup sorg.

Mattathias griper till vapen och flyr

15 Kungens män, som skulle tvinga folket till avfall, kom till staden Modein för att invånarna där skulle offra, 16 och många israeliter samlades kring dem. Mattathias och hans söner höll sig för sig själva. 17 Då vände sig kungens män till Mattathias och sade: "Du är en ansedd ledare och en betydande man här i staden, och du har stöd av söner och bröder. 18 Kom fram och bli den förste att lyda kungens förordning, så som alla folk har gjort, också männen i Judeen och de som är kvar i Jerusalem. Då skall du och dina söner utses till kungens vänner, och du och dina söner skall bli hedrade med silver och guld och många andra gåvor."

19 Men Mattathias ropade högt till svar: "Om så vartenda folk under kungens välde lyder honom och har avfallit från sina fäders religion och alla har valt att följa hans påbud, 20 så skall jag och mina söner och bröder ändå hålla fast vid våra fäders förbund. 21 Aldrig får det ske att vi överger lagen och buden! 22 Kungens ord rättar vi oss inte efter, och från vår gudsdyrkan skall vi inte vika, vare sig åt höger eller åt vänster."

23 Just som han sagt detta trädde en judisk man fram i allas åsyn för att offra på altaret i Modein enligt kungens förordning. 24 När Mattathias såg det greps han av en helig iver som kom honom att darra i sitt innersta. Lågande av rättfärdig vrede rusade han fram och högg ner mannen invid altaret. 25 På samma gång dödade han kungens man som övervakade offrandet, och altaret rev han ner. 26 Så värnade han lagen med helig iver, så som Pinechas hade gjort mot Simri, Salus son.

27 Och Mattathias ropade högt ut över staden: "Följ med mig härifrån, alla som ivrar för lagen och stöder förbundet!" 28 Sedan flydde han med sina söner till bergen och lämnade kvar allt de ägde i staden.

Massakern på sabbaten

29/30 Många som längtade efter rättfärdighet och rättvisa drog då ut i öknen med sina barn, sina hustrur och sin boskap för att bosätta sig där, ty det onda hade drabbat dem hårt. 31 Det kom bud till kungens män och till trupperna i Jerusalem, Davids stad, att folk som trotsade kungens befallning hade dragit ut till grottorna i ödemarken. 32 En stor styrka tog då upp jakten på dem, spårade upp dem och gick i ställning

mitt emot dem. Det var på sabbatsdagen de började striden. 33 De sade till dem: "Låt det vara nog! Kom ut och gör som kungen har befallt, så skall ni få leva."

34 Israeliterna svarade: "Vi kommer inte ut; vi vill inte följa kungens befallning och vanhelga sabbatsdagen." 35 Då gick kungens trupper omedelbart till anfall. 36 Men israeliterna vägrade sig inte; de kastade inte en sten och spärrade inte för grotterna. 37 "Utan skuld går vi alla i döden", sade de. "Himmel och jord är våra vittnen på att ni dödar oss mot all rätt." 38 Fienden anföll dem på sabbaten, och de och deras hustrur och barn och boskap blev dödade, upp emot tusen personer.

39 När Mattathias och hans vänner fick veta detta sörjde de djupt de döda. 40 Och de sade till varandra: "Om vi alla gör som våra bröder och avstår från att kämpa för våra liv och våra lagar mot hedningarna, då kommer de snart att utplåna oss från jordens yta." 41 Den dagen fattade de detta beslut: "Om någon angriper oss på sabbatsdagen skall vi bjuda honom strid, vem han än är. Vi skall inte bli dödade allesammans, så som våra bröder dödades i grotterna."

Befrielsekampen börjar

42 Till dem slöt sig en krets av hasider, Israels starka hjältar, alla hängivna kämpar för lagen. 43 Alla andra som var på flykt undan förtrycket anslöt sig också till dem och förstärkte dem. 44 Så fick de en härstyrka samlad och kunde vända sin vrede mot syndarna och slå de laglösa med sitt raseri; de som slapp undan måste fly till hedningarna för att rädda livet.

45 Mattathias och hans anhängare drog fram över landet och rev ner alla altaren, 46och alla oomsurna pojkar som de fann inom Israels gränser omskar de under tvång. 47 De förföljde sina övermodiga fiender och hade stor framgång i allt de gjorde. 48 De värnade lagen mot hedningarnas och kungarnas angrepp och bröt udden av syndarens makt.

Mattathias avskedsord

49 När Mattathias liv närmade sig slutet sade han till sina söner: "Nu råder övermod och våld; det är en tid av omstörtningar och rasande

vrede. 50 Mina barn, kämpa nu med iver för lagen och ge era liv för våra fäders förbund. 51 Minns de storverk som fäderna utförde i sin tid, och vinn också ni stor ära och evig berömmelse åt er. 52 Abraham visade sig ju trogen när han sattes på prov, och därför räknades han som rättfärdig. 53 Josef lydde budordet när han var i svårigheter, och han blev herre över Egypten. 54 Vår fader Pinechas vann med sin brinnande iver det löftet att hans prästämbete skulle bestå för alltid. 55 Josua fullgjorde vad som befalldes och blev domare över Israel. 56 Kaleb fick genom sitt vittnesbörd inför menigheten en andel av landet. 57 David vann genom sin fromhet tronen över ett evigt välde. 58 Elia brann av helig iver för lagen och togs därför upp till himlen. 59 Hananja, Asarja och Mishaël räddades genom sin tro ur lågorna. 60 Daniel undkom tack vare sin renhet lejonens gap.

61 Så kan ni se i släktled efter släktled att den som bygger sitt hopp på Honom aldrig skall sakna kraft. 62 En syndig mans hotelser skall ni inte frukta; hans härlighet skall bli dynga och maskars föda. 63 I dag upphöjs han, i morgon finner man honom inte, ty han har vänt åter till jorden, och det är slut med hans planer. 64 Mina barn, låt lagen göra er manliga och starka, ty den skall föra er till ära. 65 Jag vet att er bror Simon är en rådig man. Honom skall ni alltid lyda, han skall vara en far för er. 66 Och Judas Mackabaios har varit en kraftfull kämpa sedan han var ung, han skall bli er befälhavare och föra krig mot hedningarna. 67 Samla omkring er alla som följer lagen, och utkräv hämnd åt ert folk. 68 Låt vedergällningen drabba hedningarna, och håll fast vid lagens bud.”

69 Sedan välsignade han dem, och så förenades han med sina fäder. 70 Han dog år 146. Han blev lagd i sina fäders grav i Modein, och hela Israel höll stor dödsklagan över honom.

Matteus 23

Jesus varnar för fariseerna och de skriftlärda

23 Sedan sade Jesus till folket och till sina lärjungar: ² "På Moses stol^a sitter de skriftlärda och fariseerna. ³ Allt vad de lär er skall ni därför göra och hålla, men efter deras gärningar skall ni inte handla. Ty de talar men handlar inte. ⁴ De binder ihop tunga bördor och lägger dem på människornas axlar, men själva vill de inte ens med sitt finger flytta på dem. ⁵ Och alla sina gärningar gör de för att människor skall se dem. De

gör sina böneremmar^(b) breda och sina hörntofsar^(c) stora. ⁶ De älskar hedersplatsen vid festmåltiderna och de främsta platserna i synagogorna, ⁷ och de vill gärna att folk hälsar på dem på torgen och kallar dem rabbi.^(d)

⁸ Men låt ingen kalla er rabbi, ty en är er Mästare, och ni är alla bröder.

⁹ Ni skall inte heller kalla någon på jorden er fader, ty en är er Fader, han som är i himlen. ¹⁰ Ni skall inte låta någon kalla er lärare, ty en är er lärare, Kristus. ¹¹ Den som är störst bland er skall vara de andras tjänare.

¹² Var och en som upphöjer sig skall bli förödmjukad, och var och en som ödmjukar sig skall bli upphöjd.

8 juni

St. Thomas More: "Var och en som säger till andra att göra det goda men inte gör det själv är som en vävare som river upp med ena handen vad han väver med den andra."

1 Maccabéerboken 3–5

³ 1 Mattathias son Judas, med tillnamnet Mackabaios, framträdde nu i sin fars ställe. ²Han fick stöd av alla sina bröder och av alla sin fars anhängare, och med glatt mod fortsatte de Israels krig.

³Han spred sitt folks berömmelse vida.

En väldig kämpe var han när han klädde sig i rustning och fäste sina vapen vid bältet.

När han gick fram i strid var hans svärd härens skydd.

⁴I sina bedrifter liknade han ett lejon,

ett ungt lejon som ryter mot sitt rov.
5 Han spårade upp de laglösa och jagade dem,
han kom med eld mot dem som plågade hans folk.
6 De laglösa kröp samman i fruktan för honom,
alla de brottsliga fylldes av skräck och förvirring.
Under hans ledning gick befrielsen framåt.
7 Han förbittrade livet för många kungar,
men Jakob gladde han med sina dåd.
I evig tid skall hans minne välsignas.
8 Han tågade fram genom Judas städer
och rensade landet från gudlösa män;
så vände han vreden från Israel.
9 Hans namn blev känt till världens ände:
han samlade dem som dömts till undergång.

De första framgångarna

10 Apollonios bådade upp en här av hedningar och en stor styrka från Samarien till strid mot Israel. 11 När Judas fick veta det gick han till anfall mot Apollonios, och han besegrade och dödade honom. Manfallet blev stort, och de överlevande flydde. 12 Vid plundringen tog Judas Apollonios svärd, som han sedan alltid använde i strid.

13 Seron, befälhavaren över den syriska armén, fick höra att Judas hade samlat ett uppbåd av trogna män som höll samman med honom och var beredda för strid. 14 Han tänkte då att han skulle vinna ära och berömmelse i hela riket genom att börja krig mot Judas och hans följeslagare som trotsade kungens befallning. 15 Han marscherade dit i sin tur och med honom en stark här av gudlösa män, som skulle hjälpa honom att bestraffa israeliterna.

16 När han närmade sig stigningen upp mot Bet-Horon gick Judas emot honom med en obetydlig styrka. 17 Men då Judas män såg hären rycka fram mot sig sade de till honom: "Hur skall vi med vår lilla styrka kunna uträtta något mot en så stor och stark armé? Ingenting har vi ätit i dag, och vi är alldeles utmattade." 18 Judas svarade: "Det händer lätt att många blir övermannade av några få, och för himlen är det lika lätt att ge räddning genom få som genom många. 19 Det är inte antalet soldater som ger seger i strid, utan kraften kommer från himlen. 20 De kommer emot oss med övermod och laglöshet utan gräns för att hugga

ner oss själva och våra hustrur och barn och sedan ta vår egendom. 21 Men vi kämpar för våra liv och för våra seder och lagar. 22 Han själv skall krossa dem under vårt angrepp – var inte rädda för dem.”

23 Med dessa ord kastade han sig överraskande mot fienderna, och Seron och hans här krossades under angreppet. 24 De förföljde honom nerför sluttningen vid Bet-Horon ända ner till slätten; bortåt 800 fiender stupade, och resten flydde till filisteernas land.

25 Frukten för Judas och hans bröder bredde nu ut sig, och skrällen grep hedningarna runt omkring dem. 26 Ryktet om honom nådde ända till kungen, och överallt bland folken berättade man om Judas strider.

Motståndarna samlar sina krafter

27 När Antiochos fick höra vad som hade hänt greps han av raseri. Han sände ut budbärare och drog samman alla stridskrafter i sitt rike till en ofantlig här. 28 Han öppnade sin skattkammare och betalade ut truppernas sold för ett år framåt, och han gav dem order att hålla sig beredda för alla tänkbara uppgifter. 29 Men han fann att det hade blivit tomt på pengar i skattkammaren. Skatteinkomsterna från riket hade också sinat till följd av den oenighet och skada han hade ställt till med i landet, när han försökte upplösa lagar och seder som hade bestått sedan urminnes tid. 30 Då började han oro sig för att det skulle gå som mer än en gång förr: att han skulle sakna medel till utgifter och gåvor. Sådana hade han tidigare brukat strö ut med frikostig hand, så att han överträffat alla sina företrädare på tronen. 31 Han var alldeles rådvill, men så bestämde han sig för att resa till Persien för att driva in skatterna i provinserna där och på så vis få ihop en stor mängd pengar.

32 Han lämnade kvar Lysias, en ansedd medlem av kungahuset, för att sköta styrelsen i området mellan Eufrat och Egypten, 33 och för att ta hand om sonen Antiochos uppfostran till dess han själv kom tillbaka. 34 Han lät Lysias förfoga över elefanterna och hälften av truppstyrkorna och gav honom förhållningsorder om allt som han ville få uträttat, särskilt beträffande invånarna i Judeen och Jerusalem. 35 Mot dem skulle Lysias skicka en här för att krossa Israels makt, förinta dem som ännu fanns kvar i Jerusalem och utplåna minnet av dem från platsen. 36 Han skulle låta främlingar bosätta sig i hela deras land och låta stycka upp deras jord. 37 Själv tog kungen med sig den återstående hälften av

trupperna. Han lämnade sin huvudstad Antiochia – detta var år 147 – gick över Eufrat och marscherade genom de övre provinserna.

Nikanor och Gorgias invaderar Judeen

38 Lysias valde ut Ptolemaios, Dorymenes son, samt Nikanor och Gorgias, tre dugliga män som räknades till kungens vänner. 39 Han skickade med dem 40 000 man fotfolk och 7 000 ryttare, som skulle falla in i Judeen och förhärja landet enligt kungens order. 40 De bröt upp med alla sina trupper och kom till trakten av Emmaus på slätten, där de slog läger. 41 När köpmännen i området hörde talas om dem kom de till lägret med väldiga mängder av guld och silver och med fångkedjor för att köpa israeliterna som slavar. Armén förstärktes också med trupper från Syrien och Filisteen.

42 Judas och hans bröder märkte att förtrycket hade tilltagit och att trupperna hade slagit läger i deras land, och de fick kännedom om kungens befallningar som innebar att folket skulle utplånas och förintas. 43 Då sade de till varandra: "Vi måste rädda vårt folk ur fördärvet och kämpa för vårt folk och för templet." 44 Och alla samlades för att vara stridsberedda under åkallan och bön om nåd och barmhärtighet.

45 Jerusalem var som en obebodd öken.
Av dem hon fött fanns ingen kvar i hennes hus.
Den heliga platsen var besudlad,
och borgen hölls av främlingar;
där var ett tillhåll för hedningar.
All glädje var försvunnen från Jakob,
lyra och flöjt hade tystnat.

Israeliternas möte i Mispa

46 De samlades och gick till Mispa i närheten av Jerusalem, ty i Mispa hade Israel förr i tiden haft en böneplats. 47 Den dagen fastade de, och de svepte sig i säcktyg, strödde aska på huvudet och rev sönder sina kläder. 48 De öppnade skriftrullen med lagen för att få den vägledning som hedningarna sökte hos sina avgudabilder. 49 De lade fram

prästernas ämbetsdräkter, gåvorna av den första skörden och tiondegåvorna och lät de nasirer som hade fullgjort sina löftedagar ställa sig bredvid. 50 Och de ropade högt till himlen: "Vad skall vi göra med dessa män, och vart skall vi föra dem? 51 Din heliga plats är ju besudlad och skändad, och dina präster lever i sorg och förnedring. 52 Och nu har hedningarna förenat sig mot oss för att göra slut på oss; du vet vad de tänker göra med oss. 53 Hur skall vi kunna stå emot deras angrepp om inte du hjälper oss?" 54 Och de blåste i trumpeterna, och ropen skallade.

55 Därefter utsåg Judas officerare åt folket, som skulle föra befäl över tusen, hundra, femtio och tio man. 56 Till dem som var upptagna med husbyggen, giftermål eller vinplantering, liksom till de räddhågade, sade han att de skulle gå hem var och en till sitt, som lagen föreskriver.

57 Sedan bröt hären upp och gick i ställning söder om Emmaus. 58 Där sade Judas: "Fäst upp era kläder, ta mod till er och gör er redo för i morgon. Då skall vi strida mot dessa hedningar som har förenat sig mot oss för att förinta oss och vårt tempel. 59 Ty det är bättre för oss att dö i striden än att se på när olyckan drabbar vårt folk och templet. 60 Som himlen vill, så låter han det ske."

Slaget vid Emmaus

4 1 Gorgias tog med sig 5 000 man och en elittrupp om 1 000 ryttare och lämnade lägret på natten 2 för att överrumpla och besegra judarna i deras läger. Folk från borgen visade vägen. 3 Judas fick höra om detta och bröt upp med sina kämpar för att slå den kungliga hären vid Emmaus 4 medan en del av dess styrkor ännu var borta från lägret. 5 När Gorgias kom till Judas läger på natten fann han ingen där. Han började leta efter dem uppe i bergen, eftersom han tänkte att de hade flytt för honom.

6 När dagen bröt in visade sig Judas på slätten. Han hade 3 000 man, men sköldar och svärd hade de inte så många som de skulle ha önskat. 7 Och de såg att hedningarnas här var stark, väl försedd med rustningar och omgiven av kavalleri, och det var stridsvana krigare. 8 Då sade Judas till sina män: "Var inte rädda för att de är så många, tappa inte modet inför deras anlopp! 9 Kom ihåg hur våra fäder blev räddade i Röda havet när farao förföljde dem med sin här. 10 Nu skall vi ropa till himlen i

hopp om att han är oss nådig och kommer ihåg förbundet med våra fäder. Då krossar han hären där borta under vårt anfall i dag, 11 och alla hedningar får lära sig att det finns en som befriar och räddar Israel.”

12 När fienderna såg dem och märkte att de ryckte fram 13 marscherade de ut till strid från lägret. Judas män blåste i trumpeterna. 14 Härarna drabbade samman, och hedningarna blev slagna och flydde till slätten, 15 men hela eftertruppen blev nerhuggen. De förföljde dem ända till Geser och ut på Idumeens, Ashdods och Jamnias slätter, och omkring 3 000 fiender stupade.

16 När Judas och hans här vände tillbaka från förföljandet 17 sade han till folket: ”Låt er inte lockas av bytet, för vi har ännu en strid framför oss. 18 Gorgias är inte långt från oss i bergen med sin här. Nu måste ni hålla stånd mot våra fiender och kämpa mot dem. Sedan kan ni tryggt ta för er av bytet.”

19 Judas hade knappt talat färdigt förrän man såg en truppavdelning marschera fram vid bergets fot. 20 Men fienderna märkte att de var slagna och att man höll på att bränna lägret, ty röken syntes tydligt och visade vad som hade hänt. 21 När de uppfattade detta tappade de modet fullständigt, och då de dessutom fick se Judas här stå stridsberedd på slätten 22 flydde de allesammans till Filisteen. 23 Judas återvände då för att plundra lägret, och där tog de mängder av guld och silver, blå och röda purpurtyger och andra dyrbarheter. 24 På återvägen sjöng de och lovprisade himlen, som tillbörligt är, ty evigt varar hans nåd. 25 En stor räddningens dag var detta för Israel.

Segern över Lysias

26 De överlevande bland fienderna kom till Lysias och rapporterade allt som hade inträffat. 27 När han fick höra det blev han bekymrad och nedslagen över att det inte hade gått som han velat med Israel och över att kungens befallning till honom inte hade blivit utförd.

28 Följande år mönstrade han 60 000 elitsoldater och 5 000 ryttare för att slutföra kriget mot Israel. 29 De föll in i Idumeen och slog läger vid Bet-Sur, och Judas kom emot dem med 10 000 man. 30 När han såg hur stark fiendehären var bad han denna bön: ”Välsignad är du, Israels räddare, du som med din tjänare Davids hand gjorde jättens anfall om

intet och som utlämnade filisteernas här åt Jonatan, Sauls son, och åt hans väpnare. 31 Låt nu ditt folk Israel övervinna denna här, så att den drar skam över sig trots all sin styrka och sina ryttare! 32 Gör dem fega, förlama deras mod och kraft, låt dem drabbas av ett förödande nederlag! 33 Slå ner dem med hjälp av dem som älskar dig och deras svärd, och låt alla dem som känner ditt namn få pris och lovsjunga dig!” 34 Sedan drabbade de samman, och bortåt 5 000 man i Lysias här stupade och föll under Israels anfall.

35 När Lysias såg hur hans egen här hade drivits tillbaka och märkte vilket mod som fanns på Judas sida och hur fast beslutna israeliterna var att leva eller dö med ära, tågade han tillbaka till Antiochia. Sedan värvade han legotrupper för att kunna återvända till Judeen med en ännu större härsmakt.

Templet renas och återinvigs

36 Men Judas och hans bröder sade: ”Nu, när våra fiender är krossade, skall vi gå upp till templet för att rena och återinviga det.”

37 Hela hären samlades, och de gick upp till Sionberget. 38 Där fann de templet övergivet, altaret skändat och portarna nerbrända; på gårdarna växte riset som i en snårskog eller på en bergskulle, och prästernas sidokammare var nedrivna. 39 Då rev de sönder sina kläder och brast ut i höga klagorop; de strödde aska över sig 40 och föll ner med ansiktet mot marken. Och de blåste i signaltrumpeterna och ropade upp mot himlen.

41 Sedan befallde Judas en del av sina män att ta upp strid mot borgens besättning medan han renade templet. 42 Han valde ut oförvitliga präster med kärlek till lagen, 43 och de renade templet och förde bort de vanhelgande stenarna till en oren plats. 44 De rådgjorde om vad de skulle göra med brännofferaltaret som hade blivit skändat 45 och kom till det kloka beslutet att riva ner det, för att det inte skulle vittna om skymfen att hedningarna hade vanhelgat det.

De rev alltså ner altaret 46 och lade undan stenarna på en lämplig plats på tempelberget, där de skulle ligga tills det kom en profet som kunde ge anvisningar om dem. 47 Sedan tog de ohuggna stenar, som lagen föreskriver, och byggde ett nytt altare, likadant som det gamla. 48 Och

de satte templet i stånd, även tempelhusets inre, och renade gårdarna. 49 De gjorde en ny uppsättning av heliga föremål och bar in lampstället, rökelsealtaret och bordet i tempelhuset. 50 Sedan brände de rökelse på altaret och tände lamporna på lampstället, så att de spred sitt sken i templet. 51 De lade fram bröd på bordet och hängde upp förhängena.

När allt som de skulle göra var färdigt 52 steg de upp tidigt på morgonen – det var den tjugofemte dagen i den nionde månaden, dvs. månaden kislew, år 148 – 53 och frambar offer enligt lagens föreskrifter på det nybyggda brännofferaltaret. 54 Vid den tid på året och på den dag då hedningarna hade skändat det blev det återinvigt, under sång och spel på harpor, lyror och cymbaler. 55 Och allt folket föll ner och tillbad och prisade himlen som hade gett dem framgång.

56 De firade altarets återinvigning i åtta dagar, bar fram brännoffer under stor glädje och offrade räddnings- och lovsångsoffret. 57 De prydde tempelhusets fasad med kransar av guld och med sköldar, och de återställde portarna och sidokamrarna och försåg dem med dörrar. 58 Bland folket rådde jublande glädje över att den skymf som hedningarna hade tillfogat dem var utplånad.

59 Det bestämdes av Judas och hans bröder och hela Israels församling att dagarna för altarets återinvigning skulle firas med fester och glädje år efter år vid samma tid på året, åtta dagar från den tjugofemte dagen i månaden kislew. 60 Vid samma tid byggde de höga murar med kraftiga torn kring Sionberget, för att inte hedningarna skulle kunna komma igen och besudla området som de hade gjort förra gången. 61 Judas avdelade en styrka till försvar av platsen, och som skydd för den befäste han också Bet-Sur, för att folket skulle ha en gränsfästning mot Idumeen.

Krig med grannfolken i söder och öster

5 1 När grannfolken fick höra att altaret hade blivit uppbyggt och templet återställt i sitt förra skick greps de av våldsam vrede. 2 De beslöt att utplåna alla av Jakobs ätt som levde bland dem, och de började sprida död och förintelse bland folket.

3 Men Judas drog i krig mot edomeerna vid Akrabattene i Idumeen, eftersom de hade gått i ställning vid gränsen mot Israel. Han tillfogade

dem ett stort nederlag, kuvade dem och plundrade dem. 4 Han tog också itu med baianiternas förbrytelser. De låg i bakhåll på vägarna och hade blivit ett hot och en fara för folket. 5 Han tvingade in dem i deras försvarstorn, där han sedan belägrade dem; så vigde han dem åt förintelse och brände ner tornen med alla som fanns i dem. 6 Sedan vände han sig mot ammoniterna på andra sidan, där han mötte en stark och talrik här med Timotheos som anförare. 7 Efter en lång rad strider bröts deras motstånd, och han besegrade dem. 8 Han erövrade Jaser med underlydande byar och återvände sedan till Judeen.

Förföljda israeliter ber om hjälp

9 Men hedningarna i Gilead samlades för att förintna de israeliter som bodde på deras område. Då flydde dessa till fästningen Dathema, 10 och de skickade följande brev till Judas och hans bröder: "Hedningarna här omkring har samlats för att förintna oss. 11 De står i begrepp att komma hit och erövra fästningen som vi har flytt till. Timotheos för befälet över deras här. 12 Kom och rädda oss från dem! Vi har lidit stora förluster. 13 Alla våra bröder i Tobias-området är döda; deras hustrur och barn har gjorts till slavar, och deras egendom är bortförd. En avdelning på tusen man har dödats där."

14 Medan man ännu höll på med att läsa brevet kom det andra budbärare från Galileen. De hade rivit sönder sina kläder, och de kom med ett bud av detta innehåll: 15 "Från Ptolemais och Tyros och Sidon och hela det hedniska Galileen har folk samlats för att göra slut på oss."

16 När Judas och folket hörde detta samlades de till ett stort möte för att besluta om vad de skulle göra för sina bröder, som var så hårt trängda av fiendernas angrepp. 17 Och Judas sade till sin bror Simon: "Välj ut en del av männen och marschera i väg med dem för att rädda dina bröder i Galileen. Jag och min bror Jonatan går mot Gilead." 18 I Judeen lämnade han kvar Josef, Sakarjas son, och Asarja för att leda folket och för att skydda landet med resten av hären. 19 "För befälet över folket här", befallde han dem, "men inlåt er inte i strid med hedningarna förrän vi är tillbaka." 20 Simon tilldelades 3 000 man för att gå mot Galileen, och Judas fick 8 000 man mot Gilead.

Fälttågen i Galileen och Gilead

21 Simon marscherade mot Galileen och utkämpade många strider med hedningarna. Han slog dem i grund 22 och förföljde dem ända till stadsporten i Ptolemais. Omkring 3 000 man föll på fiendernas sida, och han tog deras egendom som krigsbyte. 23 Sedan tog han med sig sina landsmän i Galileen och Arbatta och förde dem under stor glädje till Judeen med deras hustrur och barn och allt vad de ägde.

24 Men Judas Mackabaios och hans bror Jonatan gick över Jordan. Efter tre dagsmarscher genom ödemarken 25 stötte de på nabateerna, som uppträdde fredligt mot dem och lät dem få veta allt som hade hänt deras bröder i Gilead, 26 och att många av dem nu var instängda i Bosra och Bosor, i Alema, Kasfo, Maked och Karnajim, som alla var stora och starkt befästa städer. 27 "Också i de andra städerna i Gilead sitter de instängda", fortsatte de, "och fienderna håller på att ordna sina trupper för att anfalla och inta fästningarna i morgon och för att döda alla dessa människor på en enda dag."

28 Då ändrade Judas genast marschriktning med sin här och slog in på ökenvägen till Bosra. Han erövrade staden, högg ner alla manliga invånare och tog all deras egendom som byte. Sedan brände han ner staden.

29 På natten bröt han upp därifrån, och de marscherade fram till fästningen. 30 I gryningen fick de syn på en oräknelig mängd folk, som förde fram stegar och belägringsmaskiner för att erövra fästningen; angreppet var redan i full gång. 31 När Judas fann att striden hade börjat – larmet från staden steg mot himlen, och man hörde trumpetstötar och höga rop – 32 sade han till männen i sin här: "Kämpa i dag för våra bröder!" 33 Han ryckte fram i ryggen på fienden med tre kolonner, medan de blåste i trumpeterna och höjde bönerop. 34 När det stod klart för Timotheos här att det var Mackabaios som kom flydde de för honom, och han tillfogade dem ett stort nederlag. Omkring 8 000 man stupade på fiendens sida den dagen.

35 Sedan vek Judas av mot Maafa, som han anföll och intog. Han dödade alla manliga invånare i staden, plundrade den och brände ner den. 36 Därifrån marscherade han vidare mot Kasfo, Maked, Bosor och de andra städerna i Gilead, som han också tog med överrumpling.

37 Därefter samlade Timotheos en ny här och slog läger mitt emot Rafon på andra sidan om bäckravinen. 38 Judas skickade ut spanare att rekognosera lägret, och de rapporterade till honom att alla hedningar runt Israel hade samlats under Timotheos. ”Det är en mycket stor här”, sade de, 39”och han har förstärkt den med arabiska legosoldater. De har gått i ställning på andra sidan bäckravinen och är färdiga att gå till anfall mot dig.”

Judas tågade genast mot dem. 40 Men när han och hans här närmade sig ravinen, som var vattenförande, sade Timotheos till officerarna i sin armé: ”Om han går över till vår sida först kan vi inte stå emot honom, utan han kommer att vara ohjälpligt överlägsen. 41 Men om han inte vågar utan slår läger på andra sidan strömmen skall vi gå över till hans sida, och då får vi övertaget.”

42 När Judas nu närmade sig den forsande bäcken placerade han ut härens skrivare vid ravinen och gav dem order att inte låta någon enda man göra halt där: alla måste gå med i anfallet. 43 Han gick själv som förste man över till andra sidan, och allt folket följde efter. Hedningarna dukade under för hans angrepp, kastade sina vapen och flydde till helgedomen i Karnajim. 44 Men israeliterna erövrade staden och brände ner helgedomen med alla som fanns där. Så besegrades Karnajim; de kunde inte hålla stånd mot Judas.

Israeliterna i Gilead förs till Judeen

45 Sedan samlade Judas alla israeliter i Gilead, hög och låg, med deras hustrur och barn och egendom, för att leda hela denna stora skara till Judeen. 46 De kom till Efron, en stor och välbefäst stad som låg i deras väg, så att det inte var möjligt att gå runt den på någondera sidan, utan man måste tåga rakt igenom den.

47 Invånarna vägrade dem tillträde och blockerade portarna med stenar. 48 Då skickade Judas ett fredligt budskap till dem: ”Vi skall marschera igenom ert område för att komma till vårt eget land. Ingen skall göra er något ont, vi skall bara ta oss igenom till fots.” Men de ville inte öppna för honom. 49 Då lät Judas ge order till hären att var och en skulle gå till anfall där han befann sig. 50 Männen i hans armé gick till attack, och han anföll staden hela den dagen och hela natten tills den föll i hans

händer. 51 Han högg ner alla manliga invånare, jämnade staden med marken, plundrade den och marscherade genom den över de fallnas lik.

52 Därefter gick de över Jordan till den stora slätten vid Bet-Shean. 53 Under hela marschen hjälpte Judas eftersläntrarna framåt och uppmuntrade folket, ända tills de var framme i Judeen. 54 Då gick de upp till Sionberget med jublande glädje och bar fram brännoffer till tack för att de hade fått återvända välbehållna utan att någon enda av dem hade stupat.

Strider i väster och söder

55 Medan Judas var i Gilead tillsammans med Jonatan och hans bror Simon var i Galileen utanför Ptolemais, 56 kom det bud till befälhavarna i Judeen, Josef, Sakarjas son, och Asarja, om de hjältedåd som de andra hade utfört i kriget. 57 De tänkte då att de också skulle vinna ryktbarhet genom att dra ut i krig mot hedningarna i grannskapet. 58 De lät order gå ut till den här som stod under deras befäl och marscherade sedan mot Jamnia. 59 Men Gorgias och hans män ryckte ut ur staden för att anfälla dem, 60 och Josef och Asarja slogs på flykten. De blev förföljda ända till Judeens gräns, och den dagen stupade ungefär 2 000 man av Israels folk. 61 Så vållades folket ett stort nederlag därför att dessa två inte hade velat lyda Judas och hans bröder utan trott sig kallade till hjältedåd. 62 De tillhörde inte samma släkt som de män i vilkas händer Israels räddning hade lagts.

63 Men den store Judas och hans bröder vann lysande ära i hela Israel och bland alla hednafolk dit ryktet om dem nådde fram, 64 och man samlades för att hylla dem.

65 Judas tågade också ut med sina bröder och angrep edomeerna i landet söderut. Han besegrade Hebron med underlydande byar, rev ner stadens befästningar och satte eld på tornen som omgav den. 66 Sedan bröt han upp för att marschera mot Filisteen, och han tågade genom Marisa. 67 Den dagen stupade några präster i strid; de ville visa sitt hjältemod och gick obetänksamt ut i striden. 68 Men Judas vek av mot Ashdod i Filisteen. Han rev ner altarna där och brände upp folkets gudabilder. Och sedan han plundrat städerna återvände han till Judeen.

Matteus 23: 13–23

¹³ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni stänger himmelriket för människor. Själva kommer ni inte in, och dem som försöker komma dit hindrar ni att komma in.^[e]

¹⁵ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni far omkring över land och hav för att göra någon till en proselyt,^[f] och när han har blivit det, gör ni honom till ett Gehennas barn, dubbelt värre än ni själva.

¹⁶ Ve er, ni blinda ledare! Ni säger: Om någon svär vid templet, betyder det ingenting. Men om någon svär vid guldets i templet, då är han bunden vid sin ed. ¹⁷ Ni blinda dårar, vilket är förmer, guldets eller templet som helgar guldets? ¹⁸ Ni säger också: Om någon svär vid altaret, betyder det ingenting. Men om någon svär vid gåvan på altaret, då är han bunden vid sin ed. ¹⁹ Ni blinda, vilket är förmer, gåvan eller altaret som helgar gåvan? ²⁰ Den som därför svär vid altaret, svär både vid det och vid allt som ligger på det. ²¹ Och den som svär vid templet svär både vid det och vid honom som bor där. ²² Och den som svär vid himlen svär både vid Guds tron och vid honom som sitter på den.

²³ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni ger tionde av mynta, dill och kummin men försummar det som är viktigast i lagen: rätten, barmhärtigheten och troheten. Det ena borde ni göra utan att försumma det andra. ²⁴ Ni blinda ledare! Ni silar mygg och sväljer kameler.

9 juni

St. Efraim Syriern: "En sjöfarare bunkrar upp med dricksvatten i sin båt. Mitt ute på de salta vattnen har han det söta vattnet väl skyddat. På likande sätt har du mitt i syndernas flod ditt vatten från dopet."

1 Maccabéerboken 6–9

6 Under sitt fälttåg i de övre provinserna fick kung Antiochos höra att det fanns en stad i Persien som hette Elymais och som var berömd för sin rikedom på silver och guld. 2 Den hade ett mycket rikt tempel där det fanns sköldar av guld och rustningar och vapen, som lämnats kvar av kung Alexander av Makedonien, Filips son, som hade varit den förste grekiske härskaren. 3 Antiochos marscherade dit och försökte erövra staden för att plundra den, men han misslyckades därför att invånarna hade fått reda på hans planer 4 och mötte honom med väpnat motstånd. Han måste fly, och med stor grämlse drog han därifrån för att återvända till Babylon.

5 En budbärare nådde honom i Persien med nyheten att de härar som tågat mot Judeen var besegrade: 6 Lysias hade ryckt in där i spetsen för en stark armé men tvingats vika för motståndarna. Dessa hade vunnit i styrka genom vapen, förråd och mycket annat som de tagit i byte från de slagna härarna. 7 Sedan hade de rivit ner skändligheten som han hade byggt på altaret i Jerusalem; kring templet hade de på nytt uppfört höga murar, och likaså kring hans stad Bet-Sur.

8 När kungen fick höra detta blev han djupt skakad. Han måste lägga sig till sängs, sjuk av sorg över att hans planer hade slagit fel. 9 Där låg han under lång tid, ty han överväldigades gång på gång av sin djupa sorg, och han förstod att han skulle dö. 10 Då kallade han till sig alla sina vänner och sade till dem: "Sömnen flyr mig, och mitt hjärta är krossat av bekymmer. 11 Jag har frågat mig själv vad det är för en plåga som drabbat mig och vilken olycka jag råkat ut för. Jag var ju en god kung och älskad som regent. 12 Men nu minns jag det onda jag gjorde i Jerusalem, när jag tog alla kärll av guld och silver som fanns där och utan någon anledning sände ut mitt folk för att utplåna alla invånare i Judeen. 13 Jag förstår att det är därför jag har drabbats av detta onda, och nu måste jag dö av sorg och förtvivlan i ett främmande land."

14 Sedan kallade han fram Filippus, som var en av hans vänner, och gav honom makten över hela sitt rike. 15 Han överlämnade kronan till honom, likaså sin mantel och sin ring. Filippus skulle nu bli rådgivare åt kungens son Antiochos och uppfostra honom till regent.

16 Kung Antiochos dog där år 149. 17 Vid underrättelsen om dödsfallet gjorde Lysias kungens son Antiochos, som han själv hade uppfostrat under tidigare år, till kung efter fadern, och han gav honom namnet Eupator.

Judas belägrar borgen i Jerusalem

18 Men borgens besättning försökte spärra vägen till templet för israeliterna. De strävade ständigt efter att göra dem skada och understödde hedningarna. 19 Judas bestämde sig för att utplåna dem, och han sammankallade hela folket för att få en belägring till stånd. 20 Det var år 150. Folket samlades och började belägra borgen med hjälp av skytteplattformar och belägringsmaskiner, som Judas lät bygga. 21 Men en del av fienderna slapp ur inringningen, och några av de gudlösa israeliterna anslöt sig till dem. 22 De begav sig till kungen och sade: "Hur länge skall du dröja med att skipa rättvisa och hämnas våra kamrater? 23 Vi tjänade villigt din far, rättade oss efter hans befallningar och följde hans påbud. 24 För den sakens skull fick vi våra landsmän till fiender. Ja, de dödade alla av oss som de kunde få tag i och rövade bort vår egendom. 25 Men de har inte bara förgripit sig på oss utan på hela landet. 26 I detta nu står de utanför borgen i Jerusalem för att inta den, och templet har de befäst, liksom Bet-Sur. 27 Om du inte genast hejdar dem kommer de att göra värre ting än så, och det blir omöjligt för dig att hålla dem tillbaka."

Antiochos V besegrar Judas

28 Kungen greps av vrede när han hörde detta. Han samlade alla de vänner som var befälhavare över fotfolk och ryttare. 29 Från andra länder och från öarna i havet kom legotrupper och anslöt sig till honom. 30 Hans stridskrafter omfattade 100 000 man fotfolk, 20 000 ryttare och 32 elefanter som dresserats för strid. 31 De tågade genom Idumeen mot Bet-Sur, som de omringade och belägrade under lång tid. De tillverkade belägringsmaskiner, men de inneslutna stack dem i brand under ett utfall och försvarade sig tappert.

32 Judas lämnade då borgen och förde sin här till Bet-Sakarja, där han slog upp sitt läger mitt emot kungens. 33 Men kungen lät sin här bryta upp tidigt på morgonen och göra en snabb framryckning längs vägen mot Bet-Sakarja; styrkorna bildade slaglinje, och man blåste i

trumpeterna. 34 Den röda saften av druvor och mullbär ställdes fram för elefanternas ögon för att de skulle hetsas till strid. 35 Man fördelade djuren på de olika avdelningarna och lät varje elefant åtföljas av 1 000 man med ringbrynjor och brons hjälm. Dessutom avdelades 500 elitryttare för varje djur. 36 Före striden höll de sig där djuret fanns, och när det ryckte fram följde de med och avlägsnade sig aldrig från det. 37 Varje elefant bar ett kraftigt, täckt trätorn, fastspänt med sadelgjordar, och på var och en av dem satt två stridande soldater, förutom den indiske föraren. 38 Resten av ryttarna placerades ytterst på ömse sidor om hären, där de kunde hota fienden men också finna skydd mellan avdelningarna.

39 När solen sken på de förgyllda och kopparbelagda sköldarna kastades ljuset mot bergen, så att de lyste som brinnande facklor. 40 En del av kungens här bildade linje på bergshöjderna och en annan på slätten. De ryckte stadigt närmare i god ordning. 41 Var och en måste bäva vid ljudet av krigarhopens rop, de många fötternas tramp och de rasslande vapnen, ty det var en oerhörd härs makt.

42 Men Judas ryckte fram med sin här och tog upp striden, och 600 man stupade i kungens här. 43 Elasar Avaran såg att en av elefanterna bar kungligt skyddspansar; den höjde sig över alla de andra djuren, och han trodde att kungen red på den. 44 Då offrade han livet för att rädda sitt folk och själv vinna evig ryktbarhet. 45 Han rusade djärvt fram mot elefanten, mitt in bland fiendens linjer, och dräpte till höger och vänster, så att fienden drevs undan på båda sidor. 46 Sedan dök han in under elefanten och gav den en dödande stöt underifrån. Den föll ihop över honom, och han dog på stället.

47 Men när israeliterna erfor kungarikets styrka och kraften i truppernas anlopp måste de vika för fienden.

Templet belägras av fienderna

48 Kungens krigare tågade nu mot Jerusalem för att fortsätta kampen, och kungen slog upp sitt läger så att han hotade Judeen och Sionberget. 49 Med folket i Bet-Sur slöt han fred. De måste lämna staden, eftersom där inte fanns tillräckligt med proviant för en belägring. Det var nämligen sabbatsår, och jorden vilade. 50 Kungen intog alltså Bet-Sur och förlade en truppstyrka där till stadens försvar.

51 Därefter belägrade han templet under lång tid. Han ställde upp skytteplattformar och belägringsmaskiner, eldkastare och katapulter, mekaniska pilbågar och stenslungor. 52 Försvararna tillverkade också maskiner för att bekämpa angräparnas, och striden varade länge. 53 Men det fanns inga livsmedel i lagerrummen, eftersom det var det sjunde året, och de som hade räddats undan hedningarna och förts till Judeen hade gjort slut på det sista av förråden. 54 Bara ett fåtal män blev kvar i templet, ty hungern överväldigade de flesta, så att de skingrades och återvände var och en till sitt.

Vapenstillestånd i Jerusalem

55 Lysias fick emellertid underrättelse om att Filippos, som före kung Antiochos död hade fått uppdraget att fostra hans son Antiochos till kung, 56 hade vänt tillbaka från Persien och Medien tillsammans med de styrkor som kungen fört dit, och att han nu försökte ta makten. 57 Lysias tillrådde då genast att man skulle avtåga, och han sade till kungen, till officerarna och till manskapet: "Vi blir mer utmattade för var dag, vi har ont om proviant, och platsen som vi belägrar är starkt befäst. Dessutom har vi kontrollen över riket att tänka på. 58 Borde vi nu inte räcka handen åt dessa människor och sluta fred med dem och med hela deras folk? 59 Låt oss ge dem tillåtelse att följa sina lagar och seder som förut. Det var ju därför att vi avskaffade deras lagar som de blev uppretade och gjorde allt detta."

60 Hans förslag vann anklång hos kungen och befälhavarna, och han skickade ett fredsanbud till de belägrade, som antog det. 61 Kungen och befälhavarna gav dem sin ed. Enligt de överenskomna villkoren kom de ut ur fästningen, 62 och kungen fick tillträde till Sionberget. Men när han såg hur väl befäst platsen var bröt han eden som han hade svurit och lät riva ner hela ringmuren. 63 Sedan bröt han upp utan tidsspillan och återvände till Antiochia. Där fann han att Filippos var herre över staden, men han gick till angrepp mot honom och tog staden med ett stormanfall.

Demetrios I blir kung

7 1 År 151 lämnade Demetrios, Seleukos son, Rom och seglade med några få män till en stad vid kusten. Där lät han utropa sig till kung. 2 Medan han var på väg in i sina fäders kungapalats grep hans trupper Antiochos och Lysias och ville föra dem till honom. 3 Men när saken

anmäldes för honom svarade han att han inte ville se dem mer. 4 Soldaterna dödade dem då, och Demetrios uppsteg på tronen i sitt rike.

5 Alla avfälliga och gudlösa israeliter kom nu till honom under ledning av Alkimos, som ville bli överstepräst. 6 De anklagade sitt folk inför kungen: "Judas och hans bröder har dräpt alla dina vänner", sade de, "och oss har han tvingat att fly åt alla håll från vårt land. 7 Skicka nu en man som du litar på, så att han själv kan fara och se all skada som Judas har vållat oss och kungens land, och låt honom straffa dem och alla deras medhjälpare." 8 Kungen valde då ut Bakchides, som tillhörde kungens vänner och var ståthållare väster om Eufrat, och som var en av rikets stormän och kungens trogne tjänare. 9 Han skickade ut denne man tillsammans med den gudlöse Alkimos, som han gav översteprästämbetet, med order att bestraffa israeliterna.

Bakchides och Alkimos härjar i Judeen

10 De gav sig i väg och kom med en stor här till Judeen, och Bakchides sände bud till Judas och hans bröder med bedrägligt tal om fred och försoning. 11 Men eftersom dessa såg att han hade kommit dit med en stor här fäste de inget avseende vid hans ord.

12 En grupp skriftlärda samlades emellertid och gick till Alkimos och Bakchides för att försöka få en rättvis uppgörelse till stånd. 13 Hasiderna var de första bland israeliterna som bad motståndarna om fred. 14 De sade sig att när det var en präst av Arons ätt som hade kommit med trupperna skulle han inte göra dem något ont. 15 Han talade också med dem om fred och försoning och försäkrade med ed: "Vi kommer inte att försöka skada vare sig er eller era vänner."

16 De litade på honom, men han grep 60 män ur deras krets och dödade dem på en och samma dag, och det blev som skriften säger: 17 Dina heligas kött och blod spred de ut runt om Jerusalem, och det fanns ingen som begravde dem. 18 Hela folket greps av skräck och förfäran. "Det finns ingen respekt för sanning och rätt hos dessa människor", sade man, "de har ju brutit fördraget och eden de svor."

19 Därefter lämnade Bakchides Jerusalem och slog läger i Bet-Sajit. Han lät sina män gripa många av överlöparna som kommit till honom och dessutom några som tillhörde folket, dödade dem alla och kastade dem i den stora brunnen. 20 Han överlämnade landet åt Alkimos och

lämnade kvar trupper som skulle stödja honom. Därpå återvände Bakchides till kungen.

21 Men Alkimos måste kämpa för sin ställning som överstepräst. 22 Alla de som vållade olyckor för sitt folk samlades kring honom; de fick Judeen i sitt våld och for fram som plågoandar över Israel.

23 Judas såg hur Alkimos och hans anhängare med allt detta gjorde israeliterna mer ont än hedningarna hade gjort. 24 Då gav han sig ut och drog omkring i alla delar av Judeen; han tog hämnd på överlöparna och gjorde det omöjligt för dem att visa sig på landsbygden. 25 Men när Alkimos märkte hur starka Judas och hans anhängare hade blivit och insåg att han inte kunde hålla stånd mot dem, återvände han till kungen och beskyllde dem för en rad ogärningar.

Nikanor kommer till Jerusalem

26 Kungen sände då Nikanor, en av sina mest ansedda härförare och en hätsk fiende till Israel, med order att utplåna folket.

27 Nikanor kom till Jerusalem med en stor här och sände bud till Judas och hans bröder med bedrägligt tal om fred och försoning: 28 "Mellan mig och er skall det inte vara någon strid! Jag skall komma med några få följeslagare för att sammanträffa med er under fredliga former." 29 Han kom också till Judas, och de utbytte fredliga hälsningar, men fienderna höll sig beredda att snappa bort Judas. 30 När det kom till Judas kännedom att Nikanor hade uppsökt honom med svekfulla avsikter blev han skrämmd och ville inte råka honom mer. 31 Nikanor förstod att hans plan hade avslöjats, och han drog ut för att möta Judas i strid vid Kafarsalama. 32 Ungefär 500 man stupade på Nikanors sida, och resten flydde till Davids stad.

33 Därefter gick Nikanor upp på Sionberget, och en del av prästerna kom ut från tempelområdet tillsammans med några av folkets äldste för att möta honom med fredshälsning och visa honom det brännoffer som man förrättade för kungens välgång. 34 Men han skymfade dem, gjorde narr av dem och behandlade dem så att de blev orena. Han förde övermodigt tal, 35 och i sin förbittring svor han denna ed: "Om inte Judas och hans här omedelbart utlämnas åt mig kommer jag att sätta eld på detta hus så snart jag kommer välbehållen tillbaka." Sedan gick han därifrån i fullt raseri.

36 Då gick prästerna in och ställde sig framför altaret och tempelhuset. De brast i gråt och sade: 37 "Det var du själv som utvalde detta hus till att bära ditt namn och vara ett hus för ditt folks bön och åkallan. 38 Straffa denne man och hans här, och låt dem falla för svärdet! Kom ihåg deras hädelser, och låt dem inte behålla livet!"

Nikanor besegras

39 Nikanor lämnade Jerusalem och slog läger i Bet-Horon, där en här från Syrien förenade sig med honom. 40 Judas slog läger i Hadasha med 3 000 man. Och Judas bad denna bön: 41 "En gång när de kungliga sändebuden hädade gick din ängel ut och dräpte 185 000 man i deras här. 42 Låt också denna här bli krossad under vårt anfall i dag, låt de överlevande bli varse att det var onda ord som deras ledare yttrade mot ditt tempel, och döm honom som hans ondska förtjänar!"

43 Härarna möttes i strid den trettonde dagen i månaden adar, och Nikanors här blev krossad. Han själv var den förste som föll i striden, 44 och när folket i hans här märkte att han hade stupat kastade de sina vapen och flydde. 45 Judas män förföljde dem under en dagsmarsch, från Hadasha tills de kom till Geser, och de blåste i signaltrumpeterna under förföljandet. 46 Då kom det ut folk från alla judiska byar i trakten och inringade den flyende hären, så att den tvingades tillbaka mot förföljarna. Alla höggs ner med svärd, och inte en enda man blev kvar i livet.

47 Israeliterna tog deras vapen och förråd. De högg av Nikanors huvud och hans högra hand, som han hade höjt i övermod. De tog med sig både huvudet och handen och höjde upp dem till beskådande utanför Jerusalem. 48 Folket jublade högt och firade den dagen som en stor glädjedag. 49 Och de bestämde att denna dag skulle firas varje år den trettonde adar.

50 Sedan rådde fred i Judeen en kort tid.

Judas får höra om romarna

8 1 Romarnas rykte nådde Judas: det sades att de var väldiga krigare och att de visade välvilja mot alla som anslöt sig till dem; alla som vände sig till dem slöt de vänskapsförbund med. 2 De var väldiga krigare, sade man och berättade för honom om deras krig, om deras tappra bedrifter bland gallerna, som de hade underkuvat och gjort skattskyldiga, 3 och

om allt de hade utträttat i Spanien, där de hade bemäktigat sig guld- och silvergruvorna. 4 Med sin klokhet och uthållighet hade de lagt under sig hela landet, fastän det låg mycket långt bort från deras eget, och kuvat de kungar som gått till angrepp mot dem från jordens mest avlägsna trakter, så att de slutligen krossat dem och besegrat dem i grund. Sedan dess fick de överlevande betala årlig skatt till dem. 5 Både Filip och Perseus, kitteernas kung, och alla andra som gått till angrepp mot dem hade de krossat i strid och underkuvat.

6 När kungen i Asien, Antiochos den store, började krig mot dem med 120 elefanter, med rytteri och vagnar och med en oerhört stor här, blev också han besegrad av dem. 7 De tog honom levande och bestämde att både han och hans efterträdare på tronen skulle betala dryga skatter till dem, lämna gisslan och dessutom avträda 8 Indien, Medien och Lydien och andra av sina rikaste provinser; sedan de fått dessa områden av honom gav de dem till kung Eumenes.

9 Man berättade också hur folket i Grekland planerat ett angrepp för att förintna dem. 10 De hade fått reda på detta och skickat ut en enda härförare att möta anfallet. I kriget blev det stort manfall bland grekerna, och de tog deras hustrur och barn som krigsbyte, plundrade ut dem och bemäktigade sig deras land. De rev ner deras befästningar och gjorde invånarna till sina slavar, vilket de är än i dag.

11 Alla andra riken och öar där man gjort motstånd mot dem hade de också förhärjat och förslavat. 12 Men mot sina vänner och mot sådana som sökte stöd hos dem hade de visat trogen vänskap. De hade underkuvat kungar i när och fjärran; alla blev skrämnda redan av att höra talas om dem. 13 Vilde de hjälpa någon och göra honom till kung, så blev han kung, men de kunde också avsätta vem de ville – de hade sannerligen blivit mäktiga.

14 Trots allt detta hade aldrig någon av dem låtit kröna sig eller klätt sig i purpurmanteln för att stoltsera med den. 15 De hade inrättat en rådsförsamling, och varje dag sammanträdde 320 män som ständigt rådslog om folkets angelägenheter för att styra det på bästa sätt. 16 Varje år anförtrodde de makten över sig själva och styrelsen av hela sitt land åt en enda man – ”och alla lyder denne ende”, sade man, ”det finns ingen avund eller missunnsamhet hos dem”.

Förbundet med Rom

17 Judas valde ut Eupolemos, son till Johannes, son till Acko, samt Jason, son till Elasar, och skickade dem till Rom för att sluta fördrag om vänskap och bistånd med folket där 18 och för att befria Israel från slavoket. De såg ju att den grekiska kungamakten höll på att förslava folket fullständigt.

19 De reste till Rom – det är en oerhört lång resa – och fick företräde hos rådsförsamlingen. Där sade de: 20 "Judas med tillnamnet Mackabaios, hans bröder och hela det judiska folket har skickat oss till er för att sluta fördrag om bistånd och fred och för att få oss inskrivna bland era bundsförvanter och vänner." 21 Anbudet antogs av dem, 22 och här följer en avskrift av brevet som de graverade på koppartavlor och skickade till Jerusalem att förvaras där hos israeliterna som bevis på fördraget om fred och bistånd:

23 "Må allt gå väl för romarna och för det judiska folket till lands och till sjöss i all framtid; må krig och fiender vara fjärran från dem! 24 Men om krig bryter ut och först drabbar Rom eller någon av dess bundsförvanter i någon del av dess välde, 25 skall det judiska folket utan förbehåll delta i kampen så som omständigheterna kräver. 26 Spannmål, vapen, pengar eller fartyg skall inte skänkas eller tillhandahållas de judiska trupperna – härom beslutas i Rom – utan förpliktelserna skall uppfyllas utan vederlag. 27 Likaså om krig först drabbar det judiska folket: då skall romarna energiskt bistå det i kampen så som omständigheterna kräver. 28 Spannmål, vapen, pengar eller fartyg skall inte ställas till hjälptruppernas förfogande – härom beslutas i Rom – utan dessa förpliktelser skall uppfyllas utan svek. 29 På nu sagda villkor har romarna slutit fördrag med det judiska folket. 30 Om båda parter efter detta fördrags ingående beslutar tillägga eller upphäva något i fördraget, får de göra så i enlighet med sin önskan, och beslutet skall vara giltigt, vad de än tillägger eller upphäver.

31 Beträffande den orätt som kung Demetrios begår mot judarna har vi sänt honom följande brev: Varför har du lagt ditt ok så tungt på våra judiska vänner och bundsförvanter? 32 Om de kommer med nya klagomål mot dig skall vi se till att de får sin rätt; vi kommer att bekämpa dig till lands och till sjöss."

Judas sista strid

9 1 När Demetrios fick höra att Nikanor och hans trupper hade dukat under i striden skickade han för andra gången Bakchides och Alkimos till Judeen och lät också arméns högra flygel följa med. 2 De ryckte fram längs vägen till Gilgal och började belägra Mesalot i Arbela. De intog staden och dödade många människor. 3 I första månaden år 152 slog de läger vid Jerusalem. 4 Därifrån marscherade de till Beret med 20 000 man fotfolk och 2 000 ryttare. 5 Judas hade sitt läger i Elasa, och han hade 3 000 stridsvana män med sig. 6 Men när de såg hur stora de fientliga styrkorna var greps de av förfäran, och många smög sig bort från lägret, så att inte mer än 800 man blev kvar.

7 Då Judas såg att hären hade smält ihop och att striden var hotande nära sjönk hans mod, ty han hade inte tid att samla männen. 8 I sin förtvivlan sade han till dem som fanns kvar: "Kom med, så går vi mot våra fiender och ser om vi kan klara en strid med dem!" 9 De försökte få honom att avstå: "Det är alldeles omöjligt", sade de. "Nu gäller det att rädda livet; sedan kan vi komma tillbaka med våra bröder och ta upp kampen mot fienden. Själva är vi för få." 10 Men Judas svarade: "Aldrig att jag flyr för dem. Om vår stund är kommen, så låt oss dö med tapperhet för våra bröder utan att lämna någon fläck på vår ära."

11 Fiendehären marscherade nu ut ur lägret, och de ställde upp för att möta den. Ryttarna var fördelade på två avdelningar, och framför hären ryckte stenslungare och bågskyttar fram. I första linjen gick alla de starkaste männen. 12 Bakchides höll sig på högra flygeln. Fiendehären ryckte an från två håll under trumpetstötar, och Judas män blåste också de i sina trumpeter, 13 och marken skalv av larmet från de båda härnarna. Striden inleddes på morgonen och varade ända till kvällen. 14 Judas märkte att Bakchides och härens huvudstyrka fanns på högra flygeln. Alla som hade mod i bröstet förenade sig då med honom, 15 och de krossade högerflygeln och förföljde de flyende ända till berget Asotos. 16 Men när de som kämpade på den vänstra flygeln såg att den högra hade krossats vände de om, följde Judas och hans män tätt i hälarna och anföll dem bakifrån. 17 Striden hårdnade, och manfallet blev stort på båda sidor. 18 Också Judas stupade, och då flydde de övriga.

19 Jonatan och Simon förde bort sin bror Judas; de begravde honom i hans fäders grav i Modein 20 och begrät honom. Hela Israel höll stor dödsklagan över honom och sörjde honom i många dagar, och de ropade:

21 "Se, den starke har fallit,

Israels räddare!”

22 Det som återstår att berätta om Judas, om hans krig, hans tappra bedrifter och hans storhet har inte blivit nedskrivet, ty det var överväldigande mycket.

Jonatan väljs till ledare

23 Efter Judas död vågade de laglösa åter visa sig överallt på Israels område, och alla orättens hantlangare gjorde sig breda. 24 När det samtidigt kom en mycket svår hungersnöd gick folket i landet över till deras sida. 25 Bakchides gynnade de gudlösa männen och gjorde dem till herrar över landet. 26 De letade efter Judas vänner, spårade upp dem och förde dem till Bakchides, som straffade dem och förödmjukade dem. 27 Det blev ett lidande i Israel vars like inte hade funnits sedan den tid då den siste profeten uppenbarades för dem.

28 Då samlades alla Judas vänner och sade till Jonatan: 29 ”Sedan din bror Judas dog finns ingen som kan föra krig som han gjorde mot fienderna och Bakchides, och mot alla dem i vårt eget folk som är fientligt sinnade. 30 Därför har vi denna dag valt dig att bli vår anförare i hans ställe och ledare i vår kamp.” 31 Den dagen övertog alltså Jonatan ledarskapet och trädde fram som sin bror Judas efterträdare.

32 Men Bakchides fick kännedom om saken och sökte efter en möjlighet att döda honom. 33 Detta blev känt för Jonatan och hans bror Simon och alla hans följeslagare. De flydde då till Tekoas öken och slog läger vid vattendammen i Asfar.

34 Bakchides fick kännedom om saken på sabbatsdagen och gick med hela sin här över till andra sidan Jordan.

Johannes dödas och blir hämnad

35 Jonatan skickade sin bror Johannes som ledare för de icke stridande till sina vänner nabateerna för att be dem att ta hand om deras stora förråd. 36 Men jambriterna kom ut från Medeva och fick fatt i Johannes; de tog honom och allt vad han hade och försvann med sitt byte.

37 En tid senare kom det bud till Jonatan och hans bror Simon att jambriterna skulle hålla ett stort bröllop och föra bruden, som var dotter till en av de främsta stormännen i Kanaan, från Nadavat med ett stort följe. 38 De hade inte glömt att deras bror Johannes hade mördats, och de gav sig i väg och gömde sig i skydd av berget. 39 När de spejade

därifrån fick de se ett bullrande följe med mängder av packning. Det var brudgummen och hans vänner och bröder som närmade sig med tamburiner och musikanter och allsköns utrustning. 40 Då störtade de sig över dem från bakhållet och började hugga ner dem, och manfallet blev stort. De överlevande flydde upp i bergen, och israeliterna tog allt vad de hade som byte. 41 Så vändes bröllopsfesten i sorg och musiken i klagosång. 42 Jonatan och Simon hade fått sin hämnd för mordet på brodern, och de återvände till Jordans träskmarker.

Bakchides segrar vid Jordan

43 Bakchides fick höra om saken och kom på sabbatsdagen till strandbrinkarna vid Jordan med en stor här. 44 Då sade Jonatan till sina män: "Nu måste vi kämpa för våra liv. I dag är det allvarigare än någon gång förut: 45 vi kan vänta anfall både framifrån och i ryggen, vi har Jordans vatten på ena sidan, och på den andra träskmark och snårskog. Det finns ingen möjlighet att komma undan. 46 Ropa till himlen om hjälp att slippa ur våra fienders händer!" 47 Striden började, och Jonatan gjorde sig beredd att rikta ett dråpslag mot Bakchides, men han vek undan och drog sig tillbaka. 48 Då kastade sig Jonatan och hans män i Jordan och simmade över till andra sidan. Fienderna förföljde dem inte över floden. 49 Bakchides hade förlorat ungefär 1 000 man den dagen.

50 Sedan Bakchides hade återvänt till Jerusalem satte han i stånd en rad befästa städer i Judeen: fästningen vid Jeriko, Emmaus, Bet-Horon, Betel, Timnat Piraton och Tappuach. Alla dessa platser försåg han med höga murar, portar och bommar, 51 och han förlade besättningar dit för att plåga Israel. 52 Han förstärkte också staden Bet-Sur, Geser och borgen och placerade trupper och livsmedelsförråd på dessa platser. 53 Han tog sönerna till landets förnämsta män som gisslan och satte dem i fängelse på borgen i Jerusalem.

Alkimos dör

54 År 153, i andra månaden, gav Alkimos order om att muren utanför templets inre gård skulle rivas. Det var profeternas verk han ville riva ner, men när rivningsarbetet hade påbörjats 55 drabbades Alkimos av ett slaganfall, som hindrade honom från att fortsätta. Han blev förlamad och miste talförmågan, så att han inte kunde säga något mer eller förordna om sin egendom. 56 Och innan lång tid hade gått dog Alkimos under svåra plågor.

57 När Bakchides såg att Alkimos var död återvände han till kungen. Sedan hade Judeen fred i två år.

58 Alla de laglösa smidde nu planer; de sade: "Nu lever Jonatan och hans anhängare i lugn och ro och känner sig trygga. Nu skall vi hämta Bakchides och låta honom gripa allesammans under en enda natt." 59 De gav sig av och överlade med honom, 60 och han satte sig i rörelse med en stor här. Han skrev också i hemlighet till alla sina bundsförvanter i Judeen att de skulle gripa Jonatan och hans följeslagare. Men det lyckades inte eftersom deras plan blev känd, 61 och de andra grep ett femtiotal av de män inom landet som lett det onda anslaget och dödade dem. 62 Sedan drog sig Jonatan undan till Bet-Basi i öknen tillsammans med Simon och sina följeslagare. Han byggde upp det som var nedrivet där och befäste staden.

63 När Bakchides fick kännedom om detta samlade han hela sin styrka och sände bud till sina anhängare i Judeen. 64 Han kom till Bet-Basi och började belägra staden, förde striden mot den under lång tid och lät också tillverka belägringsmaskiner.

65 Men Jonatan lämnade kvar sin bror Simon i staden och tog sig själv ut på landsbygden med några få män. 66 Han slog Odomera och hans bröder och fasironiterna i deras tältläger. När han sedan skulle slå till och kom marscherande med sina styrkor 67 gjorde Simon och hans män ett utfall från staden och satte eld på belägringsmaskinerna. 68 De kämpade mot Bakchides tills han var fullständigt besegrad; det grämde honom djupt att de tillintetgjorde hela hans fälttågsplan. 69 Han greps av raseri mot de laglösa männen som hade rått honom att komma till landet. Hans folk dödade många av dem, och han bestämde sig för att återvända till sitt eget land.

70 När Jonatan fick kännedom om detta skickade han sändebud till Bakchides för att sluta fred med honom och för att få krigsfångarna frisläppta. 71 Bakchides antog förslaget och gjorde som Jonatan önskade. Han gav honom sin ed på att aldrig försöka skada honom så länge han levde, 72 och han lät honom få tillbaka de krigsfångar som han förut hade tagit i Judeen. Sedan återvände han till sitt land och visade sig aldrig mer på deras område.

73 Och svärdet slutade härja i Israel. Jonatan slog sig ner i Mikmas. Där började han härska som domare över folket, och han rensade ut de gudlösa från Israel.

Matteus 23: 24–39

²⁴ Ni blinda ledare! Ni silar mygg och sväljer kameler.

²⁵ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni rengör utsidan av bägaren och fatet, men inuti är de fulla av rofferi och omåttlighet. ²⁶ Du blinde farisé, gör först insidan av bägaren ren, så blir också utsidan ren.

²⁷ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni liknar vitkalkade gravar. ^[g] Utanpå ser de vackra ut, men inuti är de fulla av de dödas ben och allt slags orenhet. ²⁸ Så är det också med er. Utanpå ser ni ut att vara rättfärdiga, men inuti är ni fulla av hyckleri och ondska.

²⁹ Ve er, skriftlärdar och fariseer, ni hycklare! Ni bygger profeternas gravar och pryder de rättfärdigas minnesstenar ³⁰ och säger: Om vi hade levt på våra fäders tid, skulle vi inte ha varit med om att utgjuta profeternas blod. ³¹ Därmed vittnar ni om er själva, ^[h] att ni är söner till dem som mördade profeterna. ³² Fyll då också ni era fäders mått! ^[i] ³³ Ni ormar, ni huggormsyngel, hur skall ni kunna undgå att dömas till Gehenna?

³⁴ Därför sänder jag till er profeter, visa män och skriftlärdar. Somliga av dem skall ni döda och korsfästa, andra skall ni gissla i era synagogor och förfölja från stad till stad. ³⁵ Så kommer över er allt rättfärdigt blod som är utgjutet på jorden, från den rättfärdige Abels blod ^[j] till Sakarias, Barakias sons, blod, honom som ni mördade mellan templet och altaret. ³⁶ Amen säger jag er: Allt detta skall komma över det här släktet.

Jesu klagan över Jerusalem

³⁷ Jerusalem, Jerusalem, du som mördar profeterna och stenar dem som är sända till dig. Hur ofta har jag inte velat samla dina barn, så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte. ³⁸ Se, ert hus kommer att stå öde. ³⁹ Ty jag säger er: Härefter skall ni inte se mig, förrän ni säger: Valsignad är han som kommer i Herrens namn."

10 juni

S. Edward Poppe: "All handling måste födas med bön för att följa Guds plan. Det inre livet är källan till apostolatet."

1 Maccabeerboken 10–13

10 1 År 160 kom Alexander Epifanes, Antiochos son, och intog Ptolemais. Man välkomnade honom, och han lät utropa sig till kung där. 2 När kung Demetrios fick höra detta drog han samman väldiga truppstyrkor och tågade ut för att möta honom i strid.

3 Och Demetrios skrev till Jonatan i vänliga ordalag för att han skulle känna sig hedrad. 4 Han tänkte: "Vi måste skynda oss att sluta fred med dem innan han går samman med Alexander mot oss, 5 ty han kommer inte att glömma allt det onda som vi har gjort honom och hans bröder och hela folket." 6 Han gav honom rätt att samla trupper, att tillverka vapen och att vara hans bundsförvant, och gisslan som fanns i borgen lovade han att lämna ut åt honom.

7 Jonatan begav sig då till Jerusalem och läste upp brevet för hela folket och för borgens besättning. 8 De greps av förfäran när de fick höra att kungen hade gett honom rätt att samla trupper. 9 Männen i borgen lämnade ut fångarna åt Jonatan, och han överlämnade dem åt deras föräldrar.

10 Jonatan slog sig ner i Jerusalem, och han började bygga upp staden och sätta den i stånd. 11 Han gav order till dem som utförde arbetena att stadsmurarna och anläggningarna kring Sionberget skulle byggas av huggen sten för att bli starkare. Och de gjorde som han hade sagt. 12 Men främlingarna i de fästningar som Bakchides hade satt i stånd tog till flykten. 13 Var och en lämnade sin vistelseort och gav sig i väg till sitt

eget land. 14 Bara i Bet-Sur blev några kvar av dem som hade övergett lagen och buden; den platsen var deras tillflyktsort.

Alexander Epifanes gör Jonatan till överstepräst

15 Kung Alexander fick höra om de löften Jonatan hade fått i Demetrios brev, och när han hörde berättas om de krig som han och hans bröder hade fört, om deras tappra bedrifter och om alla strapatser som de hade utstått, 16 tänkte han: "Kan vi någonsin finna den mannens like? Vi måste genast göra honom till vår vän och bundsförvant." 17 Och han skrev ett brev och skickade det till honom. Det lydde så:

18 "Kung Alexander hälsar sin broder Jonatan. 19 Vi har hört om dig att du är en väldig krigare som förtjänar att vara vår vän. 20 Vi förordnar härmed denna dag att du skall vara överstepräst för ditt folk och kallas kungens vän" – han skickade honom samtidigt en purpurmantel och en guldkrona – "och du skall tänka på våra intressen och bevara vänskapen med oss."

21 I den sjunde månaden år 160, vid lövhydefesten, klädde sig Jonatan i den heliga dräkten. Han samlade trupper och lät tillverka vapen i stor mängd.

Demetrios I försöker överbjuda Alexander

22 När Demetrios fick höra om dessa händelser blev han missmodig och frågade sig 23 hur han kunnat låta Alexander hinna före med att vinna judarnas vänskap och stöd. 24 Han föresatte sig att i sin tur skriva och vädja till dem med löften om privilegier och gåvor för att kunna få hjälp av dem som bundsförvanter. 25 Och han skickade dem följande brev:

"Kung Demetrios hälsar det judiska folket. 26 Ni har hållit era fördrag med oss i helgd och visat er som trogna vänner utan något samröre med våra fiender, vilket vi med glädje har hört. 27 Fortsätt därför också nu med att visa oss trohet! Då skall vi belöna er väl för det ni gör för oss. 28 Vi skall lösa er från många pålagor och dessutom ge er gåvor.

29 Härmed löser och befriar jag er och alla judar från personliga skatter, från saltavgiften och från kransskatten. 30 Den tredjedel av spannmålen och den hälft av fruktskörden som jag har rätt att uppbära efterskänker jag: från och med i dag och allt framgent avstår jag från denna uppbörd i Judeen och i de tre distrikt som härmed överförs till dess område från Samarien och Galileen från denna dag och för all framtid.

31 Jerusalem förklarar jag för en helig stad, som med hela sitt område skall vara befriad från skatt, också på tiondet och tempelavgifterna. 32 Jag avstår också från min myndighet över borgen i Jerusalem och överlåter den åt översteprästen, som har att dit förlägga de män han själv utväljer att svara för dess bevakning.

33 Varje person av judisk härstamning som blivit krigsfånge och förts bort från Judeen till någon del av mitt rike friger jag härmed utan ersättning. Ingen får ta upp några avgifter från dem, inte heller avgifter för deras boskap.

34 Under alla högtider, sabbater, nymånadsfester och andra märkesdagar, och under tre dagar före och efter varje högtid skall alla judar i mitt rike vara fria från indrivning och betalning av skulder.

35 Ingen skall då ha rätt att kräva pengar av dem eller ställa någon fordran på dem i något som helst ärende.

36 Judar skall inmönstras i kungens krigsmakt till ett antal av 30 000 man, och de skall få samma sold som tillkommer alla kungens trupper.

37 De skall tas ut till besättningstrupper i de stora kungliga fästningarna och användas till förtroendeuppdrag i riket. Deras officerare och befälhavare skall komma ur deras egna led och följa deras lagar, så som kungen också har förordnat i Judeen.

38 Vad beträffar de tre distrikt som överförts till Judeen från Samariens område skall de överföras till Judeen på så sätt att de anses höra under en och samma förvaltning och aldrig lyder någon annan myndighet än översteprästens. 39 Ptolemas med tillhörande område ger jag som gåva till templet i Jerusalem för att bestrida templets nödvändiga utgifter.

40 För egen del avsätter jag för varje år en gåva på 15 000 siklar silver i de kungliga räkenskaperna, att betalas från lämpliga platser. 41 Allt det utestående, det som ämbetsmännen har underlåtit att betala ut i motsats till vad som skedde under tidigare härskarfolk, skall de från och med nu betala till arbetena på templet. 42 Till detta kommer 5 000 siklar silver som man årligen brukat ta från de medel templet redovisar; även

denna summa efterskänks, eftersom det tjänstgörande prästerskapet har rätt till den.

43 Om någon flyr till templet i Jerusalem, hela dess område inräknat, därför att han står i skuld till kungen eller till någon affärsförbindelse, skall han vara fredad liksom allt han äger inom mitt rike.

44 När det gäller byggnads- och reparationsarbeten vid templet skall utgifterna belasta de kungliga räkenskaperna. 45 Vid byggnadsarbeten på murarna och fästningsverken kring Jerusalem skall utgifterna också belasta de kungliga räkenskaperna, likaså när murarna byggs upp på andra platser i Judeen.”

46 Men när Jonatan och folket fick höra dessa anbud litade de inte på dem och godtog dem inte, ty de kom ihåg hur mycket ont kungen hade gjort i Israel och hur svåra lidanden han hade vållat dem. 47 De höll sig hellre till Alexander, därför att han först hade gett dem fred med sitt anbud, och de förblev hela tiden hans bundsförvanter.

Alexander besegrar Demetrios och hedrar Jonatan

48 Kung Alexander samlade nu en stor här och drog i fält med den mot Demetrios. 49 De båda kungarna drabbade samman, och Alexanders här slogs på flykten. Demetrios förföljde honom och fick övertaget över hans män. 50 Men kampen fortsatte att rasa ända till solnedgången, och Demetrios stupade den dagen.

51 Därefter skickade Alexander sändebud till kung Ptolemaios i Egypten med följande budskap: 52 ”Jag har återvänt till mitt rike, stigit upp på mina fäders tron och fått makten i mina händer; jag har krossat Demetrios och tagit makten i vårt land. 53 Jag drabbade samman med honom i strid, och han och hans här krossades av oss, så att jag kunde överta hans kungatron. 54 Låt oss nu sluta vänskapsfördrag med varandra. Ge mig din dotter till hustru, så blir jag din måg och skall ge dig och henne gåvor som är dig värdiga.”

55 Kung Ptolemaios svarade: ”Lycklig var den dag då du återvände till dina fäders land och steg upp på deras kungatron! 56 Jag skall uppfylla din önskan i brevet. Men möt mig i Ptolemais, så att vi får träffa varandra. Sedan skall jag låta dig bli min måg, som du föreslagit.”

57 Ptolemaios reste alltså från Egypten med sin dotter Kleopatra och kom till Ptolemais år 162. 58 Där möttes han av kung Alexander, och han gav honom sin dotter Kleopatra och höll bröllop för henne i Ptolemais med lysande prakt, på kungars vis.

59 Därefter skrev kung Alexander och inbjöd Jonatan att komma dit och möta honom. 60 Och Jonatan reste med prakt och ståt till Ptolemais, där han mötte de båda kungarna. Han gav silver och guld till dem och deras vänner förutom många andra gåvor, och han vann deras välvilja.

61 Några israeliter, uslingar som övergett lagen, hade gaddat sig samman mot Jonatan. De framförde klagomål mot honom, men kungen ägnade dem ingen uppmärksamhet. 62 Han befallde i stället att man skulle klä av Jonatan den dräkt han bar och klä honom i purpurmantel, och så skedde. 63 Kungen lät honom ta plats vid sin sida, och sedan sade han till sina ämbetsmän: "Gå ut med honom till stadens centrum och kungör att ingen får komma med klagomål mot honom i något ärende – ingen får vålla honom svårigheter av någon som helst orsak." 64 När nu hans anklagare märkte vilken ära som visades honom genom den offentliga kungörelsen och såg att han var klädd i purpur, flydde de allesammans.

65 Kungen lät honom också få äran att skrivas in bland vännerna av högsta klassen och utnämnde honom till general och ståthållare. 66 Sedan återvände Jonatan till Jerusalem, glad till mods och utan att möta några svårigheter.

Demetrios II ingriper men slås tillbaka av Jonatan

67 År 165 kom Demetrios son Demetrios från Kreta till sina fäders land. 68 När kung Alexander fick höra detta blev han djupt missmodig och återvände till Antiochia. 69 Men Demetrios gav befälet åt Apollonios, ståthållaren över Koilesyrien. Denne samlade en stor här och slog läger vid Jamnia. Därifrån skrev han följande brev till översteprästen Jonatan:

70 "Du är den ende som försöker trotsa oss, och jag har utsatts för åtlöje och klander för din skull. Vad är det för friheter du tar dig mot oss där uppe bland bergen? 71 Litar du på dina truppers styrka, så kom nu ner till oss på slätten, där vi kan mäta oss med varandra – städernas krigsmakt står ju på min sida. 72 Hör dig för, så får du veta vem jag är

och vilka andra bundsförvanter vi har! Man kommer att säga att ni omöjligt kan hålla stånd mot oss. Dina fäder har slagits på flykten två gånger i sitt eget land, 73 och du kan inte stå emot vårt kavalleri och en sådan armé som vi nu har på slätten, där det varken finns klippblock eller stenar eller någon plats att fly till.”

74 När Jonatan fick höra vad Apollonios skrev blev han mycket upprörd. Han mönstrade 10 000 man och ryckte ut med dem från Jerusalem, och hans bror Simon mötte honom med förstärkningar. 75 Han slog läger utanför Joppe, men invånarna vägrade honom tillträde, ty Apollonios hade en besättning i staden. Men när det kom till strid 76 blev invånarna rädda och öppnade portarna, och Jonatan blev herre över Joppe.

77 När Apollonios fick höra detta ställde han upp 3 000 ryttare och en stor infanteristyrka. Han marscherade i riktning mot Ashdod, som om han ville tåga igenom där, men samtidigt drog han sig ut på slätten, eftersom han kunde lita till sitt talrika kavalleri. 78 Jonatan följde efter honom mot Ashdod, och härarna drabbade samman i strid. 79 Men Apollonios hade lämnat 1 000 ryttare gömda i ryggen på judarna, 80 och Jonatan märkte att han hade blivit överrumplad bakifrån: fienderna omringade hans här och öste pilar över folket från tidigt på morgonen till sena kvällen. 81 Men folket höll stånd på Jonatans order, och fiendens hästar blev trötta. 82 Då drog Simon fram sin styrka och anföll fotfolkets slaglinje, eftersom kavalleriet nu var utmattat, och han krossade dem och slog dem på flykten. 83 Medan kavalleriet skingrades på slätten kom de flyende till Ashdod och sökte sig till sitt avgudatempel Bet-Dagon för att få skydd. 84 Men Jonatan brände Ashdod och städerna däromkring och plundrade dem. Han brände också ner Dagens tempel med alla som sökt sin tillflykt där. 85 Och det sammanlagda antalet av dem som stupat för svärd och dem som bränts inne uppgick till 8 000 man.

86 Sedan bröt Jonatan upp därifrån och slog läger utanför Ashkelon, och invånarna där kom ut och gav honom ett glansfullt mottagande. 87 Och Jonatan och hans män återvände till Jerusalem med rikt byte.

88 När kung Alexander fick höra om dessa händelser gav han Jonatan ännu fler hedersbetygelser. 89 Han skickade honom ett spänne av guld, den sedvanliga gåvan åt dem som räknas till kungens släkt. Dessutom gav han honom Ekron med hela dess område som besittning.

Alexander besegras av Ptolemaios och dödas

11 1 Men kungen av Egypten drog samman trupper lika talrika som sandkornen på havsstranden, och dessutom en stor flotta, ty han hade satt sig i sinnet att med list ta makten över Alexanders rike och foga det till sitt eget. 2 Han tågade in i Syrien under fredliga proklamationer, och städernas invånare öppnade portarna för honom och välkomnade honom. Enligt gällande order från kung Alexander skulle han nämligen bli vänligt mottagen eftersom han var kungens svärfar. 3 Men Ptolemaios förlade besättningstrupper från sin egen armé i varje stad där han kom in.

4 När han närmade sig Ashdod visade man honom hur Dagens tempel var nerbränt och Ashdod förhärjat liksom byarna däromkring. Man visade liken som låg kringströdda och de förkolnade resterna av dem som Jonatan bränt inne under striderna och som man nu hade staplat upp i högar längs kungens väg. 5 Och för att svärta ner Jonatan berättade man för kungen vad han hade gjort. Men kungen teg.

6 I Joppe kom Jonatan kungen till mötes med prakt och ståt; de utbytte hälsningar och övernattade sedan där. 7 Och Jonatan följde kungen på hans färd fram till den flod som heter Eleutheros. Sedan återvände han till Jerusalem.

8 Men kung Ptolemaios gjorde sig till herre över städerna längs kusten ända till Seleukia vid havet, och hela tiden smidde han onda planer mot Alexander. 9 Han skickade sändebud till kung Demetrios med följande budskap: "Låt oss sluta förbund med varandra! Jag skall ge dig min dotter, som nu är Alexanders hustru, och du skall bli kung över din fars rike. 10 Jag ångrar att jag gav min dotter åt den mannen, ty han har försökt mörda mig." 11 Så svärtade han ner Alexander därför att han ville ha makten över hans rike. 12 Han tog också sin dotter ifrån honom och gav henne åt Demetrios. Så slutade hans vänskap med Alexander, och fiendskapen mellan dem blev uppenbar. 13 Sedan höll Ptolemaios intåg i Antiochia, och han lät kröna sig med Asiens kungakrona. Han var nu krönt med två kronor, Egyptens och Asiens.

14 När detta hände var kung Alexander i Kilikien, därför att folket i den delen av riket höll på att göra uppror. 15 När han fick budet vände han sig mot Ptolemaios, men denne marscherade ut och mötte honom med en stark här. Alexander blev besegrad 16 och flydde till Arabien för att söka skydd där, och kung Ptolemaios triumferade. 17 Araben Zabdiel

högg av Alexanders huvud och skickade det till kungen. 18 Men två dagar senare dog kung Ptolemaios själv, och besättningarna i de befästa städerna blev dödade av städernas invånare. 19 Så blev Demetrios kung, år 167.

Demetrios II sluter fördrag med Jonatan

20 Vid den tiden samlade Jonatan folket i Judeen för att anfälla och inta borgen i Jerusalem, och de byggde en mängd belägringsmaskiner kring den. 21 Men några män som hade avfallit från lagen och hatade sitt eget folk gav sig i väg till kungen och berättade för honom att Jonatan belägrade borgen. 22 När kungen fick höra detta blev han uppbragt. Så snart han fått budet marscherade han till Ptolemais och skrev sedan till Jonatan att denne skulle häva belägringen och snarast komma till Ptolemais för att sammanträffa med honom.

23 När Jonatan fick detta bud gav han order om att belägringen skulle fortsätta. Han valde ut ett resfölje bland de äldste i Israel och bland prästerna och gav sig sedan faran i våld. 24 Med silver, guld, kläder och många andra gåvor kom han till kungen i Ptolemais, och han vann hans välvilja. 25 Några laglösa män från hans eget folk kom med klagomål mot honom, 26 men kungen behandlade honom på samma sätt som hans företrädare hade gjort och ärade honom i alla sina vänners närvaro. 27 Han bekräftade hans innehav av översteprästämbetet och alla hans andra tidigare utmärkelser och bestämde att han skulle räknas till de främsta vännerna.

28 Jonatan bad kungen om skattefrihet för Judeen och de tre distrikten och Samarien och erbjöd i gengäld 300 talenter. 29 Kungen gick med på detta och gav Jonatan skriftlig bekräftelse på hela överenskommelsen. Den löd som följer:

30 "Kung Demetrios hälsar sin broder Jonatan och det judiska folket. 31 En kopia av det brev som vi har skrivit till vår frände Lasthenes beträffande er tillställs er härmed för kännedom:

32 Kung Demetrios hälsar sin fader Lasthenes. 33 Det judiska folket är våra vänner och fullgör troget sina förpliktelser mot oss, och vi har beslutat att belöna dem för deras välvilliga inställning. 34 Vi tillerkänner dem härmed Judeens område och de tre distrikten Afairema, Lydda och

Ramatajim, som har överförts från Samarien med allt som hör till dem. Åt alla dem som offerar i Jerusalem efterskänks den kungliga skatt på spannmål och frukt som kungen tidigare årligen uppburit av dem, 35 vidare allt det övriga som vi har rätt till för framtiden av tiondet och av andra avgifter som tillkommer oss, dessutom saltbassängerna och den kransskatt som vi har rätt till. Allt detta skall vi efterskänka dem. 36 Alla dessa bestämmelser är oåterkalleliga och skall gälla från denna dag och för all framtid. 37 Ni har nu att ombesörja en avskrift av detta brev, som skall överlämnas åt Jonatan och sättas upp på ett väl synligt ställe på det heliga berget.”

Jonatan hjälper Demetrios

38 När kung Demetrios såg att det rådde lugn i landet under hans spira och att ingen gjorde motstånd mot honom, avskedade han alla sina trupper och lät soldaterna återvända var och en till sitt, med undantag för de utländska trupper som han hade värvat från de främmande folkens öar. Därigenom stötte han sig med alla de soldater som han hade övertagit från sina företrädare.

39 Bland dem som förut hade tjänat Alexander fanns en man som hette Tryfon. Han märkte att soldaterna gick och klagade på Demetrios. Då gav han sig i väg till araben Imalkue, som var fosterfar åt Alexanders lille son Antiochos, 40 och uppvaktade honom för att få hand om pojken och göra honom till kung efter hans far. Han berättade för Imalkue om Demetrios alla förordningar och om den utbredda fiendskapen mot honom bland hans trupper. Och han stannade där lång tid.

41 Jonatan sände bud till kung Demetrios och bad honom avlägsna besättningarna på borgen i Jerusalem och de andra fästningarna, eftersom de hela tiden bekämpade Israel. 42 Demetrios skickade Jonatan följande svar: ”Inte bara detta skall jag göra för dig och ditt folk, utan jag skall ge både dig och ditt folk de största hedersbetygelser, om jag bara får tillfälle. 43 Men nu är jag tacksam om du vill skicka hit män som kan hjälpa mig i strid, ty alla mina trupper har övergett mig.”

44 Då skickade Jonatan 3 000 tappra soldater till honom i Antiochia, och de kom till kungen, som glädde sig åt att se dem marschera upp. 45 Men en folkmassa på ungefär 120 000 av stadens invånare samlades i centrum och ville döda kungen. 46 Han sökte skydd i palatset, men stadsbefolkningen fick kontroll över huvudgatorna och började gå till

angrepp. 47 Då kallade kungen judarna till sin hjälp, och de inställde sig mangrant hos honom. Sedan spred de sig ut i staden, där de dödade ungefär 100 000 personer under dagens lopp. 48 De satte också eld på staden och tog mycket byte den dagen, och kungen räddade de. 49 När invånarna såg att judarna behärskade staden och gjorde som de ville tappade de modet och bestormade kungen med böner: 50 "Räck oss handen, och låt judarna sluta kämpa mot oss och mot staden!" 51 De kastade från sig vapnen, och man slöt fred.

Judarna steg högt i anseende hos kungen och hos alla rikets invånare, och ryktet om dem spred sig i riket. De återvände till Jerusalem med rikt byte; 52 kung Demetrios steg upp på rikets tron, och det blev lugn i landet under hans spira. 53 Men han svek alla löften som han hade gett och bröt med Jonatan. Han visade ingen erkänsla för den trohet som Jonatan hade visat honom utan behandlade honom hänsynslöst.

Jonatan övergår till Antiochos VI:s sida

54 En tid senare kom Tryfon tillbaka och hade med sig Antiochos, som ännu var helt liten. Pojken gjordes till kung och blev krönt. 55 Kring honom samlades alla de trupper som Demetrios föraktfullt hade avskedat; nu angrep de Demetrios, som blev besegrad och måste fly. 56 Tryfon tog elefanterna och erövrade Antiochia.

57 Den unge Antiochos skrev till Jonatan och bekräftade hans ställning som överstepräst, gav honom makten över de fyra distrikten och upptog honom bland kungens vänner. 58 Han skickade honom en guldservis och gav honom rätten att dricka ur guldbägare, att uppträda i purpurmantel och att bära spänne av guld. 59 Jonatans bror Simon gav han befälet över trupperna i hela området mellan Tyriska trappan och Egypten.

60 Jonatan marscherade ut och tågade genom landet väster om Eufrat och städerna där, och alla trupper i Syrien anslöt sig till honom för att hjälpa honom i kriget. Han marscherade till Ashkelon, där han fick ett glansfullt mottagande av stadens invånare. 61 Därifrån fortsatte han till Gaza, men Gazas invånare vägrade honom tillträde. Han började belägra staden, satte eld på byarna däromkring och plundrade dem. 62 Då bad stadsborna Jonatan om fred, och han gick med på det. Han tog sönerna

till deras ledande män som gisslan och skickade dem till Jerusalem. Så tågade han genom landet ända till Damaskus.

63 Men Jonatan fick höra att Demetrius generaler hade kommit till Kedesh i Galileen med en stor här för att få honom att avstå från sitt företag. 64 Han marscherade mot dem, men sin bror Simon lämnade han bakom sig i Judeen. 65 Simon gick i ställning vid Bet-Sur och angrep staden; efter en lång tids kamp kunde han inringa den helt. 66 Då bad invånarna om fred, och han gick med på det. Han lät dem utrymma staden, tog själv över den och förlade en besättning där.

67 Jonatan och hans här slog läger vid Gennesaretsjön och bröt sedan upp tidigt en morgon för att tåga mot slätten vid Hasor.

68 Utlänningarnas här kom nu emot Jonatan på slätten. Men de hade ordnat ett bakhåll för honom i bergen, medan huvudstyrkan kom rakt emot honom. 69 När soldaterna i bergen kom fram ur bakhållet och grep in i striden 70 flydde alla Jonatans män. Inte en enda av dem blev kvar utom truppstyrkornas befälhavare Mattathias, Absaloms son, och Judas, Chalfis son. 71 Då rev Jonatan sönder sina kläder, strödde jord över sitt huvud och bad. 72 Sedan tog han upp striden på nytt, besegrade fienderna och slog dem på flykten.

73 När de flyende på hans egen sida uppfattade detta vände de tillbaka till honom och deltog i förföljandet fram till det fientliga lägret i Kedesh. Där slog de själva läger. 74 Ungefär 3 000 man hade stupat på utlänningarnas sida den dagen. Och Jonatan återvände till Jerusalem.

Förhandlingar med Rom och Sparta

12 1 Jonatan märkte att läget var gynnsamt för honom, och han valde ut några män som han sände till Rom för att bekräfta och förnya vänskapen med folket där. 2 Också till Sparta och till andra platser skickade han brev med likartat innehåll. 3 Sändebuden reste till Rom och fick företräde hos rådsförsamlingen. Där sade de: "Översteprästen Jonatan och det judiska folket har sänt oss för att förnya ert fördrag om vänskap och bistånd med dem på samma villkor som tidigare." 4 Romarna gav dem brev, där myndigheterna på olika platser anmodades att trygga deras hemfärd till Judeen.

5 Här följer en avskrift av det brev som Jonatan skrev till spartanerna:

6 "Översteprästen Jonatan, folkets äldste, prästerna och hela det judiska folket hälsar sina bröder spartanerna. 7 För länge sedan skickades ett

brev till översteprästen Onias från er dåvarande kung Areios med besked om att ni är våra bröder, som framgår av nedanstående avskrift. 8 Onias gav sändebudet ett glansfullt mottagande och tog emot brevet, som talade om förbund och vänskap. 9 Vi behöver visserligen ingenting sådant, eftersom vi finner hjälp i de heliga böcker som vi äger. 10 Men genom denna beskickning vill vi ändå söka förnya broderskaps- och vänskapsförhållandet med er, så att vi inte skall bli främlingar för er, ty det har gått lång tid sedan er beskickning till oss. 11 Vi försummar aldrig att tänka på er utan nämner er vid varje offer vi bär fram och i våra böner, både vid våra högtider och vid andra passande märkesdagar, så som plikt och anständighet kräver att man skall minnas sina bröder. 12 Vi gläder oss över er berömmelse. 13 Själva har vi blivit indragna i många svårigheter och många strider, och kungarna i våra grannländer har fört krig mot oss. 14 Vi ville emellertid inte besvära er och våra andra bundsförvanter och vänner under dessa strider, 15 ty vårt stöd är den hjälp som kommer från himlen. Vi har också blivit räddade från våra fiender, och våra fiender har tvingats på knä.

16 Nu har vi valt ut Noumenios, Antiochos son, och Antipatros, Jasons son, och skickat dem till romarna för att förnya vårt tidigare fördrag om vänskap och bistånd. 17 Vi har befallt dem att bege sig också till er för att framföra vår hälsning och överlämna detta brev om förnyandet av vårt brödräförhållande. 18 Vi emotser nu tacksamt svar från er om detta.

19 Här följer en avskrift av det brev som skickades till Onias: 20 Spartanernas kung Areios hälsar översteprästen Onias. 21 I en skrift har man funnit att spartaner och judar är bröder och att båda folken härstammar från Abraham. 22 Då vi nu har fått veta detta, är vi tacksamma om ni vill skriva till oss om era förhållanden. 23 Vi skriver också svar till er. Er boskap och egendom är vår, det vi äger tillhör er. Vår befallning är att närmare besked om detta skall framföras till er.”

Jonatans sista bedrifter

24 Jonatan fick höra att Demetrios generaler hade kommit tillbaka med en ännu större här än förra gången för att gå till angrepp mot honom. 25 Då bröt han upp från Jerusalem, och eftersom han inte ville ge dem någon möjlighet att tränga in i hans eget land gick han emot dem i trakten av Hamat. 26 Han skickade spanare till deras läger, och de

återvände med rapport om att fienden beredde sig att överfalla dem på natten. 27 När solen gick ner gav Jonatan sitt folk order att hålla sig vakna och ha vapnen till hands för att vara stridsberedda hela natten. Han satte också ut förposter kring lägret.

28 Men motståndarna fick höra att Jonatan och hans folk var stridsberedda. Då greps de av skräck och förfäran, och de drog sig tillbaka efter att först ha tänt eldar i sitt läger. 29 Jonatan och hans folk märkte ingenting förrän på morgonen, eftersom de såg ljuset från eldarna. 30 Han satte efter dem men lyckades inte hinna upp dem, ty de hade kommit över Eleutherosfloden. 31 Jonatan vände sig då mot de araber som kallas sabadeer, slog dem och plundrade dem. 32 Sedan marscherade han därifrån till Damaskus och tågade vidare genom hela landet.

33 Simon drog också ut och tågade genom landet bort till Ashkelon och de befästa städerna däromkring. Dessutom vek han av till Joppe och försäkrade sig om staden. 34 Han hade nämligen hört att man tänkte överlämna fästningen åt Demetrios folk; nu förlade han en besättning där, som skulle bevaka den.

35 När Jonatan hade kommit tillbaka sammankallade han folkets äldste och beslöt i samråd med dem att börja bygga befästningar i Judeen. 36 Jerusalems murar skulle också höjas, och en hög mur skulle uppföras mellan borgen och staden, så att de blev åtskilda och borgen låg isolerad, utan möjlighet för besättningen att sälja eller köpa något. 37 Folket samlades till byggnadsarbetena i staden, där muren mot bäckravinen i öster delvis hade rasat. Jonatan reparerade också det så kallade Kafenata, 38 och Simon byggde upp Hadid i Låglandet, befäste staden och försåg den med portar och bommar.

Tryfon tillfångatar Jonatan

39 Tryfon försökte nu ta makten över Asien och bli krönt, och han strävade efter att komma kung Antiochos till livs. 40 Han ville emellertid undvika att bli hejdad eller angripen av Jonatan och sökte efter en möjlighet att gripa honom för att röja honom ur vägen. Han begav sig därför till Bet-Shean. 41 Jonatan marscherade ut för att möta honom med 40 000 man, utvalda för reguljär strid, och han kom också till Bet-Shean.

42 När Tryfon såg att Jonatan hade en så stor här med sig vågade han inte bruka våld mot honom. 43 I stället gav han honom ett glansfullt mottagande, föreställde honom för alla sina vänner och överlämnade gåvor till honom. Och han gav order om att både hans vänner och trupperna skulle visa samma lydnad mot Jonatan som mot honom själv.

44 Sedan sade han till Jonatan: "Varför har du utsatt allt detta folk för sådana strapatser när vi inte är i krig? 45 Låt dem nu bege sig hem till sitt, och välj ut ett fåtal män till dina personliga följeslagare! Kom sedan med mig till Ptolemais, så skall jag överlämna staden åt dig, och dessutom de andra befästa städerna och resten av armén och alla ämbetsmännen. När det är gjort skall jag vända hemåt och tåga härifrån, ty det var för den sakens skull jag kom hit."

46 Jonatan litade på honom och gjorde som han sade: han skickade bort sina trupper, och de tågade hem till Judeen. 47 Han behöll emellertid 3 000 man hos sig; 2 000 av dem lämnade han kvar i Galileen medan 1 000 följde honom vidare.

48 Men när Jonatan hade kommit in i Ptolemais stängde invånarna stadens portar, grep honom och högg ner alla dem som hade följt honom in. 49 Sedan skickade Tryfon en truppstyrka med kavalleri till Galileen och den stora slätten för att göra slut på alla Jonatans män.

50 När dessa fick klart för sig att Jonatan hade tagits till fånga och var förlorad med sina följeslagare ingav de varandra mod och marscherade stridsberedda i väg i tät formering. 51 Förföljarna märkte då att de var beredda till kamp för livet och drog sig tillbaka. 52 Alla kom alltså välbehållna tillbaka till Judeen, men de sörjde Jonatan och hans följeslagare. En stor rädsla fick makt med dem, och hela Israel sörjde djupt.

53 Men alla grannfolken föresatte sig nu att utrota dem, ty de sade sig: "De har inte längre någon ledare och hjälpare. Nu skall vi gå till angrepp mot dem och utplåna minnet av dem bland människorna."

Simon efterträder Jonatan

13 1 Simon fick höra att Tryfon hade samlat en stor här för att komma och ödelägga Judeen. 2 Och då han märkte hur förskrämt och ängsligt folket var för han till Jerusalem och samlade sina landsmän 3 för att inge dem mod. Han sade till dem: "Ni känner själva till allt det som jag och mina bröder och hela min fars familj har gjort för lagen och templet; ni

vet vilka strider och svårigheter vi har utstått. 4 Så har också alla mina bröder dött för Israel, och jag är den ende som finns kvar. 5 Men aldrig någonsin skall det ske att jag sparar mitt liv i nödens stund – jag är ju inte förmer än mina bröder. 6 Nej, jag skall sannerligen kämpa för mitt folks rätt och för templet och för era hustrur och barn, ty alla hednafolken hatar oss och har gaddat sig samman för att utrota oss.”

7 Så snart folket hörde dessa ord tändes deras mod på nytt, 8 och de ropade högt till svar: ”Du är vår anförare, så som Judas och din bror Jonatan var. 9 Fortsätt vår kamp, så skall vi göra allt vad du säger till oss!” 10 Då samlade Simon alla de vapenföra männen, och han lät snabbt fullborda Jerusalems murar, så att staden fick starkt skydd på alla sidor. 11 Han skickade också Jonatan, Absaloms son, i spetsen för en betydande här till Joppe. Jonatan lät utrymma staden och stannade kvar där.

Jonatans död och begravning

12 Tryfon bröt upp från Ptolemais med en stor här för att invadera Judeen, och han förde Jonatan med sig som fånge. 13 Simon slog läger vid Hadid med slätten framför sig. 14 När Tryfon fick klart för sig att Simon hade efterträtt sin bror Jonatan och höll på att gå till anfall mot honom själv, skickade han budbärare till honom med följande meddelande: 15 ”Det är för en skuld till statskassan vi håller din bror Jonatan fången, pengar som han är skyldig kungen för de ämbeten han har innehaft. 16 Skicka därför 100 talenter silver och lämna två av hans söner som gisslan, så att han inte gör uppror mot oss så snart han har sluppit loss. Då skall vi släppa honom.”

17 Simon insåg att detta inte var ärligt menat, men han lät ändå hämta pengarna och pojkarna för att inte väcka fiendskap mot sig bland folket, 18 som skulle kunna säga att Jonatan dött därför att han inte hade skickat pengarna och pojkarna. 19 Han skickade alltså Jonatans söner och de 100 talenterna, men Tryfon svek sitt ord och släppte inte Jonatan.

20 Efter detta närmade sig Tryfon för att tränga in i landet och ödelägga det. Han tog omvägen över Adora med sina trupper, men Simon ledde sin här emot honom överallt där han försökte komma fram. 21 Borgens besättning skickade budbärare till Tryfon och försökte få honom att

skyndsamt marschera till dem genom öknen och förse dem med livsmedel. 22 Tryfon satte då hela sitt kavalleri i marschberedskap, men den natten snöade det så våldsamt att han inte kunde komma fram för snöns skull. I stället satte han sig i rörelse mot Gilead. 23 När han närmade sig Baskama lät han döda Jonatan, som också blev begravd där. 24 Därefter gav sig Tryfon på hemväg och tågade bort mot sitt eget land.

25 Simon lät hämta sin bror Jonatans stoft och begravde honom i hans fädernestad Modein. 26 Hela Israel höll stor dödsklagan över honom och sörjde honom under lång tid. 27 Över sin fars och sina bröders grav byggde Simon ett monument så högt att det syntes vida omkring, klätt med polerad sten på både framsidan och baksidan. 28 Han lät resa sju pyramider intill varandra till sin fars, sin mors och sina fyra bröders ära, 29 och han gav dem en konstfull inramning genom att omge dem med höga kolonner. På kolonnerna lät han avbilda troféer till ett odödligt äreminne, och bredvid troféerna utfördes reliefer av fartyg, som alla sjöfarande skulle kunna beundra. 30 Detta gravmonument lät han bygga i Modein, och det finns kvar ännu i dag.

Demetrios sluter fred med Simon

31 Tryfon handlade svekfullt mot den unge kung Antiochos: han dödade honom, 32 övertog hans kungavälde och satte Asiens krona på sitt huvud. Och han vållade landet svår plåga.

33 Men Simon satte Judeens befästa städer i stånd och omgav dem med höga torn, starka murar och bomförsedda portar. Han lade också upp livsmedelslager i fästningarna. 34 Sedan valde Simon ut några män som han skickade till kung Demetrios för att utverka lättnader för landet, ty vad Tryfon höll på med var rent röveri. 35 Kung Demetrios skrev ett svar till Simon med följande innehåll och sände detta brev till honom:

36 "Kung Demetrios hälsar översteprästen och kungavännen Simon samt judarnas äldste och det judiska folket. 37 Vi har tagit emot guldkransen och palmladet som ni skickade, och vi är beredda att ingå en slutgiltig fred med er och att ge skriftliga anvisningar till våra ämbetsmän om skattebefrielser för er. 38 Allt det vi förut förordnat rörande er står fast, och fästningarna som ni har uppfört skall stanna i er ägo. 39 Vidare efterskänker vi påföljder för försummelse och felsteg

fram till denna dag, liksom den kransskatt ni hittills varit skyldiga oss. All uppbörd av andra avgifter som kan ha indrivits i Jerusalem skall också upphöra. 40 Om några bland er är lämpade att ingå i vår livvakt skall de få inträda i sådan tjänst. Må fred råda mellan oss.”

41 År 170 befriades Israel från hedningarnas ok, 42 och i sina kontrakt och affärshandlingar började folket skriva: ”Under Simons första år som överstepräst, fältherre och judarnas ledare.”

Simon intar Geser och borgen i Jerusalem

43 Vid den tiden gick Simon till angrepp mot Geser och omringade det med sina trupper. Han lät tillverka ett rörligt belägringstorn; man förde fram det mot staden, slog en bräsck i ett av tornen och intog det. 44 Manskapet i belägringstornet rusade in i staden, där det blev stor förvirring. 45 Invånarna och deras hustrur och barn rev sönder sina kläder och sprang upp på muren, där de med höga rop bad Simon om fred. 46 ”Behandla oss inte som vår ondska förtjänar”, ropade de, ”utan som din barmhärtighet bjuder!” 47 Simon gick då med på en uppgörelse och inställde fientligheterna mot dem. Men han lät dem utrymma staden och renade de hus där avgudabilderna fanns. Sedan höll han sitt intåg under psalmer och lovsånger. 48 Han røjde ut allt orent ur staden och gav den en befolkning av män som följde lagen. Han förstärkte också befästningarna och byggde ett residens åt sig själv där.

49 Männen på borgen i Jerusalem var nu avskurna från all samfärdsel med landet och från alla möjligheter att köpa och sälja. De började svälta, och åtskilliga av dem dog av hunger. 50 De bönföll Simon om fred, och han gick med på det. Han lät dem utrymma borgen och renade den från allt som besudlade den. 51 Simons folk tågade in i den på den tjugotredje dagen i andra månaden år 171 under jublande tacksägelse, med palmkvistar, med lyror, cymbaler och harpor, under psalmer och lovsånger. En svår fiende hade krossats och fördrivits från Israel. 52 Simon förordnade att den dagen skulle bli en årlig glädjedag. Han förstärkte sedan befästningarna kring tempelberget intill borgen, och han residerade där med sin familj.

53 Simon såg nu att hans son Johannes hade blivit en man. Han gjorde honom till befälhavare över hela armén. Johannes residerade i Geser.

Matteus 24: 1–14

Templet skall brytas ner

24 När Jesus lämnade templet och var på väg ut, kom hans lärjungar fram och visade honom på tempelbyggnaderna. ² Men han sade till dem: "Ni ser allt detta. Amen säger jag er: Här skall inte lämnas sten på sten. Allt skall brytas ner."

Nöd och förföljelse

³ När Jesus sedan satt på Oljeberget och lärjungarna var ensamma med honom, gick de fram till honom och frågade: "Säg oss: När skall detta ske, och vad blir tecknet på din återkomst och den här tidsålderns slut?"

⁴ Jesus svarade dem: "Se till att ingen bedrar er. ⁵ Ty många skall komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och de skall leda många vilse. ⁶ Ni kommer att höra stridslarm och rykten om krig. Se då till att ni inte blir skrämde. Ty detta måste hända, men därmed har slutet ännu inte kommit. ⁷ Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike, och det skall bli hungersnöd och jordbävningar på den ena platsen efter den andra.

⁸ Men allt detta är bara början på 'födslovåndorna'.^[a]

⁹ Då skall man utlämna er till att misshandlas och dödas, och ni kommer att bli hatade av alla folk för mitt namns skull. ¹⁰ Och då skall många komma på fall, och de skall förråda varandra och hata varandra.

¹¹ Många falska profeter skall träda fram och bedra många. ¹² Och eftersom laglösheten tilltar, kommer kärleken att svalna hos de flesta.

¹³ Men den som håller ut intill slutet skall bli frälst. ¹⁴ Och detta evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma.

11 juni

St. Paula Frassinetti: "Låt inte dina svagheter och svårigheter bedröva dig. Låt dem istället bli de stenar du kliver på när du går ner i gruvan och finner heliga ödmjukhetens pärla."

1 Maccabeerboken 14–16

Demetrios blir krigsfånge

14 1 År 172 samlade kung Demetrios sina trupper och tågade till Medien för att skaffa förstärkningar inför kriget mot Tryfon. 2 Men när Arsakes, kungen av Persien och Medien, fick höra att Demetrios hade trängt in på hans område skickade han ut en av sina generaler med order att ta honom levande till fånga. 3 Generalen drog i fält, slog Demetrios här, grep honom och förde honom till Arsakes, som satte honom i fängelse.

Lovprisning av Simon

4 Sedan hade landet fred så länge Simon levde.

Han verkade för folkets välfärd,
hans makt och ära var dem till glädje
under hela hans levnads tid.

5 Hans ära ökades då han vann Joppe;
därmed fick han en hamn
och öppnade en port för öarna i havet.

6 Han utbredde sitt folks välde
och befäste sin makt över landet.

7 Han förde hem många ur fångenskapen.
Han blev herre över Geser och Bet-Sur
och över Jerusalems borg;
han rörde bort allt orent ur den.

Ingen bjöd honom längre motstånd.
8 Folket kunde ostört bruka sin jord,
jorden gav sin gröda,
och träden på fälten bar frukt.
9 Gamla män satt på gatorna,
man samrådde om allas bästa,
och de unga klädde sig i ärofull krigarskrud.
10 Städerna försåg han med livsmedel,
och han rustade dem med starka befästningsverk,
tills ryktet om hans storhet nådde världens ände.
11 Han skapade fred i landet,
och glädjen var stor i Israel.
12 Var och en satt under sin vinstock och sitt fikonsträd,
och det fanns ingen som kunde skrämma dem.
13 Ingen anföll dem längre i landet;
kungarnas makt knäcktes vid den tiden.
14 Han gav styrka åt alla de ringa i sitt folk;
han höll sig noga till lagen
och utrotade alla laglösa och onda.
15 Han förhöjde templets härlighet,
han ökade mängden av heliga föremål.

Fördragen med Rom och Sparta förnyas

16 Nyheten om Jonatans död blev känd i Rom liksom i Sparta och väckte stor sorg. 17 Men när romarna fick höra att hans bror Simon hade efterträtt honom som överstepräst och hade ett fast grepp om landet och städerna där, 18 skrev de till honom på koppartavlor för att förnya det fördrag om vänskap och bistånd som de hade slutit med hans bröder Judas och Jonatan. 19 Och deras budskap lästes upp inför folkförsamlingen i Jerusalem.

20 Här följer en avskrift av det brev som spartanerna skickade:

”De styrande och medborgarna i Sparta hälsar översteprästen Simon, de äldste och prästerna samt hela det judiska folket, som är våra bröder. 21 De sändebud som ni skickat till vårt folk har berättat för oss om er ära och berömmelse, och deras besök har berett oss glädje. 22 Deras ärende har protokollförts på följande sätt bland folkets beslut:

Noumenios, Antiochos son, och Antipatros, Jasons son, har kommit till oss som sändebud från judarna för att förnya deras vänskap med oss.

23 Folket beslöt att ge dessa män ett glansfullt mottagande och att arkivera en avskrift av deras budskap bland de offentliga handlingarna för att bevara minnet av händelserna åt det spartanska folket.

En avskrift av detta beslut tillställs härmed översteprästen Simon.”

24 Därefter skickade Simon Noumenios till Rom med en stor guldsköld som vägde 1 000 minor för att bekräfta förbundet med romarna.

Simon belönas av folket

25 När folket fick höra allt detta sade de: ”Hur skall vi visa vår tacksamhet mot Simon och hans söner? 26 Med sina bröder och hela sin fars familj har han ju stått fast och kämpat mot Israels fiender tills de fördrivits, och de har tryggt folkets frihet.” De gjorde en inskrift på koppartavlor och satte upp dem på stenar som de reste på Sionberget.

27 Här följer en avskrift av texten:

”Den artonde dagen i månaden elul år 172, det tredje året av den store översteprästen Simons tid som saramel, 28 hölls ett stort möte med prästerna, folket, nationens ledare och de äldste i landet, varvid följande kungjordes för oss:

29 Landet har ofta utsatts för krig, men Simon, Mattathias son av Jojarivs släkt, och hans bröder har utan tanke på egen säkerhet tagit upp kampen mot sitt folks motståndare för att återupprätta templet och lagen, och de har vunnit ära och berömmelse åt sitt folk. 30 Jonatan samlade sina landsmän och blev deras överstepräst. Men sedan han förenats med sina fäder 31 strävade fienderna efter att tränga in i landet för att ödelägga det och förgripa sig på templet. 32 Då trädde Simon fram som sitt folks förkämpe. Han gav ut stora summor av egna medel för att förse sitt folks krigare med vapen; han sörjde också för deras uppehälle. 33 Han befäste städerna i Judeen och särskilt Bet-Sur vid Judeens gräns, där fiendens vapen förut hade härskat. Dit förlade han en judisk besättning. 34 Han befäste också Joppe vid havet och Geser vid Ashdods gräns, där fienderna förut hade hållit till. Han lät judar bosätta sig i Geser, och allt som behövdes för deras välfärd skaffade han dit. 35 När Simons landsmän såg hans trofasthet och hans beslutsamma

strävan att vinna ära åt sitt folk, gjorde de honom till sin ledare och överstepräst som tack för allt han hade gjort och för den rättrådighet och trofasthet som han ständigt hade visat gentemot sitt folk: på allt sätt hade han strävat efter att höja dem till storhet.

36 Vid den tiden lyckades det att under hans ledning driva ut hedningarna ur landet, också dem som höll till i Davids stad i Jerusalem, där de hade anlagt en borg åt sig. Från den gav de sig ideligen ut och besudlade området kring templet, så att dess renhet blev fläckad. 37 Men Simon lät judiska män flytta in i borgen och befäste den, så att den blev ett skydd för landet och staden, och Jerusalems murar gjorde han högre. 38 Kung Demetrios erkände honom till följd av detta som överstepräst, 39 upptog honom bland kungens vänner och gav honom storslagna hedersbetygelser. 40 Han hade nämligen hört att romarna förklarat judarna för sina vänner, bundsförvanter och bröder och att de hade gett Simons sändebud ett ståtligt mottagande.

41 Av sagda skäl har judarna och deras präster beslutat att Simon skall vara deras ledare och överstepräst för all framtid till dess en äkta profet framträder, 42 och att han skall föra det militära befälet över dem, med befogenhet att själv tillsätta folk för uppsikt över gemensamma arbeten, över landet, över vapnen och fästningarna. 43 Han skall också ha ansvar för templet. Alla skall lyda honom; alla kontrakt som skrivs i landet skall dateras från hans upphöjelse, och han skall bära purpurmantel och guldsmycke. 44 Ingen bland folket eller prästerna har rätt att upphäva någon av dessa bestämmelser, inte heller att klandra något av Simons beslut, att sammankalla något möte någonstans i landet utan hans tillåtelse eller att klä sig i purpurmantel och bära guldspänne. 45 Den som överträder eller upphäver någon av dessa bestämmelser kommer att straffas. 46 Hela folket har fattat beslutet att ge Simon de rättigheter som nu uppräknats. 47 Simon har accepterat beslutet och åtagit sig att tjänstgöra som överstepräst, att vara överbefälhavare och regent över judarna och deras präster och att ansvara för alla deras angelägenheter.

48 Vidare har bestämts att denna text skall graveras på koppartavlor, att dessa skall sättas upp på en väl synlig plats inom tempelområdet 49 och att avskrifter skall placeras i skattkammaren för Simons och hans söners räkning.”

Antiochos VII ingriper mot Tryfon

15 1 Kung Demetrios son Antiochos skickade ett brev från öarna i havet till Simon, judarnas överstepräst och regent, och till hela folket. 2 Det hade följande innehåll:

”Kung Antiochos hälsar översteprästen och regenten Simon samt det judiska folket. 3 Några förrädare har bemäktigat sig våra fäders rike, men då jag avser att återta riket för att återställa det tidigare tillståndet där, har jag värvat en stor mängd trupper och låtit bygga krigsfartyg. 4 Jag står i begrepp att landstiga och ämnar sedan spåra upp och straffa dem som har förhärjat vårt land och ödelagt många städer i mitt rike.

5 Därför ger jag dig nu bekräftelse på alla de skattelindringar som mina företrädare på tronen har beviljat dig och på alla andra förmåner som de har låtit dig få. 6 Jag ger dig tillstånd att prägla eget mynt till betalningsmedel i ditt land 7 och förklarar Jerusalem och templet för oberoende. Alla vapen som du har låtit tillverka och de fästningar som du har uppfört och nu innehar skall stanna i din ägo. 8 Alla dina skulder till kungen och alla framtida kungliga fordringar på dig efterskänks från denna stund för all framtid. 9 Och när vi har återupprättat vårt kungavälde skall vi höja dig, ditt folk och templet till en sådan storhet att er berömmelse når ut över hela jorden.”

10 År 174 landsteg Antiochos på sina fäders jord, och alla trupperna gick över till honom, så att bara ett fåtal stannade på Tryfons sida. 11 Tryfon förföljdes nu av Antiochos och tog sin tillflykt till Dor vid havet, 12 ty han insåg att hans läge var hopplöst då hans trupper hade övergett honom. 13 Antiochos kom och slog läger vid Dor med 120 000 soldater och 8 000 ryttare. 14 Han inneslöt staden i en omringning som fullbordades av fartygen från havssidan, och han ansatte staden så hårt från både land och hav att ingen gavs möjlighet att komma vare sig ut eller in.

Romarna ger skyddsbrev åt judarna

15 Noumenios och hans följeslagare återvände från Rom med brev av följande lydelse till de olika kungarna och länderna:

16”Den romerske konsuln Lucius hälsar kung Ptolemaios. 17Vi har haft besök av judarnas sändebud, våra vänner och bundsförvanter, som kom för att förnya det gamla fördraget om vänskap och bistånd på uppdrag av översteprästen Simon och det judiska folket. 18De medförde en guldsköld värd 1 000 minor. 19 Vi beslöt därför att skriva till de olika kungarna och länderna och uppmana dem att inte försöka skada judarna eller angripa dem, deras städer och deras land eller ge väpnad hjälp åt sådana som för krig mot dem. 20 Vidare har vi beslutat att ta emot skölden av dem. 21 Om nu några förbrytare har sökt sig till er som flyktingar från deras land, uppmanar vi er att utlämna dem åt översteprästen Simon, så att han kan straffa dem efter landets lag.”

22 På samma sätt skrev Lucius till kung Demetrios, till Attalos, Ariarathes och Arsakes, 23och till alla de olika länderna: till Sampsame och till spartanerna, till Delos, Myndos, Sikyon, Karien, Samos, Pamfylien, Lykien, Halikarnassos, Rhodos, Faselis, Kos, Side, Arados, Gortyn, Knidos, Cypern och Kyrene. 24 Avskrifter sändes till översteprästen Simon.

Antiochos VII bryter med Simon

25 Kung Antiochos, som börjat ansätta Dor från förstaden, ryckte hela tiden fram med sina styrkor. Han tillverkade belägringsmaskiner och avskar Tryfon från alla förbindelser med omvärlden. 26 Simon skickade honom 2 000 elitsoldater till hjälp i striden och dessutom silver och guld och åtskillig utrustning. 27 Men Antiochos ville inte ta emot detta. I stället bröt han alla överenskommelser han förut gjort med Simon och blev hans fiende. 28 Han skickade Athenobios, en av sina vänner, till honom som förhandlare med följande budskap:

”Ni håller Joppe, Geser och borgen i Jerusalem besatta, städer som tillhör mitt rike. 29 Ni har förhärjat deras områden och varit en stor plåga för landet, och ni har lagt under er många distrikt som tillhör mitt rike. 30 Återlämna nu de städer som ni har intagit, och betala skatterna för de distrikt som ni har lagt under er utanför Judeens gränser! 31 Vill ni inte detta, så betala i stället 500 talenter silver, och dessutom 500 talenter för de skador ni har vållat och för skatten från städerna. I annat fall kommer vi att rycka in i ert land och börja krig mot er.”

32 Kungens vän Athenobios kom alltså till Jerusalem, och när han såg Simons lysande hov, bågarna av guld och silver vid hans taffel och hans stora uppvaktning, häpnade han. Då han framförde kungens budskap 33 svarade Simon: "Vi har varken tagit främmande land eller tillägnat oss andras egendom. Det är fråga om vårt eget fädernearv, som våra fiender orättmätigt tillägnade sig allt eftersom tillfälle gavs. 34 Nu är tillfället gynnsamt för oss, och vi tänker värna vårt fädernearv. 35 Vad beträffar Joppe och Geser, som du gör anspråk på, har deras invånare varit ett plågoris för vårt folk och vårt land. För de städerna kan vi ge 100 talenter."

Athenobios gav honom inte ett ord till svar 36 utan återvände i vredesmod till kungen och berättade för honom vad Simon hade sagt. Han rapporterade också om Simons lysande hov och om allt det han hade sett där. Och kungen råkade i våldsamt raseri.

Kendebaios angriper Judeen och besegras

37 Men Tryfon lyckades fly med ett fartyg till Orthosia. 38 Kungen gav då Kendebaios överbefälet i kustlandet och ställde trupper till hans förfogande, både infanteri och kavalleri. 39 Han befallde honom att gå i ställning vid Judeens gräns. Han gav honom också order att befästa Kedron och förstärka dess portar samt att föra krig mot folket. Kungen själv förföljde Tryfon.

40 Då Kendebaios kom till Jamnia började han trakassera folket genom att göra infall i Judeen, där han tog fångar och anställde massakrer. 41 Han befäste också Kedron och drog dit ryttare och andra trupper för att kunna göra räder med dem längs Judeens vägar, så som kungen hade befallt honom.

16 1 Johannes reste upp från Geser till sin far Simon och berättade för honom om Kendebaios ogärningar. 2 Simon kallade då till sig sina två äldsta söner, Judas och Johannes, och sade till dem: "Jag och mina bröder och hela min fars familj har fört krig mot Israels fiender sedan vi var unga ända till denna dag, och vi har åtskilliga gånger haft lyckan med oss och kunnat rädda Israel. 3 Men nu är jag gammal, och ni har fått nåden att komma till vuxen ålder. Ta min och min brors plats, gå ut och kämpa för vårt folk, och må hjälpen från himlen vara med er!"

4 Sedan valde han ut 20 000 soldater bland landets folk, och därtill ryttare. De marscherade ut mot Kendebaios och övernattade i Modein. 5 Tidigt på morgonen bröt de upp och fortsatte ut på slätten.

Där kom en stor här emot dem, både infanteri och kavalleri, men en bäckravin låg mellan de båda härarna. 6 Han gick i ställning mitt emot fienden med sitt folk, och då han såg folket tveka inför övergången av ravinen gick han själv först över den. När männen såg honom göra det följde de efter honom. 7 Han grupperade sina män med ryttarna inne bland fotfolket – fiendens kavalleri var oerhört talrikt. 8 De blåste i trumpeterna; Kendebaios och hans här slogs på flykten, och det blev stort manfall på deras sida. De överlevande flydde till fästningen.

9 Johannes bror Judas blev nu sårad, men Johannes fortsatte förföljandet fram till Kedron, som Kendebaios hade befäst. 10 Några flydde till försvarstornen på Ashdods område; staden brände Johannes ner. Omkring 2 000 man stupade på fiendens sida. Själv återvände han välbehållen till Judeen.

Simon dödas och efterträds av Johannes

11 Ptolemaios, Aboubos son, hade utnämnts till befälhavare över slätten vid Jeriko. Han byggde upp en stor förmögenhet, 12 ty han var översteprästens svärson. 13 Detta steg honom åt huvudet, så att han ville ta makten över hela landet, och han gjorde upp planer på att röja Simon och hans söner ur vägen genom svek.

14 Simon höll på att resa runt till städerna i landet för att se vad som behövde göras för dem. Han kom ner till Jeriko med sina söner Mattathias och Judas år 177 i elfte månaden, dvs. månaden shevat. 15 Aboubos son tog emot dem med låtsad hjärtlighet i det befästa hus som han hade byggt – Dok hette det. Han ordnade en stor fest för dem men gömde först ett antal män i huset. 16 När Simon och hans söner hade druckit sig rusiga gick Ptolemaios och hans folk ut efter sina vapen. De störtade sig över Simon i festsalen och dödade honom och hans båda söner och dessutom några av hans tjänare. 17 En så avskyvärd trolöshet visade Ptolemaios: han lönade gott med ont.

18 Sedan skickade han en redogörelse för saken till kungen och bad denne skicka trupper till hans hjälp och överlämna städerna och landet åt honom. 19 En del av sina män skickade han till Geser för att röja Johannes ur vägen, och till de högre officerarna skrev han att de skulle

infinna sig hos honom för att få silver och guld och andra gåvor. 20 Andra skickade han för att besätta Jerusalem och tempelberget.

21 Men en man skyndade i förväg till Geser och berättade för Johannes att hans far och hans bröder var döda och att Ptolemaios hade skickat folk för att mörda även honom. 22 Johannes blev djupt skakad av vad han hörde, och när männen kom för att ta livet av honom lät han gripa och döda dem, eftersom han visste att de stod honom efter livet.

23 Johannes historia i övrigt, hans krig, de bedrifter han utförde, de murbyggen han verkställde och allt annat han gjorde, 24 har nedtecknats i krönikan om hans tid som överstepräst alltifrån det han övertog ämbetet efter sin far.

Matteus 24: 15–25

Templet skall brytas ner

24 När Jesus lämnade templet och var på väg ut, kom hans lärjungar fram och visade honom på tempelbyggnaderna. ² Men han sade till dem: "Ni ser allt detta. Amen säger jag er: Här skall inte lämnas sten på sten. Allt skall brytas ner."

Nöd och förföljelse

³ När Jesus sedan satt på Oljeberget och lärjungarna var ensamma med honom, gick de fram till honom och frågade: "Säg oss: När skall detta ske, och vad blir tecknet på din återkomst och den här tidsålderns slut?"

⁴ Jesus svarade dem: "Se till att ingen bedrar er. ⁵ Ty många skall komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och de skall leda många vilse. ⁶ Ni kommer att höra stridslarm och rykten om krig. Se då till att ni inte blir skrämda. Ty detta måste hända, men därmed har slutet ännu inte kommit. ⁷ Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike, och det skall bli hungersnöd och jordbävningar på den ena platsen efter den andra.

⁸ Men allt detta är bara början på 'födslovåndorna'.^[a]

⁹ Då skall man utlämna er till att misshandlas och dödas, och ni kommer att bli hatade av alla folk för mitt namns skull. ¹⁰ Och då skall många komma på fall, och de skall förråda varandra och hata varandra.

¹¹ Många falska profeter skall träda fram och bedra många. ¹² Och eftersom laglösheten tilltar, kommer kärleken att svalna hos de flesta.

¹³ Men den som håller ut intill slutet skall bli frälst. ¹⁴ Och detta evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma.

Förödelsens styggelse

¹⁵ När ni då ser förödelsens styggelse, ^(b) som profeten Daniel talar om, stå på helig plats – den som läser detta bör noga lägga märke till det – ¹⁶ då måste de som är i Judeen fly bort till bergen. ¹⁷ Den som är på taket skall inte gå ner för att ta med sig det som finns i huset, ¹⁸ och den som är på åkern skall inte vända tillbaka för att hämta sin mantel. ¹⁹ Ve dem som väntar barn eller ammar i de dagarna! ²⁰ Be att ni inte måste fly under vintern eller på sabbaten. ²¹ Ty då skall det bli en så stor nöd att något liknande inte förekommit sedan världens begynnelse och aldrig mer skall förekomma. ²² Och om inte den tiden förkortades, skulle ingen människa bli frälst. Men för de utvaldas skall kommer den tiden att förkortas.

²³ Om någon då säger till er: Se här är Messias, eller: Där är han, så tro det inte. ²⁴ Ty falska messiasgestalter och falska profeter skall träda fram och göra stora tecken och under för att om möjligt bedra även de utvalda. ²⁵ Jag har nu sagt er detta i förväg. ²⁶ Om de alltså säger till er: Han är i öknen, så gå inte dit, eller: Han är i de inre rummen, så tro det inte. ²⁷ Ty liksom blixten går ut från öster och syns ända borta i väster, så skall Människosonens ankomst vara. ²⁸ Där den döda kroppen är samlas gamarna.

Människosonens återkomst

²⁹ Strax efter de dagarnas nöd skall solen förmörkas och månen inte ge sitt sken. Stjärnorna skall falla från himlen, och himlens krafter skall skakas. ³⁰ Då skall Människosonens tecken synas på himlen, och jordens alla folk skall jämra sig, när de ser Människosonen komma på himlens moln med stor makt och härlighet. ^(c) ³¹ Med starkt basunljud skall han sända ut sina änglar, och de skall samla hans utvalda från de fyra väderstrecken, från himlens ena ända till den andra.

³² Lär av en jämförelse med fikonsträdet. Redan när kvisten blir mjuk och bladen spricker ut, vet ni att sommaren är nära. ³³ När ni ser allt detta vet ni på samma sätt att han är nära och står vid dörren. ³⁴ Amen säger jag er: Detta släkte skall inte dö, förrän allt detta händer. ³⁵ Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå. ³⁶ Men om den dagen eller

stunden vet ingen något, inte himlens änglar, inte ens Sonen, ingen utom Fadern.

³⁷ Ty som det var i Noas dagar, så skall det vara vid Människosonens återkomst. ³⁸ Som människorna levde dagarna före floden: de åt och drack, gifte sig och blev bortgifta, ända till den dag då Noa gick in i arken, ³⁹ och de visste ingenting, förrän floden kom och ryckte bort dem alla – så skall Människosonens ankomst vara. ⁴⁰ Då skall två män vara ute på åkern. Den ene skall tas med, den andre lämnas kvar. ⁴¹ Två kvinnor skall mala på en handkvarn. Den ena skall tas med, den andra lämnas kvar.

⁴² Var därför vaksamma. Ty ni vet inte vilken dag er Herre kommer.

⁴³ Men det förstår ni att om husets ägare visste när på natten ^d tjuven kom, då skulle han hålla sig vaken och inte tillåta att någon bröt sig in i hans hus. ⁴⁴ Var därför också ni beredda! Ty i en stund när ni inte väntar det kommer Människosonen.

⁴⁵ Om det finns en trogen och förständig tjänare, som av sin herre blivit satt över de andra tjänarna för att ge dem mat i rätt tid, ⁴⁶ salig är den tjänaren, om hans herre finner honom göra så, när han kommer.

⁴⁷ Amen säger jag er: Han skall sätta honom över allt vad han äger.

⁴⁸ Men om tjänaren är ond och säger i sitt hjärta: Min herre dröjer, ⁴⁹ och han börjar slå de andra tjänarna och äter och dricker med dem som är druckna, ⁵⁰ då skall hans herre komma en dag när tjänaren inte väntar honom och i en stund han inte känner till ⁵¹ och hugga honom i stycken och låta honom få sin plats bland hycklare. Där skall man gråta och skära tänder.

12 juni

St. Cyprianus av Karthago: "Det som profeterats i Skriften kommer att ske och när världens slut närmar sig pröva alla, både människor och tidevarv."

2 Maccabeboken: 1–2

1 1 Judarna i Jerusalem och i Judeen hälsar sina judiska bröder i Egypten och önskar er fred och välgång. 2 Må Gud vara god mot er och minnas det förbund han slöt med sina trogna tjänare Abraham, Isak och Jakob. 3 Må han ge er alla ett gudfruktigt sinnelag, så att ni gör hans vilja helhjärtat och villigt, 4 må han öppna era hjärtan för sin lag och sina bud. Må han skapa fred 5 och höra era böner, må han stilla sin vrede mot er och inte överge er i nödens tid.

6 Vi är nu samlade här till förbön för er. 7 Under kung Demetrios regering, år 169, skrev vi judar till er i den överväldigande nöd som vi var drabbade av under de åren, sedan Jason och hans anhängare svikit det heliga landet och riket. 8 De brände ner porten och utgöt oskyldigt blod, men vi bad till Herren och blev bönhörda. Vi bar fram slaktoffer och matoffer, tände lamporna och lade fram bröden. 9 Nu uppmanar vi er att fira den lövhydefest som hålls i månaden kislev.

10 Skrivet år 188.

Ett brev om tempelinviigningsfestens bakgrund

Invånarna i Jerusalem och Judeen, de äldstes råd och Judas hälsar Aristoboulos, kung Ptolemaios lärare, av de smorda prästernas ätt, samt judarna i Egypten och önskar er välgång.

11 Eftersom vi räddats ur stora faror av Gud kommer vi till honom med stora tacksägelser, redo till strid mot kungen om så skulle krävas. 12 Ty Gud själv jagade bort dem som hade samlats till strid mot den heliga staden.

13 När härskaren kom till Persien, följd av en här som tycktes oövervinnelig, blev de nerhuggna i Nanaias tempel, sedan de överlistats av gudinnans prästerskap. 14 Antiochos kom till platsen med sitt följe av vänner under förevändning att fira bröllop med gudinnan, detta för att kunna lägga beslag på de stora rikedomarna som en hemgift. 15 Prästerna lade fram skatterna, och Antiochos gick med några få följeslagare in på helgedomens område. Men så snart han hade gått in i templet stängde prästerna det, 16 öppnade lönnluckan i kassetaket och vräkte ner stenar, som drabbade härskaren med åskans kraft. Kropparna

höggs i stycken, och de avhuggna huvudena kastades ut till folket utanför. 17 Lovad i allt vare vår Gud, som prisgav helgerånarna!

18 När vi nu skall fira templets rening den tjugofemte kislev har vi ansett det lämpligt att underrätta er, för att också ni skall kunna fira dessa dagar som en lövhydefest och som en fest för den eld man fann då Nehemja bar fram offer, sedan han hade byggt upp templet och altaret.

19 När våra fäder skulle föras bort till Persien tog nämligen den tidens fromma präster i hemlighet eld från altaret och placerade den i ett hålrum nere i en uttorkad brunn, där de gömde den på ett sådant sätt att ingen skulle kunna finna stället. 20 Men sedan många år hade gått blev enligt Guds vilja Nehemja utsänd av den persiske kungen. Han uppdrog åt ättlingarna till de präster som hade gömt elden att hämta den. 21 De kom tillbaka och bedyrade att de inte kunde finna någon eld utan bara en tjock vätska. Då befallde han dem att ösa upp och komma dit med en del av den. När allt som behövdes för offret hade staplats upp befallde Nehemja prästerna att stänka vätskan över veden och det som låg på den. 22 De gjorde så, och en stund förflöt. Då lyste solen fram genom molntäcket, som dittills hade skymt den, och till allas häpnad flammade det upp en stor eld. 23 Medan offret förbrändes bad prästerna en bön, som alla de närvarande deltog i. Jonatan ledde bönen; de andra stämde in, och med dem Nehemja. 24 Bönen löd så:

"Herre, Herre Gud, alltings skapare, du fruktansvärde, starke, rättfärdige, barmhärtige, du som ensam är konung, du som ensam är god, 25 som ensam sörjer för alla, som ensam är rättfärdig, allhärskare och evig, du som räddar Israel ur allt ont och som har utvalt våra fäder och helgat dem! 26 Ta emot detta offer för hela ditt folk Israel, bevara din egendom och helga den! 27 Samla dem av oss som är skingrade, befria dem som lever i slaveri bland hedningarna! Vänd din blick till dem som är föraktade och utstötta, och låt hedningarna känna att du är vår Gud! 28 Straffa dem som i övermod förtrycker och misshandlar oss! 29 Plantera ditt folk på din heliga plats, så som Mose sade!"

30 Sedan sjöng prästerna lovsångerna. 31 Men när offergåvorna hade förbränts befallde Nehemja att det som fanns kvar av vätskan skulle hällas över några stora stenar. 32 När detta skedde slog det upp en låga, men den slocknade när skenet från altaret träffade den.

33 Då saken blev allmänt känd berättade man också för kungen i Persien att vätskan hade kommit i dagen på den plats där de bortförda prästerna

gömt elden, och att Nehemja och hans män sedan hade använt den för att rena offergåvorna. 34 När kungen hade undersökt saken lät han inhägna platsen och förklarade den helig. 35 Han delade också ut stora summor åt dem han ville visa sin välvilja.

36 Nehemja och hans män kallade ämnet nefthar, vilket betyder rening, men de flesta kallar det nafta.

2 1 Dokumenten visar att det var profeten Jeremia som befallde de förvisade att gömma undan en del av elden, så som ovan har berättats. 2 De beskriver också hur profeten överlämnade lagen åt dem som skulle föras bort. Han inskräpte att de inte fick glömma Herrens bud och inte låta sig vilseföras när de fick se gudabilder av guld och silver med praktfull utsmyckning. 3 Också med andra liknande ord förmanade han dem att alltid bevara lagen i sitt hjärta.

4 Det stod också antecknat hur profeten efter en uppenbarelse befallde att tältet och arken skulle bäras efter honom, och hur han gick ut till det berg som Mose besteg för att få se Guds eget land. 5 När Jeremia kom dit fann han ett utrymme i en grotta; han lät bära in tältet, arken och rökelsealtaret och spärrade sedan ingången. 6 Några av dem som hade varit med honom gick för att märka ut vägen, men de kunde inte finna den. 7 Då Jeremia fick veta detta tillrättavisade han dem. "Platsen skall vara okänd", sade han, "till dess Gud åter samlar folket och låter barmhärtigheten komma. 8 Då skall Herren låta dessa ting komma i dagen, och Herrens härlighet skall visa sig i molnet, liksom den uppenbarades på Moses tid och när Salomo bad att templet skulle helgas på ett överväldigande sätt." 9 Där berättades också hur den vise Salomo bar fram invigningsoffret vid templets fullbordan. 10 Liksom Mose bad till Herren och eld kom ner från himlen och förbrände offergåvorna, så bad också Salomo, och elden kom ner och förtärde brännoffren. 11 (Mose sade att syndoffret förbrändes därför att man inte hade ätit det.) 12 På samma sätt firade också Salomo de åtta högtidsdagarna.

13 I skrifterna och anteckningarna om Nehemja gavs också redogörelser för allt detta, och även för hur han upprättade ett arkiv där han samlade böckerna om kungarna och profeterna, Davids psalmer och kungliga brev angående gåvor till templet. 14 På samma sätt samlade också Judas för vår räkning de skrifter som skingrats till följd av det senaste kriget, och de finns nu hos oss. 15 Om ni behöver dem, så skicka hit folk att hämta dem till er.

16 Vi skriver sålunda till er inför firandet av templets rening och uppmanar er att fira dessa festdagar. 17 Gud har räddat hela sitt folk och gett arvlandet åt oss alla, liksom kungaväldet, prästämbetet och heligheten, 18 så som han hade lovat i lagen. Och till honom står vårt hopp: han skall snart visa oss barmhärtighet och samla oss från jordens alla länder till den heliga platsen, ty han har räddat oss ur stora olyckor och låtit platsen renas.

Företal om bokens tillkomst (2:19–32)

19 Om Judas Mackabaios och hans bröder, om det höga templets rening och altarets invigning, 20 om krigen mot Antiochos Epifanes och hans son Eupator, 21 och om de himmelska uppenbarelser som visade sig för de tappra kämparna i striden för judendomen, så att de kunde erövra hela landet, fast de var få, och driva ut de utländska horderna, 22 återta det över hela världen berömda templet, befria staden och rädda lagarna undan en hotande upplösning, tack vare den nåd som Herren i sin stora godhet bevisade dem – 23 om allt detta har Jason från Kyrene skrivit fem böcker, som jag här skall försöka sammanfatta i en enda. 24 Jag har nämligen insett hur oöverskådlig hans långa skrift är och vilka svårigheter stoffets rikedom vållar dem som vill göra sig förtrogna med vad som berättas i verket, 25 och jag har därför föresatt mig att underhålla dem som tycker om att läsa, underlätta för dem som gärna vill återuppliva det lästa i minnet och vara till nytta för alla som får boken i sin hand.

26 För mig som har åtagit mig mödan med detta sammandrag blir uppgiften inte lätt utan innebär både svett och nattvak, 27 på samma sätt som det kräver ansträngning när man ordnar en fest och försöker göra det behagligt för andra. Ändå skall jag gärna stå ut med denna möda, därför att många kommer att tacka mig. 28 Den detaljerade framställningen av enskilda händelser betraktar jag som den ursprunglige författarens sak, och själv bemödar jag mig om de stora linjerna i mitt sammandrag. 29 Den som bygger ett nytt hus måste ju tänka på hela konstruktionen, men den som åtar sig arbetet med målningar och inbrända dekorationer behöver bara se till vad utsmyckningen kräver. Så finner jag också att det är i mitt fall. 30 Att fördjupa sig i ämnet, göra långa utläggningar och syssla utförligt med enskildheter är den egentlige historieskrivarens sak, 31 medan den som utför en bearbetning kan tillåtas att göra framställningen kortfattad och att avstå från en uttömmande behandling av ämnet.

32 Jag skall nu gripa mig an med berättelsen utan att lägga något mer till det som redan har sagts. Det vore ju befängt att dra ut på bokens inledning när man förkortar själva boken.

Matteus 24: 26–51

²⁶ Om de alltså säger till er: Han är i öknen, så gå inte dit, eller: Han är i de inre rummen, så tro det inte. ²⁷ Ty liksom blixten går ut från öster och syns ända borta i väster, så skall Människosonens ankomst vara. ²⁸ Där den döda kroppen är samlas gamarna.

Människosonens återkomst

²⁹ Strax efter de dagarnas nöd skall solen förmörkas och månen inte ge sitt sken. Stjärnorna skall falla från himlen, och himlens krafter skall skakas. ³⁰ Då skall Människosonens tecken synas på himlen, och jordens alla folk skall jämra sig, när de ser Människosonen komma på himlens moln med stor makt och härlighet. ³¹ Med starkt basunljud skall han sända ut sina änglar, och de skall samla hans utvalda från de fyra väderstrecken, från himlens ena ända till den andra.

³² Lär av en jämförelse med fikonträdet. Redan när kvisten blir mjuk och bladen spricker ut, vet ni att sommaren är nära. ³³ När ni ser allt detta vet ni på samma sätt att han är nära och står vid dörren. ³⁴ Amen säger jag er: Detta släkte skall inte dö, förrän allt detta händer. ³⁵ Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå. ³⁶ Men om den dagen eller stunden vet ingen något, inte himlens änglar, inte ens Sonen, ingen utom Fadern.

³⁷ Ty som det var i Noas dagar, så skall det vara vid Människosonens återkomst. ³⁸ Som människorna levde dagarna före floden: de åt och drack, gifte sig och blev bortgifta, ända till den dag då Noa gick in i arken, ³⁹ och de visste ingenting, förrän floden kom och ryckte bort dem alla – så skall Människosonens ankomst vara. ⁴⁰ Då skall två män vara ute på åkern. Den ene skall tas med, den andre lämnas kvar. ⁴¹ Två kvinnor skall mala på en handkvarn. Den ena skall tas med, den andra lämnas kvar.

⁴² Var därför vaksamma. Ty ni vet inte vilken dag er Herre kommer.

⁴³ Men det förstår ni att om husets ägare visste när på natten ^d tjuven

kom, då skulle han hålla sig vaken och inte tillåta att någon bröt sig in i hans hus. ⁴⁴ Var därför också ni beredda! Ty i en stund när ni inte väntar det kommer Människosonen.

⁴⁵ Om det finns en trogen och förständig tjänare, som av sin herre blivit satt över de andra tjänarna för att ge dem mat i rätt tid, ⁴⁶ salig är den tjänaren, om hans herre finner honom göra så, när han kommer.

⁴⁷ Amen säger jag er: Han skall sätta honom över allt vad han äger.

⁴⁸ Men om tjänaren är ond och säger i sitt hjärta: Min herre dröjer, ⁴⁹ och han börjar slå de andra tjänarna och äter och dricker med dem som är druckna, ⁵⁰ då skall hans herre komma en dag när tjänaren inte väntar honom och i en stund han inte känner till ⁵¹ och hugga honom i stycken och låta honom få sin plats bland hycklare. Där skall man gråta och skära tänder.

13 juni

St. Antony av Padua: "Om de skapade tingen är så ljuvliga, hur ska då inte den Ende skaparen av dem vara – strålande av skönhet? Vidsomen hos Arbetaren syns i hantverket."

2 Maccaberboken 3–5

Simon förräder tempelskatten

3 1 På den tiden då den heliga stadens invånare levde i djupaste fred och den mest berömvärda laglydnad rådde tack vare översteprästen Onias

fromhet och rättrådighet, 2 brukade även kungarna hedra den heliga platsen och sända dyrbara gåvor till templets förskönande. 3 Kung Seleukos av Asien betalade rentav alla kostnader för offertjänsten med egna medel.

4 Men en man av släkten Bilga vid namn Simon, som hade blivit utnämnd till tempelföreståndare, blev oense med översteprästen om hur handeln i staden skulle regleras. 5 Då han inte kunde göra sig gällande mot Onias vände han sig till Apollonios, Thraseas son, som då var ståthållare över Koilesyrien och Fenikien. 6 För honom uppgav han att skattkammaren i Jerusalem gömde en obeskrivlig mängd rikedomar; där fanns så mycket pengar att de inte kunde räknas, och de var inte reserverade för offertjänsten utan skulle mycket väl kunna komma under kungens kontroll.

7 När Apollonios sedan sammanträffade med kungen rapporterade han om rikedomarna som beskrivits för honom. Kungen utsåg då sin minister Heliodoros och sände i väg honom med uppdraget att få de omtalade pengarna utlämnade.

8 Heliodoros gav sig genast ut på resan, med det påstådda syftet att besöka städerna i Koilesyrien och Fenikien, men i verkligheten för att genomföra kungens planer. 9 Sedan han kommit fram till Jerusalem, där han blev vänligt mottagen av översteprästen och hela staden, redogjorde han för de informationer som Simon lämnat och avslöjade orsaken till att han själv hade kommit. Sedan frågade han om förhållandena verkligen var sådana som det sagts.

10 Översteprästen klagade då att det rörde sig om depositioner som tillhörde änkor och faderlösa barn, 11 till en del också Hyrkanos, Tobias son, en mycket inflytelserik man. Det förhöll sig alltså inte så som den gudlöse Simon lögnaktigt påstått. Hela beloppet uppgick till 400 talenter silver och 200 talenter guld, 12 och det var fullständigt otänkbart att begå en oförrätt mot dem som satt sin lit till platsens helgd och till det över hela världen berömda templets okränkbara höghet. 13 Men Heliodoros hänvisade till kungens instruktioner och vidhöll att tillgångarna under alla omständigheter måste beslagtas för kungens räkning. 14 Han bestämde en dag och beredde sig att gå in i templet för att företa en undersökning.

Gud räddar sitt tempel

I hela staden rådde stark oro. 15 Prästerna kastade sig ner framför altaret i sina ämbetskläder, ropade till himlen och bad honom som stiftat lagen om anförtrott gods att låta dessa depositioner få förbli orörda för ägarnas räkning. 16 Det var hjärtslitande att se översteprästen: hans ansiktsuttryck och blekhet förrådde vilken ångest han kände. 17 Mannen skalv i hela kroppen av fasa, så att alla kunde se hur han led i sitt hjärta. 18 Från husen rusade männen ut i stora skaror, och allt folket samlades till bön på grund av den vanära som hotade den heliga platsen. 19 Kvinnorna skockades på alla gator, klädda i säcktygsskynken som knutits ihop under bröstet, medan de unga flickorna, som inte fick lämna husen, sprang till portarna och murarna eller lutade sig ut genom fönstren, 20 och alla stämde in i böneropen med händerna sträckta mot himlen. 21 Det var ömkansvärt att se alla människorna som låg framstupa om varandra och översteprästen som stod där i ångestfull väntan.

22 Medan nu folket bönföll Herren och allhärskaren att låta den deponerade egendomen få förbli orörd och säkert tryggad för ägarnas räkning, 23 gick Heliodoros att fullfölja sitt beslut. 24 Men i samma ögonblick som han nådde skattkammaren med sitt väpnade följe sände härskaren över alla andar och makter en överväldigande uppenbarelse, så att alla de som haft djärvheten att följa med blev skrämde av Guds kraft och stod där vanmäktiga och hjälplösa. 25 En häst med en skräckinjagande ryttare visade sig för dem; hästen, som var prydd med det skönaste remtyg, störtade fram mot Heliodoros och attackerade honom med framhovarna. Och mannen som red hästen bar en rustning av guld.

26 Dessutom visade sig för honom två unga män av oerhörd styrka och strålande skönhet, iförda praktfulla kläder. De ställde sig på var sin sida och började piska honom med en oavbruten ström av slag. 27 När han plötsligt föll till marken och sjönk ner i det djupaste mörker kunde de kringstående släpa undan honom och lägga honom på en bår. 28 Han som nyss hade gått in i denna skattkammare med stort följe och omgiven av sin livvakt bars nu bort, utan att ha haft någon hjälp av sina vapen när han så tydligt fick känna av Guds makt. 29 Där låg Heliodoros, fälld till marken av den gudomliga kraften, oförmögen att tala och utan allt hopp om räddning, 30 medan folket prisade Herren för att han på ett så märkligt sätt hade förhärligat sitt tempel. Och helgedomen, som för

en kort stund sedan hade varit full av skräck och förvirring, genljöd nu av glädje och jubel, sedan Herren hade uppenbarat sig i sin allmakt.

Helgerånaren erkänner Guds makt

31 Men några av Heliodoros förtrogna skyndade sig att be Onias åkalla den Högste för att rädda livet på den olycklige som höll på att dra sitt sista andetag. 32 Eftersom översteprästen oroade sig för att kungen kunde få uppfattningen att Heliodoros fallit offer för något övergrepp från judarnas sida, bar han fram ett offer för mannens räddning. 33 Medan han förrättade försoningsoffret visade sig samma unga män på nytt för Heliodoros, klädda i samma dräkter som förut. De ställde sig framför honom och sade: "Du är skyldig översteprästen Onias stor tacksamhet, ty det är för hans skull som Herren har benådat dig till livet. 34 Du har tuktats med piskslag från himlen, låt nu alla få höra om Guds väldiga kraft!" Därefter försvann de.

35 Heliodoros offrade och avlade storslagna löften till Herren, som hade låtit honom behålla livet. Sedan tog han vördnadsfullt avsked av Onias och tågade tillbaka till kungen med sina trupper. 36 Inför alla vittnade han om de storverk som han med egna ögon sett den högste Guden utföra.

37 När kungen frågade Heliodoros vem som kunde vara lämplig att skickas ut på en andra resa till Jerusalem svarade han: 38 "Om du har någon fiende eller någon som stämplar mot din regim skall du skicka honom dit. Då får du honom tillbaka genomprylad, om han alls kommer undan med livet, ty den platsen omges sannerligen av en gudomlig kraft. 39 Han som har sin boning i himlen övervakar och skyddar själv den platsen, och den som kommer dit i ont uppsåt piskar han till döds."

40 Så gick det till när skattkammaren räddades undan Heliodoros.

Simon förtalar Onias

4 1 Den förut nämnde Simon, som hade förrätt tempelskatten och sitt fosterland, började nu förtala Onias och påstod att det var han som hade förgripit sig på Heliodoros och arrangerat misshandeln. 2 Denne stadens välgörare, som var sina landsmäns beskyddare och lagens ivrige förkämpe, understod han sig att beskylla för stämplingar mot

kungamakten. 3 Fiendskapen gick så långt att en man som hade Simons förtroende till och med begick mord. 4 När Onias förstod hur farlig tvisten var och att Simons ondska underblåstes av Apollonios, Menestheus son, som var ståthållare över Koilesyrien och Fenikien, reste han till kungen, inte för att anklaga sina landsmän, utan för att främja folkets bästa ur både allmän och enskild synvinkel. 6 Han insåg nämligen att det utan kungens ingripande omöjligt kunde bli fredliga förhållanden igen och att Simons vanvett inte skulle upphöra.

Översteprästen Jason inför grekiska seder

7 När Antiochos, som fått tillnamnet Epifanes, hade tillträtt regeringen efter Seleukos bortgång lyckades Onias bror Jason skaffa sig översteprästämbetet genom mutor; 8 i en böneskrift lovade han kungen 360 talenter silver och dessutom 80 talenter ur en annan inkomstkälla. 9 Därtill utfäste han sig att betala ytterligare 150 talenter om kungen ville ge honom tillstånd att utan någons inblandning bygga en idrottsanläggning och skapa en ungdomsorganisation och att registrera invånarna i Jerusalem som medborgare i Antiochia.

10 Sedan Jason hade fått kungens samtycke och därmed kunnat ta makten införde han genast förändringar efter grekiskt mönster i sina stamfränders levnadssätt. 11 Han satte inget värde på de förmåner som kungen nådigt hade tillförsäkrat judarna efter hänvändelse från Johannes, fadern till den Eupolemos som sändes till Rom för att sluta fördrag om vänskap och bistånd. I stället avskaffade han den lagliga samhällsordningen och införde nya, lagstridiga sedvänjor. 12 Han fann nöje i att placera idrottsanläggningen nedanför själva borgklippan och göra sig till ledare för eliten av den manliga ungdomen, som nu fick bära hermeshatten.

13 När nu den gudlöse Jason, den falske översteprästen, överskred alla anständighetens gränser, ledde det till en sådan entusiasm för allt grekiskt och en sådan spridning av de utländska sedvänjorna 14 att prästerna inte längre brydde sig om sin tjänstgöring vid altaret. I förakt för templet och utan tanke på offren intresserade de sig bara för att få del av de lagstridiga gratisförmånerna på arenan, så snart gonggongen kallade. 15 Det som för fäderna varit ärofullt betraktade de som värdelöst, men de grekiska utmärkelserna fann de åtråvärda. 16 Därför kom också ett hårt öde att drabba dem, och just dessa människor, för vilkas levnadssätt de visade ett så lidelsefullt intresse och som de ville likna i allt, blev deras fiender och plågoandar. 17 Ty att trotsa de

gudomliga lagarna är ingen liten sak – det kommer att framgå klart av fortsättningen.

18 När man i kungens närvaro skulle hålla idrottstävlingarna i Tyros, som återkommer vart fjärde år, 19 skickade uslingen Jason dit några representanter för de antiochenska medborgarna i Jerusalem och anförtrodde dem 300 silverdrachmer, avsedda för offret till Herakles. Men ombuden bad att få slippa använda pengarna till offer, eftersom det skulle vara anstötligt, och i stället utnyttja dem för något annat ändamål. 20 Så långt det berodde på avsändaren gavs alltså summan till offret åt Herakles, men tack vare ombuden lämnades den som bidrag till galärbyggena.

21 När Apollonios, Menestheus son, skickades till Egypten med anledning av kung Filometors tronbestigningsfest fick Antiochos klart för sig att Filometor inte längre var vänligt sinnad mot hans regim. Han började därför vidta säkerhetsåtgärder på sin sida. När han för det ändamålet kom till Joppe besökte han också Jerusalem. 22 Han fick ett storslaget mottagande av Jason och folket i staden, dit han fördes in i fackeltåg och under hyllningsrop. Sedan förlade han sina trupper till Fenikien.

Menelaos tränger undan Jason

23 Efter tre års tid skickade Jason Menelaos, den tidigare omtalade Simons bror, för att överlämna avgifterna till kungen och för att få till stånd beslut i vissa betydelsefulla ärenden. 24 Men när Menelaos blev föreställd för kungen smickrade han honom under det att han uppträdde som en betydande person, och genom att överbjuda Jason med 300 talenter silver lyckades han få översteprästämbetet överfört på sig själv. 25 Han kom till Jerusalem med den kungliga fullmakten men i avsaknad av allt som kunnat göra honom värdig att vara överstepräst och uppfylld av en grym härskares lidelser och ett vilddjurs raseri.

26 Jason, som hade intrigerat bort sin egen bror och därpå själv fallit offer för en annans intriger, drevs nu i landsflykt till Ammon. 27 Menelaos behöll däremot sitt grepp om ämbetet, men av pengarna som han hade lovat kungen betalade han inte ut någonting, 28 trots att krav framfördes av Sostratos, kommendanten i borgen – det var nämligen han som bar ansvaret för skatteindrivningen. Båda blev därför kallade till kungen. 29 Menelaos lämnade kvar sin bror Lysimachos som

ställföreträdande överstepräst, medan Sostratos överlät sin tjänst på Krates, som förde befälet över de cypriotiska trupperna.

Mordet på Onias

30 I detta läge utbröt uppror i Tarsos och Mallos, därför att dessa städer hade skänkts bort som gåva åt kungens konkubin Antiochis. 31 Kungen kom omedelbart till platsen för att återställa ordningen efter att ha lämnat kvar Andronikos, en av rikets förnämsta män, som sin ställföreträdare.

32 Menelaos tyckte sig nu ha fått ett lämpligt tillfälle. Han lade beslag på några guldföremål som tillhörde templet och skänkte dem till Andronikos; några andra hade han redan sålt till Tyros och städerna däromkring. 33 När Onias hade fått säker kunskap om vad som hänt uttalade han sitt fördömande från den fridlysta plats i Dafne nära Antiochia dit han tagit sin tillflykt. 34 Detta föranledde Menelaos att ta Andronikos i enrum och uppmana honom att ta hand om Onias.

När Andronikos kom till Onias tog han bedrägeri till hjälp. Sedan han blivit mottagen erbjöd han under edliga försäkringar sin vänskap, och fastän han möttes med misstänksamhet lyckades han övertala Onias att lämna den fridlysta platsen. Då mördade han honom på stället, utan hänsyn till lag och rätt. 35 Inte bara judar utan också många medlemmar av andra folk blev upprörda över detta och tog illa vid sig av att mannen så orättfärdigt bragts om livet.

36 När kungen återvände från Kilikien kom judarna i staden med klagomål över att Onias hade dödats mot all rätt, och även grekerna delade deras förbittring över dådet. 37 Antiochos greps djupt av sorg och medkänsla och begrät den avlidnes redlighet och moraliska resning. 38 Så flammade han upp i vrede, berövade omedelbart Andronikos hans purpurmantel och lät slita sönder hans skjorta och föra omkring honom i hela staden. Precis på platsen för det gudlösa dådet mot Onias lät han avrätta den besudlade mannen, som sålunda fick sitt rättvisa straff av Herren.

Upplopp i Jerusalem

39 I Jerusalem förgrep sig Lysimachos flera gånger på templet, med Menelaos samtycke. När ryktet om detta trängde ut samlades folket i protest mot Lysimachos, som redan hade förskingrat en mängd

guldföremål. 40 Då massorna hetsade upp sig och fylldes av raseri delade Lysimachos ut vapen åt omkring 3 000 man och inledde själv våldsamheterna. Befälet fördes av en man som hette Auranos; han hade uppnått hög ålder men också nått en hög grad av dårskap.

41 När folket såg att Lysimachos till råga på allt gick till anfall mot dem grep de stenar och grova vedträn eller tog händerna fulla av askan som låg på marken och slungade alltsammans om vartannat mot Lysimachos folk. 42 På så sätt sårade de många, och några blev till och med dödade. Hela styrkan drevs på flykten, och helgerånaren själv slog de ihjäl vid skattkammaren.

43 Med anledning av dessa händelser öppnades en process mot Menelaos. 44 De tre män som rådet hade sänt ut förde sin talan inför kungen, sedan han kommit till Tyros. 45 Menelaos sak var redan förlorad när han lovade Ptolemaios, Dorymenes son, en stor summa pengar för att han skulle påverka kungen. 46 Ptolemaios tog då med sig kungen till en pelargång, liksom för att låta honom svalka sig, och fick honom att ändra mening. 47 Kungen frikände Menelaos, upphovet till allt det onda som skett, men hans olyckliga anklagare, som skulle ha friats från all skuld till och med inför en domstol av skyter, dem dömde han till döden. 48 Utan uppskov fick de lida sitt orättfärdiga straff, dessa stadens, folkets och de heliga föremålets försvarare. 49 Denna ogärning väckte en sådan förbittring även i Tyros att några av invånarna på ett storslaget sätt bekostade allt som behövdes för begravningen.

50 Men Menelaos kunde till följd av de mäktigas snikenhet bli kvar i ämbetet och framhärda i sin ondska som en bakslug fiende till sina landsmän.

Matteus 25

Liknelsen om de tio jungfrurna

25 Då skall himmelriket liknas vid tio jungfrur som tog sina lampor och gick ut för att möta brudgummen. ² Fem av dem var oförståndiga och fem var förståndiga. ³ De oförståndiga tog sina lampor men tog ingen olja med sig. ⁴ De förståndiga tog olja i kärlen tillsammans med sina lampor. ⁵ Då nu brudgummen dröjde, blev de alla sömniga och

somnade. ⁶ Vid midnatt hördes ett rop: Se, brudgummen kommer! Gå ut och möt honom. ⁷ Då vaknade alla jungfrurna och gjorde i ordning sina lampor. ⁸ De oförståndiga sade till de förståndiga: Ge oss av er olja! Våra lampor slocknar. ⁹ De förståndiga svarade: Den räcker kanske inte både för oss och för er. Gå i stället till dem som säljer och köp. ¹⁰ Men när de hade gått för att köpa kom brudgummen. Och de som stod färdiga gick med honom in till bröllopfesten, och dörren stängdes. ¹¹ Sedan kom de andra jungfrurna tillbaka och sade: Herre, Herre, öppna för oss! ¹² Men han svarade: Amen säger jag er: Jag känner er inte. ¹³ Vaka därför, ty ni vet inte vilken dag eller timme han kommer.

Liknelsen om talenterna

¹⁴ Det kommer att bli som när en man skulle resa utomlands. Han kallade till sig sina tjänare och lämnade sin förmögenhet åt dem. ¹⁵ En gav han fem talenter, en annan två och en tredje en talent – var och en efter hans förmåga. Sedan gav han sig i väg. ¹⁶ Den som hade fått fem talenter gick genast och satte dem i omlopp och tjänade fem talenter till. ¹⁷ Den som hade fått två talenter tjänade på samma sätt två till. ¹⁸ Men den som fått en talent gick och grävde ner den i marken och gömde sin herres pengar.

¹⁹ En lång tid därefter kom tjänarnas herre och krävde redovisning av dem. ²⁰ Den som hade fått fem talenter kom då och lämnade fram fem talenter till och sade: Herre, fem talenter överlämnade du åt mig. Nu har jag tjänat fem till. ²¹ Hans herre sade till honom: Bra, du gode och trogne tjänare. Du har varit trogen i det lilla. Jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din herres glädje! ²² Så kom den som hade fått två talenter fram och sade: Herre, två talenter överlämnade du åt mig. Här är två till som jag har tjänat. ²³ Hans herre sade till honom: Bra, du gode och trogne tjänare. Du har varit trogen i det lilla. Jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din herres glädje!

²⁴ Också den som hade fått en talent kom fram. Han sade: Herre, jag vet att du är en hård man, som skördar där du inte har sått och samlar in där du inte har strött ut. ²⁵ Av fruktan för dig gick jag och gömde din talent i jorden. Här har du vad som är ditt. ²⁶ Hans herre svarade honom: Du onde och late tjänare. Du visste att jag skördar där jag inte har sått och samlar in där jag inte har strött ut. ²⁷ Då borde du ha satt in mina pengar i en bank, så att jag hade fått igen det som är mitt med ränta när jag kom. ²⁸ Ta därför ifrån honom talenten och ge den åt honom som har tio talenter. ²⁹ Ty var och en som har skall få, och det i överflöd, men den

som inget har, från honom skall tas också det han har. ³⁰ Kasta ut den oduglige tjänaren i mörkret här utanför. Där skall man gråta och skära tänder.

Människosonens dom

³¹ När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom, då skall han sätta sig på sin härlighets tron. ³² Och alla folk skall samlas inför honom, och han skall skilja dem från varandra, som en herde skiljer fåren från getterna. ³³ Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den vänstra. ³⁴ Då skall konungen säga till dem som står på hans högra sida: Kom, ni min Faders välsignade, och ta i besittning det rike som stått färdigt åt er från världens begynnelse.

³⁵ Ty jag var hungrig och ni gav mig att äta. Jag var törstig och ni gav mig att dricka. Jag var främling och ni tog emot mig. ³⁶ Jag var naken och ni klädde mig. Jag var sjuk och ni besökte mig. Jag var i fängelse och ni kom till mig. ³⁷ Då skall de rättfärdiga svara honom: Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig att äta, eller törstig och gav dig att dricka? ³⁸ Och när såg vi dig vara främling och tog emot dig eller naken och klädde dig? ³⁹ Och när såg vi dig sjuk eller i fängelse och kom till dig? ⁴⁰ Då skall konungen svara dem: Amen säger jag er: Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder, det har ni gjort mot mig.

⁴¹ Sedan skall han säga till dem som står på den vänstra sidan: Gå bort ifrån mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar. ⁴² Ty jag var hungrig och ni gav mig inte att äta. Jag var törstig och ni gav mig inte att dricka. ⁴³ Jag var främling och ni tog inte emot mig, naken och ni klädde mig inte, sjuk och i fängelse och ni besökte mig inte. ⁴⁴ Då skall de svara: Herre, när såg vi dig hungrig eller törstig eller som främling eller naken eller sjuk eller i fängelse och tjänade dig inte? ⁴⁵ Då skall han svara dem: Amen säger jag er: Allt vad ni inte har gjort för en av dessa minsta, det har ni inte heller gjort för mig.

⁴⁶ Och dessa skall gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv."

14 juni

St. Josémaría hannes Eudes: "Livets fullhet är vad Gud väntar sig från oss. Det betyder att vi måste vara noga med livskvaliteten med det vi arbetar med. Det är detta dagliga arbete vi nämligen måste helga."

2 Maccabeerboken 5–6

Jasons undergång

5 1 Vid denna tid gav sig Antiochos ut på sitt andra fälttåg mot Egypten. 2 Då visade sig syner över hela staden i nästan fyrtio dagars tid: man såg ryttare i guldstickade mantlar spränga fram genom luften och stridsberedda trupper i kolonn vid kolonn; 3 svärd drogs, skvadroner formerade sig, framryckningar och anfall gjordes från ömse sidor, sköldar skakades. Man såg skogar av spjut, flygande pilar, framblixtrande guldprydnader och rustningar av alla slag. 4 Alla bad att denna uppenbarelse skulle vara ett lyckligt varsel.

5 Men det kom ut ett falskt rykte om att Antiochos hade avlidit. I det läget samlade Jason inte mindre än 1 000 man och gjorde ett överraskande anfall på staden. När trupperna på muren hade trängts undan och staden slutligen var så gott som erövrad flydde Menelaos till borgen, 6 och Jason satte i gång ett skoningslöst blodbad på sina egna landsmän. Han tänkte inte på att vapenlycka mot stamfränder är den största olycka, utan inbillade sig att det var fiender han triumferade över och inte sitt eget folk. 7 Men regeringsmakten lyckades han inte gripa, utan han skördade bara vanheder av hela företaget och måste återvända till Ammon som flykting.

8 Till sist tog hans liv en bedrövlig vändning. Han blev angiven för Aretas, arabernas härskare, och måste fly från stad till stad, förföljd och hatad av alla för sin trolöshet mot lagarna och avskydd som sitt lands och sitt folks bödel. På sin vinddrivna färd fördes han till Egypten, 9 och därifrån tog han sjövägen till Sparta, där han tänkte åberopa sin släktskap för att finna skydd. Denne man som hade drivit så många i landsflykt dog nu själv långt från sitt eget land; 10 han som hade låtit kasta ut så många döda utan begravning, han lämnades själv obegråten och fick ingen form av sorg högtid och ingen plats i sina fäders grav.

Antiochos härjar Jerusalem

11 När budskapet om det som hade inträffat nådde kungen fick han intrycket att det var uppror i Judeen. Han bröt upp från Egypten i vilt raseri och lät sina trupper besätta staden. 12 Soldaterna fick order att bruka vapnen skoningslöst mot alla som kom i deras väg och att hugga ner dem som försökte fly upp i husen. 13 Och de dödade unga och gamla, de mördade kvinnor och barn, de slaktade flickor och spädbarn. 14 På den korta tiden av tre dagar skördades 80 000 offer; 40 000 dödades i massakern och lika många såldes som slavar.

15 Men kungen nöjde sig inte med detta utan understod sig också att gå in i det tempel som är heligast på hela jorden. Han fördes dit in av Menelaos, som redan förut hade förrått lagen och fosterlandet. 16 Med sina orena händer grep han de heliga föremålen, och gåvorna som andra kungar hade låtit ställa upp för att öka platsens glans och ryktbarhet rafsade han ihop med sina smutsiga fingrar.

17 Antiochos fick nu mycket höga tankar om sig själv. Han fattade inte att det var för deras synder som Härskaren för en kort tid vredgades på stadens invånare, och att det var därför den heliga platsen prispivits. 18 Om de inte redan förut hade varit tyngda av så många synder skulle det ha gått likadant för Antiochos som för Heliodoros, då kung Seleukos hade skickat honom för att undersöka skattkammaren. Han skulle omedelbart ha hejdats med piskslag i sitt fräcka företag, så snart han trängde in. 19 Men Herren hade inte utvalt folket för den heliga platsens skull, utan platsen för folkets skull. 20 Därför fick även själva platsen vara med om de olyckor som drabbade folket, för att sedan också få del av Guds välgärningar; den övergavs av allhärskaren när han var vred men blev återupprättad i strålande glans så snart den store konungen hade blivit försonad.

Apollonios i Jerusalem

21 Sedan Antiochos sålunda hade fört bort 1 800 talenter ur templet drog han sig snabbt tillbaka till Antiochia. I sitt övermod trodde han sig nu om att kunna gå på havet och segla på land – så gränslös var hans självöverskattning. 22 Han lämnade också kvar kommandanter som skulle plåga folket: i Jerusalem Filippus, som var frygier till börden och till karaktären en värre barbar än den som gav honom ämbetet, 23 och på Gerisimberget Andronikos. Därtill kom Menelaos, som förtryckte sina landsmän värre än någon av de andra.

I sin fiendlighet mot judarna 24 skickade så kungen Apollonios, de mysiska truppernas befälhavare, i spetsen för en krigshär om 22 000 man med order att mörda alla män i vapenför ålder och sälja kvinnorna och de minderåriga. 25 Vid sin ankomst till Jerusalem spelade mannen fredligt sinnad och väntade tills den heliga sabbatsdagen kom. Eftersom han då fann judarna overksamma kommenderade han sitt folk till mönstring, 26 och när invånarna kom ut för att se på lät han massakrera allesammans. Sedan stormade han in i staden med de beväpnade trupperna och dödade en mängd människor där.

27 Men Judas, som kallades Mackabaios, tog med sig ett tiotal andra och drog sig undan till ödemarken. Han och hans följeslagare levde sedan i bergen som vilda djur, och de livnärde sig hela tiden på växter för att inte bli delaktiga i den rådande orenheten.

Religionsförföljelsen börjar

6 1 En kort tid senare skickade kungen ut athenaren Geron för att tvinga judarna till avfall från fädernas lag, så att de inte längre skulle låta Guds lag styra sina liv. 2 Han skulle också vanhelga templet i Jerusalem och viga det åt den olympiske Zeus, likaså templet på Gerisimberget åt Zeus, främlingsbeskyddaren – det var ju främlingar som bodde på platsen.

3 Ondskans anstormning var svår och påfrestande på alla sätt. 4 Hedningarna fyllde templet med vilda fester, förlustade sig med hetärer, låg med kvinnor inne på det heliga området och förde dit ting som inte får finnas där. 5 Altaret var fullt av otillåtna offer som lagarna strängt förbjuder. 6 Man kunde inte hålla sabbat eller fira fädernas högtider eller ens bekänna sig som jude. 7 Folket fördes varje månad på kungens födelsedag med brutalt våld till fester där de måste äta offerdjurens inälvor, och när Dionysosfesten inföll tvingades de att gå i processionen till Dionysos ära med murgrönskrans på huvudet. 8 Ett beslut fattades också, på Ptolemaios initiativ, att de grekiska städerna i grannskapet skulle vidta samma åtgärder mot judarna och tvinga dem till likadana offerfester; 9 alla som inte godvilligt gick över till de grekiska sederna skulle dödas.

Man kunde inte undgå att se det elände som rådde. 10 Två kvinnor fängslades därför att de hade låtit omskära sina pojkar; man hängde de späda barnen vid deras bröst, förde kvinnorna runt staden till allmänt beskådande och störtade slutligen ner dem från muren. 11 Några andra judar, som hade samlats i de närbelägna grottorna för att i hemlighet

fira den sjunde dagen, blev angivna för Filippus. Allesammans brändes till döds, eftersom de fann det orätt att försvara sig på grund av dagens höghet och helgd.

Guds avsikt med olyckorna

12 Jag vill uppmana alla som får denna bok i sin hand att inte bli modfällda av olyckorna utan i stället tänka på att bestraffningen syftar till vårt folks fostran, inte till dess undergång. 13 Det är ju också tecken på en stor nåd att de som syndar inte får hållas en lång tid utan genast möter sina straff. 14 När det gäller andra folk väntar Härskaren tåligt, för att till sist straffa dem då de rågat sina synders mått. Men med oss har han bestämt att det skall vara annorlunda, 15 för att våra synder inte skall nå den yttersta gränsen innan han utmäter straffet. 16 Därför tar han aldrig ifrån oss sin barmhärtighet, och även om han tuktar sitt folk med någon olycka överger han det inte. 17 Detta vill jag ha sagt som en påminnelse; efter denna korta utvikning återvänder jag nu till berättelsen.

Elasars martyrdöd

18 En av de mest framstående skriftlärda var Elasar, en man i hög ålder med ädla anletsdrag. Honom tvingade man att öppna munnen för att äta svinkött. 19/20 Men eftersom han föredrog en ärofull död framför ett liv i skam spottade han ut köttet och gick självmant fram till tortyrpålen. Den vägen måste alla gå som hade mod nog att värja sig mot sådant som man inte får smaka ens för att rädda livet.

21 De som var förordnade att tjänstgöra vid den lagvidriga offermåltiden kände emellertid Elasar sedan gammalt. Därför tog de honom avsides och uppmanade honom att skaffa sådant kött som han fick äta och som han själv hade låtit laga till och låtsas som om det var offerköttet han åt av, så som kungen hade förordnat. 22 Gjorde han detta skulle han undgå att avrättas; med tanke på deras långa vänskap ville de visa skonsamhet.

23 Men Elasar visade en klarsyn värdig hans år, hans ålders auktoritet, hans grå hår som vittnade om ärofulla mödor, hans levnadssätt som varit föredömligt ända från barndomen, och mer än så: värdig den heliga lag som är skapad av Gud. I den andan gav han sitt svar genom att be dem sända honom till dödsriket utan vidare dröjsmål. 24 "Det anstår inte min ålder", sade han, "att delta i ett bedrägeri som skulle få många

ungdomar att tro att den nittioårige Elasar gått över till hedendomen. 25 De skulle lockas på villovägar av mitt hyckleri och mitt begär att få leva en försvinnande liten tid till, och själv skulle jag få min ålderdom fläckad och besudlad. 26 Ty även om jag för ögonblicket slipper undan det straff som människor kan utdela kommer jag aldrig att kunna fly undan allhärskarens hand, vare sig jag lever eller dör. 27 Därför vill jag nu modigt skiljas från livet, så att jag visar mig värdig min höga ålder 28 och ger de unga ett ädelt exempel på hur man villigt och med ädelt sinne dör en skön död för den höga och heliga lagen.”

Med de orden gick han direkt fram till tortyrpålen, 29 och den välvilja som bödlarna nyss hade visat slog om till grymhet, ty det som han nu hade sagt var ren dårskap för dem. 30 Redan döende under slagen stönade han fram: ”Herren, som äger den heliga kunskapen, vet att jag kunnat slippa undan döden i stället för att nu bli piskad och känna dessa förfärliga plågor i min kropp, men han vet också att min själ i gudsfruktan utstår detta med glädje.” 31 På detta sätt lämnade han livet och gav med sin död inte bara de unga utan hela folkets flertal ett ädelt exempel att följa och ett hjältedåd att minnas.

Matteus 25

Liknelsen om talenterna

¹⁴ Det kommer att bli som när en man skulle resa utomlands. Han kallade till sig sina tjänare och lämnade sin förmögenhet åt dem. ¹⁵ En gav han fem talenter, en annan två och en tredje en talent – var och en efter hans förmåga. Sedan gav han sig i väg. ¹⁶ Den som hade fått fem talenter gick genast och satte dem i omlopp och tjänade fem talenter till. ¹⁷ Den som hade fått två talenter tjänade på samma sätt två till. ¹⁸ Men den som fått en talent gick och grävde ner den i marken och gömde sin herres pengar.

¹⁹ En lång tid därefter kom tjänarnas herre och krävde redovisning av dem. ²⁰ Den som hade fått fem talenter kom då och lämnade fram fem talenter till och sade: Herre, fem talenter överlämnade du åt mig. Nu har jag tjänat fem till. ²¹ Hans herre sade till honom: Bra, du gode och trogne tjänare. Du har varit trogen i det lilla. Jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din herres glädje! ²² Så kom den som hade fått två talenter fram och sade: Herre, två talenter överlämnade du åt mig. Här är

två till som jag har tjänat. ²³ Hans herre sade till honom: Bra, du gode och trogne tjänare. Du har varit trogen i det lilla. Jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din herres glädje!

²⁴ Också den som hade fått en talent kom fram. Han sade: Herre, jag vet att du är en hård man, som skördar där du inte har sått och samlar in där du inte har strött ut. ²⁵ Av fruktan för dig gick jag och gömde din talent i jorden. Här har du vad som är ditt. ²⁶ Hans herre svarade honom: Du onde och late tjänare. Du visste att jag skördar där jag inte har sått och samlar in där jag inte har strött ut. ²⁷ Då borde du ha satt in mina pengar i en bank, så att jag hade fått igen det som är mitt med ränta när jag kom. ²⁸ Ta därför ifrån honom talenten och ge den åt honom som har tio talenter. ²⁹ Ty var och en som har skall få, och det i överflöd, men den som inget har, från honom skall tas också det han har. ³⁰ Kasta ut den oduglige tjänaren i mörkret här utanför. Där skall man gråta och skära tänder.

15 juni

St. Germain Cousin: "Gud Låt mig inte hungra eller törsta för mycket. Hjälp mig vara god mot min moder. Och hjälp mig vara dig till behag."

2 Maccaberbiken 7–8

Sju bröder lider martyrdöden med sin mor

7 1 Det inträffade också att sju bröder blev gripna tillsammans med sin mor. Kungen försökte tvinga dem att äta av det förbjudna svinköttet genom att låta misshandla dem med spö och piska. 2 En av dem talade för dem alla och sade: "Vad skall du förhöra oss om? Vad vill du ha reda på? Vi är ju beredda att dö hellre än bryta mot våra fäders lagar."

3 Kungen blev rasande och befallde sina män att sätta halster och kittlar över elden. 4 De blev strax glödhetta. Han befallde då att man skulle skära ut tungan på den som hade fört ordet, skalpera honom och stympa honom, medan bröderna och modern såg på. 5 När han var fullständigt lemlästad men ännu vid liv gav kungen order om att han skulle läggas på elden och stekas. Medan stanken från halstret spred sig runt omkring uppmanade bröderna och modern varandra att tappert gå i döden. 6 "Herren Gud ser detta", sade de, "och vi kan vara förvissade om att han förbarmar sig över oss, så som Mose har sagt i sin sång med den oförfäradе anklagelsen, där det heter: Och han skall förbarma sig över sina tjänare."

7 Sedan den förste hade lämnat livet på detta sätt tog de fram den andre till samma förnedrande behandling. De slet av honom håret och huvudsvålen och frågade: "Tänker du äta innan din kropp stympas lem för lem?" 8 Han svarade på fädernas språk: "Aldrig." Så fick också han gå igenom resten av tortyren liksom den förste. 9 I dödsögonblicket sade han: "Du, din usling, skiljer oss från detta livet, men världens konung skall låta oss uppstå igen till evigt liv, ty vi dör för hans lag."

10 Därefter blev den tredje utsatt för deras behandling. När de ville skära av honom tungan räckte han genast ut den, sträckte oförfärad fram händerna 11 och yttrade dessa tappra ord: "Detta har jag fått som gåva av himlen; för hans lagars skull avstår jag det gärna, och av honom hoppas jag få det tillbaka igen." 12 Både kungen själv och hans män måste häpna över den unge mannens själsstyrka och likgiltighet för plågorna.

13 Sedan han hade lämnat livet torterade och misshandlade de den fjärde på samma vis. 14 Då slutet närmade sig sade han: "När man skiljs från livet bland människorna är det gott att kunna sätta sitt hopp till Guds löften om att han skall låta oss uppstå igen. Men för dig blir det ingen uppståndelse till liv."

15 Turen kom nu till den femte. När de förde fram honom och började misshandla honom 16 såg han på kungen och sade: "Du har makt bland människor, fastän du är dödlig, och därför kan du göra vad du vill. Men tro inte att vårt folk är övergivet av Gud. 17 Om du framhårdar skall du få uppleva hur han i sin väldiga kraft plågar dig och dina efterkommande."

18 Efter honom tog de den sjätte, och när han höll på att dö sade han: "Låt dig inte bedras av skenet! Det är vårt eget fel att vi måste lida på detta sätt, ty vi har syndat mot vår Gud. Det som har skett är förundransvärt. 19 Men tro inte att du kan slippa undan straff när du har gett dig i strid med Gud."

20 En särskild beundran och ett gott eftermäle förtjänar modern, som såg sju söner dödas under loppet av en enda dag och modigt uthärdade det, därför att hon hoppades på Herren. 21 Fylld av tapperhet uppmuntrade hon var och en av dem på fädernas språk, och hon styrkte sitt kvinnliga hjärta med manligt mod. 22 "Jag vet inte hur ni blev till i min kropp", sade hon till dem, "och det var inte jag som skänkte er liv och ande. Det var inte jag som fogade samman de ämnen som var och en av er är uppbyggd av. 23 Det är världens skapare som formar människan när hon blir till och som planerar alltings tillblivelse. Alltså skall han i sin barmhärtighet ge er anden och livet tillbaka, därför att ni nu offerar er själva för hans lag."

24 Antiochos trodde att kvinnan brast i respekt för honom och tyckte att det hon sade lät som hån. Då nu den yngste ännu var kvar nöjde han sig inte med förmanande ord utan förband sig också med ed att göra honom rik och lycklig, uppta honom bland vännerna och anförtro honom höga ämbeten om han bara ville överge sina fäders seder. 25 Men när han inte visade något som helst intresse kallade kungen fram modern och uppmanade henne att ge den unge mannen ett råd som kunde rädda honom.

26 Efter lång övertalning åtog hon sig att försöka påverka sin son 27 och lutade sig mot honom, men det hon sade på fädernas språk var ett hån mot den grymme tyrannen: "Min son, var barmhärtig mot mig! Jag har burit dig i min kropp i nio månader, ammat dig under tre år, fött upp dig och sörjt för dina behov tills du nått den ålder du har nu. 28 Jag ber dig, mitt barn: lyft blicken och se ut över himmel och jord och allt vad de rymmer, och tänk på att Gud skapade detta ur intet och att hela människosläktet kommer till på samma vis. 29 Var inte rädd för denne bödel, utan visa dig värdig dina bröder och gå villigt i döden, så skall jag genom Guds nåd få dig tillbaka tillsammans med dina bröder!"

30 I samma ögonblick som hon slutade tala sade pojken: "Vad väntar ni på? Jag lyder inte konungens påbud – lagens bud lyder jag, den lag som våra fäder fick genom Mose. 31 Men du som har funnit på så många sätt att plåga hebreerna, du kommer inte att slippa undan Guds hand. 32 Vi

lider ju för våra synders skull, 33 och om nu vår levande Herre för en kort tid har vänt sig mot oss i vrede för att tukta och fostra oss kommer han att låta sig försonas igen med sina tjänare. 34 Men du, ditt gudlösa kräk, den uslaste av människor, du skall inte blåsa upp dig med tomma inbillningar och berusa dig med lösa förhoppningar. Ty det är himlens söner du bär hand på, 35 och ännu har du inte flytt undan den dom som fälls av Gud, allhärskaren som ser allting. 36 Våra bröder som fick utstå en kort pina har nu upplevt förverkligandet av Guds löfte om evigt liv, men du skall få lida det rättvisa straffet för ditt övermod vid Guds dom. 37 Jag offerar nu liksom mina bröder kropp och själ för fädernas lagar, och jag ber till Gud att han snart skall bli nådig mot folket men att du under prövningar och gisselslag skall tvingas erkänna honom som den ende Guden. 38 Jag ber att allhärskarens vrede, som med rätta har kommit över hela vår stam, skall hejda sig efter det som skett med mig och mina bröder.”

39 Kungen blev rasande och lät i sin vrede över det bitande hånet behandla pojken värre än de andra. 40 Så lämnade även han livet obefläckad och i fast tro på Herren. 41 Efter sönerna dog till sist också modern.

42 Därmed är det nog sagt om offermåltiderna och de omänskliga övergreppen.

Judas Mackabaios och hans första framgångar

8 1 Judas, som kallades Mackabaios, och hans män smög sig obemärkt in i byarna och värvade anhängare bland sina stamfränder. De tog med alla som hade förblivit judendomen trogna och samlade på så vis ungefär 6 000 man. 2 De bönföll Herren att vända sin blick till folket som led under allas förtryck, att ta sig an templet som hade besudlats av de gudlösa, 3 att förbarma sig över staden som höll på att förödvas och jämnas med marken och höra när de mördades blod ropade till honom, 4 att minnas hur brottslingar hade dräpt oskyldiga spädbarn och hur hans eget namn hade hädats och att visa sin avsky för ondskan.

5 När nu Mackabaios hade en styrka samlad var det omöjligt för hedningarna att stå emot honom, ty Herrens vrede hade förbytts i barmhärtighet. 6 När man minst väntade det kom han till städer och byar och stack dem i brand. Han besatte strategiska punkter genom att

driva bort manstarka fiendestyrkor från dem, 7 och för sådana anfall tog han oftast nätterna till hjälp. Ryktet om hans skicklighet spred sig åt alla håll.

Nikanors anfall och nederlag

8 När Filippos märkte att mannens ställning gradvis förbättrades och att han allt oftare nådde framgångar genom lyckosamma företag, skrev han till Ptolemaios, ståthållaren över Koilesyrien och Fenikien, och bad honom komma kungens sak till hjälp. 9 Ptolemaios utsåg Nikanor, Patroklos son, som räknades till de främsta bland kungens vänner, gav honom befälet över inte mindre än 20 000 man av alla möjliga hedniska folkslag och sände honom att utrota hela befolkningen i Judeen. Vid dennes sida ställde han Gorgias, en officer med lång erfarenhet av krigföring.

10 Nikanor avtalade med kungen att betala krigsskulden till romarna, som uppgick till 2 000 talenter, genom att sälja judiska krigsfångar. 11 Han skickade genast ut en inbjudan till invånarna i kuststäderna att komma och köpa judiska slavar, som han lovade att sälja till ett pris av en talent för 90 stycken, utan att ana att allhärskarens rättvisa skulle följa honom i hämlarna.

12 När Judas nåddes av budskapet om Nikanors framryckning och meddelade sina män att hären var i antågande, 13 avvek de räddhågade, som inte litade på Guds rättvisa, och flydde åt alla håll. 14 De andra sålde allt som fanns kvar, och de vände sig till Herren i gemensam bön om att bli räddade från den gudlöse Nikanor, som hade sålt dem redan före drabbningen – 15 om inte för sin egen skull, så för de förbund som Herren hade slutit med deras fäder, och därför att folket hade fått bära hans höga och heliga namn.

16 Sedan samlade Mackabaios sitt folk, som uppgick till 6 000 man, och manade dem att inte tappa fattningen inför fienderna och inte skrämmas av att det var sådana massor av hedningar som marscherade mot dem med brottsliga avsikter, utan kämpa tappert 17 och se för sig fiendernas rättsvidriga övergrepp mot den heliga platsen, den grymma och förnedrande behandlingen av staden och upplösningen av de fäderneärvda sedvänjorna. 18 ”De förlitar sig på vapen och djärva

bedrifter”, sade han, ”men vi förlitar oss på Gud, allhärskaren, som med en enda åtbörd kan tillintetgöra våra angripare, ja, hela världen.”

19 Han påminde dem också om hur deras fäder i sin tid hade blivit hjälpta: hur 185 000 fiender hade förintats på Sanheribs tid, 20 och hur striden i Babylonien med galaterna hade förlöpt, då de måste gå till verket med en styrka om bara 8 000 man tillsammans med 4 000 makedonier. Makedonierna stod handfallna, men de 8 000 förintade de 120 000 fienderna, tack vare den hjälp de fick från himlen, och tog rikt byte.

21 Sedan han med sina ord hade ingett dem mod, så att de stod beredda att dö för lagen och fosterlandet, formerade han hären i fyra avdelningar. 22 Han gav sina bröder befälet över var sin avdelning: Simon, Josef och Jonatan fick 1 500 man var under sig, 23 likaså Elasar. Efter att ha läst högt ur den heliga boken gav han dem fältropet ”Med Guds hjälp”, tog själv befälet i främsta linjen och gick till anfall mot Nikanor.

24 Eftersom allhärskaren kämpade på deras sida kunde de hugga ner över 9 000 fiender, såra och lemlästa större delen av Nikanors här och slå hela styrkan på flykten. 25 De lade beslag på pengarna som köpmännen hade fört dit för att köpa dem själva med, och de förföljde fienderna ett gott stycke men vände tillbaka när tiden blev för knapp. 26 Det var nämligen dagen före sabbaten, och därför kunde de inte fortsätta förföljandet länge. 27 Men sedan de hade samlat upp vapnen från fienderna och dragit av dem rustningarna firade de sabbat under jublande tacksägelser och lovsånger till Herren, som hade räddat dem och bestämt att de den dagen skulle få ett första prov på hans barmhärtighet.

28 Efter sabbaten delade de ut en del av bytet till tortyrens offer, till änkorna och till de faderlösa barnen. Återstoden fördelade de mellan sig själva och sina barn. 29 Sedan detta var gjort bad de alla tillsammans om skydd och bönföll den barmhärtige Herren att låta sig försonas fullständigt med sina tjänare.

Strider mot Timotheos och Bakchides

30 Sedan drabbade de samman med Timotheos och Bakchides folk, dödade över 20 000 av dem och erövrade ett antal befästa städer med mycket höga murar. När de fördelade sitt stora byte gav de lika stora

andelar åt tortyroffren, de faderlösa, änkorna och de gamla som de gav åt sig själva. 31 De samlade upp fiendernas vapen och lagrade omsorgsfullt alltsammans på lämpliga platser, men det övriga bytet förde de till Jerusalem. 32 Befälhavaren för Timotheos rytteri dödade de; det var en genomfördärvad människa som hade gjort judarna mycket ont.

33 När de höll segerfest i huvudstaden brände de inne dem som hade satt eld på de heliga portarna, bland dem Kallisthenes, sedan de alla hade stuckit sig undan i ett litet hus. Så fick de den rätta lönen för sitt trots mot Herren.

Nikanors flykt

34 Men ärkeskurken Nikanor, som hade lockat dit de tusen köpmännen för att sälja judarna till dem, 35 var nu med Herrens hjälp förödmjukad av dem som han själv ansåg obetydligast av alla. Han måste lägga av sin praktfulla dräkt och ensam, på förrymda slavars vis, ta sig fram genom inlandet. Med tanke på härens undergång kunde han skatta sig mer än lycklig att han alls kom fram till Antiochia. 36 Och han, som hade åtagit sig att täcka hela krigsskulden till romarna genom att sälja fångarna från Jerusalem, måste nu rapportera att judarna hade en försvarare och att de därmed var osårbara, därför att de följde de lagar som han hade stiftat.

Matteus 25

Människosonens dom

³¹ När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom, då skall han sätta sig på sin härlighets tron. ³² Och alla folk skall samlas inför honom, och han skall skilja dem från varandra, som en herde skiljer fåren från getterna. ³³ Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den vänstra. ³⁴ Då skall konungen säga till dem som står på hans högra sida: Kom, ni min Faders välsignade, och ta i besittning det rike som stått färdigt åt er från världens begynnelse.

³⁵ Ty jag var hungrig och ni gav mig att äta. Jag var törstig och ni gav mig att dricka. Jag var främling och ni tog emot mig. ³⁶ Jag var naken och ni klädde mig. Jag var sjuk och ni besökte mig. Jag var i fängelse och ni

kom till mig. ³⁷ Då skall de rättfärdiga svara honom: Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig att äta, eller törstig och gav dig att dricka? ³⁸ Och när såg vi dig vara främling och tog emot dig eller naken och klädde dig? ³⁹ Och när såg vi dig sjuk eller i fängelse och kom till dig? ⁴⁰ Då skall konungen svara dem: Amen säger jag er: Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder, det har ni gjort mot mig.

⁴¹ Sedan skall han säga till dem som står på den vänstra sidan: Gå bort ifrån mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar. ⁴² Ty jag var hungrig och ni gav mig inte att äta. Jag var törstig och ni gav mig inte att dricka. ⁴³ Jag var främling och ni tog inte emot mig, naken och ni klädde mig inte, sjuk och i fängelse och ni besökte mig inte. ⁴⁴ Då skall de svara: Herre, när såg vi dig hungrig eller törstig eller som främling eller naken eller sjuk eller i fängelse och tjänade dig inte? ⁴⁵ Då skall han svara dem: Amen säger jag er: Allt vad ni inte har gjort för en av dessa minsta, det har ni inte heller gjort för mig. ⁴⁶ Och dessa skall gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv."

16 juni

V. Charles de Foucauld: "Om Gud tillåter vissa att samla på sig rikedomar istället för att göra sig fattiga som Jesus, är det för att de ska använda sina resurser som Gud givit dem för att tjäna Honom, följa Hans vilja för att göra gott för andra både andligt och materiellt."

2 Maccaberboken 9–11

Antiochos Epifanes undergång

9 1 Vid denna tid hade Antiochos anträtt ett oordnat återtåg från Persien. 2 Han hade nämligen trängt in i staden Persepolis i avsikt att plundra templet och sedan behålla kontrollen över staden. Detta ledde till oroligheter, och folkmassorna grep till vapen för att försvara sig. Invånarna lyckades jaga Antiochos på flykten, så att han snöpligen måste marschera hem igen.

3 När han var i närheten av Ekbatana nåddes han av budet om hur det hade gått med Nikanor och med Timotheos styrkor. 4 Detta gjorde honom rasande, och han fann för gott att låta judarna betala också för den skada han tillfogats av dem som drev honom på flykten. Han gav alltså sin kusk order att köra utan uppehåll ända fram till resans mål.

Himlens dom var sannerligen med på den färden. Kungen sade nämligen i sitt övermod: "Jag skall göra Jerusalem till en massgrav för judarna så snart jag kommer dit." 5 Men Israels Gud, den Herre som övervakar allt, tillfogade honom en osynlig och oläsklig skada. I samma ögonblick som kungen uttalade dessa ord drabbades han av en obotlig smärta i buken och häftiga invärtes plågor, 6 ett fullständigt rättvist straff för den som hade pinat andra invärtes på så många raffinerade sätt. 7 Ändå dämpade han inte alls sitt fräcka trots. Tvärtom var han ännu mer uppfylld av övermod, han lågade av raseri mot judarna och befallde att farten skulle ökas ytterligare. Medan nu vagnen susade fram föll han plötsligt av, och i det våldsamma fallet blev varenda lem i kroppen rådbråkad.

8 Han som nyss, i en inbilskhet som gick över alla mänskliga mått, hade tyckt sig kunna befalla över havets vågor och tänkt att han skulle väga de höga bergen på våg, han var nu slagen till marken och bars på bår som ett för alla synligt bevis på Guds makt. 9 Ur den gudlöses ögon krälade maskar fram, och hans kött föll sönder under smärtor och kval medan han ännu levde, så att stanken gjorde hans borttruttande till en plåga för hela hären. 10 Kort förut hade han tyckt sig nå upp till stjärnorna på himlen; nu förmådde ingen bära honom för den outhärdliga stankens skull.

Antiochos böjer sig för Guds makt

11 När han låg där fullständigt krossad började han pruta av betydligt på sitt övermod och komma till insikt, medan han utan ett ögonblicks lindring pinades av smärtan från Guds gisselslag. 12 Ur stånd att ens stå ut med sin egen stank sade han: "Det är rätt och riktigt att böja sig för Gud och inte tro sig vara hans jämlike, när man är dödlig." 13 Och den

uslingen vände sig med böner och löften till den Härskare från vilken han inte mer skulle möta något förbarmande. Han lovade 14 att proklamera frihet för den heliga staden, som hade varit målet för hans ilfärd och som han tänkt jämna med marken och förvandla till en massgrav. 15 Judarna, som han hade föresatt sig att inte ens unna någon begravning utan velat kasta ut tillsammans med deras späda barn att ätas av fåglar och vilda djur, skulle nu allesammans göras till athenarnas jämlingar. 16 Det heliga templet, som han förut hade plundrat, lovade han att pryda med de skönaste gåvor, alla de heliga föremålen skulle han ersätta flera gånger om, och utgifterna för offren skulle han betala med egna medel. 17 Dessutom ville han själv bli jude och resa till varenda plats där människor bodde för att förkunna Guds makt.

18 Men då plågorna på intet sätt lindrades – ty Guds dom hade drabbat honom rättvist – gav han upp allt hopp för egen del och skickade judarna det brev som återges nedan. Det hade formen av en böneskrift och lydde så:

19 ”Konungen och fältherren Antiochos hälsar varmt sina medborgare, de hedervärda judarna, och önskar dem lycka och välgång. 20 Om ni och era barn är friska och det går som ni önskar med era angelägenheter, tackar jag Gud av fullaste hjärta, med mitt hopp ställt till himlen. 21 Självt ligger jag däremot sjuk och erinrar mig med rörelse den respekt och välvilja som jag fått möta från er sida.

Då jag efter mitt uppbrott från Persien har ådragit mig en besvärlig sjukdom, har jag funnit det nödvändigt att tänka på allas gemensamma säkerhet. 22 Jag betraktar ingalunda mitt läge som förtvivlat utan hyser tvärtom de bästa förhoppningar om att tillfriskna från sjukdomen. 23 Emellertid fäster jag avseende vid att min far vid de tillfällen då han drog i fält och gick mot de övre provinserna utpekade en efterträdare, 24 för att folket i landet skulle veta åt vem regeringen hade anförtrotts, och inga oroligheter skulle uppstå om något oförutsett inträffade eller en dålig nyhet anlände. 25 Vidare beaktar jag att de styrande i grannländerna och vid rikets gränser följer händelseutvecklingen med spänd förväntan inför utgången.

Jag proklamerar alltså att kungavärdigheten skall tillhöra min son Antiochos, som jag åtskilliga gånger har föreställt för de flesta av er och anförtrott åt er åtanke i samband med att jag avmarscherat till de övre satrapierna. Jag har tillställt honom bifogade skrivelse. 26 Jag uppmanar

och ber er nu att i trogen hågkomst av det goda jag gjort er både allmänt och enskilt bevara samma välvilliga hållning mot min son som ni nu intar gentemot mig. 27 Jag är övertygad om att han kommer att fullfölja min milda och humana politik och därmed komma i det bästa förhållande till er.”

28 Så slutade denne mördare och hädare sitt liv: han måste utstå lika förfärliga plågor som han hade utsatt andra för och fick den ömkligaste död bland bergen i främmande land. 29 Filippos, som hade delat hans liv från ungdomen, förde hem hans kropp men lämnade därefter landet av rädsla för Antiochos son och begav sig till Ptolemaios Filometor i Egypten.

Templet renas och återinvigs

10 1 Med Herrens bistånd lyckades Mackabaios och hans män få kontroll över templet och staden. 2 De altaren som hade uppförts på torget av främlingarna förstörde de, likaså deras helgedomar, 3 och efter att ha renat templet byggde de ett nytt altare där. De slog eld med stenar och använde denna eld när de nu efter två års uppehåll frambar offer. De tände också rökelse och lampor och lade fram skådebröden.

4 När detta var färdigt kastade de sig framstupa och bönföll Herren att aldrig mer låta dem råka i sådana olyckor utan tukta dem med mildhet, om de någon gång skulle komma att synda, och inte utlämna dem åt gudsförsmädande och barbariska hedningar.

5 Den dag då utlänningarna hade skändat templet blev också dagen för templets rening: den tjugofemte i samma månad, dvs. månaden kislev. 6 De höll en glad högtid i åtta dagar liksom vid lövhyddefesten, och de mindes hur de nyss hade tillbringat den högtiden i bergen och grottorna som vilda djur. 7 De tog alltså lövpydda stavar, grönskande grenar och palmkvistar i händerna och frambar lovsånger till honom som hade fört tempelreningen till dess lyckliga fullbordan. 8 Och efter ett gemensamt beslut genom omröstning förordnade de att hela det judiska folket varje år skulle fira dessa dagar.

Antiochos V Eupator börjar regera

9 Antiochos med tillnamnet Epifanes hade alltså slutat sitt liv på det sätt som omtalats. 10 Jag skall nu redogöra för det som rör Antiochos

Eupator, den gudlöse mannens son, varvid jag gör ett sammandrag av de olyckor som följde med hans krig.

11 När han hade tillträtt regeringen utnämnde han en man vid namn Lysias till minister och Protarchos till ståthållare i Koilesyrien och Fenikien. 12 Ptolemaios Makron, som varit ett föredöme i sin strävan att behandla judarna rättvist efter den orätt de förut fått lida och som försökt bevara ett fredligt förhållande till dem, 13 hade nämligen av denna orsak blivit anklagad inför Eupator av kungens vänner. Ständigt fick han höra att han var en förrädare, därför att han hade lämnat sin post på Cypern, som Filometor hade anförtrott honom, gått över till Antiochos Epifanes och inte kunnat förvalta sitt höga ämbete med heder. Därför begick han självmord genom att ta gift.

Judas Mackabaios besegrar idumeerna

14 Gorgias, som fick det lokala befälet, höll en här av värvade trupper och förde ett ständigt krig mot judarna. 15 Samtidigt trakasserades judarna av idumeerna, som behärskade några välbelägna fästningar. De enrollerade dem som hade flytt från Jerusalem och gav sig in i det långdragna kriget.

16 Mackabaios män anropade Gud och bad honom att stå på deras sida i striden. Sedan marscherade de ut mot idumeernas befästa städer, 17 som de bemäktigade sig efter våldsamma anfall. De drev undan alla som kämpade på murarna och högg ner dem som kom i deras väg. Inte mindre än 20 000 man blev dödade. 18 Minst 9 000 flydde emellertid till två mycket kraftiga torn, där det fanns all tänkbar utrustning för en belägring. 19 Då Mackabaios närvaro var trängande nödvändig på andra platser lämnade han kvar Simon och Josef, och därtill Sackaios med hans folk, i allt en tillräcklig styrka för tornens belägring, och gav sig själv i väg.

20 Men Simons män föll offer för sin snikenhet och tog emot mutor av några bland de instängda; för 70 000 drachmer lät de ett antal personer slippa ut. 21 När Mackabaios fick rapport om det inträffade samlade han folkets ledare och anklagade Simons män för att ha sålt sina bröder för pengar och skadat dem genom att släppa deras fiender fria. 22 De hade alltså begått förräderi, och han lät avrätta dem. Sedan erövrade han genast de båda tornen. 23 Hans vapen hade överallt lyckan med sig, och han dödade mer än 20 000 man i de båda fästningarna.

Timotheos besegras och dödas

24 Timotheos, som en gång förut hade blivit besegrad av judarna, bådade upp en väldig legohär och samlade dessutom ihop en stor kavalleristyrka från Asien. Han kom nu marscherande för att låta sina trupper besätta Judeen. 25 När han närmade sig vände sig Mackabaios och hans män till Gud med bön om skydd: de strödde jord över sina huvuden, fäste säcktyg om höfterna, 26 föll ner på fundamentet framför altaret och bad Gud att vara dem nådig och bli deras fienders fiende och deras motståndares motståndare, som det heter i lagen. 27 Efter att ha slutat sin bön tog de vapnen och ryckte fram ett gott stycke från staden. När de kom i fiendernas närhet gjorde de halt.

28 Just när dagen grydde gick båda härarna samtidigt till anfall. Den ena hade sin förtröstan på Herren som garanti för framgång och ärorik seger, medan den andra bara lät sig ledas av sitt raseri i striden. 29 Under den hårda kamp som följde visade sig en syn från himlen för motståndarna. Fem ståtliga män på hästar med guldbroderat remtyg ställde sig i spetsen för judarna. 30 Två av dem tog Mackabaios mellan sig och skyddade honom med sina vapen, så att han bevarades oskadd, men motståndarna överöste de med pilar och blixtar, som bländade och förvirrade dem, så att de skingrades i full panik. 31 20 500 man blev dödade, och dessutom 600 ryttare.

32 Timotheos själv flydde till en befäst stad som hette Geser. Den hade en stark garnison under befäl av Chaireas. 33 Mackabaios män omringade villigt fästningen och belägrade den i fyra dagar. 34 De inneslutna, som litade på att platsen var ointaglig, hädade grovt och utslungade gudlösa skymfer. 35 Men när den femte dagen grydde var tjugo unga män på Mackabaios sida så upphetsade av vrede över hädelserna att de gick till anfall mot muren med manligt mod och vilddjurs raseri, och de högg ner var och en som de stötte på. 36 Andra utnyttjade den avledande manövern till att klättra upp på samma vis och angripa de inneslutna. De satte eld på tornen, tände bål och brände hädarna levande. Ytterligare en grupp högg sönder portarna och släppte in resten av hären, så att de snabbt kunde besätta staden. 37 Timotheos, som hade gömt sig i en brunn, dödade de, likaså hans bror Chaireas och Apollofanos.

38 Efter att ha utträttat detta prisade de Herren med hymner och tacksägelser för hans stora välgärningar mot Israel och för segern han skänkt dem.

Segern över Lysias

11 1 Lysias, ministern som också var kungens förmyndare och frände, hade blivit mycket uppbragt över det som inträffat. På helt kort tid 2 hade han bådats upp omkring 80 000 man, därtill allt sitt kavalleri, och ryckte fram mot judarna. Han avsåg att befolka Jerusalem med greker, 3 göra templet skattskyldigt, liksom andra folks kultplatser, och bjuda ut översteprästämbetet för ett år i sänder. 4 Åt Guds kraft ägnade han inte en tanke eftersom han förletts till övermod av sitt infanteri, som kunde räknas i tiotusental, sina tusentals ryttare och sina åttio elefanter. 5 När han trängt in i Judeen marscherade han mot Bet-Sur, en välbefäst plats som ligger ungefär tre mil från Jerusalem, och utsatte denna stad för häftiga angrepp.

6 När Mackabaios och hans män underrättades om att Lysias belägrade deras fästningar vände de sig tillsammans med hela folket under klagan och gråt till Herren och bad honom sända en god ängel till Israels räddning. 7 Mackabaios själv beväpnade sig först av alla, och han uppmanade de andra att med honom trotsa faran för att komma sina bröder till hjälp. Och de bröt villigt upp, alla som en man.

8 Medan de ännu var i närheten av Jerusalem uppenbarade sig en ryttare i spetsen för deras tåg; han bar vit dräkt och svingade gyllene vapen. 9 Då prisade de alla på en gång den barmhärtige Guden, och de blev så styrkta i sina själar att de var beredda att gå lös på vad som helst, inte bara människor utan de värsta vilddjur och murar av järn. 10 Så ryckte de fram i full stridsberedskap med sin himmelske vapenbroder, som Herren i sin barmhärtighet hade sänt dem. 11 De störtade sig över fienderna som lejon och fällde 11 000 av dem, därtill 1 600 ryttare, och tvingade alla de övriga att fly. 12 De flesta av dessa undkom sårade och utan vapen, och även Lysias själv kunde rädda sig bara genom en neslig flykt.

Vapenstillestånd och förhandlingar

13 Men Lysias saknade inte förstånd, och när han för sig själv tänkte igenom det nederlag som han hade råkat ut för insåg han att hebreerna var oövervinneliga, eftersom den väldige Guden kämpade på deras sida. Därför sände han bud till dem 14 och lyckades övertala dem till en uppgörelse på rättvisa villkor. Han övertygade dem också om att han kunde tvinga kungen att bli deras vän. 15 Mackabaios gick med på allt som Lysias föreslog, med folkets bästa för ögonen, ty alla önskemål om

judarna som han själv skriftligen framfört till Lysias hade beviljats av kungen.

16 Judarna hade nämligen fått ett brev med följande lydelse från Lysias:

"Lysias hälsar det judiska folket. 17 Era representanter Johannes och Absalom har överlämnat nedan återgivna skrivelse och framfört era önskemål i de angelägenheter som där anges. 18 Allt som behövde hänskjutas till kungen har jag framlagt för honom. Det som faller inom min kompetens har jag beviljat. 19 Om ni står fast vid er lojala hållning gentemot kungamakten skall jag även i fortsättningen söka utverka fördelar för er. 20 Beträffande detaljerna har jag beordrat såväl de ovannämnda personerna som mina egna representanter att överlägga med er. 21 Med önskan om allt gott.

Skrivet den tjugofjärde dagen i den korinthiske Zeus månad år 148."

22 Kungens brev lydde så:

"Kung Antiochos hälsar sin broder Lysias. 23 Sedan vår fader upptagits till gudarna har det varit vår önskan att rikets undersåtar skall kunna ostört ägna sig åt sina egna angelägenheter. 24 Vi har nu hört att judarna inte är införstådda med vår faders försök att införa grekiska seder utan föredrar sitt eget levnadssätt och begär tillstånd att följa sina seder och lagar. 25 Då vi önskar att även detta folk skall få leva under ostörda förhållanden, förordnar vi härmed att templet skall återställas till dem och att de skall få forma sin livsföring enligt sina förfäders skick och bruk. 26 Vi förväntar oss alltså att du skickar dem försäkringar om fred och vänskap, för att de med kännedom om vår inställning skall kunna vara väl till mods och med glädje ägna sig åt sina egna angelägenheter."

27 Till folket skrev kungen detta brev:

"Kung Antiochos hälsar de äldstes råd och alla övriga judar. 28 Om det går er väl motsvarar det vår önskan; själva befinner vi oss också väl. 29 Menelaos har underrättat oss om att ni önskar återvända hem och ägna er åt era egna angelägenheter. 30 De som sålunda återvänder före den trettionde xanthikos tillförsäkras härmed följande rättighet: 31 judarna får fritt följa sina egna dietföreskrifter och lagar, liksom de förut gjort. Ingen av dem skall heller på något sätt få svårigheter på grund av tidigare förseelser. 32 Jag har också skickat Menelaos med uppgift att ge er lugnande besked. 33 Med önskan om allt gott.

Skrivet den femtonde xanthikos år 148.”

34 Också romarna skrev till dem; deras brev lydde på följande sätt:

”Quintus Memmius och Titus Manius, romarnas sändebud, hälsar det judiska folket. 35 De förmåner som kungens frände Lysias har beviljat er är också vi införstådda med. 36 De frågor som han beslutat underställa kungen bör ni diskutera och sedan omedelbart skicka bud till oss, så att vi kan framlägga saken på ett sätt som är till fördel för er. Vi är nämligen på väg till Antiochia. 37 Skicka alltså med det snaraste några personer som kan underrätta oss om vilken hållning ni intar. 38 Med välgångsönskan.

Skrivet den femtonde xanthikos år 148.”

Matteus 26

Onda anslag mot Jesus

26 När Jesus hade avslutat hela detta tal, sade han till sina lärjungar:
² "Ni vet att det om två dagar är påsk.^[a] Då skall Människosonen bli utlämnad till att korsfästas." ³ Översteprästerna och folkets äldste samlades nu i översteprästen Kajfas palats. ⁴ De planerade att gripa Jesus med list och döda honom. ⁵ Men de sade: "Inte under högtiden så att det uppstår oro bland folket."

En kvinna smörjer Jesus

⁶ När Jesus befann sig i Simon den spetälskes hus i Betania, ⁷ kom en kvinna fram till honom. Hon hade en alabasterflaska med mycket dyrbar olja och hällde ut den över hans huvud, där han låg till bords. ⁸ När lärjungarna såg det, blev de upprörda och sade: "Varför detta slöseri? ⁹ Det där hade man kunnat sälja för mycket pengar och ge åt de fattiga." ¹⁰ Jesus märkte det och sade till dem: "Varför oroar ni kvinnan? Hon har gjort en god gärning mot mig. ¹¹ De fattiga har ni alltid hos er, men mig har ni inte alltid. ¹² När hon hällde ut denna olja över min kropp, gjorde hon det inför min begravning. ¹³ Amen säger jag er: Överallt i hela världen, där detta evangelium predikas, skall man också berätta vad hon gjorde och komma ihåg henne."

Judas förråder Jesus

¹⁴ Sedan gick en av de tolv, han som hette Judas Iskariot, till översteprästerna ¹⁵ och sade: "Vad vill ni ge mig om jag utlämnar honom åt er?" Då vägde de upp trettio silvermynt ¹⁶ åt honom. Och från det ögonblicket sökte han efter ett lämpligt tillfälle att förråda Jesus.

Den sista påskalammsmåltiden

¹⁷ Första dagen i det osyrade brödets högtid gick lärjungarna fram till Jesus och frågade: "Var vill du att vi skall ställa i ordning, så att du kan äta påskalammet?" ¹⁸ Han svarade: "Gå in i staden till den och den och säg till honom: Mästaren säger: Min stund är nära. Hos dig vill jag äta påskalammet med mina lärjungar." ¹⁹ Lärjungarna gjorde som Jesus hade befallt dem och redde till påskalammet.

17 juni

St. Kyrillos av Jerusalem : "Om vi gör gott mot vår nästa, gör vi gott mot Gud. Om vi orsakar att vår nästa faller, syndar vi mot Kristus".

2 Maccabeerboekn 12-13

Massmordet i Joppe och Judas vedergällningsaktion

12 1 Sedan dessa överenskommelser hade ingåtts för Lysias tillbaka till kungen, och folket återgick till sitt jordbruk. 2 Men några av de lokala befälhavarna lät dem inte njuta av lugnet och ägna sig åt fredliga värv;

det var Timotheos och Apollonios, Gennaios son, Hieronymos och Demofon samt Nikanor, chefen för de cypriotiska trupperna.

31 Joppe begick invånarna ett gudlöst illdåd. De inbjöd judarna i staden att med hustrur och barn komma ombord på fartyg som de ställde till förfogande. Detta gjordes utan antydning till fiendskap och efter ett samfällt beslut av stadens medborgare. Judarna antog inbjudan utan att ana oråd och i tron att de andra var inställda på att hålla fred. Men efter att ha fört ut dem på öppna havet kastade man dem överbord, inte mindre än 200 personer.

5 När Judas fick meddelande om det omänskliga dåd som hade förövats mot hans landsmän kallade han samman sina män, åkallade Gud, den rättfärdige domaren, och angrep sina bröders mördare. Han satte eld på hamnen om natten, brände fartygen och högg ner dem som hade sökt tillflykt där. 7 Men då själva staden var tillbommad drog han sig sedan tillbaka i avsikt att komma igen och göra slut på hela befolkningen i Joppe.

8 Därefter fick han underrättelse om att folket i Jamnia tänkte handla på samma sätt mot de judar som slagit sig ner där. 9 Då gjorde han ett nattligt angrepp även på Jamnias invånare och satte eld på hamnen och skeppen, så att eldskenet syntes ända till Jerusalem, fyra och en halv mil därifrån.

Fälttåget i Gilead

10 När de hade hunnit knappt två kilometer därifrån under sin marsch mot Timotheos blev Judas anfallen av araber, inte mindre än 5 000 man till fots och 500 ryttare. 11 Efter en häftig strid, som med Guds hjälp blev framgångsrik för Judas män, var nomaderna besegrade och bad Judas om fred. De lovade både att komma med boskap och att hjälpa judarna på andra sätt. 12 Judas, som räknade med att de kunde bli till verklig nytta i många sammanhang, gick med på att hålla fred med dem, och efter att ha tagit emot hans försäkran om detta drog de sig tillbaka till sina tält.

13 Judas anföll också en stad som var befäst med jordvallar och skyddad av murar runt om och som hade invånare av alla möjliga folkslag. Den hette Kaspin. 14 De inneslutna, som litade på sina starka murar och sina livsmedelsförråd, uppträdde mycket utmanande mot Judas män, hånade dem och förde ett hädiskt och gudlöst tal. 15 Men Judas män

åkallade världens store härskare, som på Josuas tid vräkte omkull Jerikos murar utan hjälp av vare sig murbräckor eller kastmaskiner, och rusade så i vilt raseri till angrepp mot muren. 16 De erövrade staden, ty så var Guds vilja, och anställde ett otroligt blodbad, så att den närbelägna sjön, som var 400 meter tvärs över, tycktes fylld med blod som runnit ut i den.

Timotheos besegrar

17 Därifrån kom de efter en marsch på fjorton mil till de så kallade tobianska judarna i Charax. 18 Timotheos stötte de inte på där i trakten, eftersom han hade gett sig i väg med oförrättat ärende, men på en plats hade han lämnat kvar en välskyddad garnison. 19 Två av Mackabaios officerare, Dositheos och Sosipatros, gjorde då en räd mot fästningen och dödade dem som Timotheos hade lämnat där, över 10 000 man.

20 Mackabaios formerade därefter sin här i kompanier, avdelade officerare att föra befälet över dem och marscherade mot Timotheos, som hade 120 000 man infanteri och 2 500 ryttare till sitt förfogande. 21 När Timotheos fick underrättelse om att Judas närmade sig skickade han i förväg bort kvinnor och barn och den övriga trossen till staden Karnion – det är en svårbelägrad och otillgänglig plats eftersom alla tillfartsvägar är trånga.

22 Fienderna greps av skräck så snart Judas kompani visade sig i spetsen för hären, och de skrämdes av att se den allseende Guden uppenbara sig. De tog till flykten och rusade om varandra, så att många blev skadade av sina egna kamrater och fick djupa sticksår av svärd. 23 Judas förföljde dem energiskt och högg ner missdådarna; ungefär 30 000 man blev dödade. 24 Timotheos själv föll i händerna på Dositheos och Sosipatros folk, men med listig övertalningskonst bad han dem att släppa honom oskadd, därför att föräldrar eller bröder till många av dem var i hans våld, och det kunde hända att de råkade illa ut. 25 Sedan han efter lång övertalning hade fått dem att tro på hans försäkran att dessa personer skulle skickas välbehållna tillbaka, gav de honom fri för att deras bröder skulle bli räddade.

26 Judas marscherade sedan mot Karnion och atargatistemplet och dödade där 25 000 människor. 27 Efter att ha besegrat och tillintetgjort dem ryckte han också fram mot Efron, en väl befäst stad med en stor befolkning av olika nationaliteter. Starka unga män hade ställts upp framför murarna och försvarade sig hårdnackat; dessutom fanns där

stora förråd av krigsmaskiner och kastvapen. 28 Men judarna åkallade den härskare som våldsamt bryter fiendens kraft och kunde så bemäktiga sig staden, där de nedgjorde ungefär 25 000 av invånarna.

29 Efter uppbrottet därifrån gick de mot Skythopolis, som ligger elva mil från Jerusalem. 30 De judar som bodde där intygade emellertid att stadens invånare hade visat dem välvilja och uppträtt vänligt mot dem under olyckans dagar. 31 Judas och hans män tackade dem för detta och uppmanade dem att också i framtiden leva i vänskap med det judiska folket. Sedan återvände de till Jerusalem, eftersom veckohögtiden var nära förestående.

Striden mot Gorgias i Idumeen

32 Efter pingsten, som högtiden kallas, marscherade de mot Gorgias, befälhavaren i Idumeen. 33 Han drog i fält med 3 000 man infanteri och 400 ryttare. 34 Vid sammandrabbningen stupade några få av judarna. 35 En ryttare vid namn Dositheos, en stark karl som hörde till Bakenors folk, grep tag i Gorgias kappa, höll honom fast och drog honom med sig av alla krafter i avsikt att ta den skurken levande till fånga. Men en av de thrakiska ryttarna angrep honom och högg av honom armen, och Gorgias lyckades fly till Marisa.

36 Då Esdris män nu var utmattade av den långdragna kampen vände sig Judas till Herren och bad honom uppenbara sig som deras bundsförvant och ledare i striden. 37 Han tog upp stridsropet och psalmerna på fädernas språk, högg överraskande in på Gorgias män och drev dem på flykten.

Offret för de dödas synder

38 Judas ledde sedan hären till staden Adullam, och eftersom den sjunde dagen gick in renade de sig på sedvanligt sätt och firade sabbaten där. 39 Men följande dag, då det hade blivit hög tid att ta hand om de fallnas kroppar, gick Judas män ut för att göra detta och föra dem till vila hos deras släktingar i fädernas gravar.

40 Då fann de att varenda en av de döda under sina kläder hade kultföremål som tillhörde avgudarna i Jamnia, sådant som lagen förbjuder judarna att befatta sig med. Alla förstod att detta var anledningen till att de hade stupat, 41 och de prisade Herren, den rättfärdige domaren som drar fram det dolda i ljuset, 42 och uppsände

ödmjuka böner om att den begångna synden skulle utplånas fullständigt. Och den hjältemodige Judas manade folket att hålla sig fria från synd, när de nu med egna ögon hade sett vad de stupades synd hade lett till.

43 Genom att ordna en insamling som var och en fick bidra till kunde han skicka ungefär 2 000 silverdrachmer till Jerusalem för att låta frambära ett syndoffer. Han handlade riktigt och klokt, ty han hade uppståndelsen i tankarna; 44 om han inte hade väntat sig att de stupade skulle uppstå hade det varit överflödigt och meningslöst att be för döda människor. 45 Dessutom tänkte han på att en härlig belöning väntar dem som avlider i tron på Gud. Helig och from var hans omtanke! Därför ordnade han försoningsoffret för de döda, så att de skulle befrias från sin synd.

Menelaos död

13 1 År 149 fick Judas män bud om att Antiochos Eupator ryckte fram mot Judeen med starka trupper. 2 Han hade med sig sin förmyndare och minister Lysias, och de åtföljdes av var sin grekisk här om 110 000 man infanteri, 5 300 ryttare, 22 elefanter och 300 lievagnar.

3 Menelaos anslöt sig också till dem, och grovt hycklande uppmuntrade han Antiochos, inte för att rädda fosterlandet utan därför att han trodde sig kunna få det högsta ämbetet. 4 Men konungarnas konung väckte Antiochos vrede mot missdådaren, och när Lysias klargjorde att det var denne som bar skulden för alla olyckorna befallde kungen att man, som seden är i landet, skulle föra honom till Beroia för att avrättas.

5 Där finns nämligen ett 25 meter högt torn, fyllt med aska och försett med en cirkelrund konstruktion, som från alla håll sluttar brant ner mot askan. 6 Dit upp för man den som har gjort sig skyldig till helgerån eller förövat någon annan särskilt svår ogärning, och så störtar man ner honom till att omkomma. 7 På det sättet fann nu lagöverträdaren Menelaos sin död och fick inte ens komma i jorden. 8 Det var fullständigt rättvist, ty han hade syndat så många gånger när det gällde altaret, vars eld och aska var heliga, och därför fick han också dö i aska.

Striden vid Modein

9 Men kungen, vars tänkesätt hade blivit fullständigt barbariskt, kom nu för att låta judarna genomgå det allra värsta av vad som hade hänt

dem under hans fars tid. 10 När Judas fick meddelande om detta uppmanade han folket att dag och natt bönfälla Herren att komma dem till hjälp nu om någonsin, 11 då man höll på att ta ifrån dem lagen, fosterlandet och det heliga templet, och att inte låta folket, som så nysst hade fått en kort tids lindring, falla i de hädande hedningarnas våld. 12 Alla gjorde gemensamt så: under tre dagar åkallade de utan uppehåll den barmhärtige Herren, gråtande, fastande och utsträckta på marken. Därefter talade Judas uppmuntrande till dem och befälde dem att göra sig marschberedda.

13 Vid en enskild överläggning med de äldste kom han till beslutet att de skulle marschera ut och med Guds hjälp nå ett avgörande innan kungens här hann falla in i Judeen och bemäktiga sig staden. 14 Han överlät åt världens skapare att fälla utslaget och manade sitt folk att tappert kämpa till sista andetaget för lagen, templet, staden, fosterlandet och samhällsordningen. Sedan lät han sin här slå läger i närheten av Modein.

15 Efter att ha gett sitt folk fältropet "Sejer från Gud!" anföll han på natten kungens högkvarter med en utvald styrka av de tappreste unga männen. Han dödade ungefär 2 000 man i lägret och dessutom den förnämsta elefanten med dess förare. 16 Till slut fyllde de hela lägret med skräck och förvirring och drog sig tillbaka efter framgångsrik strid 17 först när dagen började gry. Detta kunde ske därför att Herren hjälpte och beskyddade honom.

Vapenstillestånd i Jerusalem

18 När kungen hade fått detta prov på judarnas oförvägenhet försökte han komma åt de befästa platserna med hjälp av krigslistor. 19 Han ryckte fram mot Bet-Sur, som var en fast stödjepunkt för judarna, men drevs undan, besegrades och led nederlag. 20 Judas skickade in förnödenheter till de inneslutna. 21 Rodokos, som hörde till den judiska hären, förrådade hemligheterna för fienden; han blev uppspårad, gripen och inspärrad. 22 Kungen förhandlade på nytt med folket i Bet-Sur, gav och fick försäkringar om fred, avtågade, 23 anföll Judas män och blev besegrad. Han fick meddelande om att Filippos, som lämnats kvar att sköta regeringsärendena i Antiochia, hade blivit alldeles galen. Han blev förskräckt, kallade till sig judarna, gav efter för dem och bekräftade med ed ett fördrag på helt rättvisa villkor. Efter uppgörelsen frambar han ett offer, hedrade templet och visade frikostighet mot den heliga platsen.

24 Han tog vänligt avsked av Mackabaios, lämnade kvar Hegemonides som befälhavare i distriktet mellan Ptolemais och Gerra 25 och begav sig till Ptolemais. Invånarna där visade missnöje med fördraget – de var nämligen oerhört upprörda och ville få bestämmelserna upphävda. 26 Lysias gick upp på tribunen och försvarade saken så gott han kunde, övertalade dem, blidkade dem och stämde dem till välvilja. Sedan återvände han till Antiochia.

Så gick det till med kungens framryckning och återtåg.

Matteus 26: 20–46

²⁰ På kvällen låg Jesus till bords med de tolv. ²¹ Medan de åt, sade han: "Amen säger jag er: En av er kommer att förråda mig." ²² Då blev de mycket bedrövade och började fråga honom, den ene efter den andre: "Inte är det väl jag, Herre?" ²³ Han svarade: "Den som doppade handen i skålen tillsammans med mig, han skall förråda mig. ²⁴ Människosonen går bort, som det står skrivet om honom, men ve den människa genom vilken Människosonen blir förrådd. Det hade varit bättre för honom att han inte hade blivit född." ²⁵ Judas, han som skulle förråda honom, sade: "Rabbi, inte är det väl jag?" Jesus svarade: "Du har själv sagt det."

Den första nattvarden

²⁶ Medan de åt tog Jesus ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt lärjungarna och sade: "Tag och ät. Detta är min kropp." ²⁷ Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem och sade: "Drick alla av den. ²⁸ Ty detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många till syndernas förlåtelse. ²⁹ Jag säger er: Från denna stund kommer jag inte att dricka av det som vinstocken ger, förrän på den dag då jag dricker det nytt tillsammans med er i min Faders rike." ³⁰ När de hade sjungit lovsången,^(c) gick de ut till Oljeberget.

Jesus förutsäger Petrus förnekelse

³¹ Då sade Jesus till dem: "Denna natt skall ni alla överge mig. Ty det står skrivet: Jag skall slå herden, och fåren i hjorden skall skingras. ^(d) ³² Men när jag har uppstått, skall jag gå före er till Galileen." ³³ Petrus svarade honom: "Även om alla andra överger dig, så skall jag inte göra det."

³⁴ Jesus sade till honom: "Amen säger jag dig: Denna natt, innan tuppen gal, skall du tre gånger förneka mig." ³⁵ Petrus svarade honom: "Om jag än måste dö med dig, skall jag aldrig förneka dig." Så sade också alla de andra lärjungarna.

Jesus i Getsemane

³⁶ Sedan gick Jesus med dem till en plats som heter Getsemane, och han sade till lärjungarna: "Sitt här, medan jag går dit bort och ber." ³⁷ Han tog med sig Petrus och Sebedeus båda söner. Ängslan och ångest kom över honom, ³⁸ och han sade till dem: "Min själ är djupt bedrövd, ända till döds. Stanna kvar här och vaka med mig." ³⁹ Och han gick lite längre bort, föll ner på ansiktet och bad: "Min Fader, om det är möjligt, låt denna kalk gå ifrån mig. Men inte som jag vill utan som du vill."

⁴⁰ När han kom tillbaka till lärjungarna och fann att de sov, sade han till Petrus: "Kunde ni då inte vaka en kort stund med mig?" ⁴¹ Håll er vakna och be, så att ni inte kommer i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt." ⁴² Sedan gick han bort för andra gången och bad: "Min Fader, om denna kalk inte kan tas ifrån mig, utan jag måste dricka den, så ske din vilja." ⁴³ Han kom tillbaka och fann ännu en gång att de sov, så tunga av sömn var deras ögon. ⁴⁴ Då lämnade han dem och gick åter bort och bad för tredje gången med samma ord. ⁴⁵ Sedan gick han till lärjungarna och sade till dem: "Ni sover nu och vilar er. Se, stunden har kommit, då Människosonen skall överlämnas i syndares händer. ⁴⁶ Stig upp, låt oss gå. Se, han som förråder mig är nu här."

18 juni

St. Thomas More: "Kyrkan lär alltid att all vår botgöring inte spelar minsta roll om inte Kristi lidande finns med."

2 Maccabeerboken 14–15

Demetrios I och Alkimos

14 1 Tre år senare fick Judas män bud om att Demetrios, Seleukos son, hade seglat in i Tripolis hamn med en flotta och en stark här 2 och gjort sig till herre över landet efter att ha undanröjt Antiochos och hans förmyndare Lysias.

3 En man vid namn Alkimos, som förut hade varit överstepräst men av eget val hade besudlat sig under oenighetens tid, insåg nu att han saknade varje möjlighet att rädda sin ställning eller vidare få tillträde till det heliga altaret. 4 Han infann sig år 151 hos kung Demetrios medförande en guldkrans och ett palmlblad som gåva till honom, och dessutom några av de sedvanliga olivkvistarna från templet. Den dagen förhöll han sig överksam. 5 Men han fick ett tillfälle som gynnade hans vanvettiga syften när Demetrios kallade honom till ett rådssammanträde och frågade honom hur stämningen var bland judarna och vad de hade för planer. Då svarade han:

6 "De judar som kallas hasiderna och som leds av Judas Mackabaios för ett ständigt krig. De ställer till med oroligheter och tillåter inte att det blir stabila förhållanden i riket. 7 Därför har jag nu kommit hit, och fast jag har berövats den värdighet som jag har ärftlig rätt till – jag syftar på översteprästämbetet – 8 drivs jag först och främst av uppriktig omtanke om kungens intressen, men i andra hand också av hänsyn till mina landsmän, ty hela vårt folk får lida avsevärt för dessa människors dårskap. 9 Jag ber nu dig, min konung, att skaffa dig kännedom om alla detaljer i denna sak och sedan vidta åtgärder för vårt land och vårt hårt ansatta folk med den nådiga välvilja som du hyser för alla människor. 10 Ty så länge Judas är i livet kan det omöjligt bli fredliga förhållanden."

11 När Alkimos hade uttalat sig på det sättet var det så mycket lättare för de övriga av kungens vänner, som var fientligt inställda till Judas, att hetsa upp Demetrios. 12 Denne valde genast ut Nikanor, som hade varit chef för elefantkåren men nu utnämndes till befälhavare i Judeen, och skickade i väg honom 13 med skriftliga order att röja Judas själv ur vägen och skingra hans folk samt att ge Alkimos ämbetet som överstepräst vid det höga templet.

14 De hedningar i Judeen som befann sig på flykt för Judas anslöt sig till Nikanor i stora skaror, eftersom de trodde att judarnas motgångar och olyckor skulle innebära framgångar för dem själva.

Förhandlingar med Nikanor

15 När Judas folk fick höra att Nikanor ryckte fram och att hedningarna gick till anfall strödde de jord över sig och åkallade honom som har samlat sitt folk för att det skall bestå i evighet och som alltid uppenbarar sig för att värna sin egendom. 16 På sin anförares order marscherade de genast därifrån, och de nådde kontakt med fienden vid byn Dessau.

17 Men Judas bror Simon hade redan varit i strid med Nikanor, och eftersom motståndarna uppenbarat sig oväntat hade han lidit en tillfällig motgång. 18 Trots detta drog sig Nikanor för att låta det gå till en blodig uppgörelse, ty han hörde talas om vilket hjältemod som fanns hos Judas män och hur tappert de kämpade för sitt fosterland. 19 Därför skickade han Poseidonios, Theodotos och Mattathias för att träffa en fredsöverenskommelse.

20 Frågan övervägdes noga; anföraren dryftade den med trupperna, och då det visade sig råda allmän enighet godkände de fördraget. 21 Man kom överens om en dag då ledarna skulle mötas för enskild överläggning. En vagn körde fram från vardera sidan, stolar ställdes ut 22 och Judas posterade beväpnade män på lämpliga platser, där de skulle stå beredda om fienderna plötsligt försökte begå något illdåd. Och överläggningen genomfördes i vederbörlig ordning.

23 Sedan vistades Nikanor i Jerusalem utan att företa sig något olämpligt; tvärtom skickade han bort de skaror av folk som hade samlats hos honom. 24 Han hade hela tiden Judas i sin närhet och höll mycket av honom. 25 Han uppmanade honom att gifta sig och skaffa sig barn. Judas gifte sig, slog sig till ro och njöt av livet.

Nikanor bryter med Judas

26 Men Alkimos, som lade märke till vänskapen mellan de båda männen, tog med sig handlingarna rörande det ingångna fördraget till Demetrios och gjorde gällande att Nikanor varit illojal mot kungamakten: han hade nämligen utsett Judas, som stämplade mot riket, till att få en plats bland kungens vänner.

27 Kungen blev rasande och lät sig hetsas av den ondskefulle mannens förtal, så att han skrev ett brev till Nikanor där han uttryckte sitt missnöje med fördraget och befallde honom att snarast skicka Mackabaios som fånge till Antiochia. 28 Nikanor blev bestört när han nåddes av detta budskap och illa till mods över att behöva svika avtalet utan att den andre hade gjort något orätt. 29 Men eftersom det var omöjligt att handla mot kungens vilja avvaktade han ett lämpligt tillfälle att utföra befallningen med list.

30 Mackabaios märkte emellertid att Nikanor bemötte honom kyligare och var ohövligare mot honom än han vant sig vid, och han förstod att det kyliga bemötandet ingalunda bådade gott. Han samlade därför ett betydande antal av sina män och höll sig undan för Nikanor.

31 När denne fick klart för sig att han hade blivit ordentligt överlistad av Judas gick han till det höga och heliga templet, där prästerna höll på att frambära de offer som hör till gudstjänsten, och befallde dem att utlämna mannen. 32 Men de svor på att de inte visste var den efterspanade fanns. 33 Då sträckte Nikanor ut sin högra hand mot templet, svor en ed och sade: "Om ni inte utlämnar Judas åt mig som fånge skall jag jämna denna Guds helgedom med marken, riva ner altaret och uppföra ett praktfullt tempel åt Dionysos på platsen." 34 Med de orden gick han sin väg. Men prästerna sträckte sina händer mot himlen och åkallade honom som alltid strider för vårt folk. De sade: 35 "Herre, fastän du inte behöver någonting har du själv bestämt att ett tempel för din närvaro skall finnas bland oss. 36 Du helige herre över allt heligt, bevara nu detta hus, som så nyss har blivit renat, så att det förblir obesudlat för evigt!"

Rasis död

37 En man vid namn Rasis, som tillhörde de äldste i Jerusalem, blev angiven för Nikanor. Han var sina landsmäns vän och hade mycket gott rykte; hans godhet hade gett honom ärenamnet "judarnas far". 38

Tidigare, under oenighetens tid, hade han fällt utslag i frågor om judendomen och oavlåtligt satsat kropp och själ för dess sak. 39 Då nu Nikanor ville ge ett otvetydigt prov på sin fiendskap mot judarna skickade han mer än 500 soldater för att gripa honom, 40 ty han trodde att han skulle skada dem genom att gripa denne man.

41 Snart var trupperna nära att erövra tornet: de försökte spränga gårdsporten och ropade på eld för att antända dörrarna. Då Rasis nu var helt omringad riktade han svärdet mot sig själv, 42 ty han ville hellre dö en tapper död än falla i missdådarnas händer och bli förödmjukad på ett sätt som inte anstod hans tapperhet. 43 Men i stridens brådska träffade stöten inte rätt, och då soldaterna redan trängde in genom dörrarna sprang han utan fruktan upp på muren och kastade sig hjältemodigt ner mitt bland soldaterna. 44 De vek hastigt undan, så att det bildades ett tomrum, och han föll mitt på den tomma platsen. 45 Men han reste sig i våldsam upphetsning, ännu vid liv fast blodet rann i strömmar och han var svårt sårad, rusade genom soldathopen och ställde sig på en brant klippa. 46 Redan fullständigt förblödd drog han ut sina inälvor, grep dem med båda händerna och slungade dem mot soldaterna. Han åkallade den Härskare som råder över liv och ande och bad att en gång få tillbaka det han nu miste, och på det sättet skildes han från livet.

Nikanors övermod

15 1 Nikanor fick rapport om att Judas män höll till i Samarien, och han bestämde sig för att anfälla dem på vilodagen, då det kunde ske helt riskfritt. 2 Men de judar som hade tvingats att följa med honom sade: "Döda dem för all del inte på detta råa och barbariska sätt, utan visa vördnad för den dag som har ärats och helgats mer än de andra av den allseende Guden!" 3 Ärkeskurken frågade då: "Finns han i himlen, härskaren som har förordnat att man skall fira sabbatsdagen?" – 4 "Ja", förklarade de, "den levande Herren själv som härskar i himlen har befallt att den sjunde dagen skall hållas helig." 5 Då sade han: "Men jag är härskare på jorden, och jag ger order om att vapnen skall brukas och kungens uppdrag utföras."

Att genomföra sin ondskefulla föresats var han emellertid inte i stånd till.

Judas uppmuntrar till strid

6 I sitt skrävlande övermod var Nikanor fast besluten att resa ett monument åt sig själv som segrare över hela Judas här. 7 Men Mackabaios vacklade inte ett ögonblick i sin tillförsikt utan var full av hopp om att Herren skulle ta sig an hans sak. 8 Han uppmanade sitt folk att inte tappa modet inför hedningarnas framryckning utan tänka på hur de hade fått hjälp från himlen förr och se fram mot den seger som allhärskaren också nu skulle skänka dem. 9 Han uppmuntrade dem med ord ur lagen och profeterna, påminde dem om de strider som de redan hade utkämpat och ökade på så sätt deras stridslust.

10 Sedan han hade väckt deras mod gav han sina order och skildrade samtidigt för dem hedningarnas trolöshet och deras brott mot givna eder. 11 Han rustade var och en av dem, inte bara med skyddande sköldar och lansar, utan framför allt genom att uppmuntra dem med välvalda ord. Slutligen lät han dem höra en dröm som förtjänade tilltro, och därmed gjorde han dem alla överdådigt glada till mods.

12 Detta var innehållet i Judas drömsyn: den förre översteprästen Onias, en god och fin man, försynt i sitt uppträdande och vänlig i sitt sätt, som kunde lägga sina ord väl och som ända från barndomen hade vinnlagt sig om ett i alla avseenden rättskaffens liv – han stod med utsträckta händer och bad för hela det judiska samhället. 13 Därpå visade sig en märklig man med vitt hår och ädelt utseende, präglad av en underlig, överväldigande auktoritet. 14 Och Onias sade: ”Denne man, som är sina bröders vän och flitigt ber för folket och den heliga staden, är Jeremia, Guds profet.” 15 Då räckte Jeremia fram högra handen för att ge Judas ett svärd av guld och överlämnade det med följande ord: 16 ”Ta emot detta heliga svärd! Det är en Guds gåva, och med det skall du krossa dina motståndare.”

Nikanor besegras

17 Uppmuntrade av Judas välfunna ord, som hade förmågan att sporra till tapperhet och göra ynglingar till män, beslöt de att inte slå läger utan gå till anfall med friskt mod och nå ett avgörande genom att djärvt hugga in på fienden. De tänkte på att staden, religionen och templet svävade i fara, 18 ty ängslan för hustrur och barn, för bröder och släktingar kom i andra hand för dem, och deras oro gällde först och främst det helgade templet.

19 Också de som hade lämnats kvar i staden kände stor ångest och var fulla av oro för anfallet ute på öppna fältet.

20 Alla väntade nu på det förestående avgörandet; fienden hade redan koncentrerat sina styrkor och ställt upp hären i slagordning, elefanterna hade förts till en lämplig position och kavalleriet ordnats på flyglarna.

21 När Mackabaios såg truppmassorna som marscherat upp, såg deras uppbåd av alla slags vapen och elefanternas raseri, lyfte han sina händer mot himlen och åkallade Herren, som kan göra under. Han visste ju att det inte beror på vapen, utan att Herren förlänar segern åt den som enligt hans domslut förtjänar den. 22 Och han bad med följande ord: "Du vår härskare, när Hiskia var kung i Juda rike sände du ut din ängel, och han dödade nära 185 000 man i Sanheribs läger. 23 Du som råder i himlen, sänd också nu en god ängel att gå före oss och sprida skräck och fasa: 24 Låt din starka arm slå ner dem som under hädelse närmar sig ditt heliga folk!" Så löd bönen.

25 Nikanors folk ryckte fram under trumpetstötar och stridsrop, 26 men Judas män tog upp striden med fienderna under åkallan och böner. 27 De kämpade med sina händer men åkallade Gud i sina hjärtan och fällde inte mindre än 35 000 man, jublande glada över att Gud hade uppenbarat sig för dem.

Triumfen firas

28 När de i hög stämning lämnade slagfältet efter slutfört värv fick de se Nikanor ligga stupad i sin rustning. 29 Då blev det rop och uppståndelse, och de prisade Härskaren på fädernas språk. 30 Den man som på allt sätt, med kropp och själ, hade kämpat i främsta ledet för sina landsmän, och som hade bevarat ungdomstidens tillgivenhet för stamfränderna, gav order om att Nikanors huvud skulle huggas av, liksom hans hand och arm, och föras till Jerusalem.

31 När Judas kom dit kallade han samman sina stamfränder och lät prästerna ställa sig framför altaret. Sedan skickade han efter folket på borgen 32 och visade upp den eländige Nikanors huvud, och likaså hädarens hand, som han hade sträckt ut mot allhärskarens heliga boning när han uttalade sina skrävande ord. 33 Han lät skära ut den gudlöse Nikanors tunga och förklarade att han skulle ge den bit för bit åt fåglarna, medan tecknet på att hans vanvett hade fått sitt straff skulle hängas upp mitt emot templet. 34 Och alla prisade Herren som hade uppenbarat sig; de ropade mot himlen: "Välsignad är han som har

bevarat sin heliga plats obefläckad!" 35 Därefter lät Judas fästa upp Nikanors huvud på borgen, ett tydligt bevis på Herrens hjälp, som alla kunde se.

36 Efter en allmän omröstning förordnade de samfällt att denna dag aldrig skulle få gå obemärkt förbi: den trettonde dagen i den tolfte månaden, som heter adar på arameiska, dagen före Mordokajs dag, skulle firas som märkesdag.

Författarens avslutning

37 Så gick det med Nikanor. Då staden alltsedan den tiden har varit i hebreernas hand avslutar jag min framställning här. 38 Är den välskriven och skickligt disponerad, är detta vad jag önskade; är den däremot slätstruken och medelmåttig, var det allt jag kunde åstadkomma. 39 Oblandat vin är skadligt att dricka, och likaså vatten; men liksom vin blandat med vatten rentav blir en välsmakande dryck, så beror det också på framställningskonsten om de som får skriften i sin hand skall läsa den med välbehag. Och därmed slutar jag.

Matteus 26: 47–75

Jesus fängslas

⁴⁷ Medan han talade kom Judas, en av de tolv, och med honom en folkhop med svärd och påkar, utskickad av översteprästerna och folkets äldste. ⁴⁸ Förrädaren hade gett dem ett tecken och sagt: "Den som jag kysser, han är det, grip honom." ⁴⁹ Och han gick genast fram till Jesus och sade: "Var hälsad, rabbi", och kysste honom. ⁵⁰ Jesus sade till honom: "Min vän, varför är du här?" Då gick de fram och grep Jesus och höll fast honom. ⁵¹ En av dem som var med Jesus förde handen till sitt svärd, drog det och högg till översteprästens tjänare och högg så av honom örat. ⁵² Då sade Jesus till honom: "Stick ditt svärd i skidan! Ty alla som drar svärd skall dödas med svärd. ⁵³ Eller menar du att jag inte kan be min Fader att han nu sänder till min tjänst mer än tolv legioner^e änglar? ⁵⁴ Men hur skulle då Skrifterna uppfyllas, som säger att detta måste ske?" ⁵⁵ I samma stund sade Jesus till folkhopen: "Som mot en förbrytare har ni gått ut med svärd och påkar för att gripa mig. Var dag

har jag suttit i templet och undervisat utan att ni grep mig. ⁵⁶ Men allt detta har skett för att profeternas skrifter skulle uppfyllas." Då övergav alla lärjungarna honom och flydde.

Jesus inför Stora rådet

⁵⁷ De som hade gripit Jesus, förde honom till översteprästen Kajfas, där de skriftlärda och de äldste hade samlats. ⁵⁸ Petrus följde Jesus på avstånd fram till översteprästens gård. Där gick han in och satte sig bland rättstjänarna för att se hur det skulle sluta. ⁵⁹ Översteprästerna och hela Stora rådet sökte nu skaffa fram något falskt vittnesmål mot Jesus för att kunna döma honom till döden. ⁶⁰ Men de fann inget, trots att många falska vittnen trädde fram. Till sist kom det fram två män ⁶¹ som sade: "Han har sagt att han kan bryta ner Guds tempel och bygga upp det igen på tre dagar." ⁶² Då reste sig översteprästen och frågade honom: "Svarar du inget på det som dessa vittnar mot dig?" ⁶³ Men Jesus teg. Då sade översteprästen till honom: "Jag besvär dig vid den levande Guden, att du säger oss om du är Messias, Guds Son." ⁶⁴ Jesus sade till honom: "Du själv sade det. Men jag säger er: Härefter skall ni se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himlens moln." ⁶⁵ Då rev översteprästen sönder sina kläder och sade: "Han har hädat. Behöver vi några fler vittnen? Se, ni har nu hört hädelserna. ⁶⁶ Vad anser ni?" De svarade: "Han är skyldig till döden." ⁶⁷ Och de spottade honom i ansiktet och slog honom med knytnävarna. Andra gav honom piskrapp ⁶⁸ och ropade: "Profetera för oss, Messias! Vem var det som slog dig?"

Petrus förnekar Jesus

⁶⁹ Petrus satt ute på gården. En tjänsteflicka kom då fram till honom och sade: "Du var också tillsammans med Jesus från Galileen." ⁷⁰ Men han nekade inför alla och sade: "Jag vet inte vad du menar." ⁷¹ När han sedan gick ut i porten, fick en annan tjänsteflicka se honom, och hon sade till dem som var där: "Den där mannen var tillsammans med Jesus från Nasaret." ⁷² Han nekade igen och svor på det: "Jag känner inte den mannen." ⁷³ Strax därefter kom de som stod där fram till Petrus och sade: "Visst är du också en av dem. Ditt uttal avslöjar dig." ⁷⁴ Då började han förbanna och svära: "Jag känner inte den mannen." Och strax gol tuppen. ⁷⁵ Då kom Petrus ihåg det ord som Jesus hade sagt: "Innan tuppen gal, skall du tre gånger förneka mig." Och han gick ut och grät bittert.

19 juni

St. Romuald: "Det väsentligaste är att inse att du är i Guds närhet. Töm dig själv helt. Sitt väntande. Var helt nöjd med Guds nåd. Var som en fågelunge som endast äter det som modern ger henne."

Job 1-3

Prolog

1 I landet Us levde en man som hette Job. Han var en from och rättsinnig man, som fruktade Gud och undvek det onda. ² Han fick sju söner och tre döttrar. ³ Han ägde 7 000 får, 3 000 kameler, 500 par oxar och 500 åsninnor, dessutom tjänare i stor mängd. Han var mäktigare än någon annan i Österlandet. ⁴ Hans söner hade för vana att hålla fester i sina hem, var och en i tur och ordning. De sände bud och bjöd in sina tre systrar för att äta och dricka tillsammans med dem. ⁵ När en sådan omgång av festdagar hade avslutats, sände Job bud efter dem för att helga dem. Han steg upp tidigt på morgonen och offrade ett brännoffer för var och en av dem. Ty Job tänkte: "Kanske har mina barn syndat och i sina hjärtan förbannat Gud." Så gjorde Job varje gång.

Jobs första prövning

⁶ En dag hände det att Guds söner kom och trädde fram inför Herren, och Åklagaren^[a] kom också med bland dem. ⁷ Då frågade Herren Åklagaren: "Varifrån kommer du?" Åklagaren svarade Herren: "Från en färd utöver jorden där jag har vandrat omkring." ⁸ Då sade Herren till Åklagaren: "Har du lagt märke till min tjänare Job? Ty på jorden finns ingen som är så from och rättsinnig, ingen som så fruktar Gud och undviker det onda." ⁹ Åklagaren svarade Herren: "Är det utan orsak som

Job fruktar Gud? ¹⁰ Har du inte på allt sätt beskyddat honom och hans hus och allt vad han äger? Du har välsignat hans händers verk, och hans boskapshjordar breder ut sig i landet. ¹¹ Men räck ut din hand och rör vid allt som han äger. Helt säkert kommer han då att förbanna dig rakt i ansiktet." ¹² Herren sade till Åklagaren: "Nåväl, allt vad han äger är i din hand, men du får inte rätta ut din hand mot honom själv." Satan gick då bort från Herrens ansikte.

¹³ När sedan Jobs söner och döttrar en dag åt en måltid och drack vin i den äldste broderns hem, ¹⁴ kom en budbärare till Job och sade: "Oxarna gick för plogen, och åsninnorna betade i närheten. ¹⁵ Då slog sabeerna till och rövade bort dem, och folket slog de med svärd. Jag var den ende som kom undan för att berätta det för dig."

¹⁶ Medan han talade kom ännu en budbärare och sade: "Guds eld föll från himlen och slog ner bland småboskapen och folket och förtärde dem. Jag var den ende som kom undan för att berätta det för dig."

¹⁷ Medan denne talade kom ännu en budbärare och sade: "Kaldeerna ställde upp sitt manskap i tre avdelningar och överföll kamelerna och rövade bort dem, och folket slog de med svärd. Jag var den ende som kom undan för att berätta det för dig."

¹⁸ Medan denne talade kom ännu en budbärare och sade: "Dina söner och döttrar åt en måltid och drack vin i den äldste broderns hem. ¹⁹ Då bröt en stark storm fram från öknen och tog tag i husets fyra hörn, och det rasade samman över folket, så att de dog. Jag var den ende som kom undan för att berätta det för dig."

²⁰ Då reste sig Job, rev sönder sin mantel, rakade sitt huvud och föll ner på marken och tillbad. ²¹ Han sade:

"Naken kom jag ur min moders liv,
och naken skall jag vända tillbaka dit.
Herren gav och Herren tog.
Lovat vare Herrens namn!"

²² Vid allt detta syndade inte Job, han kom inte med någon anklagelse mot Gud.

Jobs andra prövning

2 En dag kom Guds söner och trädde fram inför Herren. Också Åklagaren var med ibland dem och trädde fram inför Herren. ² Då frågade Herren Åklagaren: "Varifrån kommer du?" Åklagaren svarade: "Från en färd utöver jorden, där jag har vandrat omkring." ³ Herren sade till Åklagaren: "Har du gett akt på min tjänare Job? Ty på jorden finns ingen som är så from och rättsinnig, ingen som så fruktar Gud och undviker det onda. Ännu står han fast i sin fromhet fastän du har uppeggat mig mot honom för att utan skäl förgöra honom." ⁴ Åklagaren svarade Herren: "Hud för hud. Allt vad man äger ger man ju för att rädda sitt liv. ⁵ Men räck ut din hand och rör vid hans kött och ben. Helt säkert kommer han då att förbanna dig rakt i ansiktet." ⁶ Herren sade till Åklagaren: "Nåväl, jag ger honom i din hand. Men du måste skona hans liv."

⁷ Och Åklagaren gick bort från Herrens ansikte och slog Job med svåra bölder, från fotsulan ända till hjässan. ⁸ Job tog då en lerskärva att skrapa sig med, där han satt mitt i askan.

⁹ Då sade hans hustru till honom: "Står du ännu fast i din fromhet? Förbanna Gud och dö." ¹⁰ Men han svarade henne: "Du talar som en dåraktig kvinna skulle tala. Om vi tar emot det goda av Gud, skall vi då inte också ta emot det onda?"

Under allt detta syndade inte Job med sina läppar.

Jobs tre vänner

¹¹ När tre av Jobs vänner fick höra om alla de olyckor som hade drabbat honom, kom de var och en från sin ort: Elifas från Teman, Bildad från Sua och Sofar från Naama. De enades om att de skulle gå till honom för att visa sitt deltagande och trösta honom. ¹² Men när de på avstånd fick se honom och inte kunde känna igen honom, brast de i gråt och rev sönder sina mantlar och kastade stoft mot himlen, ner över sina huvuden. ¹³ Sedan satt de med honom på marken i sju dagar och sju nätter utan att någon av dem sade ett ord till honom, eftersom de såg att hans plåga var mycket stor.

Jobs första tal: Han förbannar sin födelsedag

3 Sedan öppnade Job sin mun och förbannade sin födelsedag. ² Han sade:

³ Må den dag då jag föddes bli utplånad,
och den natt som sade: "En pojke är avlad."

⁴ Må den dagen vändas i mörker,
må Gud i höjden inte fråga efter den
och inget dagsljus lysa över den.

⁵ Må mörkret och dödsskuggan återkräva den
och molnen sänka sig ner över den.

Må mörker förskräcka den under dagen.

⁶ Den natten må gripas av tjockaste mörker.
Den må ej fröjdas bland årets dagar
eller finna rum inom månadernas krets.

⁷ Ja, den natten må bli ofruktsam,
jubel må ej höras under den.

⁸ Må de som besvärjer dagar förbanna den,
de som förmår mana fram

Leviatan.^[a]

⁹ Må dess stjärnor förmörkas innan dagen gryr,
må den förgäves vänta efter ljus,
må den aldrig få se morgonrodnadens strålar.

¹⁰ Ty den stängde ej dörrarna till min moders liv
och lät ej olyckan förbli dold för mina ögon.

¹¹ Varför fick jag inte dö vid födelsen,
förgås när jag kom ut ur min moders liv?

¹² Varför fanns knän som tog emot mig,
varför bröst där jag fick di?

¹³ Jag hade då legat i ro,
jag hade då sovit och vilat

¹⁴ tillsammans med kungar och rådsherrar på jorden,
som byggde åt sig palatslika gravar,

¹⁵ eller med furstar som ägde guld
och fyllde sina hus med silver.

¹⁶ Eller varför blev jag inte nergrävd som ett dödfött foster,

som ett barn som aldrig såg ljuset?

¹⁷ Där rasar inte de ogudaktiga längre,
där vilar de som uttömt sin kraft.

¹⁸ Där har alla fångar fått ro,
de hör ej någon slavdrivares röst.

¹⁹ Små och stora är där lika,
och slaven är fri från sin herre.

²⁰ Varför ges ljus åt den olycklige
och liv åt plågade själar,

²¹ som längtar efter döden, utan att den kommer,
och söker efter den mer än efter någon skatt,

²² som gläds, ja, jublar och fröjdar sig,
när de finner sin grav?

²³ Varför ges liv åt en man vars väg är dold,
åt en man instängd av Gud?

²⁴ Suckan har blivit mitt dagliga bröd,
och som vatten strömmar mina klagorop.

²⁵ Ty det som förskräckte mig drabbar mig,
vad jag fasade för kommer över mig.

²⁶ Jag får ingen rast, ingen ro, ingen vila,
ångest kommer över mig.

Matteus 27

Jesus utlämnas till Pilatus

27 Tidigt på morgonen beslöt alla översteprästerna och folkets äldste att de skulle döda Jesus. ² De lät binda honom, förde bort honom och utlämnade honom till Pilatus, ³ landshövdingen.

Judas tar sitt liv

³ Men då Judas, som hade förrått Jesus, såg att Jesus var dömd, ångrade han sig och lämnade tillbaka de trettio silvermynten till översteprästerna och de äldste ⁴ och sade: "Jag har syndat och förrått oskyldigt blod." De svarade: "Vad rör det oss? Du vill se det så." ⁵ Då kastade han silvermynten i templet och gav sig av. Sedan gick han och hängde sig. ⁶ Översteprästerna tog mynten och sade: "Det är inte tillåtet att lägga dem i offerkistan, eftersom det är blodspengar." ⁷ Och de beslöt att för

dessa pengar köpa Krukmakar- åkern till begravningsplats för främlingar. ⁸ Därför kallas den åkern än i dag Blodsåkern. ⁹ Då uppfylldes det som var sagt genom profeten Jeremia: Och jag tog de trettio silvermynten, det pris som Israels barn hade satt på honom som hade värderats, ¹⁰ och jag gav dem som betalning för Krukmakaråkern, så som Herren hade befallt mig.

Jesus inför Pilatus

¹¹ Jesus ställdes nu inför landshövdingen. Denne frågade honom: "Är du judarnas konung?" Jesus svarade: "Du själv säger det." ¹² Och när översteprästerna och de äldste anklagade honom, svarade han inte.

¹³ Då sade Pilatus till honom: "Hör du inte hur mycket de anklagar dig?"

¹⁴ Men Jesus svarade honom inte med ett enda ord, så att landshövdingen blev mycket förvånad.

¹⁵ Vid högtiden brukade landshövdingen frige en fånge, en som de själva önskade. ¹⁶ Just då hade man en beryktad fånge, som hette Barabbas. ¹⁷

¹⁷ När de nu var samlade, frågade Pilatus dem: "Vem vill ni att jag skall frige, Barabbas eller Jesus, som kallas Messias?" ¹⁸ Han visste nämligen att det var av avund som de hade utlämnat honom. ¹⁹ Medan Pilatus satt på domarsätet, sände hans hustru bud till honom och lät säga: "Ha ingenting att göra med denne rättfärdige man! Jag har i natt lidit mycket i en dröm för hans skull." ²⁰ Men översteprästerna och de äldste övertalade folkmassan att begära att Barabbas skulle frigas och Jesus dödas. ²¹ När landshövdingen frågade dem: "Vilken av de två vill ni att jag skall frige åt er?", svarade de: "Barabbas". ²² Pilatus frågade dem: "Vad skall jag då göra med Jesus, som kallas Messias?" Alla svarade: "Korsfäst honom!" ²³ Han frågade: "Vad har han gjort för ont?" Men de skrek ännu högre: "Korsfäst honom!" ²⁴ Då Pilatus såg att ingenting hjälpte utan att oväsendet bara ökade, tog han vatten och tvättade sina händer i folkets åsyn och sade: "Jag är oskyldig till denne mans blod. Ni får själva svara för det." ²⁵ Allt folket svarade: "Hans blod må komma över oss och över våra barn." ²⁶ Då frigav han Barabbas, men Jesus lät han gissla och utlämnade honom till att korsfästas.

Jesus hånas och misshandlas

²⁷ Därefter tog landshövdingens soldater Jesus med sig in i pretoriet ²⁸ och samlade hela vaktstyrkan kring honom. ²⁸ De tog av honom kläderna och klädde honom i en röd mantel, ²⁹ vred ihop en krona av törne och satte den på hans huvud, och i hans högra hand satte de en käpp. Sedan

böjde de knä inför honom och hånade honom och sade: "Leve judarnas konung!" ³⁰ Och de spottade på honom och tog käppen och slog honom i huvudet. ³¹ När de hade hånat honom, tog de av honom manteln och satte på honom hans egna kläder och förde bort honom till att korsfästas.

20 juni

St. Paolo della Croce: "Gör en liten blombukett av Jesu lidanden och bär den i ditt hjärta."

Job 4–7

Elifas första tal

4 Då tog Elifas från Teman till orda och sade:

² Tar du illa upp om någon vågar tala till dig?
Vem kan hålla tillbaka sina ord?

³ Se, många har du väglett,
och kraftlösa händer har du stärkt.

⁴ Dina ord har rest upp den som snubblat,
och du har gett kraft åt vacklande knän.

⁵ Men nu gäller det dig, och du blir otålig,
det drabbar dig, och du blir förskräckt.

⁶ Är inte din gudsfruktan din tillförsikt
och dina vägars ostrafflighet ditt hopp?

- ⁷ Tänk efter: När gick en oskyldig förlorad,
och var gick de rättsinniga under?
- ⁸ Jag har sett att de som plöjer fördärv och sår olycka,
de skördar sådant.
- ⁹ För Guds andedräkt förgås de,
för hans vredes fnysning försvinner de.
- ¹⁰ Lejonen ryter och vrålar,
men de unga lejonens tänder bryts av.
- ¹¹ Det gamla lejonet förgås i brist på rov
och lejoninnans ungar sprids vida omkring.
- ¹² Ett ord smög sakta till mig,
det nådde mitt öra som en viskning,
- ¹³ när tankarna oroades av nattens syner,
och sömnen föll tung över människorna.
- ¹⁴ Förskräckelse och bävan kom över mig
och fick alla mina ben att skaka.
- ¹⁵ En ande strök förbi mitt ansikte,
håren på min kropp reste sig.
- ¹⁶ Den stannade, men jag kunde inte urskilja utseendet
på gestalten som jag såg.
Det var tyst, sedan hörde jag en röst:
- ¹⁷ "Kan en människa stå rättfärdig inför Gud,
kan en människa vara ren inför sin skapare?"
- ¹⁸ Inte ens sina tjänare kan han lita på,
hos sina änglar finner han fel.
- ¹⁹ Hur mycket mer hos dem som bor i lerhyddor,
dem som har sin grundval i stoftet.
De krossas lättare än mal.
- ²⁰ När morgon har blivit afton,
ligger de slagna.
Utan att någon märker det,
går de under för alltid.
- ²¹ Deras tältrep rycks upp för dem,
de dör utan visdom."

Fortsättning av Elifas första tal

5 Ropa du bara! Finns någon som svarar dig?
Till vem av de heliga kan du vända dig?

- ² Dåren dödas av sin ilska,
den oförståndige av sin förbittring.
- ³ Jag såg dåren som var fast rotad,
men strax förbannade jag hans boning.
- ⁴ Hans barn är fjärran från frälsning,
de trampas ner i porten, det finns ingen som räddar.
- ⁵ Den hungrige slukar hans skörd,
den rövas bort till och med bland törnen.
De törstiga flämtar efter^{1a} deras rikedom.
- ⁶ Ty inte ur stoftet kommer nöden,
inte ur marken skjuter olyckan upp.
- ⁷ Men människan föds till lidande,
liksom eldgnistor flyger mot höjden.
- ⁸ Men jag skulle söka Gud
och inför Gud lägga fram min sak.
- ⁹ Han gör stora och outgrundliga ting,
under som inte kan räknas.
- ¹⁰ Han ger jorden regn
och sänder vatten över markerna.
- ¹¹ Han upphöjer de ringa
och hjälper de sörjande.
- ¹² Han gör de listigas anslag om intet,
så att deras händer ej får framgång.
- ¹³ Han fångar de visa i deras slughet
och låter de svekfulla förhasta sig vid sina rådslag.
- ¹⁴ Om dagen kommer mörker över dem,
de famlar mitt på dagen som vore det natt.
- ¹⁵ Han räddar från svärdet i deras mun,
den fattige från den mäktiges hand.
- ¹⁶ Den nödställda får åter ett hopp,
orättfärdigheten måste stänga sin mun.
- ¹⁷ Se, salig är den människa som Gud agar,
förkasta inte den Allsmäktiges tuktan.
- ¹⁸ Ty han sargar och han förbinder,
han slår och hans händer helar.
- ¹⁹ Sex gånger räddar han dig ur nöden,
och den sjunde gången skall det onda inte drabba dig.
- ²⁰ I hungerstid befriar han dig från döden
och i krig undan svärdets våld.

- ²¹ När tungor svänger gisslet göms du undan,
du behöver inte frukta när ödeläggelse kommer.
- ²² Åt förödelse och svält kan du le,
för vilddjur behöver du ej vara rädd.
- ²³ Ty med markens stenar står du i förbund,
markens vilddjur har ingått fred med dig.
- ²⁴ Du skall veta att ditt tält står tryggt,
när du synar din boning skall inget saknas.
- ²⁵ Du skall veta att din ätt förökas,
att dina efterkommande blir som gräset på marken.
- ²⁶ I graven kommer du, när du nått full mognad,
som när sädesskylen bärgas i rätt tid.
- ²⁷ Se, detta har vi utforskat, så är det.
Hör detta och tänk på det noga.

Jobs svar på Elifas första tal

6 Då tog Job till orda och sade:

- ² O, att min sorg kunde vägas
och min olycka läggas i samma vågskål!
- ³ Den är nu tyngre än havets sand,
därför kan jag inte styra mina ord.
- ⁴ Ty den Allsmäktiges pilar har träffat mig,
min ande dricker deras gift.
Fasor från Gud går i stridsställning mot mig.
- ⁵ Skriar vildåsnan över sitt gräs,
råmar oxen över sitt foder?
- ⁶ Kan det smaklösa förtäras utan salt,
och är det någon smak i äggets vita?
- ⁷ Jag vägrar att röra detta,
det är för mig kväljande mat.
- ⁸ O, att min begäran blev hörd
och att Gud uppfyllde min längtan,
- ⁹ att Gud ville krossa mig,
räcka ut sin hand och skära av mitt liv!
- ¹⁰ Då skulle ännu finnas tröst för mig,

jag skulle jubla, fastän plågad utan förskoning.
Jag har ej förnekat den Heliges ord.

¹¹ Vilken är då min kraft,
att jag skulle hoppas?

Vilket är mitt slut,
att jag skulle vara tålig?

¹² Är min kraft som stenens,
min kropp av koppar?

¹³ Nej, hjälpen kommer inte från mig,
varje utväg har stängts för mig.

¹⁴ Den förtvivlade borde röna godhet från sin vän,
men man fruktar ej längre den Allsmäktige.

¹⁵ Mina bröder är trolösa som bäckar,
lika bäckarnas rännilar som snart sinar ut,

¹⁶ som är mörka av is,
när snön har fallit och gömt sig i dem.

¹⁷ När hettan kommer försvinner de,
i värmen torkar de bort från sin plats.

¹⁸ De ändrar kurs från sitt lopp,
rinner ut i intet och försvinner.

¹⁹ Karavaner från Tema spanade efter dem,
resande från Saba satte sitt hopp till dem.

²⁰ De blev svikna i sin förhoppning,
när de kom fram blev de bestörta.

²¹ Så har ni nu blivit till ingenting,
ni ser det förskräckliga och känner fruktan.

²² Har jag sagt: "Ge mig en gåva, betala en del av er förmögenhet till mig,

²³ rädda mig från fiendens hand,
friköp mig från utpressarna?"

²⁴ Undervisa mig, och jag skall tiga,
lära mig förstå var jag gått vilse.

²⁵ Hur inträngande är inte uppriktiga ord,
men tillrättavisning från er, vad gagnar den?

²⁶ Tänker ni märka ord
och betrakta en förtvivlad mans ord som luft?

²⁷ Skulle ni också kasta lott om en faderlös och köpslå om er vän?

²⁸ Men se nu på mig!
Jag skall inte ljuga er rakt i ansiktet.

- ²⁹ Vänd om, må ingen orätt ske,
vänd om, min sak är rättfärdig!
- ³⁰ Bor orätt på min tunga,
skulle min mun ej förstå ondska?

Job avslutar sitt svar på Elifas tal

- 7 Har inte människan ett slitsamt liv på jorden,
är inte hennes dagar som daglönarens dagar?
- ² Hon är lik en slav som flämtar efter skugga,
lik en daglönare som väntar på sin lön.
- ³ Månader av elände har jag fått till arvedel,
nätter av vedermöda har blivit min lott.
- ⁴ Så snart jag lagt mig frågar jag:
"När skall jag stiga upp?
När skall natten ta slut?"
Jag mättas av oro intill morgonen.
- ⁵ Min kropp täcks av förruttnelsens maskar
och med en skorpa som av jord,
min hud skrumpnar och faller av.
- ⁶ Mina dagar flyr snabbare än vävarens spole,
de försvinner utan hopp.
- ⁷ Tänk på att mitt liv är en vindfläkt,
att mitt öga inte längre får se det goda.
- ⁸ Det öga som ser mig skall ej mer iaktta mig,
om din blick söker mig finns jag inte längre.
- ⁹ Som ett moln löses upp och är borta,
så kommer inte heller den tillbaka som farit ner i dödsriket.
- ¹⁰ Aldrig mer vänder han tillbaka till sitt hus,
hans plats vet inte längre av honom.
- ¹¹ Därför vill jag inte lägga band på min mun,
jag vill tala i min andes ångest,
jag vill klaga i min själs bedrövelse.
- ¹² Jag är väl inte ett hav eller ett havsodjur,
så att du måste sätta ut vakt mot mig?
- ¹³ När jag säger: "Min bädd skall trösta mig,
min viloplats skall lindra mitt bekymmer",

¹⁴ då skrämmer du mig med drömmar
och förskräcker mig med syner.

¹⁵ Hellre vill jag bli kvävd,
hellre dö än vara knotor.

¹⁶ Jag är led vid detta.
Jag skall inte leva för evigt,
låt mig vara, ty mina dagar är en vindfläkt.

¹⁷ Vad är då en människa,
att du gör så stor sak av henne,
ger akt på henne så noga,

¹⁸ synar henne var morgon,
prövar henne vart ögonblick?

¹⁹ När skall du vända din blick ifrån mig,
ge mig tid att svälja min saliv?

²⁰ Har jag syndat,
vad skadar det dig,
du människornas bevakare?
Varför har du gjort mig till din måltavla
och låtit mig bli en börda för mig själv?

²¹ Varför förlåter du inte min överträdelse
och tar bort min missgärning?

Snart skall jag ligga i stoftet,
du skall söka efter mig, men jag finns inte mer.

Matteus 27: 32–66

Jesus korsfästes

³² På vägen ut fann de en man, Simon, från Cyrene. ^(e) Honom tvingade de att bära hans kors. ³³ Och när de kom till den plats som kallas Golgata – det betyder huvudskalleplats – ³⁴ gav de honom vin att dricka blandat med galla. Han smakade på det men ville inte dricka. ³⁵ När de hade korsfäst honom, delade de hans kläder mellan sig och kastade lott om dem. ³⁶ Sedan satt de där och vaktade honom. ³⁷ Över hans huvud hade man satt upp anklagelsen mot honom. Där stod skrivet: "Detta är Jesus, judarnas konung."

³⁸ Tillsammans med honom korsfästes två rövare, den ene på högra sidan och den andre på vänstra. ³⁹ De som gick förbi smädade honom och skakade på huvudet ⁴⁰ och sade: "Du som bryter ner templet och bygger upp det på tre dagar, hjälp dig själv, om du är Guds Son, och stiger ner från korset!" ⁴¹ Också översteprästerna och de skriftlärda och de äldste gjorde narr av honom och sade: ⁴² "Andra har han hjälpt. Sig själv kan han inte hjälpa. Han är Israels konung. Han må nu stiga ner från korset, så skall vi tro på honom. ⁴³ Han litar på Gud. Nu får Gud rädda honom, om han har honom kär. Han har ju sagt: Jag är Guds Son." ⁴⁴ På samma sätt blev han också hånad av rövarna som var korsfästa tillsammans med honom.

Jesus dör

⁴⁵ Vid sjätte timmen kom över hela landet ett mörker, som varade ända till nionde timmen. ⁴⁶ Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst: "Eli, Eli, lema sabaktani?" Det betyder: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" ⁴⁷ Några av dem som stod där hörde det och sade: "Han ropar på Elia." ⁴⁸ En av dem sprang genast och tog en svamp, fyllde den med surt vin och fäste den runt ett spö och gav honom att dricka. ⁴⁹ De andra sade: "Låt oss se om Elia kommer och hjälper honom." ⁵⁰ Men Jesus ropade än en gång med hög röst och gav upp andan. ⁵¹ Och se, då brast förslöret i templet i två delar, uppifrån och ända ner, jorden skakade och klipporna rämnade, ⁵² gravarna öppnades, och många heliga som hade insomnat fick liv i sina kroppar. ⁵³ De gick efter hans uppståndelse ut ur gravarna och kom in i den heliga staden och visade sig för många. ⁵⁴ När officeren och de som tillsammans med honom bevakade Jesus såg jordbävningen och det som hände, blev de mycket förskräckta och sade: "Denne var verkligen Guds Son."

⁵⁵ Många kvinnor stod där på avstånd och såg på. De hade följt Jesus från Galileen och tjänat honom. ⁵⁶ Bland dem var Maria från Magdala och Maria, som var Jakobs och Josefs mor, och modern till Sebedeus söner.

Jesus begravs

⁵⁷ När det hade blivit kväll, kom en rik man från Arimatea som hette Josef och som hade blivit en Jesu lärjunge. ⁵⁸ Han gick till Pilatus och bad att få Jesu kropp. Pilatus befallde då att han skulle få den. ⁵⁹ Josef tog kroppen, svepte den i rent linnetyg ⁶⁰ och lade den i sin nya grav som han hade

låt it hugga ut i klippan. Sedan rullade han en stor sten för ingången till graven och gick därifrån. ⁶¹ Maria från Magdala och den andra Maria var där, och de satt mitt emot graven.

En vaktstyrka bevakar graven

⁶² Nästa dag, som var dagen efter tillredelsedagen, ^(h) samlades översteprästerna och fariseerna hos Pilatus ⁶³ och sade: "Herre, vi har kommit att tänka på vad den där villoläraren sade, medan han ännu levde: Efter tre dagar skall jag uppstå. ⁶⁴ Ge därför befallning om att graven blir säkert stängd fram till tredje dagen, så att hans lärjungar inte kommer och stjälar hans kropp och sedan säger till folket att han har uppstått från de döda. Då blir det sista bedrägeriet värre än det första." ⁶⁵ Pilatus sade till dem: "Här har ni vaktstyrkan. Gå och bevaka graven så gott ni kan." ⁶⁶ De gick och bevakade graven och förseglade stenen. De satte också ut vakten.

21 juni

St. Aloysius Gonzaga: "Vad ska man med rikedom på pengar till i evigheten?"

Job 8–10

Bildads första tal

8 Sedan tog Bildad från Sua till orda och sade:

² Hur länge skall du tala så?

Orden från din mun är som en väldig storm.

³ Kan Gud kränka rättvisan,

kan den Allsmäktige kränka rättfärdigheten?

⁴ Om dina barn har syndat mot honom,
då ger han dem i deras synders våld.

⁵ Men om du söker Gud
och ber den Allsmäktige om förbarmande,
⁶ om du är ren och rättsinnig,
då skall han vaka över dig
och göra din rättfärdighets boning trygg.
⁷ Om än din början är ringa,
skall du till sist bli mycket stor.
⁸ Fråga gångna släktled
och ta vara på fädernas erfarenhet.
⁹ Ty vi själva är från i går och vet inget,
en skugga är våra dagar på jorden.
¹⁰ Men de skall undervisa och berätta för dig
och delge ord från sina hjärtan.
¹¹ Kan papyrus växa där marken inte är sank,
skjuter vassen upp där det inte finns vatten?
¹² Medan den står grön och oskuren
vissnar den före allt annat gräs.
¹³ Så går det alla som glömmer Gud.
Den gudlöses hopp kan inte bestå,
¹⁴ ty hans tillförsikt är bräcklig
och hans förtröstan som spindelns nät.
¹⁵ Han förlitar sig på sitt hus, men det håller inte,
han klamrar sig fast vid det, men det kommer inte att bestå.
¹⁶ Han frodas i solens sken,
hans skott sträcker sig ut över trädgården.
¹⁷ Hans rötter slingrar sig kring stenröset,
ett hus av sten har han i sikte.
¹⁸ När han rycks bort från sin plats,
förnekar den honom: "Jag har aldrig sett dig."
¹⁹ Ja, detta är den glädje han får av sin färd,
och ur mullen växer andra upp.

²⁰ Gud förkastar inte den oskyldige,
inte heller håller han de onda vid handen.
²¹ Vänta till dess han fyller din mun med skratt
och dina läppar med jubel.
²² De som hatar dig skall kläs i skam,
och de ogudaktigas tält skall inte mer finnas till.

Jobs svar på Bildads första tal

9 Då tog Job till orda och sade:

² Jag vet mycket väl att det är så.

Hur kan en människa stå rättfärdig inför Gud?

³ Om hon vill gå till rätta med honom,
kan hon inte ge svar på en sak bland tusen.

⁴ Hans hjärta är vist, hans kraft är väldig,
vem har trotsat honom och ändå undkommit?

⁵ Han som flyttar berg utan att någon vet det,
och omstörtar dem i sin vrede,

⁶ han som får jorden att vackla från sin plats
och dess pelare att bäva,

⁷ han som befäller solen att inte gå upp
och förseglar stjärnorna,

⁸ han som ensam spänner ut himlarna
och skrider fram över havets rygg,

⁹ han som har gjort Karlavagnen och Orion, Sjustjärnorna
och söderns stjärnbilder,

¹⁰ han som gör stora och outgrundliga ting,
under som ingen kan räkna.

¹¹ Se, han går förbi mig utan att jag ser honom,
han drar vidare utan att jag märker det.

¹² Han griper sitt rov, vem kan hindra honom?
Vem kan säga till honom: "Vad gör du?"

¹³ Gud håller ej tillbaka sin vrede.

För honom måste Rahabs^a följa böja sig.

¹⁴ Hur skulle jag kunna svara honom,
välja ut ord inför honom?

¹⁵ Om jag än har rätt kan jag inte svara,
endast be min domare om nåd.

¹⁶ Om jag ropar och han svarar,
så tror jag inte att han lyssnar till min röst.

¹⁷ Ty med storm straffar han mig
och slår mig med sår på sår utan orsak.

¹⁸ Han låter mig inte hämta andan,
utan mättar mig med bedrövelser.

¹⁹ Gäller det styrka?

Se, han är stark!

Gäller det vad som är rätt?

Vem vill ställa mig till svars?

²⁰ Om jag hade rätt skulle ändå min mun fälla mig,
om jag vore oskyldig skulle han finna mig falsk.

²¹ Jag är oskyldig!

Jag vill inte veta av mig själv,
jag är trött på att leva.

²² Det går på ett ut, därför säger jag:

Både den oskyldige och den skyldige förgör han.

²³ Om en plåga bringar plötslig död,
föraktar han de oskyldigas förtvivlan.

²⁴ Jorden är given i de ogudaktigas hand.
Han binder för ögonen på dess domare,
om det inte är han, vem är det då?

²⁵ Mina dagar rusar i väg snabbare än en löpare,
de flyr bort utan att ha sett någon glädje.

²⁶ De far förbi som vassbåtar,
lik en örn som störtar ner mot sitt byte.

²⁷ Om jag än säger: Jag skall glömma mitt bekymmer,
låta sorgen fara och vara glad,

²⁸ så bävar jag dock för alla mina kval,
ty jag vet att du inte skall döma mig fri.

²⁹ Jag står där som skyldig,
varför tröttar jag ut mig i onödan?

³⁰ Om jag än tvättar mig med snö
och renar mina händer med lut,

³¹ skall du ändå sänka mig ner i pölen
och mina kläder skall avsky mig.

³² Ty han är ej en människa som jag,
så att jag kan svara honom:

"Vi går tillsammans till rätten."

³³ Det finns ingen som kan döma mellan oss
och lägga sin hand på oss båda.

³⁴ Må han ta bort sitt ris från mig,
så att skräcken för honom inte förfärrar mig.

³⁵ Då skall jag tala utan att frukta för honom.
Men så har jag det inte.

Job avslutar sitt svar på Bildads första tal

10 Jag är utled på livet, jag vill släppa loss min klagan,
jag talar i min själs bedrövelse.

² Jag vill säga till Gud: Fördöm mig inte.

Låt mig veta varför du anklagar mig.

³ Gläds du åt att förtrycka,

att förkasta dina händers verk

och låta ditt ljus skina över de ogudaktigas rådslag?

⁴ Har du ögon som en varelse av kött,

ser du så som människor ser?

⁵ Är dina dagar som en människas dagar,

dina år som en mans levnadstid?

⁶ Du letar ju efter min missgärning

och söker min synd,

⁷ du som vet att jag är oskyldig

och att ingen kan rädda ur din hand.

⁸ Dina händer har format mig och gjort varje del av mig,
och ändå vill du fördärva mig!

⁹ Tänk på hur du formade mig som lera,

och nu låter du mig bli stoft igen!

¹⁰ Du hällde ut mig som mjölk

och lät mig stelna som ost.

¹¹ Du klädde mig med hud och kött

och vävde mig samman av ben och senor.

¹² Liv och nåd gav du mig,

din omsorg bevarade min ande.

¹³ Men detta gömde du i ditt hjärta

– jag vet att du tänkte så –

¹⁴ att om jag syndade, skulle du vakta på mig

och inte lämna min missgärning ostraffad.

¹⁵ Ve mig, om jag är skyldig!

Om jag är oskyldig, kan jag ändå inte lyfta mitt huvud,
ty jag fylls av skam och skådar min ofärd.

¹⁶ Och höjde jag huvudet skulle du jaga mig som ett lejon
och åter utföra din makts under på mig.

¹⁷ Nya vittnen mot mig skulle du föra fram

och alltmer låta mig känna din vrede.
Du skulle sända här efter här mot mig.
¹⁸ Varför tog du mig ut ur moderlivet?
Om jag ändå hade dött innan något öga såg mig,
¹⁹ om jag ändå aldrig hade varit till,
utan förts från moderlivet till graven!
²⁰ Min tid är kort,
låt mig vara, lämna mig i fred,
så att jag får en stunds glädje,
²¹ innan jag går bort för att aldrig komma åter,
till mörkets och dödsskuggans land,
²² till ett land med dunkel som djupaste natt,
till dödsskugga och förvirring,
där ljuset är som djupaste natt.

Matteus 28

Jesus uppstår ur graven

28 Efter sabbaten, i gryningen den första veckodagen, ¹ gick Maria från Magdala och den andra Maria för att besöka graven. ² Och se, då blev det en stor jordbävning, ty en Herrens ängel steg ner från himlen. Han gick fram och rullade bort stenen och satte sig på den. ³ Hans utseende var som blixten, och hans kläder var vita som snö. ⁴ Vakterna skakade av skräck för honom och blev som döda. ⁵ Ängeln sade till kvinnorna: "Var inte förskräckta! Jag vet att ni söker Jesus, den korsfäste. ⁶ Han är inte här. Han har uppstått, så som han har sagt. Kom och se platsen där han låg! ⁷ Och gå genast och säg till hans lärjungar att han har uppstått från de döda. Och se, han går före er till Galileen. Där kommer ni att få se honom. Jag har nu sagt det till er."

⁸ De skyndade sig då bort från graven, under fruktan och i stor glädje, och sprang för att tala om det för hans lärjungar. ⁹ Och se, Jesus kom emot dem och hälsade dem. Och de gick fram och fattade om hans fötter och tillbad honom. ¹⁰ Då sade Jesus till dem: "Var inte förskräckta! Gå och säg till mina bröder att de skall gå till Galileen. Där kommer de att få se mig."

Vaktstyrkans rapport

¹¹ Medan de var på väg, kom några ur vaktstyrkan in i staden och underrättade överstepräster om allt som hade hänt. ¹² Dessa samlades med de äldste och beslöt att ge soldaterna en stor summa pengar ¹³ och sade: "Säg att hans lärjungar kom på natten och rövade bort honom medan vi sov. ¹⁴ Och om landshövdingen får höra det, skall vi tala med honom och se till att ni kan känna er helt lugna." ¹⁵ De tog emot pengarna och gjorde som de hade blivit tillsagda, och än i dag är detta rykte spritt bland judarna.

Jesu missionsbefallning

¹⁶ De elva lärjungarna begav sig till det berg i Galileen dit Jesus hade befallt dem att gå. ¹⁷ Och när de såg honom, tillbad de honom, men andra tvivlade. ¹⁸ Då trädde Jesus fram och talade till dem och sade: "Jag har fått all makt i himlen och på jorden. ¹⁹ Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn ²⁰ och lär dem att hålla [b](#) allt vad jag har befallt er. Och se, jag är med er alla dagar intill tidens slut."

22 juni

St. Paulinus av Nola: "Vi måste älska sanningen så mycket att våra ord blir som löften".

Job 11–14

Sofars första tal

11 Då tog Sofar från Naama till orda och sade:

² Skall ett sådant ordflöde stå oemotsagt
och en sådan mångordig man få rätt?

³ Skall ditt tomma prat få män att tiga,
skall du håna utan att någon får dig att skämmas?

⁴ Du säger: "Min undervisning är ren,
och utan fläck är jag inför dina ögon".

⁵ Om ändå Gud ville tala
och öppna sin mun mot dig,

⁶ uppenbara för dig visdomens hemligheter,
ty han äger förstånd i dubbelt mått.

Då skulle du inse att Gud kan låta din missgärning vara glömd.

⁷ Kan du utforska Guds djuphet?

Kan du utröna den Allsmäktiges fullkomlighet?

⁸ Hög som himlen är den – vad kan du göra?

Djupare än dödsriket är den – vad kan du förstå?

⁹ Dess längd sträcker sig längre än jorden,
och bredden överträffar havet.

¹⁰ Om han far fram och fångslar någon,
och kallar till doms – vem kan hindra honom?

¹¹ Ty han känner lögnens män
och ser ondskan,

skulle han inte bry sig om det?

¹² Om en dåre kan få förstånd
då kan en vildåsna födas till människa.

¹³ Om du rätt bereder ditt hjärta
och sträcker ut dina händer till honom,

¹⁴ om du skaffar undan dina händers fördärv
och ej låter orättfärdighet bo i dina tält,

¹⁵ då skall du lyfta upp ditt ansikte utan skam,
du står trygg och har inget att frukta.

¹⁶ Ty du skall glömma ditt elände,
minnas det likt bortrunnet vatten.

¹⁷ Ditt liv skall stråla klarare än middagsljuset,
och mörkret skall vara som morgonljuset.

¹⁸ Du skall vara trygg, ty det finns hopp.

Du skall se dig omkring och trygg gå till vila.

¹⁹ Du skall lägga dig utan att någon förskräcker dig,

och många skall söka vinna din gunst.

²⁰ Men de ogudaktigas ögon skall tyna bort,
för dem skall ingen tillflykt finnas,
deras hopp skall vara att få ge upp andan.

Jobs svar på Sofars första tal

12 Då tog Job till orda och sade:

² Visst är ni det rätta folket,
och med er kommer visheten att dö ut!

³ Men jag har förstånd så gott som ni,
inte står jag tillbaka för er,
ty vem känner inte till detta?

⁴ Jag har blivit till åtlöje för min vän,
jag som ropade till Gud och fick svar.
Den rättfärdige och oskyldige blir till åtlöje.

⁵ I den sorglöses tankar föraktas olyckan,
den står redo för dem vilkas fötter vacklar.

⁶ Våldsverkarnas tält åtnjuter frid,
de som trotsar Gud har trygghet,
de som har sin gud i sin hand.

⁷ Men fråga boskapen, den skall undervisa dig,
fåglarna under himlen, de skall ge dig svar,

⁸ tala till jorden, den skall undervisa dig,
fiskarna i havet skall ge dig besked.

⁹ Vem av dessa känner inte till att det är Herrens hand
som har gjort det?

¹⁰ I hans hand är allt levandes själ
och alla mänskliga varelsers anda.

¹¹ Skall inte örat pröva orden,
liksom munnen prövar matens smak?

¹² Vishet hör de gamla till,
förstånd dem som har levat länge.

¹³ Hos Gud finns vishet och makt,
hos honom finns råd och förstånd.

- ¹⁴ Se, han river ner och ingen kan bygga upp,
han låser in och ingen kan öppna.
- ¹⁵ Se, han håller vattnen tillbaka och de torkar ut,
han släpper dem lösa och de ödelägger landet.
- ¹⁶ Hos honom är kraft och klokhet,
den förvillade och den som förvillar tillhör honom.
- ¹⁷ Rådsherrar för han bort barfota,
och domare gör han till dårar.
- ¹⁸ Han lossar kungars bojor
och binder rep om deras höfter.
- ¹⁹ Präster för han barfota bort,
och störtar mäktiga män.
- ²⁰ Han fråntar de trogna förmågan att tala
och tar bort de äldstes insikt.
- ²¹ Han utgjuter förakt över furstar
och lossar bältet på de starka.
- ²² Han avslöjar mörkrets djupheter
och för dödsskuggan ut i ljuset.
- ²³ Han låter folkslag växa och förgör dem,
han utvidgar deras gränser och för dem bort.
- ²⁴ De ledande på jorden berövar han förståndet,
han låter dem irra i väglösa ödemarker.
- ²⁵ De famlar i mörker utan ljus,
han får dem att ragla som druckna.

Fortsättning av Jobs svar

- 13 Se, allt har mitt öga sett, mitt öra har hört och förstått det.
- ² Vad ni vet, vet också jag,
jag står inte tillbaka för er.
- ³ Men jag vill tala till den Allsmäktige,
jag önskar försvara mig mot Gud.
- ⁴ Ni däremot spinner ihop lögn,
ni är alla värdelösa läkare.
- ⁵ Om ni ändå ville tiga helt,
det skulle vara er vishet!
- ⁶ Hör nu på mitt försvar,
lyssna till mina läppars inlägg.

- ⁷ Vill ni försvara Gud med orättfärdigt tal
och i hans sak tala falskhet?
- ⁸ Visar ni er partiska för honom,
är det Guds sak ni försvarar?
- ⁹ Kan det sluta väl när han rannsakar er?
Eller kan ni bedra honom så som man bedrar en människa?
- ¹⁰ Han skall sannerligen straffa er
om ni visar en dold partiskhet.
- ¹¹ Skall inte hans majestät förskräcka er,
skräck för honom falla över er?
- ¹² Era tänkespråk är ordspråk av aska,
ert försvar är försvarsverk av lera.
- ¹³ Tig nu och låt mig tala,
sedan må vad som helst hända mig.
- ¹⁴ Varför skulle jag ta mitt kött mellan tänderna
och lägga mitt liv i min hand?
- ¹⁵ Se, han må döda mig, jag väntar inget annat.
Då får jag försvara min vandel inför hans ansikte.
- ¹⁶ Detta skulle också bli min frälsning,
ty ingen gudlös kan komma inför honom.
- ¹⁷ Hör noga på mina ord,
låt min förklaring nå era öron.
- ¹⁸ Se, jag lägger fram min sak,
jag vet att jag har rätt.
- ¹⁹ Finns någon som kan anklaga mig?
Om så är fallet vill jag tiga och dö.
- ²⁰ Skona mig endast från två ting,
sedan skall jag inte gömma mig för ditt ansikte.
- ²¹ Låt inte din hand drabba mig
och låt inte skräck för dig förfära mig.
- ²² Kalla på mig och jag skall svara,
eller jag skall tala och du svara mig.
- ²³ Hur många är mina missgärningar och synder?
Visa min överträdelse och synd.
- ²⁴ Varför döljer du ditt ansikte
och ser mig som din fiende?
- ²⁵ Vill du skrämma ett bortvirvlande löv,
förföljer du ett torrt halmstrå?
- ²⁶ Du nertecknar bittra ting mot mig

och låter mig ärva min ungdoms missgärningar.

²⁷ Du sätter mina fötter i stocken,
du vaktar på alla mina vägar
och märker ut stegen för mina fötter.

²⁸ Människan tärs bort likt ruttet trä,
likt ett malädet klädesplagg.

Job avslutar sitt svar på Sofars första tal

14 Människan, av kvinna född, lever en kort tid och mättas av oro.

² Likt ett blomster växer hon upp och vissnar,
likt en skugga flyr hon och kan ej bestå.

³ Det är mot en sådan du öppnar ditt öga,
ja, du drar mig till doms inför dig.

⁴ Kan det komma en ren från en oren?

Nej, inte en enda!

⁵ Eftersom människans dagar är bestämda,
hennes månaders antal fastställda av dig,
och du har utstakat en gräns som hon ej kan överskrida,

⁶ vänd då din blick ifrån henne och ge henne ro,
låt henne få glädje av sin dag, likt en daglönare.

⁷ För ett träd finns det hopp,
om det huggs ner kan det åter gro,
och nya skott skall ej saknas.

⁸ Om än dess rötter åldras i jorden
och stubben dör i mullen,

⁹ skall det grönska genom vattnets ångor
och skjuta skott likt ett ungt träd.

¹⁰ Men när en man dör, ligger han där,
när en människa ger upp andan, var är hon?

¹¹ Som vattnet försvinner ur sjön
och en flod sinar och torkar ut,

¹² så lägger sig människan och står ej upp igen.

Först när inte himlen mer finns,
vaknar hon och reser sig från sin sömn.

¹³ O, att du ville gömma mig i dödsriket,
dölja mig till dess att din vrede upphör,

sätta en bestämd tid för mig och tänka på mig!

¹⁴ Kan en människa få liv igen som en gång dött?

Då skulle jag hålla ut i min mödas tid,
till dess att min avlösning kommer.

¹⁵ Du skulle ropa på mig, och jag skulle svara dig,
du skulle längta efter dina händers verk.

¹⁶ Fastän du nu räknar mina steg,
skall du inte ge akt på min synd.

¹⁷ Min överträdelse ligger i en förseglad pung,
och du överskyler min missgärning.

¹⁸ Men som berget faller och vittrar bort,
som klippan flyttas från sin plats,

¹⁹ som vatten nöter sönder stenar,
som dess flöden sköljer bort myllan,
så gör du människans hopp om intet.

²⁰ Du besegrar henne för alltid och hon går bort,
du förändrar hennes ansikte och sänder i väg henne.

²¹ Om hennes barn kommer till ära, vet hon det inte,
om de blir ringa, ser hon det inte.

²² Hennes kropp känner bara sin egen plåga,
hennes själ bara sin egen sorg.

1 Timotheosbrevet 1

Hälsning

1 Från Paulus, Kristi Jesu apostel på uppdrag av Gud, vår Frälsare, och Kristus Jesus, vårt hopp, ² till Timoteus, hans äkta barn i tron. Nåd, barmhärtighet och frid från Gud, vår Fader, och Kristus Jesus, vår Herre.

Varning för judaiserande villolärare

³ Nu, liksom när jag var på väg till Makedonien, uppmanar jag dig att stanna kvar i Efesus och förmana somliga där att inte förkunna falska läror ⁴ och befatta sig med myter^[a] och ändlösa släktregister. Sådant leder till strider och tjänar inte en gudomlig undervisning i tron. ⁵ Vad all förmaning syftar till är kärlek av ett rent hjärta, av ett gott samvete och av en uppriktig tro. ⁶ Detta mål har somliga förlorat ur sikte och så förfallit till tomt prat. ⁷ De vill vara lärare i lagen men förstår varken vad

de säger eller vad de så säkert uttalar sig om. ⁸ Men vi vet att lagen är god, om man brukar den rätt ⁹ och inser att den inte är till för rättfärdiga utan för laglösa och upproriska, gudlösa och syndare, oheliga och oandliga, för dem som misshandlar sin far och mor, för dråpare, ¹⁰ för dem som utövar otukt och homosexualitet, för slavhandlare, lögnare, menedare och för alla som står emot den sunda läran – ¹¹ detta enligt det evangelium om den välsignade Gudens härlighet, som har anförtrotts åt mig.

Aposteln som det främsta exemplet på frälsning av nåd

¹² Jag tackar honom som har gett mig kraft, Kristus Jesus vår Herre, för att han ansåg mig värd förtroende och tog mig i sin tjänst, ¹³ fastän jag förut var en hädare, förföljare och våldsman. Men han förbarmade sig över mig, därför att jag i min otro inte visste vad jag gjorde. ¹⁴ Vår Herres nåd överflödade och med den tron och kärleken i Kristus Jesus. ¹⁵ Det är ett ord att lita på och värt att på allt sätt tas emot, att Kristus Jesus har kommit till världen för att frälsa syndare – och bland dem är jag den störste. ¹⁶ Men jag mötte barmhärtighet, för att Kristus Jesus skulle visa hela sitt tålamod främst mot mig och låta mig bli en förebild för dem som skulle komma till tro på honom och vinna evigt liv. ¹⁷ Evigheternas konung, den oförgänglige, osynlige, ende Guden, honom vare ära och pris i evigheters evighet, amen.

¹⁸ Detta uppdrag att förmana anförtrot jag åt dig, mitt barn Timoteus, i enlighet med de profetord som en gång uttalades över dig, för att du i kraft av dem skall kämpa den goda kampen, ¹⁹ i tro och med ett rent samvete. Detta har somliga stött ifrån sig och lidit skeppsbrott i tron. ²⁰ Bland dem är Hymeneus och Alexander, som jag har överlämnat åt Satan för att de skall tuktas så att de inte hädar.

23 juni

St:a Giuseppe Cafasso: "Vi föds för kärlek, vi lever för kärlek och vi dör ännu mer för kärlek".

Job 15–17

Elifas andra tal

15 Då tog Elifas från Teman till orda och sade:

² Skall en vis man tala så i vädret

och fylla sitt bröst med östanvind?

³ Skall han försvara sin sak med värdelöst tal,
med ord till ingen nytta?

⁴ Ja, du gör gudsfruktan om intet
och hindrar andakt inför Gud.

⁵ Ty din synd lägger orden i din mun,
och du väljer listigt tal.

⁶ Din egen mun dömer dig, inte jag,
dina egna läppar vittnar emot dig.

⁷ Var du den första människa som föddes?
Blev du till innan höjderna fanns?

⁸ Var du åhörare i Guds hemliga råd?
Har du bemäktigat dig visheten?

⁹ Vad vet du som vi inte vet?
Vad förstår du som vi inte förstår?

¹⁰ Både gråhårsman och åldring finns ibland oss,
mycket äldre än din far.

¹¹ Är Guds tröst ej nog för dig,
de milda ord som talas till dig?

¹² Varför leds du bort av ditt hjärta
och varför gnistrar dina ögon?

¹³ Ty du vänder din ande mot Gud
och öser ut ord ur din mun.

¹⁴ Vad är en människa, att hon skulle vara ren,
att en av kvinna född skulle vara rättfärdig?

¹⁵ Gud kan inte lita på sina heliga,
inför hans ögon är inte himlarna rena,

¹⁶ hur mycket mindre då den som är avskyvärd och fördärvad,
en människa som dricker orättfärdighet som vatten!

¹⁷ Lyssna, jag vill säga dig något,

det som jag har sett vill jag berätta,

¹⁸ vad visa män har kungjort från sina fäder och inte förtigit,

¹⁹ från dem som ensamma fick landet

utan att någon främling trängde in bland dem:

²⁰ Den ogudaktige plågas av ångest i alla sina dagar,
en våldsverkares år är räknade.

²¹ Skräckröster ljuder i hans öron.

I hans trygghet kommer förhärjaren över honom.

²² Han har inget hopp om räddning ur mörkret,
svärdet är bestämt för honom.

²³ Han irrar efter bröd och undrar var det finns.

Han vet att mörkrets dag är nära.

²⁴ Ångest och nöd förskräcker honom,

de slår ner honom likt en kung rustad till strid.

²⁵ Ty mot Gud har han lyft sin hand,

mot den Allsmåttige handlar han övermodigt.

²⁶ Med styv nacke stormar han mot honom,

väl skyddad bakom sina sköldar.

²⁷ Han har täckt sitt ansikte med fetma

och hans midja sväller av fett.

²⁸ Han bosätter sig i ödelagda städer,

i hus där man ej kan bo,

ty de är bestämda till ruiner.

²⁹ Han blir ej rik,

hans välstånd skall ej bestå,

hans skördar skall ej luta tungt mot marken.

³⁰ Han kan inte fly undan mörkret,

hans rotskott skall förtorka av hetta,

han skall förgås genom Guds^{a)} muns anda.

³¹ Han må inte bedra sig och lita på tomhet,

ty tomhet skall bli hans lön.

³² I förtid skall hans mått bli fyllt,

och hans krona

skall ej grönska mer.

³³ Han skall tappa sina omogna druvor likt en vinstock,

fälla sina blommor likt ett olivträd.

³⁴ Ty den gudlöses hus blir ofruktsamt,

och eld förtär husen där mutor tas.

³⁵ De går havande med elände och föder fördärv,
deras moderliv alstrar förvillelse.

Jobs svar på Elifas andra tal

16 Då tog Job till orda och sade:

² Detta har jag hört många gånger!

Ni är alla bedrövliga tröstare.

³ Är det ingen ände på detta tal i vädret,
vad frestar dig att ta till orda?

⁴ Också jag kunde tala som ni
om ni vore i mitt ställe.

Jag kunde fläta samman ord mot er
och skaka mitt huvud mot er.

⁵ Men jag skulle styrka er med mitt tal,
mina läppars tröst skulle ge er lindring.

⁶ Om jag talar lindras ej min plåga,
och tiger jag, lämnar den mig inte.

⁷ Men nu har han uttömt all min kraft,
du har ödelagt hela mitt hus.

⁸ Du har fjättrat mig,
det har blivit mitt vittnesbörd.

Min avtärighet träder upp och vittnar mot mig.

⁹ Hans vrede sliter sönder och jagar mig,
sina tänder gnisslar han mot mig.

Min ovän sänder vassa blickar mot mig.

¹⁰ De spärrar upp munnen mot mig,
hånfullt slår de mig på kinden,
alla gaddar sig samman mot mig.

¹¹ Gud utlämnar mig åt de ogudaktiga
och kastar mig i de ondas händer.

¹² Jag satt i trygghet, då krossade han mig,
han grep mig i nacken och slog mig i bitar,
han gjorde mig till sin måltavla,

¹³ han skjuter pilar från alla sidor,
genomborrar mina njurar utan förskoning,

min galla håller han ut på marken.

¹⁴ Han bryter ner mig med slag på slag,
stormar emot mig som en krigare.

¹⁵ Jag bär säcktyg hopfäst över min hud
och har sänkt mitt horn i stoftet.

¹⁶ Mitt ansikte är rödflammigt av tårar,
mina ögonlock mörka av dödsskugga,

¹⁷ fastän mina händer är fria från våld och min bön är ren.

¹⁸ Du jord, täck inte över mitt blod,
låt ingen viloplats finnas för mitt rop.

¹⁹ Se, redan nu har jag i himlen mitt vittne,
i höjden min försvarare.

²⁰ Mina vänner bespottar mig,
mitt öga faller tårar inför Gud.

²¹ Må han skaffa rätt mellan man och Gud,
mellan ett människobarn och dess nästa.

²² Ty om endast några år skall jag vandra på vägen
utan återvändo.

Job avslutar sitt svar på Elifas andra tal

¹⁷ Min ande är bruten, mina dagar slocknar,
graven väntar på mig.

² Sannerligen, jag är omgiven av smädelser,
mitt öga ser ständigt deras fiendskap.

³ Gå själv i borgen för mig,
vem annars kan ge mig sitt handslag?

⁴ Du har tillslutit deras hjärtan för insikt,
låt dem därför inte triumfera.

⁵ Den som förråder vänner mot belöning,
på hans barn skall ögonen tyna bort.

⁶ Han har gjort mig till ett ordspråk bland folken,
en man som man spottar i ansiktet är jag.

⁷ Mitt öga är skumt av grämelse,
alla mina lemmar är som en skugga.

⁸ De rättsinniga häpnar över sådant,

den oskyldige upprörs mot de gudlösa.
⁹ Men den rättfärdige håller fast vid sin väg,
och den som har rena händer blir starkare.
¹⁰ Men ni må alla komma igen,
jag finner ändå inte någon vis bland er.
¹¹ Mina dagar är förbi,
mina planer är krossade,
det som var mitt hjärtas begär.
¹² Natten vill de göra till dag och när mörkret bryter in säger de:
"Ljuset är nära."
¹³ Om jag måste vänta mig dödsriket som min boning,
breda ut min bädd i mörkret,
¹⁴ säga till förgängelsen:
"Du är min far",
och till maskarna:
"Min mor", "Min syster",
¹⁵ var är då mitt hopp?
Vem kan se något hopp för mig?
¹⁶ Far det ner till dödsrikets bommar,
sjunker vi tillsammans ner i stoftet?

1 Timotheosbrevet 2

Föreskrifter för gudstjänsten

² Först av allt uppmanar jag till bön och åkallan, förbön och tacksägelse för alla människor, ² för kungar och alla i ledande ställning, så att vi kan föra ett lugnt och stilla liv på allt sätt gudfruktigt och värdigt. ³ Sådant är rätt och behagar Gud, vår Frälsare, ⁴ som vill att alla människor skall bli frälsta och komma till insikt om sanningen. ⁵ Ty Gud är en, och en är medlare mellan Gud och människor, en människa, Kristus Jesus, ⁶ som gav sig själv till lösen i allas ställe. Detta vittnesbörd skulle framföras när tiden var inne, ⁷ och för detta vittnesbörd har jag blivit satt till härold och apostel – jag talar sanning och ljuger inte – till hedningarnas lärare i tron och sanningen.

⁸ Jag vill nu att männen på varje ort skall be med heliga, upplyfta händer, utan vrede och diskuterande. ⁹ På samma sätt skall kvinnorna be och

uppträda i anständig klädedräkt, med blygsamhet och gott omdöme, och smycka sig, inte med håruppsättningar, med guld eller pärlor eller dyrbara kläder ¹⁰ utan med goda gärningar, så som det anstår kvinnor som bekänner sig till gudsfruktan. ¹¹ En kvinna skall i stillhet ta emot undervisning och helt underordna sig. ¹² Jag tillåter inte att en kvinna undervisar eller gör sig till herre över mannen, utan hon skall leva i stillhet, ¹³ eftersom Adam skapades först och sedan Eva. ¹⁴ Och det var inte Adam som blev bedragen, utan kvinnan blev bedragen och gjorde sig skyldig till överträdelse. ¹⁵ Men hon skall bli frälst under det att hon föder barn, ^(a) om hon fortsätter att leva ^(b) ett ärbart liv i tro, kärlek och helgelse. Det ordet är tillförlitligt.

24 juni

St. Basilius den Store: "De som inte säger tydligt vad Guds vilja är för att vara trevlig mot folk, blir slav under dessa och lämnar tjänsten inför Gud."

Job 18–21

Bildads andra tal

18 Då tog Bildad från Sua till orda och sade:

² Hur länge skall ni lägga snaror med ord?
Kom till förstånd, sedan kan vi tala.

³ Varför räknas vi som djur
och betraktas som dumma i era ögon?

⁴ Du som i vrede söndersliter din själ,
skall jorden bli öde för din skull
eller klippan flyttas från sin plats?

- ⁵ Sannerligen, den ogudaktiges ljus skall slockna
och lågan av hans eld inte ge något sken.
- ⁶ Ljuset i hans tält skall bli mörkt
och lampan slockna för honom.
- ⁷ Hans väldiga steg skall bli kortare,
hans egna rådslag fälla honom.
- ⁸ Hans fötter leder honom till nätet,
han vandrar mot snaran.
- ⁹ Snaran griper honom om hälen,
fällan håller honom fast.
- ¹⁰ Ett rep har dolts för honom på marken,
en fälla är lagd på stigen.
- ¹¹ Skräck möter honom från alla håll,
och jagar honom i hälarna.
- ¹² Olyckan hungrar efter honom,
hemsökelsen står redo att fälla honom.
- ¹³ Sjukdom äter upp hans hud,
dödens förstfödde uppslukar hans lemmar.
- ¹⁴ Han rycks bort från sitt trygga tält
och drivs i väg till fasornas kung.
- ¹⁵ I hans tält får främlingar bo,
svavel strös över hans boning.
- ¹⁶ Hans rötter förtorkas nertill,
hans grenar vissnar upptill.
- ¹⁷ Hans minne utplånas från jorden,
hans namn nämns inte på vägarna.
- ¹⁸ Han drivs från ljuset till mörkret
och jagas bort från världen.
- ¹⁹ Han blir utan barn och efterkommande i sitt folk,
ingen överlevande finns i hans hus.
- ²⁰ De som bor i väst häpnar över hans ofärdsdag,
de som bor i öst skälver av fasa.
- ²¹ Ja, så går det den orättfärdiges hem,
så går det den plats där man ej känner Gud.

Jobs svar på Bildads andra tal

19 Då tog Job till orda och sade:

- ² Hur länge skall ni plåga min själ
och krossa mig med ord?
- ³ Tio gånger har ni hånat mig
och kränkt mig utan att rodna.
- ⁴ Om jag än verkligen farit vilse,
då är förvillelsen min egen sak.
- ⁵ Om ni ändå vill förhäva er mot mig
och använda min förnedring emot mig,
- ⁶ så skall ni veta att Gud har gjort mig orätt
och spänt sitt nät omkring mig.
- ⁷ Jag ropar mot våldet men får inget svar,
jag ropar, men där finns ingen rättfärdighet.
- ⁸ Han har spärrat min väg så att jag ej kommer fram,
över mina stigar lägger han mörker.
- ⁹ Han har klätt av mig min ära
och tagit kronan från mitt huvud.
- ¹⁰ Han bryter ner mig från alla sidor, så att jag går under.
Han rycker upp mitt hopp som vore det ett träd.
- ¹¹ Han har tänt sin vredes eld mot mig,
och räknar mig som sin fiende.
- ¹² Hans skaror samlas
och förbereder sitt anfall mot mig,
de slår läger kring mitt tält.
- ¹³ Han har drivit bort mina bröder från mig,
alla jag känner är som främlingar för mig.
- ¹⁴ Mina närmaste har gett sig av,
mina vänner har glömt mig.
- ¹⁵ Min familj och mina tjänarinnor
betraktar mig som en främmande,
en främling är jag i deras ögon.
- ¹⁶ Om jag kallar på min tjänare svarar han inte,
jag måste ödmjukt vädja till honom.
- ¹⁷ Min andedräkt är vidrig för min hustru,
jag väcker leda hos mina bröder.
- ¹⁸ Även små barn föraktar mig,
så snart jag reser mig hånar de mig.
- ¹⁹ För alla mina vänner är jag avskyvärd,
de jag älskade har vänt mig ryggen.

²⁰ Mina ben tränger ut genom hud och kött,
endast tandköttet har jag kvar.

²¹ Var barmhärtiga, ni mina vänner, var barmhärtiga mot mig,
ty Guds hand har slagit mig.

²² Varför förföljer ni mig som Gud gör?
Blir ni aldrig mätta av mitt kött?

²³ O, att mina ord hade skrivits ner,
att de hade blivit upptecknade i en bok

²⁴ och för evigt inristade i klippan
med ett stift av järn och med bly!

²⁵ Men jag vet att min återlösare lever,
och som den siste skall han träda fram över stoftet.

²⁶ När sedan denna min sargade hud är borta,
skall jag i mitt kött skåda Gud.

²⁷ Jag själv skall få skåda honom,
med egna ögon skall jag se honom,
inte med någon annans.
Därefter trånar jag i mitt innersta.

²⁸ Men ni säger:
"Hur skall vi förfölja honom?"
Roten till olyckan har ni ju funnit hos mig.

²⁹ Frukta för svärdet,
ty vrede hör till synder som straffas med svärd.
Så må ni inse att det kommer en dom.

Sofars andra tal

20 Då tog Sofar från Naama till orda och sade:

² Mina tankar tvingar mig att svara,
jag är så upprörd.

³ Kränkande tillrättavisning måste jag höra,
men mitt förstånds ande ger mig svar.

4 Vet du inte att det alltid varit så,
alltsedan människan sattes på jorden,
5 att de ogudaktigas jubel är kortvarigt,
att den gudlöses glädje varar ett ögonblick?
6 Om än hans förhävelse stiger upp till himlen
och hans huvud når till molnen,
7 så förgås han dock för alltid som sin egen träck.
De som såg honom skall fråga: "Var finns han?"
8 Likt en dröm flyger han bort,
och ingen finner honom,
han jagas i väg som en syn om natten.
9 Det öga som såg honom ser honom inte mer,
hans plats får ej återse honom.
10 Hans barn måste gottgöra de fattiga,
hans händer lämna tillbaka hans vinning.
11 Hans ben, fyllda av hans ungdoms kraft,
skall ligga i stoftet med honom.

12 Om än ondskan är söt i hans mun
och han gömmer den under sin tunga,
13 om han än är rädd om den och ej vill förlora den
utan förvarar den i sin mun,
14 så förvandlas denna föda i hans inre
och blir till ormgift inom honom.
15 Den rikedom han har slukat måste han kräkas upp,
Gud driver den ut ur hans buk.
16 Ormgift skall han suga i sig,
giftormens tunga skall döda honom.
17 Inga bäckar skall han få se,
inget flöde av honung och gräddmjölk.
18 Han måste lämna tillbaka vad han förvärvat,
han får inte njuta av det
eller glädjas åt den rikedom han vunnit.
19 Ty han slog och övergav de ringa,
han rövade åt sig hus som han ej hade byggt.

20 Han känner ingen ro i sitt inre,
han kan inte rädda sig genom sina äodelar.
21 Inget kommer undan hans glupskhet,
därför skall hans framgång ej bestå.
22 I sitt överflöd skall han drabbas av nöd,

lidande av alla slag skall möta honom.

²³ När han fyller sin buk

    skall Gud sända sin vredes glöd över honom,
och den skall träffa honom likt regn.

²⁴ Flyr han undan vapen av järn,

    skall kopparbågens pilar genomborra honom.

²⁵ Drar han ut pilen från sin rygg

    och den blanka udden ur sin galla,
då kommer dödsskräck över honom.

²⁶ Idel mörker väntar på hans äodelar.

En eld som ingen blåser på skall förtära honom,
den skall ödelägga det som finns kvar i hans tält.

²⁷ Himlarna uppenbarar hans missgärning

och jorden reser sig upp mot honom.

²⁸ Allt i hans hus drivs bort

    som forsande vatten på vredens dag.

²⁹ Detta är vad den ogudaktiga människan får av Gud,
den lott Gud har bestämt.

Jobs svar på Sofars andra tal

21 Då tog Job till orda och sade:

² Lyssna noga på mina ord,

    låt det vara den tröst ni ger mig.

³ Visa mig tålmod så att jag får tala,

    och när jag har talat kan du håna.

⁴ Är det en människa jag grälar på?

    Varför skulle jag inte vara otålig?

⁵ Se på mig och häpna,

    lägg handen på munnen.

⁶ När jag tänker på det blir jag förskräckt,

rysningar griper min kropp.

⁷ Varför får de ogudaktiga leva,

    bli gamla och växa i kraft?

⁸ De ser sina barn leva bland sig

    och sina avkomlingar har de inför sina ögon.

- ⁹ Deras hus står trygga utan fasor,
Gud drabbar dem ej med sitt ris.
- ¹⁰ Deras boskap lyckas alltid para sig,
deras kor kalvar utan missfall.
- ¹¹ Deras minsta släpper de ut som en hjord,
deras barn dansar omkring.
- ¹² De sjunger till pukor och harpor
och jublar till musik av flöjter.
- ¹³ De lever sina dagar i välmåga,
och i frid far de ner till dödsriket.
- ¹⁴ De sade till Gud: "Låt oss vara!
Vi har ingen lust att lära känna dina vägar.
- ¹⁵ Vem är den Allsmäktige att vi skulle tjäna honom?
Vad skulle vi vinna på att åkalla honom?"
- ¹⁶ Se, deras framgång ligger inte i deras egen hand.
De ogudaktigas rådslag är fjärran från mig.
- ¹⁷ Hur ofta slocknar de ogudaktigas lampa?
Hur ofta kommer olycka över dem,
plågor som Gud i vrede tilldelar dem?
- ¹⁸ Hur ofta blir de som halm för vinden,
lika agnar som stormen för bort?
- ¹⁹ Ni säger: "Gud sparar hans straff till barnen."
Må han vedergälla honom själv, så att han får känna det.
- ²⁰ Må den ogudaktige med egna ögon få se sitt fall,
må han få dricka av den Allsmäktiges vrede.
- ²¹ Ty frågar han efter sin familj när han är borta,
när antalet månader för hans del är slut?
- ²² Kan någon lära Gud förstånd,
han som dömer över de högsta?
- ²³ Den ene dör i sin krafts dagar,
helt sorglös och trygg.
- ²⁴ Hans kärl är fulla av mjölk,
och märgen i hans ben har bevarat sin saft.
- ²⁵ Den andre dör med bedrövad själ,
utan att ha smakat det goda.
- ²⁶ Tillsammans ligger de i stoftet,
med förruttnelsens maskar över sig.

- ²⁷ Se, jag känner era tankar
och era lömska planer mot mig.
- ²⁸ Ni frågar: "Vad blev det av stormännens hus,
av tälten där de ogudaktiga bodde?"
- ²⁹ Har ni inte frågat de vittberesta,
lyssnar ni inte till deras vittnesbörd?
- ³⁰ Den onde skonas på olyckans dag,
han räddas undan vredens dag.
- ³¹ Vem säger honom rakt i ansiktet hur han lever,
vem straffar honom för vad han har gjort?
- ³² När han har förts till graven
vakar man vid gravkullen.
- ³³ Dalens mylla är ljuvlig för honom,
alla människor följer honom,
och otaliga har gått före honom.
- ³⁴ Hur tom är inte den tröst ni ger mig.
Era svar är endast bedrägeri.

1 Timotheosbrevet 3

En församlingsledares egenskaper

3 Om någon gärna vill få en församlingsledares tjänst, så önskar han sig en god uppgift. ² En församlingsledare^[a] skall vara oklanderlig, en enda kvinnas man, nykter, förständig, aktad, gästfri och en god lärare. ³ Han får inte missbruka vin eller vara våldsam utan skall vara vänlig, fridsam och fri från penningbegär. ⁴ Han skall ta väl hand om sin familj och se till att hans barn lyder och visar all respekt. ⁵ Men om någon inte förstår att ta hand om sin egen familj, hur skall han då kunna ta hand om Guds församling? ⁶ Han skall inte vara nyomvänd, så att han blir högmodig och döms av den som förtalar honom.^[b] ⁷ Han skall också ha gott anseende bland dem som står utanför, så att han inte får dåligt rykte och fastnar i djävulens snara.

Församlingstjänarnas egenskaper

⁸ Församlingstjänarna skall på samma sätt vara allmänt aktade och pålitliga. De får inte missbruka vin eller vara ute efter pengar. ⁹ De skall äga trons hemlighet i ett rent samvete. ¹⁰ Men också de skall först prövas. Sedan kan de bli församlingstjänare, om det inte finns något att anföra mot dem. ¹¹ Kvinnorna skall på samma sätt vara allmänt aktade, inte förtala någon utan vara nyktra och trogna i allt. ¹² En församlingstjänare skall vara en enda kvinnas man. Han skall ta väl hand om sina barn och sin familj.^(c) ¹³ De som sköter sin tjänst väl vinner en aktad ställning och får stor frimodighet i tron på Kristus Jesus. ¹⁴ Detta skriver jag till dig i hopp om att snart kunna komma till dig.

Gudsfruktans hemlighet

¹⁵ Men om jag dröjer skall du veta hur man bör förhålla sig i Guds hus, som är den levande Gudens församling, sanningens pelare och grundval. ¹⁶ Och erkänt stor är gudsfruktans hemlighet:

Han som^(d) blev uppenbarad i köttet,
bevisad rättfärdig genom Anden, sedd av änglarna,^(e)
predikad bland folken, trodd i världen,
upptagen i härligheten.

25 juni

St. Syncretica: "Låt oss leva nyktert. För just genom våra kroppsliga känslor kommer tjuvar in i oss, vare sig vi gillar detta eller inte. Insidan i vårt hus blir svart av sot om den svarta röken hittar in någonstans därutifrån, i något öppet fönster."

Job 22-24

Elifas tredje tal

22 Då tog Elifas från Teman till orda och sade:

² Kan en människa vara till nytta för Gud,
kan en förståndig vara till gagn för honom?^[a]

³ Har den Allsmäktige någon glädje av din rättfärdighet,
eller något att tjäna på att du lever oklanderligt?

⁴ Är det för din gudsfruktan som han straffar dig
och går till doms med dig?

⁵ Är inte din ondska stor,
dina missgärningar utan ände?

⁶ Du tog ju pant av din broder utan orsak
och plundrade de utblottade på deras kläder.

⁷ Du gav inget vatten åt den utmattade,
den hungrige nekade du bröd.

⁸ Den som brukar våld fick besitta landet,
och den som är högt aktad fick bo där.

⁹ Änkor lät du gå med tomma händer,
och de faderlösas armar blev krossade.

¹⁰ Därför omges du av snaror
och förfäras av plötslig skräck,

¹¹ eller av mörker så att du inget ser,
och av vattenmassor som övertäcker dig.

¹² Bor inte Gud i himlens höjd?

Och se på stjärnorna däruppe, hur högt de sitter!

¹³ Och du säger: "Vad kan Gud veta?
Kan han döma genom detta töcken?"

¹⁴ Molnen bildar en slöja så att han inte ser,
och på himlavalvet vandrar han."

¹⁵ Vill du hålla dig på forntidens väg,
där fördärvets män gick,

¹⁶ män som rycktes bort i förtid,
och som en ström flöt deras grundval bort.

¹⁷ De sade till Gud: "Lämna oss!

Vad kan den Allsmäktige göra?"

¹⁸ Ändå var det han som fyllde deras hus med välstånd.
Men de ogudaktigas rådslag är fjärran ifrån mig.

¹⁹ De rättfärdiga ser det och gläder sig,
den oskyldige hånar dem:

²⁰ "Sannerligen, våra motståndare är utrotade,
och deras överflöd har elden uppslukat."

²¹ Sök nu förlikning och frid med Gud,
så skall lycka komma på din lott.

²² Tag emot undervisning av hans mun,
bevara hans ord i ditt hjärta.

²³ Om du omvänder dig till den Allsmäktige
blir du upprättad,

om du avlägsnar orättfärdighet från ditt tält,

²⁴ om du kastar ditt guld i stoftet

och Ofirs-guldet bland bäckens stenar,

²⁵ då blir den Allsmäktige ditt guld,

han blir ditt ädlaste silver.

²⁶ Ja, då skall du glädjas i den Allsmäktige
och lyfta upp ditt ansikte till Gud.

²⁷ När du ber till honom skall han höra dig,
och du skall infria dina löften.

²⁸ Allt vad du beslutar skall gå dig väl,
och ljus skall skina på dina vägar.

²⁹ När de för nedåt skall du säga: "Uppåt!",
så skall han frälsa den som slår ner sin blick.

³⁰ Han skall rädda också den som ej är oskyldig,
genom dina händers renhet skall han räddas.

Jobs svar på Elifas tredje tal

23 Då tog Job till orda och sade:

² Också i dag är min klagan trotsig.

Min hand ^a vilar tungt över mitt suckande.

³ O, om jag visste hur jag skulle finna honom,
hur jag kunde komma till hans boning!

⁴ Jag skulle lägga fram min sak inför honom,
fylla min mun med bevis.

⁵ Jag ville veta vad han kan svara mig,
begrunda vad han har att säga till mig.

⁶ Skulle han bekämpa mig med sin stora makt?
Nej, han skulle höra på mig.

⁷ En rättfärdig skulle då vara hans motpart,
jag skulle för alltid bli frikänd av min domare.

⁸ Se, går jag mot öster, är han inte där,
går jag mot väster, finner jag honom ej.

⁹ Är han verksam i norr, skådar jag honom inte,
vänder han sig åt söder, ser jag honom ej.

¹⁰ Han vet vilken väg jag har vandrat,
prövar han mig, skall jag komma ur prövningen som guld.

¹¹ Min fot har hållit fast vid hans spår,
jag har följt hans väg utan att vika av.

¹² Hans läppars bud har jag inte övergett,
hans muns ord är mig en större skatt än mitt dagliga bröd.

¹³ Men han är den ende,
vem kan stå honom emot?

Vad han vill, det gör han.

¹⁴ Han fullbordar vad han har beslutat om mig,
och mycket mer av samma slag.

¹⁵ Därför bävar jag för hans ansikte,
när jag tänker på det blir jag rädd för honom.

¹⁶ Gud har gjort mitt hjärta försagt,
den Allsmäktige har fått mig att bäva,

¹⁷ ty jag fick inte förgås innan mörkret kom,
han dolde inte den svarta natten för mitt ansikte.

Fortsättning av Jobs svar

24 Varför har den Allsmäktige inga domstider i förvar?
Varför får hans vänner inte se hans dagar?

² De flyttar undan gränsstenar,
de rövar bort hjordar och för dem i bet.

³ De för bort de faderlösas åsna,
och tar änkans ko i pant.

- ⁴ De tränger bort de fattiga från vägen,
de nödställda i landet måste alla gömma sig.
- ⁵ Se, som vildåsnor i öknen
går de ut till sin gärning.
De söker efter mat,
och hedmarken ger dem bröd åt barnen.
- ⁶ De skördar foder på fältet,
de plockar det som finns kvar i den ogudaktiges vingård.
- ⁷ Nakna ligger de om natten, utan kläder,
de har inget att skyla sig med i kölden.
- ⁸ De dränks av skurar från bergen,
i brist på skydd håller de sig tätt intill klippan.
- ⁹ Faderlösa slits från sin moders bröst
och pant tas från den fattige.
- ¹⁰ De måste gå omkring nakna, utan kläder,
hungrande bär de på kärvar.
- ¹¹ Mellan deras murar pressar de ut olja,
törstande trampar de vinpressen.
- ¹² Från staden hörs de döendes jämmer,
svårt sårade ropar på hjälp.
Men Gud aktar ej på sådan ondska.
- ¹³ Andra har blivit fiender till ljuset,
de känner inte dess vägar,
de vistas inte på dess stigar.
- ¹⁴ Så snart det dagas stiger mördaren upp,
han dödar den nödställda och fattige,
och om natten blir han tjuvars like.
- ¹⁵ Äktenskapsbrytarens öga spanar efter skymningen,
han tänker: "Inget öga får se mig",
och täcker sitt ansikte med en slöja.
- ¹⁶ Vid mörkrets inbrott bryter de sig in i husen,
om dagen låser de sig inne.
De vill inte veta av ljuset.
- ¹⁷ Ty svartaste mörker är morgon för dem alla,
ja, de är väl förtrogna med mörkrets fasor.
- ¹⁸ De är som något lätt på vattenytan.
Deras jordstycke är förbannat i landet,
ingen styr sin färd till vingårdarna.

¹⁹ Som torra och hetta förtär snövattnet,
så förtär dödsriket den som har syndat.

²⁰ Modersskötet glömmet honom,
maskar frossar på honom,
ingen bevarar hans minne.

Som ett träd bryts orättfärdigheten av.

²¹ Han handlar illa mot den ofruktsamma som ej kan föda,
änkan behandlar han inte väl.

²² Men Gud rycker bort de starka genom sin kraft.
När han griper in, kan de inte vara säkra för sitt liv.

²³ Han ger dem trygghet och vila,
men hans ögon vakar över deras vägar.

²⁴ En kort tid är de upphöjda,
sedan är de borta,
de slås ner och skördas som alla,
de vissnar likt axens toppar.

²⁵ Om det inte är så,
vem kan visa att jag ljugar,
och göra mina ord om intet?

1 Timotheosbrevet 4

Förmaningar till Timoteus

4 Men Anden säger tydligt att i de sista tiderna kommer somliga att
avfalla från tron och hålla sig till villoandar och till onda andars läror.

² De kommer att förledas av hycklare och lögnare, som är brännmärkta i
sina samveten ³ och som förbjuder folk att gifta sig och befäller dem att
avstå från mat som Gud har skapat för att tas emot med tacksägelse av
dem som tror och känner sanningen. ⁴ Ty allt som Gud har skapat är
gott, och inget är förkastligt när det tas emot med tacksägelse. ⁵ Det
helgas genom Guds ord och bön.

⁶ När du lägger fram detta för bröderna, är du en god Kristi Jesu tjänare,
som får sin näring av trons och den goda lärans ord som du har följt.

⁷ Men det gudlösa, gamla struntpratet skall du visa ifrån dig. Öva dig i
stället i gudsfruktan. ⁸ Ty kroppsövning är i någon mån nyttig, men
gudsfruktan är på allt sätt nyttig, eftersom den har löfte om liv, både för

den här tiden och den kommande – ⁹ det ordet är tillförlitligt och på allt sätt värt att tas emot. ¹⁰ Det är därför vi arbetar och kämpar, ty vi har satt vårt hopp till Gud, som ger liv och är Frälsaren för alla människor, först och främst för de troende. ¹¹ Detta skall du inskräpa och lära ut.

¹² Ingen får förakta dig för att du är ung, utan var ett föredöme för de troende i ord och gärning, i kärlek, trohet och renhet. ¹³ Fortsätt att föreläsa Skriften och att förmana och undervisa tills jag kommer.

¹⁴ Försumma inte nådegåvan i dig, den som du fick genom profetord, när de äldste lade händerna på dig. ¹⁵ Tänk på detta och lev i detta, så att alla kan se dina framsteg. ¹⁶ Ge akt på dig själv och på din undervisning, och håll troget ut med den. När du gör det, frälser du både dig själv och dem som lyssnar på dig.

26 januari

St. Josemaria Escrivá: "Varför låta dig tappa humöret när det sårar Gud? All din irritation ger dig själv en eländig stund och du måste återfinna dig själv senare."

Job 25–27

Bildads tredje tal

25 Då tog Bildad från Sua till orda och sade:

² Herraväldet och fruktan tillhör Gud,
fridstiftaren i höjden.

³ Kan hans skaror räknas?

Över vem går ej hans ljus upp?

⁴ Hur kan då en människa vara rättfärdig inför Gud,
eller någon av kvinna född vara ren?

⁵ Se, inte ens månen skiner klart,
och stjärnorna är ej rena i hans ögon.

⁶ Hur mycket mindre då människan, det krypet,
människobarnet, den masken.

Jobs svar på Bildads tredje tal

26 Då tog Job till orda och sade:

² Vilken hjälp har du ej gett den maktlöse,
hur har du ej stärkt den svages arm!

³ Vilka råd har du ej gett den ovise,
vilket överflöd av klokhet har du ej lagt i dagen!

⁴ För vem för du din talan
och vems ande utgår från dig?

⁵ De avlidna skälver,
likaså djupets vatten och de som bor där.

⁶ Dödsriket ligger naket för honom,
avgrunden^(a) utan täckelse.

⁷ Han spänner ut himlen i norr över det tomma,
han hänger upp jorden på intet.

⁸ Han samlar upp vatten i sina moln,
och skyarna brister inte under bördan.

⁹ Han gömmer sin tron för vår åsyn,
han höljer den med sina skyar.

¹⁰ En välvd horisont har han satt över vattnen,
där ljuset gränsar mot mörkret.

¹¹ Himlens pelare skälver,
de häpnar över hans bestraffningar.

¹² Med sin kraft stillar^(b) han havet,
genom sitt förstånd krossar han Rahab.^(c)

¹³ Han andas och himlen blir klar.

Hans hand genomborrar den snabba ormen.

¹⁴ Se, detta är endast utkanterna av hans verk,
en svag viskning är allt vi hör om honom.
Hans dånande kraft, vem kan förstå den?

Jobs sluttal till de tre vännerna (Kap 27–31)

27 Job fortsatte sin framställning. Han sade:

² Så sant Gud lever,
han som har undanhållit mig min rätt,
han, den Allsmäktige, som har förbittrat min själ:

³ Så länge min ande är i mig
och Guds livsande i min näsa,

⁴ skall mina läppar ej tala orättfärdighet
eller min tunga tala svek.

⁵ Aldrig kommer jag att ge er rätt,
till min död vidhåller jag min oskuld.

⁶ Jag håller fast vid min rättfärdighet och släpper den inte.
Mitt hjärta förebrår mig inte för någon av mina dagar.

⁷ Må min fiende stå som ogudaktig,
min motståndare som orättfärdig.

⁸ Ty vad har den gudlöse för hopp när livet skärs av,
när Gud tar hans själ?

⁹ Kommer Gud att höra hans rop
när nöd kommer över honom?

¹⁰ Kan han glädja sig över den Allsmäktige?
Kan han alltid åkalla Gud?

¹¹ Jag vill undervisa er om Guds hand,
den Allsmäktiges tankar vill jag inte dölja.

¹² Ni har ju själva alla sett det,
varför kommer ni då med tomt prat?

¹³ Detta är den ogudaktiges lott hos Gud,
den arvedel våldsverkaren får av den Allsmäktige:

¹⁴ Om hans barn blir många, skall de falla för svärd,
hans avkomlingar får ej tillräckligt med bröd.

¹⁵ De som undkommer skall dö av pest
och deras änkor skall inte begråta dem.

¹⁶ Även om han samlar silver som stoft
och lägger kläder på hög som lera,

¹⁷ så är det de rättfärdiga som klär sig i det han har lagt på hög,
och silvret får de oskyldiga dela.

¹⁸ Som en mal bygger han sitt hus,
likt ett skjul som väktaren gör åt sig.

¹⁹ Rik går han till sängs,
men det sker aldrig mer,
när han öppnar sina ögon är allt borta.

²⁰ Fasorna griper honom likt vattenmassor,
stormen rycker bort honom om natten.

²¹ Östanvinden lyfter honom, och han är borta,
den sveper i väg honom från hans plats.

²² Utan förskoning vräker den sig mot honom,
för dess kraft försöker han fly.

²³ Den klappar sina händer mot honom
och visslar åt honom från hans plats.

28 Silvret har sin gruva, guldets en plats där det renas.

² Järn hämtas upp ur jorden,
stenar smälts till koppar.

³ Människan sätter gränser för mörkret
och utforskar det yttersta djupet,
där stenen är natt och svartaste skugga.

⁴ De spränger schakt långt från människoboningar,
där ingen satt sin fot,
de hänger svävande, fjärran från människor.

⁵ Jorden, från vilken bröd kommer,
förvandlas där nere som av eld.

⁶ Bland dess stenar har safiren sin plats, och där finns guldmalm.

⁷ Stigen dit är ej känd av örnen,
falkens öga har ej upptäckt den.

⁸ Stolta vilddjur har inte trampat på den,
inget lejon har gått fram på den.

⁹ På den hårda stenen lägger man sin hand
och gräver ut bergen från grunden.

¹⁰ De hugger ut gångar i klipporna,
och ögat får se härliga ting.

¹¹ De stoppar upp vattenådrornas gråt,
de drar fram dolda skatter i ljustet.

¹² Men visheten, var finns hon?
Var har förståndet sin boning?

¹³ Människan vet ej hennes värde,
man finner henne ej i de levandes land.

¹⁴ Djupet säger: "Hon är inte i mig",
havet säger: "Hon finns inte hos mig."

¹⁵ Man kan inte köpa henne för guld,
inte väga upp silver för att förvärva henne.
¹⁶ Hon kan ej köpas med guld från Ofir
eller med dyrbar onyx och safir.
¹⁷ Guld och glas kan inte jämföras med henne,
hon kan inte bytas ut mot guldkärl,
¹⁸ koraller och kristall må inte nämnas.
Att äga vishet är mer värt än pärlor.
¹⁹ Topas från Kush kan ej jämföras med henne,
hon kan ej vägas upp med renaste guld.

²⁰ Men visheten, var kommer hon ifrån?
Var har förståndet sin boning?

²¹ Hon är gömd för alla levandes ögon,
hon är dold för himlens fåglar.

²² Avgrunden och döden säger:

"Endast hörsägner om henne har nått våra öron."

²³ Gud har insikt om vägen till henne, han vet var hon bor.

²⁴ Ty han skådar till jordens ändar,
han ser allting under himlen.

²⁵ När han mätte upp vindens vikt
och vägde vattnen efter mått,

²⁶ när han gjorde en lag för regnet
och en väg för åskans blix,

²⁷ då såg han henne och uppenbarade henne,
han lät henne stå fram och utforskade henne.

²⁸ Och till människorna sade han:

"Se, Herrens fruktan är vishet,
att fly det onda är förstånd."

1 Timotheosbrevet 5

Förmaningar till olika grupper i församlingen

5 Gå inte hårt fram mot en äldre man. När du förmanar honom, så tala som till en far. Förmana yngre män som bröder, ² äldre kvinnor som mödrar och yngre kvinnor som systrar, i all renhet. ³ Hedra dem som verkligen är änkor. ⁴ Men om en änka har barn eller barnbarn, skall dessa först och främst lära sig att visa vördnad för sin egen familj och så

ge tillbaka vad de är skyldiga sina föräldrar. Det är så Gud vill ha det.

⁵ Den som verkligen är änka och står ensam sätter sitt hopp till Gud och håller ut i bön och åkallan natt och dag. ⁶ Men den som för ett utsvävande liv är levande död. ⁷ Och allt detta skall du inskräpa, så att ingen kan anklaga dem. ⁸ Men om någon inte tar hand om sina närmaste, särskilt då sin egen familj, så har han förnekat tron och är värre än den som inte tror.

⁹ Till 'församlingsänka' skall den utses som är minst sextio år och har varit en enda mans kvinna. ¹⁰ Hon skall vara känd för att ha gjort mycket gott: uppfostrat barn, visat gästfrihet, tvättat de heligas fötter, hjälpt nödlidande och sökt varje tillfälle att göra gott.

¹¹ Yngre änkor skall du däremot avvisa. Ty när de drivs av begär och sätter sig upp mot Kristus, vill de bara gifta sig ¹² och drar domen över sig, eftersom de har förnekat sin första tro. ¹³ På samma gång lär de sig att vara lata, när de går omkring i husen. Och inte nog med det, de lär sig också att vara skvalleraktiga och nyfikna och att prata om sådant som de borde tåga med. ¹⁴ Jag vill därför att unga änkor gifter sig, föder barn, sköter hemmet och inte ger motståndaren något tillfälle att tala illa om dem. ¹⁵ Somliga har redan vänt sig bort och följt Satan. ¹⁶ Om en troende kvinna har änkor hos sig, skall hon ta sig an dem och inte betunga församlingen, så att den kan sörja för dem som verkligen är änkor.

¹⁷ Sådana äldste som sköter sin uppgift väl skall ni anse värda dubbel heder, ^(a) särskilt dem som arbetar med predikan och undervisning. ¹⁸ Ty Skriften säger: Du skall inte binda för munnen på oxen som tröskar ^(b) och: Arbetaren är värd sin lön. ¹⁹ Ta inte upp en anklagelse mot någon av de äldste, om det inte finns två eller tre vittnen. ²⁰ Dem som syndar inför alla skall du tillrättavisa inför alla, så att även de andra tar varning.

²¹ Jag uppmanar dig allvarligt inför Gud och Kristus Jesus och de utvalda änglarna att iaktta detta utan någon förutfattad mening och inte handla partiskt. ²² Ha inte för bråttom med att lägga händerna på någon och gör dig inte delaktig i andras synder. Håll dig själv ren. ²³ Drick inte längre bara vatten utan använd lite vin för din mage, eftersom du är svag så ofta. ²⁴ Vissa människors synder ligger i öppen dag och får sin dom i förväg. Andras synder kommer först senare i dagen. ²⁵ På samma sätt ligger de goda gärningarna i öppen dag, och de som inte gör det kan ändå inte förbli gömda.

27 januari

St. Kyrillos av Alexandria: "Även om vi har bilder av heliga män och kvinnor, tillber vi dem inte som gudar utan påminns genom dem om att vi kan likna dem. Har vi bilder av Kristus är det för att våra hjärtan ska flyga högt i längtan efter Honom."

Job 29–31

29 Job fortsatte sin utläggning. Han sade:

² O, att jag vore som i förgångna månader,

som i de dagar då Gud vakade över mig,

³ då hans lykta sken över mitt huvud

och jag i hans ljus gick fram i mörkret,

⁴ då jag var i min krafts dagar,

då Guds godhet vilade över mitt hus,

⁵ då den Allsmäktige ännu var med mig,

och mina barn fanns runt omkring mig,

⁶ då mina fötter badade i gräddmjölk
och klippan göt ut bäckar av olja för mig.

⁷ När jag gick till porten i staden
och intog min plats på torget,

⁸ då drog sig de unga tillbaka när de såg mig,
och de gamla reste sig och blev stående.

⁹ Stormännen höll tillbaka sina ord
och lade handen på munnen.

¹⁰ Furstarnas röst tystnade,
tungan fastnade vid deras gom.

¹¹ Varje öra som hörde mig prisade mig,
varje öga som såg mig lovordade mig.

¹² Ty jag räddade den fattige som ropade,
och den faderlöse som ingen hjälpare hade.

¹³ Den döende välsignade mig,
änkans hjärta uppfyllde jag med jubel.

¹⁴ I rättfärdighet klädde jag mig,
den var min klädnad.

Rättvisan var min mantel och huvudbonad.

¹⁵ Jag var ögon åt den blinde
och fötter åt den halte.

¹⁶ Jag var en fader åt de nödställda,
och den okändes sak redde jag ut.

¹⁷ Jag krossade den orättfärdiges käkar
och ryckte rovet undan hans tänder.

¹⁸ Jag tänkte då:

"I mitt eget bo kommer jag att dö,
mina dagar skall bli många som sanden.

¹⁹ Min rot sträcker sig till vatten,
och i mina grenar faller nattens dagg.

²⁰ Min ära förnyas ständigt,
och min båge är alltid ny i min hand."

²¹ De lyssnade på mig och väntade,
de var tysta inför mitt råd.

²² Efter mig talade ingen,
och mina ord vederkvickte dem.

²³ De väntade på mig som på regn,
de öppnade sin mun som efter vårregn.

²⁴ Jag log mot dem när de misströstade,
och mitt ansiktes ljus tog de emot.

²⁵ Jag valde väg åt dem och satt främst,
jag tronade som en kung bland sitt manskap,
likt en som tröstade de sörjande.

30 Nu skrattar de åt mig, dessa som är yngre än jag,
de vilkas fäder jag aktade för ringa att ens sätta
bland mina vallhundar.

² Vilken hjälp skulle deras händer kunna ge mig,
dessa som saknar all livskraft?

³ De är utmärklade av nöd och hunger,
de gnager av det torra landet
som redan förut var öde och ödsligt.

⁴ De plockar saltörter bland snåren,
och ginströtter är deras mat.

⁵ De drivs ut från menigheten,
man ropar efter dem som efter tjuvar.

⁶ De måste bo i otäcka raviner,
i jordhål och bergsskrevor.

⁷ De skriker bland snåren,
de kryper ihop under nässlor.

⁸ De är uslingar och ärelösa,
utjagade ur landet.

⁹ För dem har jag nu blivit en nidvisa,
jag har blivit ett ordspråk bland dem.

¹⁰ De avskyr mig och håller sig borta från mig,
de tvekar inte att spotta mig i ansiktet.

¹¹ Gud har lossat strängen på min båge och plågat mig,
därför betar de sig tygellöst inför mina ögon.

¹² Vid min högra sida reser sig slöddret,
de slår undan mina fötter
och banar sig väg för att fördärva mig.

¹³ De river upp min stig,
de arbetar på mitt fördärv,
men de får ingen hjälp.

¹⁴ De bryter fram som genom en bred rämna,
de vältrar sig fram mellan ruinerna.

- ¹⁵ Fasor väller över mig,
min ära rycks bort som en storm,
och lik ett moln har min räddning försvunnit.
- ¹⁶ Nu utgjuter sig min själ inom mig,
och plågans dagar håller mig fast.
- ¹⁷ Natten borrar i mina ben,
den gnagande pinan tar ingen vila.
- ¹⁸ Med stor kraft griper han min mantel
han fattar mig i min livklädnad.
- ¹⁹ Han har vräkt mig ner i dyn,
och jag liknar stoft och aska.
- ²⁰ Jag ropar till dig, men du svarar mig inte.
Jag reser mig upp, men du bara ser på mig.
- ²¹ Du har blivit grym mot mig,
med din starka hand ansätter du mig.
- ²² Du lyfter upp mig till vinden och för mig bort,
du slungar mig av och an i stormen.
- ²³ Jag vet att du vill föra mig till döden,
till den boning dit allt levande samlas.
- ²⁴ Men räcker man ej ut handen när man faller,
ropar man ej efter hjälp när olycka har kommit?
- ²⁵ Grät jag inte över den som hade hårda dagar,
led inte min själ med den fattige?
- ²⁶ Men när jag sökte det goda, kom det onda,
när jag väntade på ljus, kom mörker.
- ²⁷ Mitt innersta kokar och får ingen ro,
dagar av plåga har mött mig.
- ²⁸ Svart går jag omkring, men inte av solen.
Jag står upp mitt bland folket och ropar på hjälp.
- ²⁹ Jag har blivit en bror till schakalerna,
en vän till strutsarna.
- ³⁰ Min hud har blivit svart och faller av mig,
mina ben brinner av hetta.
- ³¹ Mitt harpospel är bytt i sorgelåt,
mitt flöjtspel i högljudd gråt.

- 31 Jag slöt ett förbund med mina ögon:
att aldrig se på en ung kvinna.
- ² Vilken lott skulle jag annars få av Gud i höjden,
vilken del av den Allsmäktige där ovan?
- ³ Ofärd kommer ju över orättfärdiga,
och olycka drabbar ogärningsmän.
- ⁴ Ser inte han mina vägar
och räknar alla mina steg?
- ⁵ Har jag umgåtts med lögn,
har min fot varit snar till svek?
- ⁶ Låt honom väga mig på en rättvis våg,
så skall Gud få se min rättsinnighet.
- ⁷ Har mina steg vikit av ifrån vägen,
har mitt hjärta följt mina ögon,
har jag någon fläck på mina händer?
- ⁸ Då må en annan äta vad jag har sått,
och mina plantor må ryckas upp med roten.
- ⁹ Har mitt hjärta förförts av en kvinna,
har jag stått på lur vid min nästas dörr?
- ¹⁰ Då må min hustru mala korn åt en annan,
och främmande män ligga i hennes famn.
- ¹¹ Det hade varit en skändlig handling,
en straffbar missgärning,
¹² en eld som skulle förtära ända till avgrunden
och föröda till roten alla mina grödor.
- ¹³ Har jag kränkt min tjänares eller tjänarinnas rätt
när de hade någon tvist med mig?
- ¹⁴ Vad skulle jag då göra när Gud står upp?
När han ställer mig till svars, vad skulle jag säga?
- ¹⁵ Har inte han som skapade mig i moderlivet skapat också dem?
Är det inte en enda som har berett oss i modersskötet?
- ¹⁶ Har jag nekat de fattiga vad de önskat
eller låtit änkans ögon försmäkta?
- ¹⁷ Har jag ensam ätit mitt bröd,
utan att den faderlöse fått äta av det?
- ¹⁸ Nej, från min ungdom har jag uppfostrat honom som en far,
och från första stund har jag tagit mig an änkor.
- ¹⁹ Har jag sett någon förgås utan kläder,

eller en fattig utan något att skyla sig med?

²⁰ Har inte hans hjärta välsignat mig
och fick han ej värma sig i ull från mina lamm?

²¹ Har jag lyft min hand mot den faderlöse
när jag såg mig ha medhåll i porten?

²² Då må min axel lossna från min skuldra
och min arm brytas från sin led.

²³ Jag måste då frukta bestraffning från Gud
och skulle stå maktlös inför hans majestät.

²⁴ Satte jag mitt hopp till guldets,
kallade jag det rena guldets min förtröstan?

²⁵ Gladdes jag över att min rikedom blev stor
och att min hand förvärvade så mycket?

²⁶ Hände det, när jag såg solljuset, hur det sken, och månen,
hur härlig den skred fram,

²⁷ att mitt hjärta i hemlighet lät sig förföras och jag gav dem en
handkyss?

²⁸ Också det hade varit en straffbar missgärning,
ty jag hade då förnekat Gud i höjden.

²⁹ Har jag glatt mig åt min fiendes olycka,
fröjdats mig när något ont drabbade honom?

³⁰ Nej, jag tillät inte min mun att synda
genom att med en förbannelse begära hans liv.

³¹ Mitt husfolk kan vittna:

"Var och en fick mätta sig med kött vid hans bord."

³² Främlingen behövde ej övernatta på gatan,
jag öppnade mina dörrar mot vägen.

³³ Har jag dolt mina överträdelser likt Adam
och gömt min missgärning inom mig,

³⁴ av fruktan för allt folket

och av rädsla för fränders förakt,
så att jag teg och ej gick utanför min dörr?

³⁵ O, att jag hade någon som lyssnade på mig!
Se, här är min underskrift.

Den Allsmäktige må svara mig.

Låt mig se min motparts anklagelseskrift!

³⁶ Sannerligen, jag skulle bära den på min skuldra,
jag skulle fästa den på mig som en krona.

³⁷ Jag skulle berätta för honom om alla mina steg,
som en furste skulle jag möta honom.

³⁸ Har min mark ropat över mig,
har dess fåror gråtit med varandra?

³⁹ Har jag ätit frukten från den utan att betala,
eller sugit ut dem som brukade jorden?

⁴⁰ Då må törne växa upp i stället för vete,
ogräs i stället för korn.

Slut på Jobs tal.

1 Timotheosbrevet 6

6 ¹ Alla som bär slaveriets ok skall anse sina herrar värda all respekt, så att Guds namn och läran inte smädas. ² De som har troende herrar skall inte se ner på dem, därför att de är bröder. De bör tvärtom tjäna dem så mycket villigare, eftersom de är troende och älskade, dessa som tar emot slavarnas goda tjänst. Så skall du undervisa och förmana.

Sann och falsk gudsfruktan

³ Om någon ger en falsk undervisning och inte håller sig till vår Herre Jesu Kristi sunda ord och till den lära som hör till gudsfruktan, ⁴ så är han högmodig och begriper ingenting. Han har bara en sjuklig lust att diskutera och strida om ord. Sådant väcker avund, kiv, smädelser och misstankar ⁵ och leder till ständiga tvister mellan människor som är fördärvade i sitt sinne och har vänt sig bort från sanningen, och som menar att gudsfruktan är en god affär. ⁶ Ja, gudsfruktan i förening med ett förnöjt sinne är verkligen en stor vinning. ⁷ Vi har ju inte fört något med oss in i världen, inte heller kan vi ta med oss något härifrån. ⁸ Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda med det. ⁹ Men de som vill bli rika, de råkar ut för frestelser och snaror och många oförnuftiga och skadliga begär, som störtar människor i fördärv och undergång. ¹⁰ Ty kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har somliga kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.

¹¹ Men du gudsmän, håll dig borta från sådant! Sträva efter rättfärdighet, gudsfruktan, tro, kärlek, uthållighet och ödmjukhet. ¹² Kämpa trons goda kamp, sök att vinna det eviga livet som du blev kallad till och som

du bekände dig till genom att inför många vittnen avlägga den goda bekännelsen. ¹³ Inför Gud, som ger liv åt allt, och inför Kristus Jesus som inför Pontius Pilatus avlade den goda bekännelsen, uppmanar jag dig: ¹⁴ bevara det som han har befallt rent och oförfalskat, till vår Herre Jesu Kristi ankomst, ¹⁵ som han skall låta oss få se när tiden är inne, han, den salige, ende Härskaren, konungarnas Konung och herrarnas Herre, ¹⁶ som ensam är odödlig och bor i ett ljus dit ingen kan komma, och som ingen människa har sett eller kan se. Honom tillhör ära och evig makt: Amen.

¹⁷ Uppmana dem som är rika i den här världen att inte vara högmodiga eller sätta sitt hopp till något så osäkert som rikedom, utan till Gud som rikligt ger oss allt att njuta av. ¹⁸ Uppmana dem att göra gott, att vara rika på goda gärningar, att vara generösa och dela med sig ¹⁹ och samla åt sig en skatt som är en god grund för den kommande tidsåldern, så att de vinner det verkliga livet.

²⁰ Käre Timoteus, bevara det som har överlämnats åt dig, och vänd dig bort från det oandliga, tomma pratet och invändningarna som kommer från det som kallas kunskap utan att vara det. ²¹ Somliga har kommit bort från tron genom att bekänna sig till den kunskapen. Nåd vare med er.

28 juni

St. Ireneus: "Kyrkan är ingången till själva livet. Alla de andra är tjuvar och rövare."

Job 32–34

Elihus tal (Kap 32–37)

32 De tre männen upphörde nu att svara Job, eftersom han i sina egna ögon var rättfärdig.

² Men Elihu, Barakels son, från Bus, av Rams släkt, blev upprörd. Mot Job blev han upprörd, därför att denne menade sig ha rätt mot Gud. ³ Och mot Jobs tre vänner blev han upprörd, därför att de inte fann något svar och ändå dömde Job skyldig.

⁴ Elihu hade dröjt att tala till Job eftersom de andra var äldre än han.

⁵ Men då Elihu insåg att de tre männen inte hade något mer att säga blev han upprörd.

⁶ Så Elihu, Barakels son, från Bus tog till orda. Han sade:

Jag är ung, och ni är gamla.

Därför var jag rädd och vågade inte lägga fram min mening för er.

⁷ Jag tänkte: "Må åldern tala och de många åren förkunna visdom."

⁸ Men det beror på anden i människan, den Allsmäktiges livsfläkt ger henne förstånd.

⁹ Det är inte åldern som ger vishet, inte bara gamla förstår vad som är rätt.

¹⁰ Därför säger jag: Lyssna på mig! Också jag vill lägga fram min mening.

¹¹ Se, jag väntade på era ord, jag lyssnade efter förståndigt tal från er, när ni sökte finna de rätta orden.

¹² Jag lyssnade uppmärksamt på er, men se, ingen kunde motbevisa Job, ingen kunde ge honom svar på tal.

¹³ Svara nu inte: "Vi möttes av vishet. Gud, inte en människa, skall slå ner honom."

¹⁴ Hans ord var inte riktade mot mig, och jag skall inte bemöta honom med era argument.

¹⁵ De är bestörta och svarar ej mer, de har förlorat talförmågan.

¹⁶ Skulle jag vänta då de ingenting kan säga, då de står där utan något svar?

¹⁷ Också jag vill ta till orda,

också jag vill säga min mening.

¹⁸ Ty jag är uppfylld av ord,

anden inom mig tvingar mig.

¹⁹ Se, mitt inre är som instängt vin,

likt en ny vinlägel är det nära att brista.

²⁰ Därför måste jag tala och få lättnad,
jag måste öppna mina läppar och svara.

²¹ Jag skall inte vara partisk mot någon
och jag vill inte smickra någon människa.

²² Smicker vill jag ej veta av,

annars kunde min skapare strax rycka bort mig.

33 Men Job, hör nu mina ord, lyssna till allt vad jag har att säga!

² Se, jag öppnar nu mina läppar,

min tunga talar i min mun.

³ Mina ord kommer från ett uppriktigt hjärta,
det jag förstår skall jag ärligt säga.

⁴ Guds Ande har gjort mig,

den Allsmäktiges livsande ger mig liv.

⁵ Svara mig om du förmår,

träd fram inför mig, gör dig beredd.

⁶ Se, inför Gud är vi båda lika,

också jag är formad av lera.

⁷ Se, rädsla för mig behöver ej skrämma dig,
och min myndighet skall ej trycka ner dig.

⁸ Men du sade inför mina öron,

så ljud de ord jag hörde:

⁹ "Jag är ren och utan överträdelse,

jag är oskyldig och utan missgärning.

¹⁰ Men se, han vill ansätta mig,

han räknar mig som sin fiende.

¹¹ Han sätter mina fötter i stocken,

han vaktar på alla mina vägar."

¹² Du har inte rätt i detta, svarar jag dig,

ty Gud är större än en människa.

¹³ Hur kan du förebrå honom

att han inte ger ett enda ord till svar?

¹⁴ Gud talar både en och två gånger,
utan att man bryr sig om det.

¹⁵ I drömmen, i nattens syn,
när sömnen fallit tung över människorna
och de slumrar i sin bädd,

¹⁶ då öppnar han människornas öron
och bekräftar deras tuktan

¹⁷ för att hindra människan från en ogärning
och hålla henne borta från högmod.

¹⁸ Han bevarar hennes själ från graven
och hennes liv från att falla för svärd.

¹⁹ Hon tuktas med plågor på sin sjukbädd
och med ständiga smärtor i benen.

²⁰ Hennes sinne vämjес vid mat,
hennes själ vid den föda hon älskade.

²¹ Hennes kött tärs bort till dess inget finns kvar,
hennes ben, som man inte såg, blir blottade.

²² Hennes själ kommer nära graven,
hennes liv nära de döda.

²³ Om det finns en ängel för henne,
en medlare, en av tusen,
som förkunnar för människan vad som är rätt,

²⁴ då förbarmar sig Gud över henne och säger:
"Fräls henne, så att hon inte far ner i graven,
jag har fått lösepenning."

²⁵ Hennes kropp får då ny ungdomskraft,
hon blir åter som i sin ungdoms dagar.

²⁶ Hon ber till Gud som får behag till henne,
och hon får se hans ansikte med jubel.
Och Gud ger människan hennes rättfärdighet tillbaka.

²⁷ Hon skall sjunga inför människorna:
"Jag syndade och förvrängde det rätta,
men jag fick inte vad jag förtjänade.

²⁸ Han friköpte min själ så att den inte hamnade i fördärvet,
och mitt liv skall se ljuset."

²⁹ Se, allt detta gör Gud
både två och tre gånger med en människa,
³⁰ för att föra tillbaka hennes själ från graven,
så att livets ljus får stråla över henne.

³¹ Ge akt, Job, och lyssna på mig!

Var stilla, så att jag får tala.

³² Men har du något att säga, så svara mig,
tala, ty jag vill gärna ge dig rätt.

³³ Om inte, lyssna då till mig.

Var stilla, jag skall lära dig vishet.

34 Elihu fortsatte. Han sade:

² Hör mina ord, ni som är visa,
lyssna till mig, ni som är förståndiga.

³ Ty örat prövar orden
liksom gommen prövar smaken.

⁴ Låt oss finna ut vad som är rätt,
tillsammans förstå vad som är gott.

⁵ Ty Job har sagt: "Jag är rättfärdig, men Gud har berövat mig min rätt.

⁶ Trots att jag har rätt står jag som lögnare.

Jag är dödsskjuten fastän jag är utan missgärning."

⁷ Finns en man lik Job,
som dricker hån som vore det vatten,

⁸ som slår följe med ogärningsmän
och vandrar med ogudaktiga människor?

⁹ Ty han säger: "Det gagnar inte en människa
att hålla sig väl med Gud."

¹⁰ Lyssna därför på mig, ni förståndiga män!

Skulle Gud begå någon orätt,
skulle den Allsmäktige göra något orättfärdigt?

¹¹ Nej, han vedergäller en människa efter hennes gärningar
och ger åt var och en efter hennesandel.

¹² Gud gör sannerligen inget orätt,
den Allsmäktige förvränger ej rätten.

¹³ Vem satte honom att ta hand om jorden,
vem lade hela världen på honom?

¹⁴ Om han bara tänkte på sig själv
och tog tillbaka sin ande, sin livsfläkt,

¹⁵ då skulle allt levande förgås
och människorna vända åter till stoft.

- ¹⁶ Har du insikt, så hör detta,
lyssna till vad jag säger.
- ¹⁷ Skall den härska som hatar rättvisa?
Eller fördömer du den störste i rättfärdighet,
- ¹⁸ han som säger till en kung: "Du usling!"
och till en furste: "Du ogudaktige!",
- ¹⁹ han som inte är partisk för furstar,
som inte aktar den rike mer än den fattige,
ty alla är de hans händers verk?
- ²⁰ De dör plötsligt, mitt i natten.
Folk bävar och förgås,
de mäktiga rycks bort men inte genom människohand.
- ²¹ Ty Guds ögon följer var mans vägar,
och han ser alla hans steg.
- ²² Det finns inget mörker och ingen djup skugga
där ogärningsmän kan gömma sig.
- ²³ Gud behöver inte ge akt på en människa länge,
innan hon kan ställas till doms inför honom.
- ²⁴ Han krossar mäktiga män utan rannsaking
och insätter andra i deras ställe.
- ²⁵ Ja, han känner deras gärningar,
han störtar dem om natten och de krossas.
- ²⁶ Han straffar dem som förbrytare,
öppet, inför människors åsyn,
- ²⁷ eftersom de vek av ifrån honom
och inte gav akt på alla hans vägar.
- ²⁸ Det fick de fattiga att ropa till honom,
och han hörde de nödställdas klagan.
- ²⁹ När han är tyst,
vem kan då fördöma?
När han döljer sitt ansikte,
vem kan då se honom,
det må gälla ett folk eller en enskild människa.
- ³⁰ Han låter inga gudlösa regera
eller bli snaror för folket.
- ³¹ Har någon sagt till Gud:
"Jag tar mitt straff,
jag vill inte synda mer.
- ³² Lär mig du vad jag inte ser.

Har jag gjort orätt
vill jag inte göra så mer."
³³ Skall Gud vedergälla efter din önskan,
du som har förkastat honom?
Du måste välja, inte jag.
Säg vad du menar!
³⁴ Kloka män skall säga,
visa män som lyssnar till mig:
³⁵ "Job talar utan insikt,
hans ord är utan visdom."
³⁶ Job må provas till det yttersta,
ty han försvarar sig som ogärningsmän.
³⁷ Han lägger uppror till sin synd,
han klappar händerna mot oss
och hopar sina ord mot Gud.

Titusbrevet 1

Hälsning

1 Från Paulus, Guds tjänare och Jesu Kristi apostel, sänd att leda Guds utvalda till tro och till insikt om den sanning som hör till gudsfruktan ² och som ger hopp om evigt liv. Ja, evigt liv har Gud, som inte kan ljuga, utlovat från evighet. ³ Och när tiden var inne uppenbarade han sitt ord genom den förkunnelse som har anförtrotts åt mig på Guds, vår Frälsares, befallning. ⁴ Jag hälsar Titus, mitt äkta barn i den gemensamma tron. Nåd och frid från Gud, Fadern, och Kristus Jesus, vår Frälsare.

Titus uppgift på Kreta

⁵ När jag lämnade dig kvar på Kreta, var det för att du skulle ordna det som ännu återstod och i varje stad insätta äldste efter mina anvisningar. ⁶ En sådan skall vara oförvitlig, en enda kvinnas man, och ha troende barn som inte kan beskyllas för att vara ostyriga eller uppstudsiga. ⁷ Församlingsledaren ^a skall som en Guds förvaltare vara oförvitlig. Han skall inte vara självgod, inte häftig, inte missbruka vin, inte vara våldsam eller girig, ⁸ utan gästfri, godhjärtad och förståndig, pålitlig, gudfruktig och behärskad. ⁹ Han skall hålla sig till lärans tillförlitliga ord, så att han genom en sund undervisning kan uppmuntra andra och vederlägga

motståndarna. ¹⁰ Ty särskilt bland de omskurna finns det många orosstiftare, pratmakare och bedragare. ¹¹ Dem måste man tysta munnen på, för de vänder upp och ner på hela familjer genom att för egen vinning lära ut sådant som de inte borde.

¹² En av deras egna, en profet, har sagt: "Kreter ljuger alltid, är vilddjur, glupska och lata." ¹³ Det omdömet är sant. Tillrättavisa dem därför strängt, så att de blir sunda i tron ¹⁴ och inte befattar sig med judiska myter och med stadgar från människor som vänder sig bort från sanningen. ¹⁵ För de rena är allting rent, men för de orena, för dem som inte tror, är ingenting rent, utan hos dem är både förstånd och samvete orenade. ¹⁶ De försäkrar att de känner Gud, men med sina gärningar förnekar de honom. De är avskyvärda och olydiga, odugliga till varje god gärning.

29 juni

St. Bernardino da Siena: "När man gör ett brandhygge bränner elden bort allt torrt och oanvändbart material, tistlar, ogräns, dött virke. När solen stiger upp och mörkret skingras, gömmer sig nattens tjuvar, bedragare och rånare. På liknande sätt var Pauli predikande en rengörande eld när han började tala om evangeliet. Som en åskdån från himlen kom han. Detta innebar samtidigt att solen gick upp i full lyskraft."

Job 35–37

35 Elihu fortsatte. Han sade:

² Tror du det är rätt att säga:

    "Min rättfärdighet är större än Guds",

³ eftersom du säger: "Vad gagnar den mig?

Har jag mer nytta av den än av min synd?"

⁴ Jag skall svara dig och dina vänner.

⁵ Blicka upp mot himlen och se,

    lägg märke till skyarna högt över dig.

⁶ Om du syndar,

    vad tillfogar du då honom?

Om dina överträdelser är många,

    vad skadar det honom?

⁷ Om du är rättfärdig,

    vad ger du honom,

vad får han ta emot av din hand?

⁸ Din ogudaktighet påverkar människor som är lika dig,

och din rättfärdighet människobarn.

⁹ Man klagar över allt förtryck,

    man ropar om hjälp mot de mäktigas arm.

¹⁰ Men ingen frågar: "Var är Gud, som skapat mig,

han som låter lovsånger ljuda i natten,

¹¹ han som ger oss mer insikt än jordens djur

och mer vishet än himlens fåglar?"

¹² Man ropar, men han svarar inte

    på grund av de ondas högmod.

¹³ Sannerligen, Gud hör ej på tomma böner,

den Allsmäktige bryr sig ej om dem.

¹⁴ Även när du säger

    att du inte ser honom,

ligger din sak inför honom,

    och du bör vänta på honom.

¹⁵ Men nu, då han inte straffar i vrede

och inte bryr sig så mycket om synden,

¹⁶ spärrar Job upp sin mun till fåfängt tal,

utan insikt hopar han ord.

36 Elihu fortsatte. Han sade:

² Ha lite tålamod,

jag har ännu något att säga till Guds försvar.

³ Min insikt vill jag hämta från fjärran,
och hävda att min skapare är rättfärdig.

⁴ Sannerligen, mina ord är inte falska,
en man med full insikt har du framför dig.

⁵ Se, Gud är väldig och förkastar ingen,
han är väldig i sitt förstånds kraft.

⁶ Den ogudaktige låter han inte leva,
men de nödställda skaffar han rätt.

⁷ Han tar ej sina ögon från de rättfärdiga.
De får trona i kungars krets,
de är för alltid upphöjda.

⁸ Om de läggs bundna i kedjor
och fångas i eländets snaror,

⁹ så vill han visa dem vad de har gjort
och vilka överträdelser de i trots har begått.

¹⁰ Han öppnar deras öra för tuktan
och manar dem att vända om från synden.

¹¹ Om de lyssnar och tjänar honom,
får de framleva sina dagar i lycka
och sina år i ljuvlig ro.

¹² Men om de inte lyssnar,
skall de drabbas av svärdet
och gå under i sitt oförstånd.

¹³ De som har gudlösa hjärtan hemfaller åt vrede,
de ropar inte på hjälp när han binder dem.

¹⁴ De skall dö i sin ungdom
och sluta sitt liv bland horkarlar i avgudatempel.

¹⁵ Genom lidandet vill han rädda den lidande
och genom nöd öppna hans öra.

¹⁶ Han vill också föra dig ut ur nödens gap
till en rymlig plats utan betryck
och duka ditt bord med utsökta rätter.

17 Men du är fylld av ogudaktighetens dom,
dom och rättvisa håller dig fast.

18 Låt inte din vrede uppegga dig till att håna^a
och låt inte en stor lösensumma förleda dig.

19 Skall ditt rop
och alla kraftansträngningar
frita dig från nöd?

20 Längta inte efter den natt
då folken skall ryckas från sin plats.

21 Tag dig till vara, vänd dig inte till ondska,
som du valt i stället för lidande.

22 Se, Gud är upphöjd i sin kraft.
Var finns en lärare som han?

23 Vem har anvisat honom hans väg,
och vem kan säga: "Du har gjort orätt"?

24 Kom ihåg att upphöja hans gärningar,
dem som människorna sjunger om,
25 som alla människor ser på,
som de skådar, om än i fjärran.

26 Se, Gud är för hög för vårt förstånd,
hans år är fler än någon kan utrannsaka.

27 Vattnets droppar drar han uppåt,
de strilar som regn ner från dimman.

28 Från skyarna strömmar det
och dryper ner över många människor.

29 Kan någon förstå hur molnen breder ut sig,
förstå dundret från hans hydda?

30 Se, han sprider sina blixters ljus omkring sig
och döljer havets djup.

31 Ty genom dem dömer han folken,
men ger också mat i överflöd.

32 Han höljer sina händer i blixternas ljus
och befäller dem att träffa sitt mål.

33 Hans dunder bär bud om honom,
också boskapen vet vad som är på färde.

37 Vid sådant bävar mitt hjärta och slår häftigt i mitt bröst.

² Lyssna noga till dundret från hans röst,

till dånet som går ut från hans mun.

³ Han sänder ut det över hela himlen,
sina blixtar till jordens ändrar.

⁴ Efteråt ryter dånet,
han dundrar med sin väldiga röst,
och på blixterna spar han ej
då han låter sin röst höras.

⁵ Gud dundrar underbart med sin röst,
han gör stora och outgrundliga ting.

⁶ Snön befäller han: "Fall ner till jorden!",
och regnet: "Fall tunga skurar av regn!"

⁷ På alla människors händer sätter han ett insegel,
så att alla skall lära känna hans gärningar.

⁸ Vilddjuren drar då in i sina gömslen,
de blir kvar i sina hålor.

⁹ Stormen kommer från sin kammare,
och med nordanvinden följer köld.

¹⁰ Gud sänder frost med sin andedräkt,
och de vida vattnen fryser till.

¹¹ Han lastar skyarna med väta
och sprider sina åskmoln vida omkring.

¹² De driver i alla riktningar efter hans rådslut
och utför allt vad han befäller dem på jordens yta.

¹³ Han låter dem komma för att straffa
eller för att gagna hans land
eller för att visa hans godhet.

¹⁴ Lyssna till detta, du Job,
stanna och ge akt på Guds under!

¹⁵ Förstår du hur Gud styr dem
och hur han låter blixterna från sina moln lysa fram?

¹⁶ Förstår du lagen för skyarnas jämvikt,
den Allvises underverk,

¹⁷ hur dina kläder blir heta
när marken blir stilla under sunnanvinden?

¹⁸ Kan du, med honom, breda ut skyarna som ett valv,
fast som en spegel av gjuten metall?

¹⁹ Lär oss vad vi skall säga till honom,
för vårt mörkers skull kan vi inte lägga fram något.

²⁰ Skall det kungöras för honom att jag vill tala?
Ingen begär väl att bli uppslukad?

²¹ Men inte kan någon nu se på ljuset,
strålande som det är i skyarna,
sedan vinden har gått fram och renat dem.

²² Från norr kommer en glans av guld,
ett fruktansvärt majestät omger Gud.

²³ Den Allsmäktige kan vi ej finna,
han är upphöjd i kraft och dom.
Han kan inte kränka sin stora rättfärdighet.

²⁴ Därför fruktar människorna honom.
Han bryr sig inte om dem som tycker sig vara visa.

Titusbrevet 2

Förmaningar till skilda grupper i församlingen

2 Men du skall tala i överensstämmelse med den sunda läran: ² äldre män skall uppträda nyktert, värdigt och behärskat och vara sunda i tro, kärlek och tålmod. ³ Äldre kvinnor skall på samma sätt uppträda som det anstår de heliga. De skall inte sprida skvaller eller missbruka vin. De skall vara lärare i det som är gott, ⁴ så att de förmanar de unga kvinnorna att älska man och barn, ⁵ att leva anständigt och rent, att vara husliga och goda och underordna sig sina män, så att Guds ord inte smädas.

⁶ Förmana på samma sätt de yngre männen att i allt visa gott omdöme, ⁷ och var själv ett föredöme i goda gärningar. Ge i din undervisning prov på oförfalskad sanning och värdighet. ⁸ Var sund och oklanderlig i ditt tal, så att din motståndare måste skämmas, då han inte har något ont att säga om oss. ⁹ Förmana slavarna att underordna sig sina herrar i allt, att helhjärtat tjäna dem och inte säga emot, ¹⁰ att inte smussa undan något utan alltid visa sann trohet, så att de i allt är en prydnad för Guds, vår Frälsares, lära.

Guds nåd har uppenbarats

¹¹ Ty Guds nåd har uppenbarats till frälsning för alla människor. ¹² Den fostrar oss att säga nej till ogudaktighet och världsliga begär och att leva anständigt, rättfärdigt och gudfruktigt i den tid som nu är, ¹³ medan vi väntar på det saliga hoppet, att vår store Gud och Frälsare Jesus Kristus skall träda fram i härlighet. ¹⁴ Han har offrat sig själv för oss för

att friköpa oss från all laglöshet och rena åt sig ett egendomsfolk, som är uppfyllt av iver att göra goda gärningar. ¹⁵ Så skall du tala, förmana och tillrättavisa med allt eftertryck. Låt ingen se ner på dig.

30 juni

St. Augustinus av Hippo: "Martyrerna var fasthållna, fångslade, torterade, slagna, brända, sönderslitna, ihjälslaktade – och det blev allt fler och fler."

Job 38–42

Herren svarar Job (Kap 38–39:35)

38 Herren svarade Job ur stormvinden. Han sade:

² Vem är denne som fördunklar mitt råd med ord utan förstånd?

³ Spänn bältet om livet som en man, jag vill fråga dig, och du skall svara mig.

⁴ Var fanns du när jag lade jordens grund? Svara, om du har så stort förstånd.

⁵ Vem har bestämt hennes mått – du vet! Och vem spände mätsnöret över den?

⁶ Var fick hennes grundpelare sina fästen? Vem lade hennes hörnsten,

⁷ medan morgonstjärnorna tillsammans sjöng och alla Guds söner ropade av glädje?

⁸ Vem satte dörrar för havet när det bröt fram ur moderlivet,

⁹ när gav jag moln åt det att klä sig i

och lät tjockt mörker bli dess linda,
10 när bestämde jag dess gräns
och satte bom och dörrar för det,
11 och sade: "Hit får du komma, men inte längre,
här skall dina stolta böljor lägga sig"?

12 Har du, sedan dina dagar började,
befallt dagen att gry
och anvisat morgonrodnaden en plats
13 där den kunde fatta jorden i dess hörn,
så att de ogudaktiga skakades bort från den?
14 Då ändrar jorden form som leran under sigillet,
och allt träder fram som i ny dräkt.
15 Då berövas de ogudaktiga sitt ljus,
och den arm som lyfts bryts av.

16 Har du stigit ner till havets källor
och vandrat på djupets botten?
17 Har dödens portar uppenbarats för dig,
har du sett dödsskuggans portar?
18 Har du kunnat se ut över jordens vidder?
Låt mig veta, om du har insikt i allt detta.

19 Var går vägen dit där ljuset bor,
och mörkret, var har det sin boning,
20 så att du kan föra det till dess gräns
och finna stigarna till dess hus?
21 Ja, du vet, du var ju född då,
och dina dagars tal är stort!

22 Har du varit vid snöns förrådshus,
har du sett hagle's förrådshus,
23 dessa som jag sparar till nödens tid,
till krigens och drabbningens dag?
24 Var går vägen dit där ljuset delar sig,
där östanvinden breder ut sig över jorden?

25 Vem har öppnat en ränna åt regnflödet
och banat väg för åskans blix,
26 för att sända regn över folktomma trakter,
över öknar där ingen människa finns,
27 för att mätta ödsliga ödemarker

- och ge växtkraft åt grässets brodd?
- ²⁸ Har regnet någon fader,
och vem födde daggens droppar?
- ²⁹ Från vilket sköte kom isen ut,
och vem födde himlens rimfrost?
- ³⁰ Vattnet blir hårt som sten,
djupets yta fryser till is.
- ³¹ Kan du binda ihop Sjustjärnornas knippe
eller lossa Orions band?
- ³² Kan du på rätt tid föra fram himlens tecken
och leda Björninnan och hennes ungar?
- ³³ Förstår du himlens lagar,
ordnar du dess välde över jorden?
- ³⁴ Kan du höja din röst till molnen
och få vattenflöden att övertäcka dig?
- ³⁵ Kan du befälla blixterna, så att de går ut
och säger till dig: "Här är vi"?
- ³⁶ Vem har lagt vishet i de mörka molnen,
och vem gav förstånd åt järtecknen i luften?
- ³⁷ Vem har vishet att räkna skyarna?
Och vem håller ut himlens vattenläglar
- ³⁸ när myllan är hård och fast
och jordkokorna klibbat samman?

- ³⁹ Kan du jaga byte åt lejoninnan?
Stillar du de unga lejonens hunger
- ² när de kryper ihop i sina hålor
eller ligger på lur i snåret?
- ³ Vem skaffar mat åt korpen,
när hans ungar ropar till Gud
och flaxar omkring utan föda?
- ⁴ Vet du tiden när stengetterna skall föda,
vakar du över när hindarna skall kalva?
- ⁵ Räknar du månaderna de går dräktiga,

vet du tiden när de skall föda,
6 när de böjer sig ner och föder fram sina foster
och gör sig fria från födslosmärtnan?
7 Deras ungar växer sig starka ute på marken,
de springer sin väg och vänder ej tillbaka.

8 Vem släppte vildåsnan fri,
vem lossade hennes band?
9 Jag gav henne stäppen till hem,
saltöknen blev hennes boning.
10 Hon föraktar bullret i staden
och hör ingen pådrivares rop.
11 Hon söker efter bete på bergen
och letar efter allt som är grönt.

12 Har vildoxen lust att tjäna dig
och stanna över natten vid din krubba?
13 Kan du tvinga vildoxen att gå i fåran med töm
och harva markerna jämna efter dig?
14 Kan du lita på hans stora styrka,
och vill du anförtro ditt arbete åt honom?
15 Litar du på att han för hem din säd och samlar den i din loge?

16 Strutshonans vingar flaxar med fröjd,
men visar hennes vingar och fjädrar modersömhet?
17 Hon lämnar sina ägg på marken
och låter dem värmas på sanden.
18 Hon tänker ej på att en fot kan krossa dem,
att ett vilddjur kan trampa på dem.
19 Hon är hård mot sin avkomma,
som om den inte vore hennes.
Hon bekymras ej av att hennes ungar kan dö.
20 Ty Gud lät henne ej få vishet,
han har inte gett henne förstånd.
21 Men när hon piskar sig upp till språng,
då ler hon åt både häst och man.

22 Ger du hästen hans styrka,
och kläder du hans nacke med man?
23 Kan du få honom att hoppa som gräshoppan?
Hans stolta frustning är skrämmande.
24 Han skrapar marken och gläds över sin styrka,

han rusar fram mot väpnade skaror.

²⁵ Han ler åt fruktan och känner ingen rädsla,
han ryggar inte tillbaka för svärd.

²⁶ Omkring honom rasslar det av koger,
det blänker av spjut och lansar.

²⁷ Han skakar och är upphetsad när han vinner terräng,
han kan inte stå stilla när basunen har ljudit.

²⁸ För varje basunstöt frustar han till,
redan på avstånd vädrar han strid,
kommandorop och härskrin.

²⁹ Är det genom din visdom som höken stiger
och breder ut sina vingar mot söder?

³⁰ Är det på din befallning som örnen stiger högt
och bygger sitt näste på höjden?

³¹ På klippphyllan bor han och håller till,
på klippans topp och bergsfästena.

³² Därifrån spanar han efter byte,
långt i fjärran spejar hans ögon.

³³ Hans ungar frossar på blod,
och där de slagna ligger,
där finner man honom.

³⁴ Och Herren svarade Job. Han sade:

³⁵ Vill du tvista med den Allsmäktige, du mästare?
Ge svar, du som anklagar Gud.

Job svarar Herren

³⁶ Job svarade Herren och sade:

³⁷ Jag är för ringa,
vad kan jag svara dig?

Jag lägger handen på munnen.

³⁸ En gång har jag talat, men jag säger inget mer,
ja, två gånger, men jag gör det aldrig mer.

Herrens andra tal till Job

40 Då talade Herren till Job ur stormvinden. Han sade:

² Spänn bältet om livet som en man.

Jag vill fråga dig, och du skall svara mig.

³ Vill du göra min rätt om intet,

vill du döma mig skyldig för att själv stå rättfärdig?

⁴ Har du en sådan arm som Gud,

och kan du dundra med din röst som han?

⁵ Pryd dig då med storhet och härlighet,

kläd dig i ära och majestät.

⁶ Sprid ut din vredes förbittring,

ödmjuka de högmodiga med en blick.

⁷ Underkuva alla högmodiga med en blick,

slå ner de ogudaktiga på stället.

⁸ Göm dem alla i stoftet,

fjättra deras ansikten i mörkret.

⁹ Då vill också jag prisa dig

för den frälsning som din högra hand givit dig.

¹⁰ Se Behemot, ^(a) som jag skapat liksom dig.

Han lever av gräs som en oxe.

¹¹ Se kraften i hans länder

och styrkan i hans buks muskler.

¹² Han bär sin svans så styv som en ceder,

senorna i hans lår är väl sammanvävda.

¹³ Hans benpipor är som rör av koppar,

benen liknar järnstänger.

¹⁴ Han är förstlingen av Guds verk,

men hans skapare kan dra sitt svärd mot honom.

¹⁵ Bergen bär fram mat åt honom,

och alla de vilda djuren har där sin lek.

¹⁶ Han lägger sig ner under lotusträd,

i skydd av rör och vass.

¹⁷ Lotusträd ger honom skugga,

pilträdet grenar i floden omger honom.

¹⁸ Om än floden är våldsam ängslas han ej,

om än Jordan forsar mot hans gap är han trygg.

¹⁹ Kan någon gripa tag i hans ögon

eller borra snaror genom hans nos?

- ²⁰ Kan du dra upp Leviatan^b med krok
eller få makt över hans tunga med rep?
- ²¹ Kan du föra in ett sävstrå i hans näsa
eller borra en hake genom hans käke?
- ²² Kommer han att vädja mycket till dig om nåd
eller tala mjuka ord till dig?
- ²³ Kommer han att sluta fördrag med dig,
så att du kan ta honom till slav för alltid?
- ²⁴ Kan du leka med honom som med en fågel
eller hålla honom i band åt dina tjänarinnor?
- ²⁵ Brukar fiskarlag köpslå om honom
och dela honom mellan köpmän?
- ²⁶ Kan du fylla hans hud med harpuner
och hans huvud med kastspjut?
- ²⁷ Bär hand på honom,
och du skall komma ihåg den striden och aldrig mer göra om det!
- ²⁸ Se, den som hoppas på seger blir besviken,
redan vid åsynen av honom är han slagen.

41 Ingen är så dumdrigtig att han retar denne.

Vem är då den som vågar sätta sig upp mot mig?

² Vem har givit mig något som jag måste betala igen?

Mitt är allt som finns under himlen.

³ Jag vill inte tuga om hans lemmar,
om hans styrka och sköna gestalt.

⁴ Vem kan rycka av honom hans beklädnad?

Vem vågar sig in mellan hans båda käkar?

⁵ Vem kan öppna hans ansiktes dörr?

Omkring hans tänder bor skräck.

⁶ Sköldarnas rader sitter stolta på honom, sammanfogade
med hård försegling,

⁷ den ena tätt intill den andra,
ingen vindfläkt tränger in mellan dem,

⁸ de är sammanfogade med varandra,
de griper in i varandra och kan ej skiljas åt.

⁹ När han fnyser strålar det av ljus,
hans blickar är som morgonrodnadens ögonlock.

- ¹⁰ Hans gap sprutar ut flammor,
eldgnistor bryter fram.
- ¹¹ Hans näsborrar bolmar ut rök
som från en kokande gryta på elden.
- ¹² Hans andedräkt får kol att brinna,
ur hans gap flammar det av eld.
- ¹³ På hans nacke bor styrkan,
och skräck dansar framför honom.
- ¹⁴ Hudveckan på hans buk är fasta,
de sitter hårt och orubbligt.
- ¹⁵ Hans hjärta är hårt som sten,
lik den understa kvarnstenen.
- ¹⁶ När han reser sig bävar hjältar,
i ångest förlorar de fattningen.
- ¹⁷ Ett angripande svärd kan inte hålla stånd,
inte heller spjut, pil eller lans.
- ¹⁸ Han aktar järn som strå,
koppar som murket trä.
- ¹⁹ Han flyr ej för bågsnitt,
för honom är slungstenar som agnar.
- ²⁰ Stridsklubbor aktar han som strå,
han skrattar åt rasslet av lansar.
- ²¹ Hans buk är som skarpa lerskivor,
i dyn sätter han spår som av en tröskvagn.
- ²² Han gör djupet kokande som en gryta,
han får havet att skumma som när man blandar salvor.
- ²³ I hans kölvatten strålar vägen av ljus,
djupet synes bära silverhår.
- ²⁴ På jorden finns inte hans like,
han skapades utan fruktan.
- ²⁵ Han ser på allt som är upphöjt,
han är kung över allt som är stolt.

Job svarar Herren

42 Job svarade Herren och sade:

- ² Jag vet att du förmår allt,
inget som du beslutar är omöjligt för dig.
- ³ Vem är den som döljer ditt råd utan förstånd?

Jag har ju ordat om vad jag ej begrep,
om sådant som var för underbart för mig och som jag ej förstod.

⁴ Lyssna nu, så vill jag tala.

Jag vill fråga dig, och du må ge mig kunskap.

⁵ Förut hade jag hört talas om dig,
men nu har jag sett dig med egna ögon.

⁶ Därför tar jag tillbaka allt
och ångrar mig i stoft och aska.

Herren tillrättavisar Jobs vänner

⁷ Sedan Herren hade talat dessa ord till Job, sade Herren till Elifas från Teman: "Min vrede är upptänd mot dig och dina båda vänner, ty ni har inte talat om mig vad som är rätt, så som min tjänare Job har gjort. ⁸ Tag er därför nu sju tjurar och sju baggar och gå till min tjänare Job och offra dem som brännoffer för er, och min tjänare Job skall be för er. Jag skall visa nåd mot honom och inte göra mot er som er dårskap har förtjänat. Ty ni har inte talat om mig vad som är rätt, så som min tjänare Job har gjort."

⁹ Elifas från Teman, Bildad från Sua och Sofar från Naama gick då och gjorde som Herren hade sagt till dem. Och Herren bönhörde Job.

Herren välsignar Job

¹⁰ Och Herren gjorde slut på Jobs olycka när denne bad för sina vänner. Herren gav Job dubbelt upp mot vad han förut hade haft. ¹¹ Alla hans bröder och systrar och alla han förut hade känt kom till honom, och de höll måltid med honom i hans hem. De uppmuntrade och tröstade honom för allt det onda som Herren hade låtit komma över honom. Och var och en gav honom ett stycke silver och en guldring.

¹² Och Herren välsignade slutet av Jobs liv mer än början. Han fick 14 000 får, 6 000 kameler, 1 000 par oxar och 1 000 åsninnor. ¹³ Han fick också sju söner och tre döttrar. ¹⁴ Den första dottern kallade han Jemima, den andra Kesia och den tredje Keren-Happuk. ¹⁵ I hela landet fanns inte så vackra kvinnor som Jobs döttrar. Och deras far gav dem arvedel bland deras bröder.

¹⁶ Därefter levde Job etthundrafyrtio år och fick se sina barn och barnbarn i fyra led. ¹⁷ Sedan dog Job, gammal och mätt på att leva.

Titusbrevet 3

3 ¹ Påminn dem om att de skall underordna sig och lyda myndigheter och makthavare och vara beredda att göra allt som är gott, ² att inte förolämpa någon utan hålla frid och vara tillmötesgående och visa vänlighet mot alla människor. ³ Vi var själva en gång oförnuftiga, olydiga och vilsegångna. Vi var slavar under många slags begär och lustar, vi levde i ondskan och avund, vi var avskräckta och vi hatade varandra.

⁴ Men när Guds, vår Frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, ⁵ frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort, utan på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, ⁶ som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare. ⁷ Detta skedde för att vi skulle stå rättfärdiga genom hans nåd och, som vårt hopp är, bli arvingar till det eviga livet. ⁸ Detta är ett ord att lita på, och jag vill att du med kraft inskräper det, så att de som tror på Gud vinnlägger sig om att göra goda gärningar. Sådant är gott och nyttigt för människorna. ⁹ Men undvik dåraktiga dispyter och frågor om släktingar och kiver och stridigheter om lagen. Sådana är skadliga och helt meningslösa. ¹⁰ En villolärare skall du visa ifrån dig, sedan du varnat honom en första och en andra gång, ¹¹ eftersom du vet att en sådan är på fel väg och syndar och har dömt sig själv.

Avslutning

¹² När jag nu sänder Artemas och Tykikus till dig, så skynda dig att komma till mig i Nikopolis. Jag har beslutat mig för att stanna där över vintern. ¹³ Juristen Zenas och Apollos skall du utrusta ordentligt, så att de inte saknar något. ¹⁴ Också de våra skall lära sig att utföra goda gärningar och fylla nödvändiga behov, så att de inte blir utan frukt. ¹⁵ Alla som är hos mig hälsar till dig. Hälsa till dem som älskar oss i tron. Nåd vare med er alla.

